

STORTINGET

Dokument 15:15

(2017–2018)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 2101 - 2250
23. august - 11. september 2018

Innhold

Spørsmål

2101.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. den planlagt henrettelsen av Israa al-Ghomgham i Saudi-Arabia, besvart av utenriksministeren	11
2102.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. israelsk kapring av norskregistrert skip, besvart av utenriksministeren	12
2103.	Fra stortingsrepresentant Nina Sandberg, vedr. autorisering, besvart av helseministeren	12
2104.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. behandling av asylsaker, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	14
2105.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. legemiddelpriser, besvart av helseministeren.....	15
2106.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. språkbyte i grunnskulen og ved overgang til vidaregåande opplæring, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren.....	16
2107.	Fra stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim, vedr. kriminelle gjengangere under 18 år i Oslo, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren.....	16
2108.	Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. dekning av utgifter til sondeernæring for gravide, besvart av helseministeren	17
2109.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. søknader om våpenkort, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	18
2110.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. formueskatten, besvart av finansministeren	19
2111.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. kor mykje pengar dei underliggjande organa har nytta til deltaking på «Arendalsuken», besvart av finansministeren	20
2112.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. de etiske retningslinjene for Statens Pensjonsfond Utland, besvart av finansministeren.....	21
2113.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. uregelmentær fotografering på ulykkessteder, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	22
2114.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. våpensøknader, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren.....	23
2115.	Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. forslag om hvordan rekruttere flere lærer, besvart av forsknings- og høyere utdanningsministeren	24
2116.	Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. private barnehager, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren	25
2117.	Fra stortingsrepresentant Eirik Sivertsen, vedr. utførsel av fisk fanget i vassdrag, besvart av klima- og miljøministeren.....	27
2118.	Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. bestandsmål i region 7, besvart av klima- og miljøministeren	27
2119.	Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. Rovvilt og bjørn, besvart av klima- og miljøministeren	28
2120.	Fra stortingsrepresentant Henrik Asheim, vedr. redusert arbeidstid, besvart av finansministeren.....	29
2121.	Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. risikovurderingsverktøyet World-check, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	30
2122.	Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. sprøytemidler som glyfosat på areal åpne for allmenn ferdsel, besvart av landbruks- og matministeren	31
2123.	Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. at ingen komponenter, deler eller teknologi levert av Kongsberg Gruppen blir brukt i krigen i Jemen, besvart av utenriksministeren	33
2124.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. bruken av palmeolje i biodrivstoff, besvart av klima- og miljøministeren	33
2125.	Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. mobilbruk i skolen, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren	34
2126.	Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. høgskolesenter på Kongsvinger, besvart av forsknings- og høyere utdanningsministeren.....	35

2127.	Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. frihandelsavtale med Kina, besvart av næringsministeren	36
2128.	Fra stortingsrepresentant Jonny Finstad, vedr. Nordlansbanen, besvart av samferdselsministeren.....	37
2129.	Fra stortingsrepresentant Marianne Marthinsen, vedr. royalty-betalinger i norske selskaper, besvart av finansministeren.....	38
2130.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. MS, besvart av helseministeren.....	38
2131.	Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. klimautslipp med bruk av biodrivstoff, besvart av klima- og miljøministeren	39
2132.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. Bergenklubben, besvart av helseministeren	40
2133.	Fra stortingsrepresentant Petter Eide, vedr. førerkortbeslag, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren.....	43
2134.	Fra stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen, vedr. beitenæring med sau i Rendalen, besvart av klima- og miljøministeren.....	44
2135.	Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. antall vernepliktige i Brigade Nord, besvart av forsvarsministeren	45
2136.	Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. årleg nedlegging av personell, besvart av forsvarsministeren	46
2137.	Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. kvinneandel festivaler, besvart av kulturministeren.....	46
2138.	Fra stortingsrepresentant Margunn Ebbesen, vedr. omsetning alkohol Svalbard, besvart av eldre- og folkehelseministeren	47
2139.	Fra stortingsrepresentant Steinar Reiten, vedr. overskridelse av tidsfrister, besvart av landbruks- og matministeren	48
2140.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. sukkeravgifta, besvart av finansministeren	49
2141.	Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. enhetskostnadene ved behandling, besvart av helseministeren.....	50
2142.	Fra stortingsrepresentant Petter Eide, vedr. riksrevisjonsrapport, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	51
2143.	Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. Roche, besvart av helseministeren.....	52
2144.	Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. elektrifisere norsk sokkel?, besvart av olje- og energiministeren	52
2145.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. karantene for statssekretærer, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren.....	53
2146.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. skole- og barnehagebåter, besvart av næringsministeren.....	54
2147.	Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. leveringsplikt Telenor, besvart av samferdselsministeren.....	55
2148.	Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. lav på vidda, besvart av landbruks- og matministeren	56
2149.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. taxfreesalg ved lufthavner, besvart av helseministeren.....	57
2150.	Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. båtbøter, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren.....	58
2151.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. Harvester Trust, besvart av næringsministeren.....	59
2152.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. objektsikring, besvart av forsvarsministeren .	60
2153.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. Aleris, besvart av helseministeren	61
2154.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. kroniske pasienter, besvart av helseministeren.....	62
2155.	Fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein, vedr. skoleelever som ikke møter opp til skolestart, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren	63
2156.	Fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein, vedr. klageadgang, besvart av kulturministeren	64

2157.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. eit meir menneskevennleg sanksjonssystem ved for sein levering av søknad om produksjonstilskot, besvart av landbruks- og matministeren.....	64
2158.	Fra stortingsrepresentant Tom-Christer Nilsen, vedr. gjennomgang av regelverket som sikrer at skoler og barnehager samt frivillige organisasjoner fortsatt kan drive båttaktiviteter, besvart av næringsministeren.....	65
2159.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. system for å melde inn sal og kjøp av våpen, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren.....	66
2160.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. traktaten om atomvåpenforbud for Norge, besvart av utenriksministeren.....	67
2161.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. bistandsreform, besvart av utviklingsministeren.....	68
2162.	Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. fornyet beredskapsavtalen for lokalradio, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren.....	69
2163.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. anbud for ambulansébåter, besvart av helseministeren.....	70
2164.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. Huawei, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren.....	70
2165.	Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. upasteurisert melk, besvart av eldre- og folkehelseministeren.....	72
2166.	Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. sauekjøtt til fôr for pelsdyr, besvart av landbruks- og matministeren.....	73
2167.	Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. byvekstavtaler, besvart av samferdselsministeren.....	74
2168.	Fra stortingsrepresentant Egil Knutsen, vedr. miljøatsingen innen fergetflåten, besvart av samferdselsministeren.....	75
2169.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. brystproteser, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	76
2170.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. rettsmedisinere, besvart av helseministeren.....	76
2171.	Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. veidatabasen, besvart av samferdselsministeren.....	78
2172.	Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. hvorfor regjeringen prioriterer bosetning i kommuner med over 5000 innbyggere, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren.....	79
2173.	Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. parallell utbygging av Gaustad og Aker sykehus, besvart av helseministeren.....	79
2174.	Fra stortingsrepresentant Sheida Sangtarash, vedr. Bergensklinikkene, besvart av helseministeren.....	80
2175.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. solidaritet med palestinsk ungdom under årets Operasjon Dagsverk, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren.....	81
2176.	Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. biodrivstoff, besvart av statsministeren.....	82
2177.	Fra stortingsrepresentant Ivar Odnes, vedr. Øyertunnelen, besvart av samferdselsministeren.....	83
2178.	Fra stortingsrepresentant Jan Bøhler, vedr. Aker sykehus, besvart av helseministeren.....	83
2179.	Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. deponi Brevik, besvart av klima- og miljøministeren.....	84
2180.	Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. deponi Brevik, besvart av klima- og miljøministeren.....	85
2181.	Fra stortingsrepresentant Cecilie Myrseth, vedr. romlov, besvart av næringsministeren.....	86
2182.	Fra stortingsrepresentant Cecilie Myrseth, vedr. romstrategi, besvart av næringsministeren.....	86
2183.	Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. snøkrabbe, besvart av fiskeriministeren.....	86
2184.	Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. omfanget av avtaler mellom helseforetaka og Aleris, besvart av helseministeren.....	88

2185.	Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. sjølvstendig næringsdrivande, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	89
2186.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. NAV og bortebarna, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	90
2187.	Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. sektorlov for vann- og avløp, besvart av klima- og miljøministeren.....	91
2188.	Fra stortingsrepresentant Kari Kjønnaas Kjos, vedr. regelverket for selvkostberegning av kommunale avgifter, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren.....	92
2189.	Fra stortingsrepresentant Espen Barth Eide, vedr. kraftforbruk ved bitcoin, besvart av finansministeren.....	93
2190.	Fra stortingsrepresentant Sheida Sangtarash, vedr. eirandeler i private medisinske institusjoner, besvart av helseministeren	94
2191.	Fra stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde, vedr. skattesats på husholdningenes inntekter, besvart av finansministeren	95
2192.	Fra stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde, vedr. befolkningen på uføretrygd som i Sverige, besvart av finansministeren	96
2193.	Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. dispensasjonen til å bruke kunstig lys og elektronisk overvåkning av jervebå under lisensfelling av jerv i Oppland, besvart av klima- og miljøministeren	97
2194.	Fra stortingsrepresentant Ivar Odnnes, vedr. godstransport, besvart av samferdselsministeren ..	98
2195.	Fra stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen, vedr. rigide frister, besvart av landbruks- og matministeren	98
2196.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. Nav Agder, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	99
2197.	Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. palmeoljediesel, besvart av klima- og miljøministeren	101
2198.	Fra stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal, vedr. uavhengig risiko- og sårbarhetsanalyse før det gjennomføres endringer i ambulansetjenesten på Helgeland, besvart av helseministeren.....	102
2199.	Fra stortingsrepresentant Rigmor Aasrud, vedr. portoinntekter i Posten, besvart av samferdselsministeren.....	103
2200.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. rømt oppdrettslaks, besvart av fiskeriministeren.....	104
2201.	Fra stortingsrepresentant Rigmor Aasrud, vedr. tiltak for å sikre verdiutvikling både på beholdning og utbetaling av tjenestepensjon fra fripoliser, besvart av finansministeren	104
2202.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. hvorfor KS ikke er omfattet av offentlighetslova, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren.....	105
2203.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. LIS1, besvart av helseministeren	106
2204.	Fra stortingsrepresentant Tore Storehaug, vedr. renere norsk olje, besvart av olje- og energiministeren	107
2205.	Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. en ordning som sikrer elever på 1.–10. trinn minst én time fysisk aktivitet hver dag, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren	108
2206.	Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. studenter med alvorlige psykiske symptomplager, besvart av helseministeren.....	108
2207.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. orientering til departementet fra Telenor-ledelsen, besvart av næringsministeren	109
2208.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. tømning av vann som er tilsatt legemidler mot lakselus, besvart av fiskeriministeren	110
2209.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. Arendal fengsel, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	111
2210.	Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. vern av varslere, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	111

2211.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. varslingsaker i politiet, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	112
2212.	Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. Østfoldbanens østre linje, besvart av samferdselsministeren.....	113
2213.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Freiberg, besvart av olje- og energiministeren	113
2214.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Vestkorridoren, besvart av samferdselsministeren.....	114
2215.	Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. kirkemusikkordningen, besvart av kulturministeren.....	115
2216.	Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. mikroplast, besvart av samferdselsministeren...	116
2217.	Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. oljevern, besvart av samferdselsministeren.....	117
2218.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. bompenger, besvart av samferdselsministeren.....	117
2219.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. bompengepakke Nord-Jæren, besvart av samferdselsministeren.....	118
2220.	Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. Opplysningsvesenets fond, besvart av kulturministeren.....	119
2221.	Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. bestandsmål, besvart av klima- og miljøministeren	120
2222.	Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. demens og leteaksjoner, besvart av eldre- og folkehelseministeren	121
2223.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. oppfølgingsprogram for voksne med cerebral parase, besvart av helseministeren.....	122
2224.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. Traftec, besvart av samferdselsministeren	123
2225.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. heroinassistert behandling, besvart av helseministeren.....	123
2226.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. samvittighetsfrihet i arbeidslivet, besvart av arbeids- og sosialministeren	125
2227.	Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. integreringsutfordringer, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren	126
2228.	Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. nøkkelobjekter, besvart av forsvarsministeren	127
2229.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. tap på postsendinger fra Kina, besvart av samferdselsministeren.....	128
2230.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. registrerings- og tilsynsordninger for bitcoin- og kryptobransjen, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	129
2231.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. regelbrudd ved tømning av avlusningsmiddel, besvart av statsministeren	130
2232.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. elektroniske pasientjournaler (EPJ), besvart av helseministeren.....	130
2233.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. rapportering ved bruk av legemidler, besvart av helseministeren.....	131
2234.	Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. CO2-fond for næringstransport, besvart av klima- og miljøministeren.....	132
2235.	Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. Norsk Pasientskadeerstatning og Helseklage, besvart av helseministeren.....	133
2236.	Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. opprydding Øygarden, besvart av olje- og energiministeren	135
2237.	Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. godstog, besvart av samferdselsministeren.....	136
2238.	Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. rovvilt, besvart av landbruks- og matministeren	137
2239.	Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. Color Line, besvart av næringsministeren.....	138

2240.	Fra stortingsrepresentant Tore Storehaug, vedr. støtteordning for aktivitetsmidlar, besvart av arbeids- og sosialministeren	139
2241.	Fra stortingsrepresentant Tore Storehaug, vedr. breiband, besvart av samferdselsministeren.....	140
2242.	Fra stortingsrepresentant Steinar Reiten, vedr. å utbetale økonomiske bidrag til terrordømte i israelske fengsler og deres familier, besvart av utenriksministeren	141
2243.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. vannbåren varme, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	142
2244.	Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. kommuneloven, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	142
2245.	Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. NorthConnect i den europeiske nettutviklingsplanen, besvart av olje- og energiministeren	144
2246.	Fra stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen, vedr. antall ynglinger ulv, besvart av klima- og miljøministeren	144
2247.	Fra stortingsrepresentant Knut Arild Hareide, vedr. Benin Seme-feltet, besvart av utviklingsministeren.....	145
2248.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. beredskap og sikkerhetsmessige vurderinger i forkant av regionen Viken, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren.....	146
2249.	Fra stortingsrepresentant Tore Hagebakken, vedr. mennesker med utviklingshemming, besvart av eldre- og folkehelseministeren	147
2250.	Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. lakselus, besvart av fiskeriministerens.....	148

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (2101 - 2250) for sesjonen 2017-2018.**

Partibetegnelse:

*A Det norske Arbeiderparti
FrP Fremskrittspartiet
H Høyre
KrF Kristelig Folkeparti*

*Sp Senterpartiet
SV Sosialistisk Venstreparti
V Venstre
MDG Miljøpartiet De Grønne
R Rødt*

Andersen, Karin (SV)	2243
Asheim, Henrik (H)	2120
Bastholm, Une (MDG)	2121, 2122, 2183, 2197, 2250
Bjørnebekk-Waagen, Elise (A)	2108, 2205, 2206
Bollestad, Olaug V. (KrF)	2169, 2170, 2225, 2226
Borch, Sandra (Sp)	2144
Bøhler, Jan (A)	2178
Christoffersen, Lise (A)	2210
Ebbesen, Margunn (H)	2138
Eide, Espen Barth (A)	2189
Eide, Petter (SV)	2133, 2142
Engen-Helgheim, Jon (FrP)	2107
Fagerås, Mona (SV)	2115, 2116
Finstad, Jonny (H)	2128
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	2208, 2207
Gjelsvik, Sigbjørn (Sp)	2109, 2145, 2164, 2229, 2230, 2248
Grung, Ruth (A)	2130, 2200
Hagebakken, Tore (A)	2249
Halleland, Terje (FrP)	2193
Haltbrekken, Lars (SV)	2112, 2124, 2175, 2213, 2214, 2231
Hansen, Svein Roald (A)	2244
Hareide, Knut Arild (KrF)	2247
Henriksen, Kari (A)	2167, 2215, 2235
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	2101, 2160, 2161, 2186
Kjerkol, Ingvild (A)	2154, 2163, 2223
Kjos, Kari Kjønås (FrP)	2188
Klinge, Jenny (Sp)	2113, 2114, 2159
Knutsen, Eigil (A)	2168
Leirstein, Ulf (FrP)	2155, 2156
Lunde, Heidi Nordby (H)	2191, 2192
Lundteigen, Per Olaf (Sp)	2165
Lyngedal, Åsunn (A)	2198
Lysbakken, Audun (SV)	2123, 2141, 2176
Marthinsen, Marianne (A)	2129
Mehl, Emilie Enger (Sp)	2125, 2126, 2220, 2221
Moflag, Tuva (A)	2143, 2173, 2222
Mossleth, Siv (Sp)	2118, 2119, 2147, 2148, 2216, 2217, 2238
Moxnes, Bjørnar (R)	2102, 2104, 2151, 2152, 2202, 2224
Myhrvold, Ole André (Sp)	2180, 2187, 2212, 2234, 2245
Myrseth, Cecilie (A)	2181, 2182
Mørland, Tellef Inge (A)	2146, 2149, 2196, 2209, 2232, 2233

Navarsete, Liv Signe (Sp)	2136, 2135
Nilsen, Tom-Christer (H)	2158
Nordlund, Willfred (Sp)	2171, 2172, 2227, 2228
Nævra, Arne (SV)	2131, 2166, 2236, 2237
Odnes, Ivar (Sp)	2177, 2194
Pollestad, Geir (Sp)	2110, 2111, 2140, 2157, 2218, 2219
Reiten, Steinar (KrF)	2139, 2242
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	2150
Sandberg, Nina (A)	2103
Sandtrøen, Nils Kristen (A)	2134, 2195, 2246
Sangtarash, Sheida (SV)	2174, 2190
Sem-Jacobsen, Åslaug (Sp)	2162, 2179
Sivertsen, Eirik (A)	2117
Storehaug, Tore (KrF)	2204, 2240, 2241
Tajik, Hadia (A)	2184, 2185
Toppe, Kjersti (Sp)	2105, 2106, 2132, 2153, 2203, 2211
Vedum, Trygve Slagsvold (Sp)	2127
Øvstegård, Freddy André (SV)	2137
Aasland, Terje (A)	2239
Aasrud, Rigmor (A)	2199, 2201

STORTINGET

Dokument 15:15

(2017–2018)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 2101

Innlevert 23. august 2018 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 31. august 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«29-årige Israa al-Ghomgham står i fare for å bli henrettet i Saudi-Arabia for å fredelig ha stått opp for menneskerettigheter og religionsfrihet.

Hva mener utenriksministeren om den planlagte henrettelsen, og hvilke steg vil norske myndigheter ta for å legge press på Saudi-Arabia for å stoppe henrettelsen?»

BEGRUNNELSE:

Human Rights Watch meldte denne uken at aktivister arrestert for å ha fredelig demonstrert for menneskerettigheter og religionsfrihet er i fare for å bli dømt til døden i Saudi-Arabia. Blant disse er den kvinnelige aktivisten Israa al-Ghomgham. Dette er ett eksempel på en svær alvorlig situasjon for menneskerettigheter, ytringsfrihet og religionsfrihet i Saudi-Arabia, og al-Ghomgham vil, hvis hun blir henrettet, være den første kvinne som henrettes som følge av fredelige protester for menneskerettigheter. Det er ikke for sent å redde al-Ghomgham og de øvrige aktivistene som risikerer å bli dømt til døden og flere menneskerettighetsorganisasjoner har startet en kampanje for å stoppe henrettelse.

Svar:

Norge er imot all bruk av dødsstraff, og arbeider systematisk i FN og opp mot enkeltland for å nå målet om global avskaffelse av dødsstraff. Vi oppfordrer land som ikke har avskaffet dødsstraff, herunder Saudi-Arabia, til å innføre moratorium og umiddelbar stans i henrettelser.

Jeg er sterkt bekymret over utviklingen av menneskerettighetssituasjonen i Saudi-Arabia. Dette gjelder ikke minst fengsling av menneskerettighetsforvarere, manglende ytringsfrihet og økt bruk av dødsstraff, inkludert situasjonen til Israa al-Ghomgham.

Saudiske myndigheter har ansvar for å etterleve sine internasjonale menneskerettighetsforpliktelser. Disse forpliktelsene stiller blant annet krav om rettfærdig rettergang. Det er også myndighetenes ansvar å sørge for at menneskerettighetsforvarere får utføre sitt arbeid uten å risikere straff og forfølgelse.

Norge har jevnlig tatt opp menneskerettighetssituasjonen i Saudi-Arabia i FN-sammenheng, senest under Menneskerettighetsrådets sesjon i juni. Landhøringen (UPR) som vil finne sted i november, vil være en god anledning til å ta opp konkrete saker, inkludert dødsstraff.

De siste månedene har vi uttrykt en særlig bekymring over situasjonen for menneskerettighetsforvarere overfor saudiske myndigheter. Dette har vi gjort både i Riyadh og overfor den saudiske ambassaden i Oslo. Vi samarbeider med nærstående land i denne typen saker. Å tale med felles stemme gir økt styrke.

Vår ambassade i Riyadh deltar i rettshøringene til menneskerettighetsaktivister når det er mulig å få tilgang til rettslokalene. Vi vil også i saken til Israa al-Ghomgham be om å få delta på rettshøringene.

Jeg viser for øvrig til mitt skriftlige svar på spørsmål 1665 fra representanten Øvstegård den 1. juni i år, angående menneskerettighetssituasjonen i Saudi-Arabia.

SPØRSMÅL NR. 2102**Innlevert 23. august 2018 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 31. august 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Kan utenriksministeren redegjøre for hva hun bygger på når hun anser at den israelske marinens håndtering av saken ikke gir grunnlag for protest men ligger innenfor det man må tåle i henhold til internasjonal rett?»

BEGRUNNELSE:

Det norskregistrerte og norskeide skipet MS Kårstein ble 29. juli kapret av israelsk marine i internasjonalt farvann utenfor Egypt. Det ble raskt klart at det hadde vært omfattende voldsutøvelse fra soldatenes side mot de 22 personene om bord, hvorav fem var norske statsborgere. Freedom Flotilla holder seg strengt til fredelige midler og menneskene om bord opptrådte i tråd med dette også under den israelske marinens kapring. Av de 22 om bord ble flere, blant andre den 70-årige skipslegen påført ribbeinsbrudd. Elektrosjokkpistoler ble brukt i stor utstrekning, ifølge mannskapet også mot ofrenes hoder. Skipets norske kaptein ble utsatt for svært grov vold inkludert slag, elektrosjokk og drapstrusler av de maskerte israelske soldatene. Mannskapet ble plyndret for sine eiendeler, idet soldatene stjal alt av verdi. De 22 om bord hadde høyst ulik bakgrunn og kom fra 16 forskjellige nasjoner. De er imidlertid samstemte i beskrivelsen av voldsutøvelsen og plyndringen. Det er ingen grunn til å betvile deres framstilling.

Når utenriksministeren ikke har funnet noen grunn til å protestere overfor Israel for disse handlingene, kan

det vanskelig forstås som annet enn at utenriksministeren anser at den israelske marinens opptreden ligger innenfor rammen av internasjonal rett. Det er et helt annet syn enn det den svenske utenriksministeren gir uttrykk for.

Svar:

Jeg viser til mine svar av 8. august og 14. august på skriftlige spørsmål fra representanten Audun Lysbakken, hvor jeg blant annet understreket at vi fra norsk side ved gjentatte anledninger har gjort det klart at stengningsregimet i Gaza må lettes for å tilrettelegge for gjenoppbygging, økonomisk vekst og forbedring av den humanitære situasjonen.

I lys av situasjonen i Gaza, som er under stadig utvikling, kan det likevel ikke uten videre slås fast at Israels sjøblokkade som sådan strider mot folkeretten.

Utgangspunktet etter folkeretten er at når en stat har etablert en sjøblokkade, har staten også anledning til å stanse og oppbringe nøytrale skip i internasjonalt farvann, dersom det er åpenbart at skipet har til hensikt å bryte blokaden. Folkeretten åpner også for at det under visse vilkår kan anvendes makt dersom mannskapet motsetter seg oppbringelsen.

Jeg ønsker på nytt å understreke at Regjeringen ser med stor bekymring på de humanitære konsekvensene av stengningsregimet i Gaza. Dette er imidlertid et politisk spørsmål som må løses med politiske virkemidler. Det er kun forhandlinger mellom partene som kan legge grunnlaget for en varig løsning på situasjonen.

SPØRSMÅL NR. 2103**Innlevert 24. august 2018 av stortingsrepresentant Nina Sandberg****Besvart 31. august 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden gjøre for å redusere gebyrene og forenkle mulighetene for å få autorisasjon for sykepleiere med utdanning utenfor EØS?»

BEGRUNNELSE:

Norge vil trenge langt flere sykepleiere enn i dag. Behovet for sykepleiere dobles fram mot 2040.

Sykepleiere med utdanning fra utlandet bør kunne få ta kompetansen sin i bruk. Det er bra for den enkelte og samfunnet.

Oslo Met tar opp studenter i kompletterende utdanning for sykepleiere for land utenfor EØS, som gir sykepleierne det de mangler i forhold til norsk sykepleieutdanning. Etter det ettårige kompletterende studiet kreves det at studentene tar en fagprøve for å få autorisasjon. Fagprøven koster kr. 9.000,- og tilbys kun ett sted i Norge. Forskriftene gir adgang til fritak.

Oslo Met har søkt om å slippe autorisasjonskravet, men fikk avslag fra Helsedirektoratet 15. august.

I dag må søkere med utdanning utenfor EU/EØS alt i alt gjennom et langt og kostbart program for å få autorisasjon som sykepleiere. Stortinget har gitt et klart signal om at Norge må bli bedre til å få mennesker med utdanning fra utlandet over i jobb, ikke minst når det gjelder mangelpersonell som sykepleiere.

Nå bør regjeringen, som har uttalt at de vil fjerne gebyrer og unødvendige avgifter, bygge ned barrierene på dette feltet.

Svar:

Det er et uttalt mål for Regjeringen at innvandreres medbrakte utdanning og kompetanse skal kunne brukes i det norske arbeidsmarkedet. Samtidig er det viktig at helsepersonell som arbeider i Norge har den nødvendige kompetanse som forventes og behøves for å kunne utøve yrket.

1. januar 2017 trådte ny forskrift om tilleggskrav for autorisasjon for helsepersonell med yrkeskvalifikasjoner fra land utenfor EØS og Sveits i kraft. Denne bygger på vilkår om at søkers utenlandske utdanning skal være jevn god med tilsvarende norsk utdanning.

Jevngodhetsvurderinger foretas av Helsedirektoratet på grunnlag av innsendt dokumentasjon fra søker.

Søkere som får sin utdanning vurdert som jevngod eller blir vurdert å ha oppnådd nødvendig kyndighet, får lisens. Neste trinn i autorisasjonsprosessen er tilleggskravene:

- Bestått språkprøve
- Gjennomføre og bestå kurs i nasjonale fag
- Gjennomføre og bestå kurs i legemiddelhåndtering (gjelder sykepleiere, leger, tannleger og farmasøyter)
- Gjennomføre og bestå fagprøve (gjelder helsefagarbeidere, sykepleiere, leger og tannleger).

Rett til autorisasjon oppnås når alle tilleggskravene er gjennomført og bestått. Tilleggskravene må gjennomføres i løpet av tre år regnet fra tidspunktet søkers utdanning blir vurdert som jevngod eller søker er vurdert som kyndig. Søker har tre forsøk per kurs på å bestå kurs i nasjonale fag, kurs i legemiddelhåndtering og fagprøve.

Hovedformålet med godkjenningsordningen for helsepersonell i Norge er å ivareta pasientenes sikkerhet, bidra til å sikre god kvalitet på helsetjenestene og til at befolkningen har tillit til helse- og omsorgstjenestene og

helsepersonell. Helsedirektoratet vurderer søknader fra helsepersonell om autorisasjon i hht. lov- og regelverk på området. Det er ikke planer om å senke kravene.

For å kunne benytte medbragt utdanning i norsk helse- og omsorgstjeneste må innvandrere og kandidater med utdanning utenfor EØS vurderes og godkjennes i henhold til gjeldende regelverk. For noen kan dette innebære behov for å gjennomføre mer utdanning.

Som representanten viser til, har Kunnskapsdepartementet bevilget midler til etablering av kompletterende utdanning, blant annet for sykepleiere. Målet med tiltaket er nettopp å øke muligheten for at flyktninger kan kvalifisere seg slik at de blir godkjent for yrkesutøvelse i Norge innenfor sin profesjon. Studiet er primært et tilbud til sykepleiere med fluktbakgrunn som vurderes å få sin utdanning vurdert som jevngod etter det ettårige kompletterende studiet. Studiet vil også kunne være aktuelt for sykepleiere med utdanning fra land utenfor EU/EØS uten fluktbakgrunn dersom det er ledige studieplasser. Studentene må ha et vedtak fra Helsedirektoratet om at de må gjennomføre studiet for å kunne få sin utdanning vurdert som jevngod. Tiltaket gjør det enklere for sykepleiere med relevant utdanning fra utenfor EØS å kunne få autorisasjon. Behovet for sykepleiere er som kjent stort og økende, og det aktuelle tiltaket er et positivt tilskudd i så måte.

Helsedirektoratet har ansvaret for at det foreligger tilbud om kurs i nasjonale fag, legemiddelhåndtering og fagprøver. Det er også Helsedirektoratet som vurderer om det kompletterende studiet det her vises til kan erstatte kurs i nasjonale fag, legemiddelhåndtering og/eller fagprøve for sykepleiere.

Gebyret for å få behandlet søknad om autorisasjon eller lisens er satt til 1.665 kroner og betales av søker. I tillegg dekkes kostnadene for å gjennomføre forskriftens tilleggskrav av søker. Det foreligger ikke planer om at staten skal overta økte kostnader knyttet til gjennomføring av tilleggskravene.

SPØRSMÅL NR. 2104**Innlevert 24. august 2018 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 31. august 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara****Spørsmål:**

«Oktoberbarna som etter Stortingets vedtak fikk rett til ny behandling av asylsaken, fikk en frist på tre måneder for å søke om ny behandling av saken. I 2015 fikk en gruppe utsendte lengeværende barnefamilier mulighet til å få saken sin behandlet på nytt, men fikk ikke en frist for å søke.

Hva er begrunnelsen for denne forskjellsbehandlingen?»

BEGRUNNELSE:

14. november i fjor fattet Stortinget vedtak om at det skal innføres nye «sårbarhetskriterier» i behandlingen av søknader om beskyttelse fra enslige mindreårige asylsøkere. Det ble også vedtatt stans i retur av en gruppe enslige mindreårige asylsøkere med opphold kun til fylte 18 år, som skulle få sakene sine vurdert på nytt.

Regjeringen fulgte opp Stortingets vedtak gjennom en forskriftsendring og et rundskriv til forvaltningen, og ga barna og ungdommene en frist på tre måneder for å søke om ny behandling. Da fristen for å søke om ny behandling gikk ut 2. mai, hadde 395 personer søkt. 140 av dem oppfyller ifølge UDI kravene til ny behandling. I underkant av 100 unge har søkt etter at fristen gikk ut, og har fått søknadene avvist.

Det kan være gode grunner til at de unge ikke fikk søkt innen fristen. Regjeringen har ikke drevet oppsøkende arbeid for å finne barna og ungdommene for å informere om retten til å søke på nytt, og noen kan derfor ha fått vite om retten for sent til å kunne rekke fristen.

I 2015 fikk en gruppe utsendte lengeværende barnefamilier mulighet til å få saken sin behandlet på nytt, jf. utlendingsforskriften § 8-5a. Det ble ikke gitt noen tidsfrist for å be om ny vurdering av saken.

Tilstanden i Afghanistan er blitt kraftig forverret. Tall fra FNs fredsbevarende operasjon i Afghanistan viser at 155 barn ble drept i Afghanistan som et resultat av de væpnede konfliktene i landet bare fra januar til mars i år. Afghanistan er et av verdens farligste land å bo i for barn. Nylig ble en skole i Kabul angrepet, der 34 skolebarn ble drept.

Svar:

Stortinget anmodningsvedtak nr. 23, 24, 25 og 26 av 14. november 2017 ble vedtatt samme dag som de ble fremsatt; de fulgte ikke ordinære prosesser for saksbehandling og utredning. Det var mange uklarheter knyttet til hva vedtakene egentlig innebar, noe også daværende inn-

vandrings- og integreringsminister Listhaug advarte mot under stortingsbehandlingen. 11. desember s.å. sendte statsråden et brev til de parlamentariske lederne i Ap, Sp, SV, KrF, Venstre, MDG og Rødt og ba om avklaringer. Brevet inneholdt 26 spørsmål og forslag til løsninger. Blant annet ble det foreslått å igangsette diverse informasjonstiltak, samt en søknadsfrist på tre måneder. Det ble imidlertid poengtert at det ikke ville være mulig å kontakte hver enkelt personlig. Kopi av statsrådets brev til de parlamentariske lederne ble vedlagt statsrådets svar av 12. desember 2017 på skriftlig spørsmål nr. 515 fra stortingsrepresentant Kari Kjønaas Kjos, slik at også Stortinget formelt ble orientert om planlagt prosess.

Av svarbrev 12. desember 2017 fremgikk det at partiene ikke ønsket å gi noen tilbakemelding eller utdyping av vedtakene. Stortingets vedtak ble deretter fulgt opp i tråd med forslagene som hadde blitt skissert i brevet til de parlamentariske lederne.

For å nå målgruppen har Utlendingsdirektoratet (UDI) lagt ut informasjon til potensielle søkere på sine nettsider, og det ble utarbeidet et eget søknadsskjema som kunne benyttes. Informasjonen ble oversatt til engelsk, dari og pashto. UDI sendte også informasjon via fylkesmennene til representanter (verger), og de gikk bredt ut til en lang rekke organisasjoner og instanser, herunder NGOer, rettshjelpsorganisasjoner, alle asylmottak og flyktningskonsulenter i kommunene og politidistriktene.

Også Utlendingsnemnda (UNE) la ut informasjon på sine nettsider. Det samme gjorde Justis- og beredskapsdepartementet. Utvalgte norske utenriksstasjoner la også ut informasjon om ordningen på sine nettsider.

Hele sakskomplekset har dessuten vært mye omtalt i media. Tidligere representanter (verger), advokater og støttegrupper for personer i målgruppen engasjerte seg i den offentlige debatten, og mange av disse har trolig videreformidlet informasjon om ordningen. Jeg tror at også «jungeltelegrafene» kan ha medvirket sterkt til at muligheten for ny behandling av asylsaken i Norge ble kjent utover landets grenser.

I sum mener jeg det ble iverksatt tilstrekkelig med informasjonstiltak for å sørge for at personer i målgruppen ble kjent med muligheten til å søke om opphold på nytt, og at en frist på tre måneder var tilstrekkelig her.

SPØRSMÅL NR. 2105**Innlevert 24. august 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 13. september 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Kan statsråden informere om hvordan regjeringen vil praktisere “mest mulig åpenhet” om legemiddelpriser, noe statsråden har uttalt offentlig, og kan statsråden informere om hvilken legemiddelinnkjøp- og pris det er åpenhet om i dag og hvilket beløp dette dreier seg om, og hvilket beløp det antas som i dag blir omfattet av krav til hemmelighet?»

Svar:

Regjeringen ønsker at det skal være mest mulig åpenhet rundt beslutningsprosesser i helsevesenet. Det har vi lagt til rette for gjennom åpenhet om prosessene rundt vurderinger og prioriteringsbeslutninger knyttet til innføring av nye metoder, både gjennom åpenhet om prinsippene som ligger til grunn for beslutningene og åpenhet om organiseringen av utrednings- og beslutningsprosessen i Systemet for nye metoder. Åpenhet knyttet til disse prosessene er trolig større i Norge enn i de fleste andre land.

Når det gjelder legemidler finansiert av spesialisthelsetjenesten, så er det de regionale helseforetakene som må vurdere helt konkret, og innenfor de rammer dagens lovverk setter, hvilken informasjon det er aktuelt å unnta fra innsyn, jf. spesialisthelsetjenesteloven § 2-1 a. De regionale helseforetakene endret sin praksis knyttet til informasjon om enhetspriser i løpet av 2016. Legemiddelinnkjøpsamarbeidet (LIS) ble virksomhetsoverdratt til Helseforetakenes Innkjøpsservice AS (HINAS, i dag Sykehusinnkjøp HF) 1. juni 2015. Fra overdragelsestidspunktet ble rutinene for gjennomføring av anskaffelsesprosesser i innkjøp av legemidler og anskaffelser av øvrige varer og tjenester søkt samordnet. I denne prosessen ble det avdekket at praksis ved innkjøp av legemidler avvek fra praksisen ved kjøp av andre varer og tjenester som ble anskaffet av HINAS under regelverket for offentlige anskaffelser, hvor prisinformasjon på enhetsprisenivå kan anses som forretningshemmeligheter og dermed være omfattet av lovbestemt taushetsplikt.

I etterkant av endringen har de regionale helseforetakene satt ned en arbeidsgruppe for å se nærmere på praktiske og prinsipielle problemstillinger knyttet til praksisendringen. Arbeidsgruppens rapport Håndtering av enhetspriser for legemidler og prinsipper for rutiner for prisinformasjon har nylig vært på høring. De regionale helseforetakene redegjør i denne rapporten bl.a. for livssyklusen for et legemiddel, forskjellen mellom forhan-

dlinger om pris på legemidler som vurderes i Nye metoder og anbudskonkurranser for legemidler som finansieres av helseforetakene. Videre redegjøres for hvilken virkning åpen prisinformasjon kan ha i de ulike situasjonene. Jeg er kjent med at de regionale helseforetakene vil behandle denne rapporten i løpet av september.

Utgifter til legemidler finansiert av de regionale helseforetakene var om lag 7,3 mrd. kroner i 2016. Stortingsrepresentant Toppe spør blant annet om hvilke legemiddelinnkjøp det er åpenhet om. Av de 7,3 mrd. kronene i 2016 var priser tilsvarende 5,2 mrd. kroner offentlig, og gjaldt legemiddelutgifter til sykdomsgruppene MS, TNF, Hepatitt C samt utvalgte basisprodukter. I 2017 var legemiddelutgiftene i de regionale helseforetakene om lag 8,7 mrd. kroner. Av dette var priser tilsvarende 8,5 mrd. kroner knyttet til anbudskonkurranser konfidensielle, og gjaldt legemiddelutgifter til sykdomsgruppene MS, TNF, Hepatitt C, veksthormon, anemi, blodkoagulasjon, onkologi, kolonistimulerende og utvalgte basisprodukter. I tillegg til produktene som er anskaffet gjennom anbudskonkurranser har de regionale helseforetakene avtaler på enkeltlegemidler, som følge av forhandlinger i Nye Metoder, der prisene også kan være konfidensielle.

Legemiddelkostnadene utgjør en økende andel av behandlingstkostnadene for helseforetakene, og det er en utfordring. Finansieringsansvaret for en rekke legemidler har blitt overført fra folketrygden til de regionale helseforetakene i løpet av de senere år. Jeg har derfor bedt helseforetakene om å arbeide for overgang til faglig likeverdige, men rimeligere legemidler. I 2016 bidro innkjøp og forhandlinger til besparelser på 2,4 mrd. kroner, tilsvarende 25 pst. prisreduksjon sammenlignet med apotekenes maksimale utsalgspris. I 2017 bidro innkjøp og forhandlinger på legemidler til besparelser på 3,5 mrd. kroner, tilsvarende 29 pst. prisreduksjon sammenlignet med apotekenes maksimale utsalgspris. Anbud og forhandlinger har vist seg å gi gode rabatter, og erfaringene viser at de regionale helseforetakene har lyktes med dette.

I 2017 ble utgifter til 1245 ulike virkestoff dekket av folketrygden gjennom blåreseptordningen, til et samlet refusjonsbeløp på om lag 11 mrd. kroner. Tilsvarende antall og beløp i 2016 var 1170 virkestoff og 10,5 mrd. kroner. Av disse virkestoffene er det to legemidler der det er inngått refusjonskontrakter som innebærer at prisen ikke er offentlig kjent. Til sammen ble disse legemidlene (Repatha og Praluent) omsatt for om lag 20 mill. kroner i 2016 og 30 mill. kroner i 2017, uten fratrukket rabatt.

SPØRSMÅL NR. 2106**Innlevert 24. august 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 31. august 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Kva gjer regjeringa for å hindre språkbyte i grunnskulen og ved overgang til vidaregåande opplæring, kva tiltak vert sett i verk og kan statsråden informere om språkbyte frå nynorsk til bokmål ved årets skulestart, både for overgang til ungdomsskule og overgang til vidaregåande skule?»

Svar:

Regjeringa er opptatt av å sikre gode bruks- og opplæringsvilkår for dei to likestilte målformene i norsk. Samstundes er det viktig å minne om at det er kommunen som gir forskrifter om kva målform som skal vere hovudmål i dei enkelte skulane, jf. opplæringslova § 2-5. Det er skuleeigarar som har informasjon om kva målform eleven vel ved starten av skoleåret eller undervegs. Departementet har ikkje bedt Utdanningsdirektoratet hente inn rapportering frå den enkelte skule om dette.

Eg meiner det er viktig å legge til rette for god og motiverande opplæring på begge målformer. Derfor har vi utforma råd og rettleing om god nynorskopplæring innanfor Språkløyper, som er regjeringas nasjonale strategi for språk, lesing og skriving. Det finst også mykje stimulerande og motiverande stoff på nettsidene til Nynorsksektoret.

Så er det viktig å minne om at andre faktorer også spiller inn når elevane vel målform. På oppdrag frå Utdanningsdirektoratet gjennomførte PROBA samfunnsanalyse i 2014 ei undersøking av nynorsk som hovudmål.

Formålet med studien var blant anna å kartlegge kva for rolle dei ulike aktørane spelar i elevane sine val av målform og kva som er årsaker til at elevar byter hovudmål.

Ein fann at elevane i stor grad peikte på årsaker som ligg utanfor skulen. Bokmålsdominans på nesten alle samfunnsarenaer gjer at dei blir flinkare i bokmål enn i nynorsk. Bokmål påverkar det munnlege språket til elevane, og difor synest dei det blir meir naturleg å skrive bokmål. Dei vel den målforma dei synest dei meistrar best som arbeidsverktøy i skulekvardagen. Korkje lærarar, skuleleiarar eller foreldre ser ut til å ha særleg betydning for byte av målform.

Tilgangen til læremiddel ser heller ikkje ut til å spille særleg rolle, men likevel er det ikkje greit at nynorske parallellutgåver av læremiddel for ofte ikkje har vore klare samstundes med bokmålsutgåvene. Dette bryt med hovudregelen om at kommunar og fylkeskommunar ikkje kan ta i bruk læremiddel som ikkje foreligg til same tid, og informasjon og veiledning til skuleeigarar og læremiddelprodusentar er viktig. I samband med fagfornyinga, vil vi ha tett kontakt med læremiddelprodusentane om dette temaet.

Elles viser eg til svaret mitt 20. april i år til stortingsrepresentant Kjersti Toppe. Toppe spurde om status for saka der Stortinget har bede regjeringa utgreie ei endring av opplæringslova § 2-5 og andre moglege tiltak som kan sikre elevar på ungdomsskulen rett til opplæring på hovudmålet sitt og rett til å tilhøyre ei eiga målformgruppe.

Eg tar fortsatt sikte på å gjere greie for oppfølginga i budsjettproposisjonen for 2019.

SPØRSMÅL NR. 2107**Innlevert 24. august 2018 av stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim****Besvart 31. august 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkjel Wara****Spørsmål:**

«Hvilken landbakgrunn har denne gruppen kriminelle gjengangerne og hvordan fordeler denne gruppen seg på innvandrere, norskfødte og øvrig befolkning (født i Norge av to norskfødte foreldre)?»

BEGRUNNELSE:

De senere årene har vi sett en bekymringsfull utvikling i Oslos kriminalitetsbilde. Selv om det gjøres mye bra av både politi og regjering, er det gjenger og konsentrasjoner av ungdomskriminelle i enkelte bydeler som har

gjort områder utrygt for innbyggerne. Det har vært godt kjent at ungdom med innvandrerbakgrunn har stått for mesteparten av de kriminelle gjengangerne under 18 år. Imidlertid har det ikke blitt offentliggjort noen entydig beskrivelse av deres bakgrunn. For å forhindre unødige spekulasjoner bør det fremgå tydelig hvilken bakgrunn disse kriminelle har, slik at stortingsrepresentanter og politikere har nødvendig informasjon for å kunne diskutere tiltak for å kunne bekjempe problemene.

Oslo har omtrent 150 kriminelle gjengangere under 18 år som har begått minst fire straffbare handlinger. Det er kjent at dette i stor grad er ungdom med innvandrerbakgrunn, men det er ukjent i hvilken grad. Viser til påstander om at kun én av disse gjengangerne har norsk opprinnelse.

Svar:

Oslo kommune og Oslo politidistrikt utgir årlig en felles rapport om barne- og ungdomskriminaliteten i Oslo. Et

område som følges særskilt er unge som begår gjentatt kriminalitet. I tidsrommet 2005-2017 har det årlige antallet variert mellom 88 (2015) og 151 (2017). En gjenganger er en som blir registrert for 4 eller flere straffbare forhold i løpet av ett kalenderår.

I rapporten fra 2017 er bakgrunnen til de 151 gjengangerne ikke angitt, men det er derimot valgt å presentere bakgrunnen for gjentatte gjengangere (gjengangere i flere årganger). Av de 104 gjengangerne som ble registrert i 2014, er 36 fortsatt registrert som gjengangere tre år etter. Av disse 36 gjengangerne har 34 foreldre som er født i andre land. 28 av ungdommene er norske statsborgere og 21 av dem er født i Norge. Foreldrene kommer stor sett fra land i Asia og Afrika. Kun én av de 36 hadde to etnisk norske foreldre.

Rapportene for flere årganger er tilgjengelig på <https://www.oslo.kommune.no/politikk-og-administrasjon/prosjekter/salto-sammen-lager-vi-et-trygt-oslo/dokumenter-og-rapporter-salto/>

SPØRSMÅL NR. 2108

Innlevert 24. august 2018 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen

Besvart 31. august 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Kan statsråden redegjøre for hvorfor gravide kvinner med ekstrem svangerskapskvalme ikke skal få dekket utgifter til nødvendig sondeernæring hjemme?»

BEGRUNNELSE:

Spesialister ved sykehus rapporter nå om at kvinner med ekstrem svangerskapskvalme ikke lenger får dekket utgifter til kostbar sondeernæring hjemme. De sykeste kvinnene med ekstrem svangerskapskvalme har behov for sondeernæring. På sykehus blir behandlingen dekket. Sondeernæring er en svært kostbar behandling, alternativet for denne pasientgruppen er derfor å være innlagt på sykehus for å få behandling. Sykehusinnleggelse av kvinner som kan og ønsker å få behandling hjemme, fremstår som dårlig utnyttelse av fellesskapets midler. HELFO har gitt avslag på søknad dekning av utgifter til sondeernæring med begrunnelse i at «sykdommen ikke er gått inn i en langvarig fase. Dette vil si at sykdommen varer livet ut, eller i mer enn to år». Undertegnede tar som utgang-

spunkt at statsråden er kjent med at et svangerskap varer i ca. 40 uker.

Svar:

Jeg ser i likhet med Bjørnebekk-Waagen at dette kravet om langvarig fase kan gi uheldige utslag. Jeg har derfor bedt Helsedirektoratet om å endre rundskrivet der langvarighet er definert, slik at det for svangerskapsrelaterte sykdommer kan gjøres unntak fra kravet om at sykdommen varer livet ut eller i mer enn to år.

Sondeernæring kan dekkes etter § 6 i blåreseptforskriften for ulike tilstander, blant annet ved sykelige prosesser som affiserer munn, svelg og spiserør og som hindrer tilførsel av vanlig mat. Et av grunnvilkårene for næringsmidler og medisinsk forbruksmateriell i blåreseptordningen er at det dreier seg om sykdom som er gått inn i en langvarig fase og det er behov for langvarig bruk, jf. blåreseptforskriften § 1c. Langvarig fase er definert i rundskriv til blåreseptforskriften som sykdom som vil vedvare livet ut eller i mer enn to år. Langvarig bruk er definert som at det er sannsynliggjort et behov for bruk av ett

eller flere næringsmidler eller medisinsk forbruksmateriell i minst tre måneder i løpet av ett år for samme sykdom. Denne forståelsen av langvarig fase og langvarig bruk har vært gjeldende lang tid, og ble ikke endret i forbindelse med regelverksendringene for legemidler som ble innført 1. januar 2018.

Regelverket for refusjon av næringsmidler og medisinsk forbruksmateriell er generelt ikke oppdatert i tråd med prinsippene for prioritering, og Helsedirektoratet har derfor fått i oppdrag i tildelingsbrevet for 2018 å gjennomgå dette regelverket og foreslå endringer. Helsedirektoratet har også fått i oppdrag å legge fram forslag til et bedre system for fordeling av finansieringsansvar knyttet til medisinsk utstyr brukt utenfor sykehus. Disse oppdragene vil ses i sammenheng, og det tas sikte på at forslag til endringer foreligger i løpet av 2019. Det er likevel rom for å gjøre mindre endringer for å rette opp uhensiktsmessige konsekvenser av regelverket også før direktoratet har levert sine utredninger, slik som i denne saken.

Helseforetakene ved Behandlingshjelpemidler har ansvar for å levere forbruksmateriell til en rekke behandlingsforløp, herunder utstyr og forbruksmateriell til bruk ved sondenæring. Hvorvidt det er en hensiktsmessig fordeling av finansieringsansvar at Helfo etter blåreseptforskriften § 6 kan dekke selve sondenæringen, mens nødvendig utstyr og forbruksmateriell dekkes av helseforetakene, vil bli vurdert i utredningene vist til over.

Det står uansett fast at pasienter med ekstrem svangerskapskvalme og som har behov for helsehjelp skal få forsvarlig helsehjelp. Både primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten kan være aktuelle helsetjenesteytere. I spesialisthelsetjenesten innebærer dette bl.a. at helsepersonellet som har behandlingsansvaret for pasienten konkret må vurdere hvilke behandlingsmetoder som er aktuelle, om pasienten må behandles i avdelingen eller om det er forsvarlig å utskrive pasienten til hjemmet mv. Vurderingen er knyttet til den enkelte pasient og er basert på pasientens sykdomsbilde og pasientens behov for helsehjelp.

SPØRSMÅL NR. 2109

Innlevert 24. august 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 31. august 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkjel Wara

Spørsmål:

«Mener statsråden at saksbehandlingstid for søknader om våpenkort er av betydning for den enkelte søker, mener statsråden at våpenkortsøkere må forvente og akseptere økt saksbehandlingstid som følge av regjeringens sentralisering av søknadsbehandlingen, hvor lang saksbehandlingstid mener statsråden er akseptabel og hvilke tiltak mener statsråden må iverksettes for å sikre en akseptabel saksbehandlingstid for søknader om våpenkort?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med behandling av Dokument 8:35 S (2016–17) Om kvalitet og innhold ved lensmannskontorene etter gjennomføringen av politireformen, gjorde Stortinget følgende vedtak:

«Stortinget ber regjeringen på egnet måte komme tilbake med en plan for utstedelse av våpenkort og pass i den nye tjenestestrukturen, som sikrer en god balanse mellom kvalitet, sikkerhet og brukervennlighet.»

I statsbudsjettet for 2018, angir Justis- og beredskapsdepartementet at det ikke er behov for ytterligere op-

pfølgning av den del av vedtaket som angår våpenkort, ut fra følgende begrunnelse:

«Rutinene ved søknad om våpenkort er at det sendes en søknad til politiet om å kunne erverve og inneha skytevåpen. Det er ikke nødvendig med personlig fremmøte hos politiet for å få våpenkort, og det vil ikke ha betydning for den enkelte søker om søknadsbehandlingen foregår lokalt eller sentralt i distriktet. Med dette som bakgrunn anser regjeringen denne delen av anmodningsvedtaket som gjelder utstedelse av våpenkort som utkvittert.»

I Romerikes Blad 24. august vises det til eksempler fra Romerike, der ventetiden på våpensøknad etter politireformen er økt til 10-14 uker, mens den tidligere var bare én uke. Romerikes Blad har fått innsyn i et brev fungerende politimester i Øst politidistrikt Mona Hertenberg sendte som svar på en klage fra en annen våpensøker i juli. Her skriver hun blant annet:

«Jeg beklager at håndtering av våpensøknader i Øst politidistrikt ikke fungerer optimalt, og jeg anser saken som kritiskverdigg.»

Etter at forvaltningsavdelingen tidlig i august satte inn ekstra ressurser er saksbehandlingstiden redusert noe,

men er fortsatt ni-ti uker. Avdelingen vil ikke svare på hva som er å anse som akseptabel saksbehandlingstid.

Svar:

Politiets våpenforvaltning utgjør en viktig del av politiets forvaltningsoppgaver, og er et saksområde som angår et stort antall personer. Jeg mener at gjennomføringen av nærpolitireformen vil styrke politiets våpenforvaltning ved at fagmiljøene styrkes, service bedres, og at færre enheter bidrar til en mer enhetlig praktisering av regelverket. I en omstillingsperiode vil likevel saksbehandlingstiden kunne gå noe opp.

Forvaltningsloven gjelder for saker etter våpenloven. Jeg legger til grunn at politiet behandler søknader om

våpentillatelser i samsvar med forvaltningslovens krav, herunder at saker forberedes og behandles uten ugrunnet opphold, og at det gis foreløpig svar dersom det må ventes at det vil ta uforholdsmessig lang tid før en henvendelse kan besvares.

Hvilken saksbehandlingstid som er akseptabel vil kunne avhenge av flere faktorer, som eksempelvis variasjoner i saksmengde og sakens kompleksitet.

Politimesteren har ansvaret for å sikre at politiets våpenforvaltning utøves på en forsvarlig måte i sitt politidistrikt. Politidirektoratet har ansvar for administrativ og faglig ledelse, styring og oppfølging av politidistriktene. Jeg forventer at Politidirektoratet og politidistriktene følger utviklingen og ved behov iverksetter tiltak.

SPØRSMÅL NR. 2110

Innlevert 24. august 2018 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 31. august 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Kor mykje er formuesskatten redusert om ein tek omsyn til både endringar i sats og endringar i fastsetting av verdidiar?»

GRUNNGJEVING:

Regjeringa skryt ofte over kor mykje skatten og formuesskatten er redusert. Mi erfaring er at mange næringsdrivande opplever at dei betaler meir i formuesskatt no en. før. Særleg gjeld det dei som har mykje arbeidande kapital.

Det er ynskjeleg å få eit oversyn over kva provenyendring som har vore kvart år sidan 2013 som fylgje av både satsendringar men og som fylgje av endra verdifastsetting i formuesskatten.

Svar:

Regjeringa har redusert formuesskatten med om lag 6,1 mrd. kroner over perioden 2014-2018, rekna som summen av dei berekna skattelettene i det enkelte budsjettåret prisjustert til 2018-kroner. Dette er netto skattelette, det vil seie at berekningane tek omsyn til auka verdsetting av sekundærbustad og næringsseigedom. På grunn av samspelsverknader gjev det ikkje meining å splitte opp letten i formuesskatten på dei ulike komponentane.

I 2014 vart satsen i formuesskatten redusert frå 1,1 pst. til 1 pst., og botnfrådraget auka frå 870 000 kroner til 1 mill. kroner. Formuesverdiane av næringsseigedom og sekundærbustad vart auka frå 40 til 50 pst. av berekna marknadsverdi. Det gav ei netto skattelette på om lag 1 755 mill. 2018-kroner.

I 2015 vart satsen i formuesskatten redusert til 0,85 pst. og botnfrådraget auka til 1,2 mill. kroner. Formuesverdiane av næringsseigedom og sekundærbustad vart auka til 70 pst. av berekna marknadsverdi. Det gav ei netto skattelette på om lag 2 930 mill. 2018-kroner.

I 2016 vart botnfrådraget auka til 1,4 mill. kroner. Formuesverdiane av næringsseigedom og sekundærbustad vart auka til 80 pst. av berekna marknadsverdi. Det gav ei netto skattelette på om lag 405 mill. 2018-kroner.

I 2017 vart det innført ein ny verdsettingsrabatt på 10 pst. for aksjar og driftsmiddel og tilhørande gjeld. Verdsettingsrabatten for sekundærbustad vart redusert frå 20 til 10 pst., og verdien av tilhørande gjeld vart redusert tilsvarende verdsettingsrabatten. Næringsseigedom hadde framleis ein samla verdsettingsrabatt på 20 pst. Botnfrådraget vart auka til 1,48 mill. kroner. Det gav ei netto skattelette på om lag 285 mill. 2018-kroner.

I 2018 vart verdsettingsrabatten for aksjar og driftsmiddel auka til 20 pst. Den særskilte rabatten for næringsseigedom ått gjennom selskap vart avvikla for å unngå at slik eigedom fekk rabatt både i eigedomsverdien og aks-

jeverdien. Botnfrådraget vart vidareført nominelt, noko som gav ei reell skattelette på grunn av forventa svakt negativ formuesvekst frå 2017 til 2018. Dette gav ei netto skattelette på om lag 765 mill. kroner påløpt i 2018.

Sjølv om regjeringa har gjeve betydelege letter i formuesskatten, har inntektene frå formuesskatten ikkje vorte redusert noko særleg. Det heng saman med at marknadsverdiane har auka, noko som er positivt for skattytarane og økonomien. Sjølv om formuesverdiane

av sekundærbustad og næringseigedom har vorte auka, er det først og fremst den økonomiske utviklinga som har medverka til at formuesskatten kan ha auka, trass i betydelege letter frå regjeringa. Ein kan også sjå noko tilsvarande i for eksempel skattlegginga av inntekt. Sjølv om inntektsskatten går ned, kan ein likevel betale meir i inntektsskatt (i nominelle kroner) frå eit år til eit anna, fordi inntekta aukar. Lettelsene må derfor målast i forhold til kva skatten hadde vore om det ikkje vart gitt lette.

SPØRSMÅL NR. 2111

Innlevert 24. august 2018 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 3. september 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Kan finansministeren innhente ei oversikt frå dei ulike departementa om kor mykje pengar dei underliggjande organa har nytta til deltaking på «Arendalsuken»?»

GRUNNGJEVING:

Det vises til svar på skriftleg spørsmål Dokument nr. 15:2072 (2017-2018). Her svarer ikkje statsråden på spørsmålet. Eg oppfatter det slik at statsråden meiner eg må stilla eit skriftleg spørsmål til kvart departement om eg vil ha svar.

Det er naturleg at Finansdepartementet tek oppgåva med å innhenta denne informasjonen for å vidareformidle den til stortinget.

Svar:

Eg viser til svaret på skriftleg spørsmål nr. 2072 frå representanten Pollestad.

På generelt grunnlag meiner eg det er viktig å stille spørsmål ved ressursbruken til statlege organ. Effektiv ressursbruk er eit viktig område for regjeringa.

Reglementet for økonomistyring i staten krev at alle statlege verksemder nyttar statlege midlar effektivt. Dei statlege organa må kritisk vurdere kostnadene opp mot alternative føremål, det gjeld også deltaking på Arendalsuken. Dei statlege organa skal ha høg oppmerksom og prioritet mot dei måla og oppgåvene organa har fått frå Stortinget og Regjeringa. Det er ikkje ei hindring for at det i denne samanheng kan vere nyttig for ein del statlege organ å prioritere å delta og bidra i samfunnsdebatten på sine fagområde. Det gjeld også deltaking på ein samfunn-

sarena som har som føremål å styrke krafta i eit levande demokrati.

Det vil vere ei sær omfattande oppgåve å innhente informasjon frå alle departementa om kva for underliggjande organ som har vore til stades på Arendalsuken og kor mykje pengar dei har nytta til deltakinga. Departementa vil måtte, for å lage ei slik oversikt, ta kontakt med om lag 200 statlege verksemder, helseføretak og andre organ under departementa. Ei oversikt som viser kor mykje pengar dei underliggjande organa har nytta til deltaking på Arendalsuken reiser vidare ei rekke spørsmål knytt til avgrensingar for ei slik utrekning. I tillegg til at det ikkje finnest ei lett tilgjengeleg oversikt over kven som har vore til stades på Arendalsuken og kor mykje det har kosta, så har vi heller ikkje oversikt over kva slags innsats som mellom anna er brukt til førebuing og planlegging av deltakinga på arrangementet. Ei slik undersøking og innhenting av informasjon vil difor leggje beslag på mykje ressursar i staten. Det vil òg vere lite nytte i å kjenne eit samlebeløp om pengebruken utan å vite kva organa og samfunnet har fått igjen for deltakinga.

Eg har merka meg at Senterpartiet på si nettside har kringkasta at «Senterpartiets ledelse er på plass med partileder, 2. nestleder og parlamentarisk leder. I løpet av uka tar en rekke av våre Stortingsrepresentanter turen til Arendal». Vidare kan Senterpartiet på sin nettstad vise til ei oversikt som viser dei over 70 arrangementa dei vil vere til stades på. Eg vil difor tru at Senterpartiet har gjort ei tilsvarande vurdering av nytta av førebuing og deltaking på Arendalsuken som dei statlege organa må gjere.

I lys av den store ressursbruken ved å samle inn informasjon om pengebruken til statlege organ som har vore til stades på Arendalsuken, finn eg det ikkje føremålsten-

leg at Finansdepartementet skal ta på seg denne oppgåva. Vi har statlege verksemder over heile landet. Eg finn det lite føremålstenleg å leggje ei sentral føring frå Oslo på kva alle desse ulike organa skal delta på eller ei. Derimot legg

eg til grunn at dei underliggjande organa har gjort si eiga vurdering av deltaking på dette arrangementet, som på andre arrangement dei finn det føremålstenleg å delta på.

SPØRSMÅL NR. 2112

Innlevert 24. august 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 3. september 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Mener finansministeren at de etiske retningslinjene for Statens Pensjonsfond Utland praktiseres riktig når Raytheon ikke er ekskludert, til tross for at selskapet er involvert i programmer knyttet til både klasevåpen og kjernevåpen?»

BEGRUNNELSE:

Statens Pensjonsfond Utland investerer i våpenselskapet Raytheon. I en sak i VG 24.august 2018 kommer det fram at bankene DNB, Storebrand, Nordea, Handelsbanken og forsikringsselskapet KLP alle har utelukket Raytheon fra sine investeringer på bakgrunn av at selskapet er involvert i programmer knyttet til klasevåpen og kjernevåpen.

De etiske retningslinjene for SPU slår blant annet fast at observasjon eller utelukkelse kan besluttes for selskaper der det er en uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til eller selv er ansvarlig for alvorlige krenkelsener av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner. Fondet skal heller ikke være investert i selskaper som selv eller gjennom enheter de kontrollerer produserer våpen som ved normal anvendelse bryter med grunnleggende humanitære prinsipper.

Svar:

Regjeringen er opptatt av åpenhet og etisk bevissthet i forvaltningen av våre felles sparepenger i Statens pensjonsfond utland (SPU). Rammeverket for forvaltningen av fondet, herunder prinsippene for ansvarlig investeringspraksis og de etiske kriteriene i retningslinjene for observasjon og utelukkelse fra SPU, er forankret i Stortinget. Rammeverket skal bidra til at det er klare rammer for investeringene og en systematisk tilnærming til arbeidet med å utelukke og observere selskaper.

Det er etablert en klar arbeidsdeling mellom Finansdepartementet, Etikkrådet og Norges Bank. Departemen-

tet fastsetter overordnede rammer, mens Norges Bank foretar investeringene og utøver fondets eierrettigheter uavhengig av departementet. Etikkrådet overvåker fondets portefølje systematisk for grove normbrudd i strid med retningslinjene for observasjon og utelukkelse. Rådet avgir tilrådinger om observasjon og utelukkelse til Norges Banks hovedstyre, som treffer beslutninger i slike saker. Det følger av arbeidsdelingen at Finansdepartementet ikke foretar vurderinger av enkeltelskaper.

Norges Bank offentliggjorde 25. januar 2017 beslutningen om å oppheve utelukkelsen av selskapet Raytheon fra SPU. Selskapet hadde da vært utelukket fra fondet siden 2005 på grunn av produksjon av klasevåpen. Beslutningen om opphevelse ble tatt på bakgrunn av en tilråding fra Etikkrådet, som jevnlig skal vurdere om grunnlaget for observasjon eller utelukkelse fortsatt er til stede, jf. retningslinjer for observasjon og utelukkelse fra SPU § 5 femte ledd. Etikkrådets tilråding om opphevelse var basert på en bekreftelse fra Raytheon om at selskapet ikke lenger har noen virksomhet i tilknytning til produksjon av klasevåpen.

Representanten Haltbrekkens stiller spørsmål om praktiseringen av retningslinjene for observasjon og utelukkelse. Spørsmålet er forelagt Etikkrådet, som har svart følgende:

«De etiske retningslinjene for SPU innebærer blant annet at fondets midler ikke skal være investert i selskaper som produserer våpen som ved normal anvendelse bryter med grunnleggende humanitære prinsipper. I Revidert nasjonalbudsjett 2004 ble det, basert på Graverutvalgets forslag i NOU 2003: 22, definert hvilke typer våpen som omfattes av våpenkriteriet: kjemiske våpen, biologiske våpen, antipersonellminer, udetekterbare fragmenter, brannvåpen, blindende laservåpen, klasevåpen og kjernevåpen. Fondet skal heller ikke være investert i selskaper som utvikler eller produserer sentrale komponenter til denne typen våpen. Begrepet «normal anvendelse» i retningslinjene, jf. ovenfor, refererer til

våpentypens intenderte bruk. Ved utgangen av 2017 var 20 selskaper utelukket på grunnlag av våpenproduksjon. 16 av disse var utelukket på grunnlag av kjernevåpenproduksjon, og 4 på grunnlag av produksjon av klasevåpen.

Det følger av NOU 2003:22 at terskelen for utelukkelse av selskaper skal være høy. Det er ikke slik at enhver befatning med produksjon av de overnevnte våpentyper automatisk vil føre til utelukkelse av selskaper fra fondet.

Spesielt utelukkelse av kjernevåpenprodusenter reiser kompliserte avgrensningsspørsmål. Derfor engasjerte Etikkrådet i 2017 en ekstern ekspertgruppe for å utarbeide en rapport som blant annet omfatter en beskrivelse av dagens kjernevåpenproduksjon og forventet fremtidig utvikling, en vurdering av rådets praksis på området siden 2005 med hensyn til konsistens og samsvar med retningslinjene, en beskrivelse og vurdering av hva som kan anses som et kjernevåpens sentrale komponenter og hva som naturlig faller under begrepene produksjon og utvikling. På bakgrunn av gjennomgangen foreslår rapporten en avgrensning av hvilke typer komponenter som kan danne grunnlag for utelukkelse av selskaper. Utgangspunktet bør være at slike komponenter ikke kan ha flere formål, og at komponentenes relative betydning til andre komponenter i våpensystemet må være slik at det er avgjørende for våpenets funksjon. Etikkrådet mener at

en slik avgrensning gir en fornuftig rettesnor for det videre arbeidet med kriteriet, selv om den ikke løser alle avgrensningsspørsmål. Videre viser Etikkrådet til at rapportens gjennomgang av rådets tidligere tilrådninger om utelukkelse ikke finner selskaper med virksomhet som faller utenfor en rimelig avgrensning av kriteriet, eller selskaper som åpenbart burde vært vurdert for utelukkelse, gitt den kriterieavgrensningen som Etikkrådet har lagt til grunn.

Etikkrådet overvåker fondets portefølje kontinuerlig og mottar regelmessige rapporter fra en anerkjent leverandør om selskapers mulige tilknytning til produksjon av ulike våpentyper som kan være grunnlag for utelukkelse av selskaper. På bakgrunn av dette foretar Etikkrådet egne undersøkelser og kontakter aktuelle selskaper. At listen over selskaper som er utelukket fra SPU ikke fullt ut samsvarer med hvilke selskaper andre investorer har utelukket, er ikke overraskende. Andre investorer kan praktisere andre kriterieavgrensninger enn det Etikkrådet legger til grunn. Det er heller ikke gitt at alle som vurderer disse problemstillingene, til enhver tid besitter den samme informasjonen.»

Jeg har tillit til Etikkrådets praktisering av de etisk motiverte retningslinjene for observasjon og utelukkelse fra SPU.

SPØRSMÅL NR. 2113

Innlevert 24. august 2018 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 31. august 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

«Det virker nødvendig å gå inn i dagens lovverk og praktiseringen av dette for å se om det er grep som kan tas for bedre å hindre at ureglementær fotografering på ulykkessteder skjer.

Kommer justisministeren til å ta initiativ til å vurdere dagens regelverk og vil han se på om det er grunn til å endre dette?»

Svar:

Den som hindrer yrkesutøvelsen til helsepersonell som yter medisinsk begrunnet helsehjelp, kan straffes etter straffeloven § 265 tredje ledd. Dette kan ramme fotografering som forstyrrer redningsarbeidet på et ulykkessted. Videre kan straffeloven §§ 266 og 267 om hensynsløs atferd og krenkelser av privatlivets fred etter omsten-

dighetene ramme krenkende fotografering av skadede personer og spredning av slike bilder. Ved trafikkulykker fastsetter dessuten vegtrafikkloven § 12 en plikt for enhver til å i nødvendig utstrekning hjelpe personer som er kommet til skade, og delta i de tiltak som uhellet gir grunn til. Å fotograferer en ulykke kan etter omstendigheten være en forsømmelse av denne plikten.

Et forslag om et nytt straffebud om befatning med bilder som er særlig egnet til å krenke privatlivets fred, og om skjerpelse av straffenivået for slike overtredelser, ble sendt på høring 26. juni 2018 med høringsfrist 1. oktober 2018. Slik straffebudet er foreslått utformet vil det ramme den som uberettiget og uten samtykke fotograferer, filmer, anskaffer eller deler lyd- eller bildemateriale som er særlig egnet til å krenke noens privatliv. Dette kan omfatte blant annet bilder av personer som er skadet eller syke. Et eget straffebud vil kunne gi en mer helhetlig og målrettet

avgrensning av straffansvaret, samt bedre ivareta behovet for en klar og pedagogisk utformet gjerningsbeskrivelse, som kan virke opplysende og preventivt.

I utarbeidelsen av forslaget har departementet sett hen til lignende bestemmelser i Sverige og Danmark som rammer spredning av bilder av privat karakter. Det norske forslaget går noe lenger ved at også fremstilling og

anskaffelse av slike bilder er foreslått omfattet. Departementet vil vurdere den nærmere utformingen av gjerningsbeskrivelsen etter høringen.

Trusselen om straff må uansett begrenses til de mest alvorlige tilfellene. Generelt ligger ansvaret for å opptre på en hensynsfull måte i forbindelse med ulykker, hos den enkelte.

SPØRSMÅL NR. 2114

Innlevert 24. august 2018 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 21. august 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkjel Wara

Spørsmål:

«Eg har fått opplyst at det er lang saksbehandlingstid når folk søker om å erverve våpen, og at mange derfor er frustrerte. Ved fleire våpenkontor skal det no vera 12-14 veker behandlingstid, noko som framstår som svært uødvendig.

Kan justisministeren stadfeste at det tek så lang tid, og vil han ta grep for å oppnå ei rask og effektiv behandling av våpensøknader?»

GRUNNGJEVING:

Når folk søker om å erverve våpen, er det knytt til eit behov som må dokumenterast. Då seier det seg også sjølv at ei rask behandlingstid er ønskeleg. No framstår det som at det går mykje lenger tid enn det som burde vera nødvendig for ein prosess som skal bestå av formalitetar som desse:

- Sjekk av dokumentasjon på medlemskap i relevante skyttarlag og organisasjonar
- Sjekk av dokumentasjon på nødvendig aktivitet, jamfør konkrete krav
- Sjekk av påteikning frå klubb/forbund
- Sjekk at allereie erverva våpen ikkje kan brukast til det omsøkte programmet
- Kontroll av vandel

Det er vanskeleg å forklåre at dette skal vera så tidkrevjande. Eg håpar justisministeren kan gå inn i dette og gjera nødvendige grep for å sørgje for rask saksbehandling, i tråd med det ønsket eg opplever at vi deler om at statlege organ og prosessar skal vera effektive.

Svar:

Politidirektoratet rapporterte ved 1. tertial i år at saksbehandlingstiden for våpensøknader varierer noe fra distrikt til distrikt, men at den i snitt ligger på ca. 20 dager. Dette er for øvrig et nytt rapporteringskrav for politiet, og vi har derfor ikke tall å sammenligne med fra tidligere. Direktoratet opplyser at forskjellen mellom distriktene i noen grad kan skyldes ulike registreringsrutiner. Direktoratet vil undersøke dette. Departementet vil i forbindelse med 2. tertialrapport få nye tall.

Politimesteren har ansvaret for å sikre at politiets våpenforvaltning utøves på en forsvarlig måte i sitt politidistrikt, herunder at saksbehandlingstider i politiets forvaltningssaker er akseptable. Politidirektoratet har ansvar for administrativ og faglig ledelse, styring og oppfølging av politidistriktene. Jeg forventer at Politidirektoratet og politidistriktene følger utviklingen i saksbehandlingstiden for søknader om erverv av våpen, og ved behov iverksetter tiltak.

Jeg legger for øvrig til grunn at politiet behandler søknader om våpentillatelse i samsvar med forvaltningsslovens krav, herunder at saker forberedes og behandles uten ugrunnet opphold, og at det gis foreløpig svar dersom det må ventes at det vil ta uforholdsmessig lang tid før en henvendelse kan besvares.

SPØRSMÅL NR. 2115**Innlevert 24. august 2018 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 5. september 2018 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

«8/5-18 behandlet Stortinget et forslag om hvordan rekruttere flere lærere. Vedtaket lød: “Stortinget ber regjeringen sikre nok kvalifiserte lærere gjennom en forsterket rekrutteringspolitikk og nye tiltak som bidrar til økt rekruttering til lærerutdanningen og yret.”

Hva er gjort siden den gang og hvilke nye tiltak tenker ministeren å sette ut i livet?»

BEGRUNNELSE:

Mangelen på kvalifiserte lærere er en av de største utfordringene vi står ovenfor i norsk skole de kommende årene. Det haster med å ta grep for å avhjelpe den alvorlige lærermangelen i skolen og sikre at elevene våre møter en kvalifisert lærer i klasserommet. Situasjonen er alvorlig og spesielt alvorlig er den i Nord-Norge der situasjonen med ufaglærte lærere er kritisk.

Derfor er det svært alarmerende når jeg i Utdanningsnytt denne uka leser at det er hele 190 ledige seter på lærerutdanningene i Norge og spesielt kritisk er situasjonen på Nord Universitet (der altså situasjonen er mest kritisk) der 50 plasser står tomme.

SV har ved flere anledninger advart mot denne utviklingen. Både lærernormen og det faktum at antall ufaglærte lærere har økt med 40 % de siste burde ført til at regjeringen var villig til å snu hver eneste stein for å sørge for at plassene ble fylt.

Svar:

Regjeringen har høye ambisjoner for norsk skole. Faglig dyktige lærere er nøkkelen for å få en skole hvor elevene trives og lærer mer. Derfor jobber regjeringen kontinuerlig med å gjøre læreryrket mer attraktivt, og for å få flere til å velge læreryrket. Gjennom Lærerløftet har vi jobbet systematisk for å styrke lærernes status, kompetanse og kvaliteten i lærerutdanningene. Vi har innført en femårig masterutdanning, vi har en rekordsatsing på videreutdanning, vi satser på flere karriereveier for lærere, og vi har stilt strengere krav til hvem som kan bli lærere. Dette vil på sikt bidra til at vi får både høyt kvalifiserte og flere lærere.

Samtidig er jeg enig med forslagsstilleren i at det er en utfordring med mangel på utdannede lærere. Regjeringen erkjenner at tilgangen til kvalifiserte lærere er for liten, særlig i enkelte steder i landet, og at dette vil være en utfordring også i årene som kommer. Regjeringen arbeider derfor systematisk med å sikre rekrutteringen til læreryr-

ket og lærerutdanningene, blant annet gjennom oppfølging av strategien Lærerutdanning 2025.

I juni i år etablerte Kunnskapsdepartementet et nasjonalt forum for lærerutdanning og profesjonsutvikling (NFLP), sammensatt av UH-sektoren og interesseorganisasjonene. Rekruttering er et viktig tema for dette samarbeidsforumet, og alle instansene er bedt om å gi innspill til en rekrutteringsplan. Jeg vil sammen med resten av NFLP ha stor oppmerksomhet på rekruttering framover.

Regjeringen har innført en rekke rekrutteringstiltak for å sikre tilgangen på kvalifiserte lærere. Noen har hatt en effekt, mens andre må virke over tid. Ordningen med sletting av studiegjeld for de som tar lærerutdanning, tilgodeser særlig kandidater som har utdannet seg for trinn 1–7 og lærere som tar seg jobb i Nord-Norge etter fullført utdanning. Regjeringen satser også stort på videreutdanning av lærere og på lærerspesialistordningen for å sikre mulighetene for faglige karriereveier og fortsatt utvikling for de som allerede er i læreryrket. På den måten ønsker vi å bidra til å gjøre det attraktivt for lærere å bli i undervisningsstillinger.

Det er skoleeierne og lærerutdanningsinstitusjonene som har hovedansvaret for å sikre god rekruttering til lærerutdanningene og til læreryrket, slik regjeringen viste til i Prop. 1 S (2017–2018) fra Kunnskapsdepartementet. Rekrutteringsmidler kanaliseres hovedsakelig til universiteter og høyskoler fordi disse har ansvar for rekruttering i egen region. Nettverk og kunnskap om lokale forhold finnes også ved institusjonene. I 2017 ble det bevilget til sammen 9,5 millioner kroner til tiltak for rekruttering ved lærerutdanningsinstitusjoner, blant annet til å teste ut ordninger for å kvalifisere ansatte i skolen som mangler formelle kvalifikasjoner for tilsetning i undervisningsstillinger.

I 2018 har Utdanningsdirektoratet fått 7,5 millioner kroner til å utrede og foreslå tiltak for at ansatte i grunnskolen som ikke har avsluttet lærerutdanningen, kan fullføre utdanningen slik at de blir formelt kvalifisert til å undervise i grunnskolen. Som en del av utredningen skal Utdanningsdirektoratet vurdere om det kan være aktuelt å opprette nye studietilbud som kan kvalifisere lærere som er kvalifisert for å undervise på 5.–13. trinn til også å undervise på 1.–4. trinn. I tillegg har direktoratet fått 2,5 millioner for å utrede ordninger for å rekruttere søkere til sør- og lulesamisk og kvensk lærerutdanning. I RNB i 2018 er det bevilget ytterligere 10 millioner kroner til rekrutteringsmidler nasjonalt. Tiltakene skal primært rettes mot trinn 1–7, der behovet er størst, og bidra til å

rekruttere flere menn og personer med innvandrerbakgrunn.

Vi ser at Nord universitet har utfordringer med å rekruttere kvalifiserte søkere, særlig til lærerutdanning rettet mot trinn 1–7. Det er ønskelig at alle studieplasser blir fylt, men det er samtidig ikke unormalt med ledige plasser. Generelt er det slik at planlagte studieplasser er et estimat som institusjonene selv gjør ut fra kapasitet og anslått behov, og dette anslaget endrer seg fra år til år. Universiteter og høyskoler kan selv omdisponere studieplasser dersom de ikke fyller planlagte plasser. Departementet legger seg ikke opp i hvordan institusjonene håndterer dette, men det er ikke gitt at plassene står "ledige". Jeg er opptatt av at pilene peker i riktig retning, og det er flere som har takket ja til grunnskolelærerutdanning ved Nord universitet i år enn i fjor.

Nord universitet har fått ekstra midler til å jobbe med rekruttering. Av de nasjonale midlene nevnt over, mottok universitet i 2017 til sammen 3,25 millioner fra departementet til rekrutterings- og kvalifiseringstiltak. De arbeider målrettet og langsiktig sammen med fylkesmannen og andre lokale aktører, både for å rekruttere nye studenter og for å kvalifisere de som allerede er ansatt i skolen uten de nødvendige kvalifikasjoner.

Representanten viser i begrunnelsen for sitt spørsmål til et oppslag i Utdanningsnytt om at det er 190 ledige plasser på lærerutdanningene i Norge, hvorav 50 ved Nord universitet. Jeg vil understreke at dette oppslaget er basert på et øyeblikksbilde og at det ikke gir de endelige tallene. Vi kan si sikkert at det er langt flere som har

takket ja til studieplass i grunnskolelærerutdanning ved Nord universitet i år enn i fjor. Hvor mange som møter, vet vi først senere i høst. Det samme øyeblikksbildet viser for øvrig at det nasjonalt er 499 flere som har takket ja enn det var planlagte studieplasser. Alle disse får selvsagt plass.

Representanten viser også til at antall ukvalifiserte som underviser i grunnskolen har økt med 40 prosent de siste fem årene. Andelen ukvalifiserte har økt fra 3,2 prosent undervisningsårsverk i 2013/2014 til 4,4 prosent i 2016/2017. Dette er en økning på 1,2 prosentpoeng. I skoleåret 2017/2018 flatet trenden ut. Det er imidlertid lokale og regionale forskjeller, og Nord-Norge har en høyere andel undervisningsårsverk gitt av ukvalifiserte.

Økende studenttall og bedre kvalifiserte søkere indikerer at rekrutteringstiltakene som regjeringen har satt i gang begynner å få effekt: I 2018 er antall førstevalgsøkere til grunnskolelærerutdanningene de høyeste vi har sett. Til lektor- og grunnskolelærerutdanning er det til sammen sendt ut over 600 flere tilbud om studieplass i år enn i toppåret 2015, og flere har takket ja til studieplass enn i tidligere år. I 2017 ble det uteksaminert ca. 580 flere grunnskolelærere enn i 2011. Til lektorutdanningen har det hele tiden vært en jevn, positiv utvikling i antall søkere, og i 2017 ble det uteksaminert 229 flere kandidater enn i 2011. Økt søkning til lærerutdanning de siste årene har blitt fulgt opp med økt antall studieplasser.

Regjeringen har gjort mye for å sikre rekrutteringen til lærerutdanningen og -yrket. Dette ser vi resultater av, og vi vil fortsette dette arbeidet sammen med partene og andre viktige samarbeidspartnere.

SPØRSMÅL NR. 2116

Innlevert 24. august 2018 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 4. september 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Hva mener kunnskapsministeren om at private barnehager (Læringsverkstedet) som er fullfinansiert av offentlige tilskudd og foreldrebetaling, har firedoblet sin omsetning på få år, kjøper opp hundrevis av barnehager i inn og utland, utsteder obligasjonslån i milliardklassen, og samtidig varsler innsparing og kutt av øvrig aktivitet i barnehagen for å opprettholde driftsmargin i forbindelse med økte lønnskostnader pga. bemanningsnormen?»

BEGRUNNELSE:

I Dagens Næringsliv (DN) i går kommer det frem tall som viser at Norges største barnehagekjede har økt sine inntekter med 43 % første halvår i år. Kjeden har økt i ekspansjon og har ilet de siste 6 årene mer enn firedoblet omsetningen. Selskapet har de to siste årene kjøpt 100 norske barnehager, i tillegg til oppkjøp i Sverige.

Nå er barnehagegruppen, ifølge DN, bekymret for sitt eget overskudd fordi de må innfri bemanningsnormen. SV mener artikkelen viser et selskap som er mer opptatt av butikk enn å sikre ett godt tilbud til barna i barnehagen, og at det er på høy tid innføre strengere regulering

av sektoren. Dette for å sikre at offentlige tilskudd og foreldrebetalingen kommer barna til gode og for å beholde mangfoldet i sektoren. Økt kommersialisering- og at barnehager skal omgjøres til investeringsobjekter vil på sikt true kvaliteten på tilbudet og bidra til å svekke tilliten til offentlig finansierte velferdstjenester.

Svar:

Det er viktig for regjeringen at foreldre kan velge mellom ulike typer barnehager og at vi fortsetter å utvikle kvaliteten i barnehagetilbudet. De private barnehagene bidrar til et stort mangfold av ulike pedagogiske tilnærminger og tema-barnehager. Det gir foreldre større mulighet til å velge og skaper rom for læring og innovasjon i barnehagesektoren. Foreldreundersøkelsen viser at foreldrene jevnt over er litt mer fornøyde med private barnehager enn kommunale barnehager.

De private barnehageeierens vilje til å investere og satse på drift av barnehager har vært helt avgjørende for å nå målet om full barnehagedekning. Som følge av barnehageforliket i 2003, ble det opprettet flere ulike økonomiske støtteordninger slik at utbyggingen skulle skje så raskt som mulig.

Det er viktig for regjeringen å bidra til økt kvalitet i barnehagene. Samtidig har vi ansvar for å videreutvikle alle sider ved barnehagetilbudet. Barnehagesektoren er nå mer eller mindre ferdig utbygget, og vi ser en utvikling hvor noen kjeder får økt markedsandel og høy avkastning. Kunnskapsdepartementet har derfor satt i gang et arbeid for å vurdere om reglene er tilpasset dagens barnehagesektor. Regjeringen er opptatt av å sikre at offentlige tilskudd og foreldrebetaling kommer barna til gode.

Private og kommunale barnehager likebehandles økonomisk ved at de får like tilskudd i den enkelte kommune. Det er i utgangspunktet positivt at private barnehager har sunn økonomi med et overskudd som gjør driften stabil og sikrer kontinuitet for både barnehagebarn og ansatte. Det er også positivt at mangfoldet av aktører bidrar til innovasjon og nyskapning i sektoren, også når det gjelder å drive gode barnehager på en kostnadseffektiv måte.

Tydelige rammer og kvalitetskrav er viktig for å sikre barna i alle barnehager trygge og gode barnehagedager i både private og kommunale barnehager.

Bemanningsnormen og den skjerpede pedagognormen i barnehagene trådte i kraft fra 1. august 2018. Formålet med de nye normene er å skape bedre kvalitet i barnehagene ved å sikre at barna har nok trygge og kompetente voksne rundt seg. Dette vil løfte de barnehagene som i dag har lav bemanning, og bidra til å sikre at offentlige tilskudd i større grad kommer barna til gode. Sammen med rammeplan for barnehagen som trådte i kraft høsten 2017 og nye språkkrav til ansatte i barnehagene,

gir bemannings- og pedagognormen tydelige rammer for kvaliteten foreldre og barn kan forvente av barnehagene.

Departementet arbeider med å følge opp anmodningsvedtakene fra Stortinget som kom i forbindelse med behandlingen av representantforslagene fra SV om profitfrie barnehager, jf.

Dokument 8:43 S (2016-2017) og Innst. 283 S (2016-2017) og Dokument 8:18 S (2017-2018) og Innst. 114 5 (2017-2018). I anmodningsvedtakene ber Stortinget blant annet regjeringen om å "vurdere om barnehagers rett til etablering og utvidelser bør endres for å ivareta mangfoldet av aktører, og komme tilbake til Stortinget med dette på egnet måte". Videre skal departementet følge opp anmodningsvedtakene fra Stortinget som kom i forbindelse med behandlingen av Prop. 67 L (2017-2018) om endringer i barnehageloven mv., jf. Innst. 319 L (2017-2018). I anmodningsvedtakene ber Stortinget blant annet regjeringen om å "se på modeller for finansieringssystemet som så langt som mulig ivaretar mangfold av private barnehager og barnehageeiere" og "ved evalueringen av kommunens tilsynsansvar sikre at det etableres et uavhengig tilsynssystem for barnehagesektoren".

Vi er opptatt av at vi utvikler et fremtidsrettet regelverk for bruk av offentlige tilskudd og foreldrebetaling i private barnehager som gir oss barnehager av høy kvalitet og sikrer at offentlige tilskudd og foreldrebetaling kommer barna til gode.

SPØRSMÅL NR. 2117**Innlevert 24. august 2018 av stortingsrepresentant Eirik Sivertsen****Besvart 3. september 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

«Bestemmelsene om begrensninger i utlendingers mulighet for å ta med fisk ut av landet er hjemlet i Havressursloven, og omfatter derfor ikke fisk fanget i vassdrag.

Hva er begrunnelsen for at villaks og andre fiskearter i ferskvann ikke skal være omfattet av den såkalte turistkvoten og hvilke initiativ vil statsråden ta for å begrense utlendingers muligheter til utførsel av fisk fanget i vassdrag?»

Svar:

Nærings- og fiskeridepartementet forvalter Forskrift om utførselskvote av fisk og fiskevarer fra sportsfiske. Forskriften er fastsatt med hjemmel i lov 6. juni 1997 nr. 32 om innførsle- og utførselregulering. Forskriften gjelder ikke fangst av laks, ørret, røye eller ferskvannsfisk. Etter forskriften er det ikke tillatt å føre ut av landet mer enn 10 kg fisk eller fiskevarer pr. person, inkludert bearbejdede produkter, innenfor en periode på sju kalenderdager. Dersom det kan dokumenteres at fisken er fanget i regi av en registrert turistfiskevirksomhet, er det tillatt å føre ut 20 kg.

Norsk fiskeri er en bærebjelke i norsk økonomi, og for bosetting og næringsliv langs kysten. En av hovedbegrunnelsene for å innføre utførselskvoten i 2006 var hensynet til vern av kysttorskbestandene. Særlig ettersom beskatningstrykket fra turistfisket foregår kystnært, var det viktig å signalisere handlekraft overfor næringsvirksomhet som baserer seg på fellesskapets ressurser i havet.

Fra 1. januar 2018 fastsatte Nærings- og fiskeridepartementet i tillegg Forskrift om turistfiskevirksomheter. Reglene pålegger turistfiskevirksomheter å registrere seg og bidra til rapportering av fangst.

Disse tiltakene kan sees i sammenheng med myndighetenes behov for oversikt over aktiviteter som er basert på uttak av marine ressurser, for bedre å kunne sikre fiskebestandene for framtida.

Forvaltningen av laks, sjøørret, sjørøye og innlandsfisk hører inn under Klima- og miljødepartementets ansvarsområde og reguleres etter lakse- og innlandsfiskeloven. Lakse- og innlandsfiskeloven inneholder en rekke bestemmelser om vern og utvikling av fiskebestandene og om fiske, fisketider, fiskemåter, redskapsbruk mv. Loven gir også muligheter for å fastsette nærmere bestemmelser for å ta vare på bestandene av laks, sjøørret, sjørøye og innlandsfisk. Miljømyndighetene har satt i verk en rekke reguleringer for å sikre bestandene, og vi har nå en streng regulering av fisket etter laks, sjøørret og sjørøye. Det ble gjennomført en hovedrevisjon av reguleringen av fisket etter laks, sjøørret og sjørøye i sjø og elv i forkant av sesongen 2016. Reguleringene skal i utgangspunktet vare i en periode på fire til fem år, men det vil bli gjennomført justeringer i perioden om nødvendig.

Det har på denne bakgrunn ikke vært vurdert som nødvendig å benytte utførselsregulering av fangst som virkemiddel for å sikre bestandene av laks, sjøørret, sjørøye og innlandsfisk. Jeg ser heller ikke behov for å ta initiativ til å vurdere dette virkemiddelet i nær framtid.

SPØRSMÅL NR. 2118**Innlevert 24. august 2018 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 31. august 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

«Ministeren skriver at deler av det nasjonale bestandsmålet for jerv, gaupe, bjørn og kongeørn skal nås innenfor samiske tamreinområder. Ministeren påstår at bestandsmålene for jerv, gaupe og bjørn er imidlertid satt lavt i dis-

se områdene, blant annet av hensyn til samisk tamreindrift.

Sett i forhold til bestandsmålene i region 1 og 2 som ikke har samisk tamreindrift, hvordan begrunner ministeren at bestandsmålene i region 7 som er Nordland fylke, er satt lavt?»

Svar:

Innledningsvis vil jeg understreke at de nasjonale bestandsmålene for store rovdyr er satt lavt av hensyn til beitenæringene. Bestandsmålene Stortinget har satt for disse artene er slik at artene vil fortsette å være klassifisert som sterkt eller kritisk truede på Norsk rødliste for arter, selv når bestandsmålene er oppnådd. Dette er en del av det overordnede grepet Stortinget har valgt i norsk rovviltpolitikk for å ta hensyn til beitenæringene i Norge. En konsekvens av dette er at også de regionale bestandsmålene blir begrenset i størrelse.

Om lag 40 % av Norges areal er tamreinområder, og områdene strekker seg fra Femunden i Hedmark i sør til Finnmark i nord. Samtidig som vi skal ta hensyn til samisk tamreindrift skal vi også ivareta rovviltbestandene i Norge, og begge deler er arealkrevende. Det er derfor slik at vi i mange områder skal ha både rovvilt og tamrein.

I fordelingen av nasjonale bestandsmål mellom de åtte rovviltregionene er det en rekke vurderinger og hensyn som ligger til grunn. Stortinget har lagt sine føringer, rovviltets biologi og faktiske utbredelse har betydning og det tas hensyn til omfang av beitenæring, for å nevne noen sentrale forhold.

Hensynet til samisk tamreindrift er særlig tydelig vektlagt i politikken knyttet til ulveforvaltning. Rent biologisk, og for å bedre den alvorlige innavlsituasjonen, ville det vært gunstig for bevaring av ulvebestanden om denne i større grad var sammenhengende med den finsk-russiske bestanden. Til tross for dette er det fastsatt en avgrenset ulvesone sørøst i Norge, slik at ynglende ulv og tamrein er geografisk adskilt.

Når det gjelder målet for de øvrige rovviltartene skal deler av disse oppnås i områder med tamreindrift. Biologiske forhold og rovdyrenes faktiske utbredelse i Norge og naboland vurderes naturligvis inn i dette, og bjørnen er et tydelig eksempel på dette. Forekomsten av bjørn i Norge er nært knyttet opp til noen få områder langs grensen til våre naboland, og disse kjerneområdene er de eneste stedene vi har hunnbjørner (binner). Når vi i tillegg vet at unge binner enten blir værende innenfor sine mødres leveområder eller sprer seg korte avstander fra disse, vil det være biologisk umulig å bestemme at bestandsmålet for bjørn i nærmeste fremtid skal oppnås i områder langt fra der vi i dag har forekomst av binner.

Avslutningsvis vil jeg vise til at den regionale rovviltforvaltningen, inklusiv gjeldende fordeling av regionale bestandsmål, nå er til vurdering som ledd i oppfølgingen av evalueringen av den regionale rovviltforvaltningen.

SPØRSMÅL NR. 2119

Innlevert 27. august 2018 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 31. august 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

«I begrunnelsen for mitt forrige skriftlige spørsmål besvart 22.08. viser jeg til vedtaket hvor det helt klart går fram hvilke utredninger som etterspørres, og det er ikke vedtak av 30.5.2018, som ministeren viser til. Det er en klar spesifisering av hvilke utredninger som ønskes i vedtak i sak 3/17 del 2. Det er også listet opp hvilke hensyn som skal tillegges vekt i en KVU. S

iden ministeren har svart uten å oppfatte hvilken kunnskap utover den rovviltfaglige som etterspørres, spør jeg med dette om et nytt svar?»

BEGRUNNELSE:

Ministeren skriver 22.8. i svar på dokument: 15:2064:

«Når det gjelder spørsmålet om å se bort fra Rovviltnemndas vedtak om innhenting av kunnskap, antar jeg at represent-

anten viser til Rovviltnemndas vedtak av 30. mai 2018. I vedtaket fremgår det at "Nemnda avventer ytterligere utredninger før det tas stilling til evt. endringer i bjørneområdet".

Det er feil antakelse, jeg viser til protokoll fra møte 1/2017, 26.1.2017, vedtak i sak 3/17 Revisjon av forvaltningsplan for rovvilt i Nordland. Dette burde gå tydelig fram av begrunnelsen i forrige skriftlige spørsmål, dokument: 15:2064. Før nytt svar ber jeg om at protokollen med begrunnelse for forslaget som ble vedtatt leses, men jeg refererer vedtaket i sin helhet her:

Rovviltnemndas vedtak, del 2

Forvaltningsplanen med nye alternativer for bjørnesoner kan ikke tas stilling til uten at det foreligger en konsekvensutredning som belyser næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser, sett i sammenheng med bestands-

målene og konsekvenser av annet rovvilt, jerv, gaupe og ørn. Bjørnesonen i planen fra 2011 ligger fast inntil videre.

I tillegg må det foreligge en vurdering av forslagene i forhold til statens folkerettslige forpliktelser overfor den samiske reindrifta.

Følgende hensyn skal tillegges vekt i en konsekvensutredning:

- Næringsutøvelse av enhver karakter Andre samfunnsinteresser
- Bosetting og livskvalitet
- Jaktinteresser
- Forholdet til lokalsamfunn Redusere tap på husdyr
- Redusere konfliktgrunnlaget mellom mennesker og rovdyr

Svar:

Som jeg skrev i mitt tidligere svar på spørsmål nr. 2064 så mener jeg at vi i utgangspunktet har tilstrekkelig kunnskap til å gjøre nødvendige endringer i soneinndelingen for bjørn i regionen. Derfor mener jeg at det ikke er nødvendig med en konsekvensutredning slik rovvilt-nemnda i region 7 vedtok i sak 3/17 del 2, og det er heller ikke nødvendig med innhenting av utredninger som vedtatt i sak 9/18. For å få saken godt opplyst vil departementet i den videre prosessen ha kontakt med rovvilt-nemnda i region 7, sekretariatet til nemnda og Miljødirektoratet. I vurderingen av fastsettelse av ny soneinndeling for bjørn vil det naturligvis også gjøres avveinger mot samiske interesser.

Samiske interesser blir hensyntatt i dagens rovviltforvaltning. Vi har blant annet ikke bestandsmål for ynglende ulv i samiske tamreinområder. Dette til tross for at en mer sammenhengende utbredelse med den større finskrussiske ulvebestanden ville vært gunstig for å bedre

den alvorlige innavlssituasjonen vi ser hos sør-skandinaviske ulver. Videre er det slik at bestandsmålene Stortinget har satt for alle de fire store rovdyra er så lave at artene vil fortsette å være klassifisert som sterkt eller kritisk truet på Norsk rødliste for arter, selv når bestandsmålene er oppnådd. Dette er en del av det overordnede grepet Stortinget har valgt i norsk rovviltpolitikk for å ta hensyn til beitenæringene, og en konsekvens av dette er at også de regionale bestandsmålene blir begrenset i størrelse.

Siden 40 % av Norges areal er tamreinområde, og fordi utbredelsen av rovdyr i Norge henger nært sammen med utbredelsen i våre naboland, vil det i mange områder være slik at vi skal ha både rovvilt og tamrein. Bjørn er et tydelig eksempel på dette, der utbredelsen henger nøye sammen med bestandssituasjonen i våre naboland. Deler av det nasjonale bestandsmålet for bjørn skal derfor nås innenfor samiske tamreinområder. Det regionale bestandsmålet for bjørn i Nordland er imidlertid satt lavt, blant annet av hensyn til samisk reindrift.

Vi arbeider aktivt for å få ned tapene fra rovvilt. Siden 2013 har antall erstatninger for tamrein tatt av rovvilt blitt redusert med 26 %. Det er jerv og gaupe som forårsaker hoveddelen av tapene i Nordland.

Rovvilt-nemnda i region 7 har hatt 4 år på seg til å gjennomføre nødvendige endringer i forvaltningsplanen. Det er nå nødvendig å få på plass en forvaltningsplan som sikrer forutsigbarhet og som er i samsvar med gjeldende regelverk og politikk. Miljødirektoratet er tydelige på at store deler av området som er satt av til yngleområde ikke er egnet som leveområde for bjørn. Direktoratet påpeker videre at dersom området ikke endres eller utvides vil det bli svært vanskelig å oppnå den regionalt fastsatte målsettingen på 1 årlig yngling (ungekull) av bjørn innenfor region 7.

SPØRSMÅL NR. 2120

Innlevert 27. august 2018 av stortingsrepresentant Henrik Asheim

Besvart 6. september 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Hvor mye må det generelle skattenivået øke årlig ved en arbeidstidsreduksjon fra 7,5 til 6 timers arbeidsdag for å opprettholde balansen i statens inntekter og utgifter frem mot 2050?»

BEGRUNNELSE:

Å sikre et bærekraftig velferdssamfunn er regjeringens overordnede prosjekt. Derfor er det også nødvendig å studere den økonomiske bærekraften i et langsiktig perspektiv. Kanskje den aller mest grundige redegjørelsen man finner, er i Perspektivmeldingen. Den tydeliggjør at hvis

vi fortsetter som i dag, så vil ikke velferdssamfunnet være bærekraftig over tid.

Basert på analysene i Perspektivmeldingen, har statsministeren uttalt at normalarbeidsuken må øke til 43 timer for at statens inntekter og utgifter skal gå i balanse, dersom vi ikke får flere i arbeid, øker produktiviteten i offentlig sektor eller kutter de offentlige utgiftene. Deler av fagbevegelsen har på sin side tatt til orde for at en generell forkorting av arbeidstiden fra 7,5 time til 6 timer, ved at man over en gitt tidsperiode delvis tar ut lønnsøkninger i redusert arbeidstid.

Svar:

En arbeidstidsreduksjon fra 7,5 til 6 timers arbeidsdag vil isolert sett kunne redusere gjennomsnittlig arbeidstid og tilgangen på arbeidskraft med 15,8 pst. Det er da lagt til grunn at arbeidstiden for fulltids sysselsatte reduseres med 20 pst. Også for en tredel av sysselsatte med arbeidstid mellom 20 og 36 timer antas arbeidstiden å bli redusert med 20 pst., mens arbeidstiden for øvrige grupper er holdt uendret. Samlet berøres dermed 79 pst. av de sysselsatte av reduksjonen i arbeidstid.

Konsekvensene for inndekningsbehovet kan beregnes over samme lest som beregningene fra Perspektivmeldingen 2017. Med en reduksjon i arbeidstilbudet på drøyt 15 pst., blir utslaget i inndekningsbehovet i overkant av 6 prosent av fastlands-BNP. Dersom et slikt innstrammingsbehov skulle dekkes inn f.eks. ved å øke den direkte skatten på husholdningene, tilsvarer dette en økning i gjennomsnittlig skattesats vel 8 prosentenheter.

I denne beregningen er det ikke tatt hensyn til at økt skattesats i seg selv kan bidra til en ytterligere reduksjon i arbeidstilbudet, og dermed en ytterligere økning i inndekningsbehovet. Med samme beregningstekniske forutsetning som i Perspektivmeldingen 2017, kan innstrammingsbehovet da på usikkert grunnlag anslås til rundt 8 prosent av fastlands-BNP. Oversatt til økning i den direkte skatten på husholdningene, tilsvarer dette en økning i gjennomsnittlig skattesats på nesten 11 prosentenheter.

Beregningene er basert på at arbeidstidsreduksjonen har sitt motstykke i lavere lønnsvekst over en periode. Dersom lønnsveksten likevel ikke justeres ned tilsvarende nedgangen i arbeidstid, vil næringslivets konkurranseevne bli kraftig forverret, anslagsvis med opp mot 20 pst.

SPØRSMÅL NR. 2121

Innlevert 27. august 2018 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 31. august 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkell Wara

Spørsmål:

«Vil regjeringen vurdere bruken og egnetheten av risikovurderingsverktøy som World-check, også kalt verdens største svarteliste, for å bidra til å oppfylle hvitvaskingsloven samt hvorvidt norske bankers bruk av denne listen er i strid med personvernregelverket, herunder personvernforordningen og Personopplysningsloven?»

BEGRUNNELSE:

DN har i to artikler 18. august og 23. august beskrevet risikovurderingsverktøyet World-check som er omtalt som "verdens største svarteliste". Her er politikere, kulturpersonligheter og deres familier listet opp sammen med dømte kriminelle og terrorister. De som står på listen kjenner ikke til det, informasjonen synes ikke å være oppdatert - og til og med små barn er oppført. Lovligheten

av dette bør vurderes- og eventuelle tiltak for å hindre at denne type lister benyttes bør vurderes.

Svar:

Ansvar for hvitvaskingsloven ligger til Finansdepartementet. Svaret er derfor utformet i samråd med [Finansministeren].

Ny hvitvaskingslov ble vedtatt av Stortinget 22. mai 2018. Både etter hvitvaskingsloven fra 2009 og etter ny hvitvaskingslov er det krav om at rapporteringspliktige identifiserer politisk eksponerte personer, såkalt PEP. I forbindelse med fremleggelse av forslag til ny hvitvaskingslov ga Finansdepartementet uttrykk for følgende i Prop. 40 L (2017–2018):

«Rapporteringspliktige må selv avklare om kunden, reell rettighetshaver eller andre som kan disponere over kontoen, er politisk eksponert person eller nært fami-

liemedlem eller kjent medarbeider til politisk eksponert person, se lovforslaget §§ 12 og 13 fjerde ledd. Departementet viser i likhet med utvalget til at et minstekrav til systemer for å identifisere PEP-er er at rapporteringspliktig rutinemessig spør kunden om vedkommende innehar eller har innehatt en posisjon som omfattes av PEP-definisjonen, eventuelt om vedkommende er i nær familie eller er kjent medarbeider til en person som innehar slik posisjon. Det kan også være grunn til at rapporteringspliktige bør gjennomføre ytterligere tiltak for å identifisere PEP-er, i samsvar med en risikobasert tilnærming.

Departementet presiserer at norske myndigheter per i dag ikke utarbeider lister over PEP-er. Lister utarbeidet av norske myndigheter ville uansett ikke være tilstrekkelige, siden Norge bare er ett land blant mange. Rapporteringspliktige vil dermed uansett måtte foreta ytterligere tiltak for å identifisere PEP-er med stillinger mv. i andre land. Departementet viser i likhet med utvalget til at slike lister vil ha begrenset positiv og negativ troverdighet, sett hen til stadige justeringer av hvem som er å regne som PEP, det store antallet PEP verden over samt eventuelle ulikheter mellom stater om hvem som er PEP.»

Norske rapporteringspliktige må følge de til enhver tid gjeldende regler om hvem det er som skal identifiseres

og avgjøres om er PEP, og de til enhver tid gjeldende definisjonene av hvem som er PEP.

Behandling av personopplysninger ved dette arbeidet må skje i tråd med personopplysningsloven, som gjennomfører EUs personvernforordning. Personopplysningsloven bestemmer på hvilke vilkår og i hvilken utstrekning det er tillatt å samle inn, registrere, utlevere og ellers behandle personopplysninger. Loven stiller blant annet krav om at personopplysningene som behandles skal være korrekte, relevante, oppdaterte og begrenset til det som er nødvendig for formålet med behandlingen. Den personopplysningene gjelder, har rett til informasjon om behandlingen og kan på nærmere vilkår kreve innsyn i opplysningene og at opplysningene rettes, slettes, eller protestere mot behandlingen.

I Norge er det Datatilsynet som fører tilsyn med overholdelse av personvernregelverket. Datatilsynet er en uavhengig tilsynsmyndighet, og departementet kan ikke instruere om behandlingen av enkeltsaker eller om Datatilsynets faglige virksomhet for øvrig. Enhver har rett til å klage til Datatilsynet, og Datatilsynet kan også ta saker til behandling på eget initiativ.

SPØRSMÅL NR. 2122

Innlevert 27. august 2018 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 3. september 2018 av fungerende landbruks- og matminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

«På barn sine lekeareal er all bruk av plantevernmidler forbudt. Alternativ til sprøyting skal alltid vurderes og all sprøyting på areal åpne for allmenn ferdsel skal befolkningen opplyses om.

Vil regjeringen arbeide for at kommuner, fylker og staten i Norge slutter å bruke omstridte sprøytemidler som glyfosat på areal åpne for allmenn ferdsel, og skjerpe inn håndhevingen av reglene for skilting, vurdering av hva som er barns lekeareal og vurdering av alternativ til sprøyting?»

BEGRUNNELSE:

Bruken av plantevernmidler som inneholder glyfosat er omstridt. EUs mattrygghetsorgan (EFSA) åpner for fortsatt bruk, mens Verdens helseorganisasjon (WHO) sitt kreftforskningsorgan IARC advarer mot kreftfaren stoffet

kan utgjøre. I Norge er glyfosat regodkjent som aktivt stoff som kan inngå i plantevernmiddel frem til 15. desember 2022. Ved revurderingen var det i særlig stor grad usikkerhet knyttet til spørsmålet om stoffet er kreftfremkallende, bl.a. mente International Agency for Research on Cancer (IARC) i en rapport fra 2015 at glyfosat kunne føre til kreft. Senere er spørsmålet om kreftisiko også vurdert av European Chemicals Agency (ECHA) som har det formelle ansvaret for å vurdere om plantevernmidler er farlige for helse. ECHA konkluderte med at stoffet ikke er kreftfremkallende. EFSA kom til samme resultat som ECHA, og Kommisjonen har derfor konkludert med at glyfosat ikke medfører risiko for kreft.

På grunnlag av den store mengde data som allerede finnes om glyfosat, og at nye opplysninger og kunnskap raskt vil kunne framkomme, er det ansett som hensiktsmessig at stoffet får en høy prioritet når det gjelder ny revurdering av egenskaper mv. På denne bakgrunn, og også

fordi stoffet er i så omfattende bruk, ble det nylig gitt en regodkjenning på kun fem år. Ved regodkjenningen er det satt en del betingelser og begrensninger i forbindelse med preparatgodkjenning og ved praktisk bruk. Dette gjelder bl.a. hensyn til grunnvann i sårbare områder, risiko for landlevende virveldyr og plantearter som ikke er målarter, krav om risikoreducerende tiltak, at bruk av preparater med glyfosat før høsting skal skje etter god landbrukspraksis mv.

All bruk av plantevernmidler er i tillegg regulert av forskrift om plantevernmidler fra 2015. Mattilsynet, som fører tilsyn med forskrifta, slår fast at sprøytemiddel generelt sett ikke skal brukes, og at alternative metoder skal vurderes før eventuell bruk av kjemikalier. Forskrifta er klar på at den som utfører spredning av plantevernmiddel på areal åpne for allmenn ferdsel, har plikt til å informere offentligheten om dette. Forskrifta fastslår at på barn sine lekeareal er all bruk av plantevernmidler forbudt, uten å spesifisere nærmere hvilke areal dette faktisk er. Som kjent avgrenser ikke barn lek til lekeplasser, men bruker også sine nærområder i nabolag, ved barnehager og skoler som lekeareal. Mattilsynet skriver at «som en tommelfingerregel anser vi arealer som er tilrettelagt med for eksempel lekestativer/sandkasser som lekearealer. Dette gjelder både når lekeapparatene finnes i barnehager og skoler, men også i borettslagets fellesområder eller i en kommunal park/grøntområde. Utover dette må «barns lekeareal» vurderes i hvert enkelt tilfelle i forhold til hvor man erfaringsmessig vet at barn leker.

Svar:

Spørsmålet var stilet til helse- og omsorgsministeren, men er overført til meg som ansvarlig statsråd for det aktuelle regelverket.

Regjeringen er opptatt av å redusere både bruken av, og risikoen for negative helse- og miljøeffekter ved bruk av kjemiske plantevernmidler. Det har vært arbeidet målrettet for å følge opp dette over flere år.

Regelverk og oppfølging av handlingsplan for bærekraftig bruk av plantevernmidler er viktige redskaper for å bidra til redusert bruk og risiko ved bruk av slike midler. For eksempel er god opplæring av brukerne viktig. For å kunne kjøpe og bruke yrkespreparater må en ha autorisasjonsbevis for plantevernmidler.

Forskrift om plantevernmidler som trådte i kraft juni 2015, stiller krav om at alle brukere av yrkespreparater skal sette seg inn i og bruke integrert plantevern. I integrert plantevern benytter en i størst mulig grad alternativer til kjemiske plantevernmidler.

Mattilsynet har ansvar for å vurdere og godkjenne plantevernmidler som kan brukes i Norge. I dette arbeidet vurderes også hvordan plantevernmiddelet kan brukes. Forskriften og merking på etikett avgjør om et plantevernmiddel kan spres på areal som er åpne for all-

menn ferdsel. Dersom plantevernmidler spres på slike arealer, er en pliktig til å informere offentligheten om dette. Forskriften spesifiserer hvordan dette skal gjøres, og det er også omtalt i Mattilsynets veileder om bruk av plantevernmidler.

Når et aktivt stoff som glyfosat blir regodkjent i EU, blir det det også gjort en revurdering av preparater med dette stoffet i Norge. Mattilsynet er i ferd med å revurdere alle godkjente preparater med glyfosat, og vurderingene er forventet ferdig før sommeren 2019.

Mattilsynet har ansvar for å føre tilsyn med at kravene i forskrift om plantevernmidler følges. I 2017 ble det gjennomført en tilsynskampanje rettet mot kommunene, Statens vegvesen og andre aktører som bruker plantevernmidler på offentlig tilgjengelige arealer. Tilsynskampanjen viste blant annet at mange av aktørene er opptatt av å begrense bruken av plantevernmidler så mye som mulig.

Som representanten Bastholm trekker fram, er all bruk av plantevernmidler forbudt på barns lekearealer. Hva som regnes som barns lekeareal er nærmere forklart i Mattilsynets veileder til forskriften. Det er ikke bare tilrettelagte lekeplasser som skal vurderes som barns lekeareal. Det skal gjøres en vurdering i det enkelte tilfelle hvor man erfaringsmessig vet at barn leker.

Mattilsynet har informert om trygg og riktig bruk av plantevernmidler på offentlig tilgjengelige arealer og private hager blant annet gjennom veileder, nettsider, pressemelding, foredrag og dialog med sentrale aktører.

Regelverk og forvaltningspraksis for bruk av plantevernmidler er nylig oppdatert. Når det gjelder bruksområder for preparater med glyfosat spesifikt, er det en del av den vurderingen Mattilsynet for tiden gjennomfører. Jeg ser derfor ikke behov for å iverksette ytterligere tiltak nå.

SPØRSMÅL NR. 2123**Innlevert 27. august 2018 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 3. september 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Kan utenriksministeren forsikre om at ingen komponenter, deler eller teknologi levert av Kongsberg Gruppen blir brukt i krigen i Jemen, via Raytheon eller andre selskap Kongsberg Gruppen samarbeider med?»

BEGRUNNELSE:

De siste dagene har det vært avsløringer om at bomber fra selskapet Raytheon blir brukt i krigen i Jemen. Kongsberg Gruppen inngikk nylig en større kontrakt sammen med Raytheon om leveranse av missiler til det amerikanske forsvaret.

Svar:

Norge har et meget strengt og omfattende eksportkontrollregelverk. Utenriksdepartementet følger situasjonen i Jemen tett og gjør grundige, individuelle vurderinger av den enkelte søknad om eksportlisens, spesielt med tanke på risiko for bruk av norsk forsvarsmateriell i Jemen og mulige brudd på humanitærretten. Det er aldri blitt åpnet for salg av våpen og ammunisjon (A-materiell) til Saudi-Arabia. En «føre-var»-linje ledet til at regjeringen i desember 2017 besluttet å suspendere eksport av A-materiell til De forente arabiske emirater (FAE), samt å ytterligere senke terskelen for å avslå eksport av annet militært materiell (B-materiell) til land som deltar i militære handlinger i Jemen.

I Utenriksdepartementets retningslinjer fremgår det i kapittel 6 om delleveranser, bl.a. at «med delleveranser

menes leveranser av varer som ikke har noen selvstendig funksjon». Videre heter det at «ved delleveranser under samarbeidsavtaler med bedrifter eller myndigheter i andre land, skal eksportlisens gis når avtalen er godkjent av norske myndigheter. Samarbeidsavtaler med land og bedrifter i landgruppe 1 bør normalt godkjennes, såfremt de norske deler, delsystemer eller komponenter samordnes med deler fra andre leveringskilder, og det ferdige produktet ikke fremstår som norsk. Det kan i slike tilfeller avstås fra dokumentasjon om sluttbruk av det ferdige produktet».

Denne bestemmelsen, som er fra 1992, betyr at norske bedrifter gjennom 26 år og skiftende regjeringer har fått tillatelse til å levere komponenter og deler som ikke har noen selvstendig funksjon, til medlemsland i NATO, de nordiske og særskilt nærstående land. Alle vilkårene nevnt ovenfor må imidlertid være oppfylt før en samarbeidsavtale kan godkjennes og lisens innvilges. Det vil da være eksportkontrollregelverket i landet som eier og eksporterer sluttproduktet, som vil gjelde.

I rapporter fremlagt av et ekspertpanel opprettet i henhold til FNs sikkerhetsråds resolusjon 2140 (2014) i 2016, 2017 og 2018, nevnes ikke norsk utstyr eller ammunisjon. Utenriksdepartementet er heller ikke kjent med at norsk forsvarsmateriell er brukt i krigen i Jemen. Det er i media fremkommet en påstand om et mulig funn av en mindre mengde norsk materiell i Jemen, men Utenriksdepartementet har ikke kunnet verifisere denne informasjonen.

Regjeringen vil videreføre en streng praksis når det gjelder eksport av forsvarsmateriell, og med særlig aktsomhet når det gjelder risiko knyttet til bruk i Jemen.

SPØRSMÅL NR. 2124**Innlevert 27. august 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 31. august 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

«2. juni 2017 gjorde Stortinget en rekke vedtak for å stanse bruken av palmeolje i biodrivstoff. Ifølge statsrådets svar til meg i dok. 15:786 (2017-2018), om oppfølging av disse

vedtakene, skulle det komme en rapport om det juridiske handlingsrommet for å stille krav om utfasing av palmeolje.

Kan statsråden fortelle hva konklusjonene i rapporten departementet fikk utarbeidet var?»

BEGRUNNELSE:

I svar til meg i dokument nr. 15:786 (2017-2018) skriver statsråden blant annet:

“Representanten Haltbrekken spør når det kommer på plass en forskrift til offentlige anskaffelser som stiller krav om at det ikke skal benyttes biodrivstoff basert på palmeolje eller biprodukter av palmeolje. Norges forpliktelser etter EØS-avtalen og internasjonalt handelsregelverk setter rammer for myndighetenes adgang til å begrense handelen gjennom lov, forskrift eller på annen måte. Dette gjelder også vår adgang til å stille miljøkrav i offentlige innkjøp. Det er viktig at vår oppfølging av Stortingets anmodningsvedtak er i tråd med våre WTO- og EØS-rettslige forpliktelser. Klima- og miljødepartementet har derfor lyst ut et oppdrag og inngått kontrakt med juridisk konsulent for å klargjøre det nasjonale handlingsrommet. Konsulenten vil etter det jeg er kjent med om kort tid sende departementet sin endelige rapport. Jeg vil deretter så raskt som mulig ta stilling til videre prosess og oppfølging i denne saken, og vil holde Stortinget orientert.”

Dette svaret kom 1. februar og rapporten var da rett rundt hjørnet. Jeg antar derfor at rapporten er klar nå.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål 1555 fra stortingsrepresentant Åsmund Aukrust om å forby palmeolje i offentlige innkjøp. Våre handelsrettslige forpliktelser setter generelle rammer for myndighetenes adgang til å begrense handelen gjennom lov, forskrift eller på annen måte. Dette er omfattende og kompliserte spørsmål som krever grundige vurderinger og derfor tar tid.

Jeg vil informere Stortinget på egnet måte når det er konkludert i saken. Da vil også rapporten representanten Haltbrekken viser til bli offentlig.

Jeg er opptatt av at biodrivstoff som omsettes i Norge er bærekraftig, og at det skal bidra til å redusere klimagassutslipp både nasjonalt og globalt. Jeg viser til mitt svar på spørsmål 1510 fra representanten Haltbrekken der jeg gjør rede for virkemidlene for biodrivstoff og helheten i arbeidet på området.

SPØRSMÅL NR. 2125

Innlevert 27. august 2018 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 5. september 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Flere grunnskoler i Norge har innført forbud mot mobil. Frankrike har tidligere hatt mobilforbud i klasserommet for grunnskolen, inntil nasjonalforsamlingen nylig vedtok nylig et totalforbud mot bruk av mobil på hele skolens område.

Hva er statsrådets syn på regulering av mobilbruk i grunnskolen i Norge, nasjonalt og lokalt, under hele skoletiden og/eller i klasserommet?»

Svar:

Elevenes bruk av mobiltelefoner i skoletiden og i klasserommet er omdiskutert. Forskning viser at digital teknologi som mobiltelefoner kan ha stor læringseffekt i undervisningen, men kan også ha negative effekter for konsentrasjon, skolerestater og mobbing. Rammene for bruken av teknologien, lærerens pedagogiske opplegg og kompetanse er avgjørende.

Det er ingen nasjonale regler som regulerer bruk av mobiltelefon på skolen. Dette gjelder både om mobilen

skal kunne være med på skolen overhodet og om den kan være med inn i klasserommet. Det er et spørsmål som den enkelte kommune, som skoleeier, avgjør. Kommunene kan også delegere beslutningen til den enkelte skole. Det betyr at det kan være ulike regler om mobilbruk på forskjellige skoler, til og med i samme kommune. Noen har totalforbud og mobilfri skole, mens andre steder kan det til og med være at mobilen brukes i klasserommet som et verktøy i opplæringen.

Det har vært bred politisk enighet om at terskelen for å begrense lokaldemokratiets handlefrihet skal være høy. Det har også vært uttrykt fra mange partier at vi bør unngå statlig detaljstyring av kommuner generelt og skoler spesielt. Det kan være ulike årsaker til at kommuner og skoler velger ulike løsninger. I dette spørsmålet mener jeg at det er fornuftig at kommuner og skoler får ha egne regler tilpasset lokale forhold.

Det er et viktig prinsipp i skolepolitikken at skoleeierne selv fastsetter ordensregler og styrer organiseringen av skolehverdagen, og at læreren styrer det pedagogiske innholdet i fagene. Jeg synes ikke det er en god

ide å overstyre lærere, skoleledere og skoleeiere med nasjonale regler om bruk av mobiltelefoner i skoletiden og i klasserommene. Dette vil være å detaljstyre skolen.

Digital teknologi kommer inn i klasserommene både fordi elevene har mobiltelefoner og fordi de bruker nettbrett, smartboards eller annen teknologi i undervisningen. Dette stiller store krav til lærerens kompetanse,

gode og tydelige regler for bruk og til elevenes oppførsel. Et nasjonalt regelverk vil raskt bli firkantet og lite hensiktsmessig i møte med lokale forhold. Derfor mener jeg at spørsmål om mobilforbud på skolen eller i klasserommet bør diskuteres lokalt. Det bør være dialog mellom elever, foreldre og lærerne.

SPØRSMÅL NR. 2126

Innlevert 27. august 2018 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 6. september 2018 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

«Hvordan har statsråden fulgt opp Stortingets merknad i statsbudsjettet for 2018 om utvikling av Høgskolesenteret i Kongsvinger, og hvilke planer har regjeringen for ytterligere og mer langsiktig styrking av tilbudet om høyere utdanning i regionen?»

BEGRUNNELSE:

Høyere utdanning er en avgjørende faktor i omstillingsprosesser flere steder i Norge. Hedmark og spesielt Kongsvingerregionen mistet svært mange arbeidsplasser innen industrien ved finanskrisen i 2008. Industrien i Kongsvingerregionen opplever nå vekst etter en kraftig omstilling, har nå en omsetning på 8 milliarder og sysselsetter 4000 mennesker. Regionen har lavt utdanningsnivå og industrien og øvrig næringsliv etterspør derfor høyere utdanningstilbud, blant annet innen digitalisering, logistikk og bærekraftøkonomi, for å kunne sikre fremtidig stabil vekst.

For å sikre vekst og regionale behov er lokale studiesentre viktig, noe statsråden selv påpeker i sitt svar til spørsmål nr. 1909 fra representanten Nina Sandberg.

Stortinget er kjent med at Høgskolesenteret jobber med å etablere et studie i bærekraftøkonomi, etter ønsker fra blant annet næringslivet.

I Statsbudsjettet for 2018 ba flertallet inkludert Venstre Kunnskapsdepartementet å vurdere hvordan tilbudet om høyere utdanning i Kongsvinger kan utvikles i samarbeid med eksisterende høyskoler og universitet, blant annet gjennom et studium i bærekraftøkonomi.

Høgskolesenteret i Kongsvinger har gjennom et samarbeid med Høgskolen Innlandet, Hedmark fylkeskommune, kommunene i regionen og det lokale næringslivet, tatt viktige steg mot målet om permanent og solid or-

ganisering av høyere utdanning i Kongsvingerregionen. Samarbeidet mellom aktørene, gir et godt grunnlag for videre utvikling. Høgskolen Innlandet har stilt seg svært positive til en videre utvikling av studiestedet på Kongsvinger. Næringslivet deltar både med humankapital og om gjennom en bevilling på 12 millioner fra Sparebankstiftelsen Hedmark. I tillegg har både kommunene og fylkeskommunen bidratt med midler.

Senterpartiet mener det er avgjørende for den fremtidige veksten i innlandsindustrien at det regionale utdanningstilbudet styrkes. Derfor mener Senterpartiet at staten må bidra til å utvikle den næringsrettede høgskoleutdanningen i Kongsvingerregionregionen, og bidra til at utdanningsnivået i regionen løftes opp mot landsgjennomsnittet.

Svar:

Høgskolesenteret i Kongsvinger og andre studiesentre er eksempler på virksomheter som fasiliteter viktige studietilbud for å møte regionale behov. Universiteter og høyskoler står ansvarlig for det faglige tilbudet av akkrediterte studietilbud.

Samarbeid med lokalt og regionalt samfunns- og arbeidsliv er en viktig del av samfunnsoppdraget til universiteter og høyskoler. Regionale behov skal derfor inngå i institusjonenes vurderinger av egne strategiske og langsiktige prioriteringer. Universiteter og høyskoler er rammefinansierte, og det gir institusjonene et strategisk handlingsrom til selv å prioritere aktiviteter og fagområder de vil satse på for å nå sektormålene for høyere utdanning og forskning og sine egne virksomhetsmål. Departementet legger ikke detaljerte føringer på hvordan høyskolen organiserer sitt studietilbud fordelt ved ulike studiesteder.

Kunnskapsdepartementet ga Høgskolen i Innlandet den 20. juli 2017 fullmakt til å inngå ny leiekontrakt med Høgskolebygget AS for Strandveien 2-3 i Kongsvinger for 20 år. Leiekontrakten erstatter eksisterende avtale. Med dette støtter departementet opp under Høgskolen i Innlandet sin strategiske satsing og langsiktige tilstedeværelse i Kongsvingerregionen.

Jeg er godt kjent med at Høgskolesenteret i Kongsvinger arbeider i samarbeid med nærings- og arbeidsliv

og Høgskolen i Innlandet med å etablere et studietilbud i bærekraftøkonomi. Dette for å forberede Norge på en fremtid der digitalisering og bærekraft vil være avgjørende konkurransefortrinn. Disse satsingene ble også presentert for departementets politiske ledelse i møte 20. juni 2018.

Eventuelle satsinger for å utvikle Høgskolesenteret i Kongsvinger vil måtte behandles i forbindelse med de ordinære budsjettprosessene.

SPØRSMÅL NR. 2127

Innlevert 27. august 2018 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 31. august 2018 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Hvordan vil regjeringen sikre at frihandelsavtalen Norge nå er i forhandlinger med Kina om ikke kan gi kinesiske interesser tilgang til teknologi, infrastruktur eller bedrifter i Norge som kan være nyttig for etterretningsformål eller potensielt svekke norsk sikkerhet?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen i Canada publiserte 2. mai 2018 rapporten «China's intelligence law and the country's future intelligence competitions». Rapporten viser til at Den Nasjonale Folkekongress i Kina 28. juni 2017 vedtok en ny nasjonal etterretningslov og konkluderer med at:

“Unless trade agreements are carefully vetted for national security implications, Beijing will use its commercial position to gain access to businesses, technologies and infrastructure that can be exploited for intelligence objectives, or to potentially compromise a partner's security.”

Svar:

Regjeringen har en høy bevissthet når det gjelder nasjonal sikkerhet, og tar utfordringer knyttet til dette på alvor.

Lov om forebyggende sikkerhetstjeneste (sikkerhetsloven) har i dag mekanismer som blant annet pålegger virksomheter som eier eller rår over kritisk infrastruktur en varslingsplikt ved anskaffelser som kan innebære en ikke ubetydelig risiko for sikkerhetstruende virksomhet i form av spionasje, sabotasje eller terrorhandlinger.

Stortinget har videre gjennom behandling av Prop. 153 L (2016-2017), vedtatt en ny lov om nasjonal sikkerhet. Den nye loven skal bidra til å trygge Norges suveren-

itet, territorielle integritet og demokratiske styreform og andre nasjonale sikkerhetsinteresser, samt bidra til å forebygge, avdekke og motvirke sikkerhetstruende virksomhet. I den nye loven er det blant annet etablert en mekanisme for å kunne kontrollere og i ytterste konsekvens stanse erverv av eierandeler i virksomheter som er underlagt loven, dersom et slikt erverv kan medføre en ikke ubetydelig risiko for at nasjonale sikkerhetsinteresser blir truet. Loven med tilhørende forskrifter skal etter planen tre i kraft 1. januar 2019.

Regjeringen vil sørge for at en fremtidig frihandelsavtale med Kina ikke vil begrense handlingsrommet når det gjelder å ivareta nasjonale sikkerhetsinteresser i henhold til den nye sikkerhetsloven.

SPØRSMÅL NR. 2128**Innlevert 27. august 2018 av stortingsrepresentant Jonny Finstad****Besvart 5. september 2018 av fungerende samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Hvordan jobber regjeringen med å gjøre Nordlandsbanen mer effektiv, sikker og miljøvennlig, og hvilke tiltak, funksjonsmål og planer jobber regjeringen med for bedring av Nordlandsbanen for å gjøre det attraktivt for godsselskapene å flytte godstrafikk over fra vei til bane?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge framskrivninger vil veksten i transportarbeidet for både personer og gods fortsette frem mot 2050. I Nasjonal transportplan (2018-2029) ønsker regjeringen å tilrettelegge bedre for godstransport på jernbane og det legges opp til 18 mrd. kr til godstiltak for dette formålet.

Regjeringens etappemål for godstransport er at transportkostnader for godstransport skal reduseres, de ulike transportmidlenes fortrinn utnyttes og mer gods overføres fra veg til sjø og bane. Dette innebærer å legge til rette for at alle transportformer blir mer effektive, sikre og miljøvennlige.

I Jeløya-plattformen har regjeringen uttalte mål om:

- Ha gode vilkår for godstransporten og bidra til ryddige konkurranseforhold innen næringen.
- Følge opp ambisjonen om å overføre 30 prosent av gods over 300 km fra vei til sjø og bane innen planperiodens utløp.

For å sikre at godset i nord overføres fra vei til bane, er det viktig at Nordlandsbanen er konkurransedyktig. I dette ligger blant annet forutsigbare avganger og tilstrekkelig kapasitet.

Svar:

Nordlandsbanen er svært viktig for godstrafikken mellom nord og sør i landet. Banen har godsterminaler i Mosjøen, Mo i Rana, Fauske og Bodø. Lang avstand mellom kryssingsspor av tilstrekkelig lengde er begrensende for kapasiteten i godstrafikken. Manglende fjernstyring nord for Eiterstraum er også begrensende for banens kapasitet.

I Nasjonal transportplan 2018-2029 la regjeringen frem forslag til en godspakke for å styrke godstransporten på jernbane. Godspakken består av mange ulike tiltak. For å få en mest mulig effektiv utbygging av tiltakene i pakken, skal Bane NOR i dialog med Jernbanedirektoratet og godsnæringen definere utbyggingsrekkefølgen for tiltakene. På denne måten vil godspakken realiseres etter innspill på hvor bransjen selv mener behovet er størst.

Det er også viktig å huske at jernbanenettet er et sammenhengende system, slik at en forbedring på et geografisk sted, kan gi virkninger utover det konkrete området og tilhørende fordeler for større deler av jernbanesystemet.

Det er i Nasjonal transportplan lagt opp til en utbedring av Fauske godsterminal i første seksårsperiode og det digitale signalsystemet ERTMS skal bygges ut på Nordlandsbanen i NTP – perioden. Innføringen av ERTMS vil gi fjernstyring på banen, noe som gir økt sikkerhet og kapasitet for både person- og godstrafikken.

For å vurdere utviklingen av jernbane i nord i et lengre perspektiv, har Samferdselsdepartementet bedt Jernbanedirektoratet utarbeide et oppdatert kostnadsanslag for en forlengelse av Nordlandsbanen fra Fauske til Tromsø. Jernbanedirektoratet har nå satt i gang utredningsarbeidet av Nord-Norgebanen. Det tas sikte på at utredningen av en eventuell ny jernbane Fauske – Narvik – Tromsø skal ut på høring 15.mai 2019.

Vi har også etablert en arbeidsgruppe i Samferdselsdepartementet som sammen med Jernbanedirektoratet skal se på muligheten for en eventuell midlertidig støtteordning for godstransport for å beholde og muligens øke godstransporten på jernbanen.

SPØRSMÅL NR. 2129**Innlevert 28. august 2018 av stortingsrepresentant Marianne Marthinsen****Besvart 3. september 2018 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«I Scheel-utvalgets utredning oppgis det at det i 2011 ble fradragsført i underkant av 9 milliarder kroner i royalty-betalinger i norske selskaper.

Hvordan har dette utviklet seg etter 2011?»

Svar:

Tallet for fradragsførte royalty-betalinger som oppgis av Skatteutvalget, er basert på uttrekk fra Næringsoppgave 2, post 7600. I denne posten fører selskaper kostnader til lisenser, patenter og royalty. Tabellen nedenfor viser utviklingen i kostnader for lisenser, patenter og royalty over perioden 2011–2016. Tallene er basert på uttrekk fra Næringsoppgave 2 foretatt av Skattedirektoratet på vegne av Finansdepartementet.

År	Mill. kroner
2011	9 000
2012	9 900
2013	10 600
2014	11 400
2015	13 100
2016	14 100

Det gjøres oppmerksom på at tallene ikke omfatter kostnader for lisenser, patenter og royalty i forsikrings-selskap mv. og banker mv., som ikke leverer Næringsoppgave 2. Videre omfatter tallene alle royaltybetalinger mv. uavhengig av om mottakeren befinner seg i Norge eller i utlandet.

I Meld. St. 4 (2015–2016) (Skattemeldingen) skrev regjeringen at den er kjent med at flernasjonale konsern kan benytte royaltybetalinger til overskuddsflytting, se punkt 8.5. Slik skattetilpasning kan forekomme ved at immaterielle eiendeler flyttes ut av landet og i den forbindelse prises for lavt, eller at norske selskap betaler kunstig høye priser for rettigheter til eller bruk av immaterielle eiendeler til selskap i utlandet. I Skattemeldingen skrev departementet at det tar sikte på å sende på høring et forslag om kildeskatt på royalty- og leiebetalinger. I forbindelse med behandlingen av Skattemeldingen sluttet Stortinget seg til dette, se Innst. 273 S (2015–2016) punkt 8.2.

Tallene som gjengis ovenfor, viser at lisenser, patenter og royalty som innsatsfaktor i næringslivets produksjon har økt i perioden 2011–2016. Økningen kan skyldes andre forhold enn skattemessige tilpasninger, og tallene bør derfor tolkes med varsomhet. En bør ikke uten videre slå fast at overskuddsflytting gjennom royaltybetalinger har økt i omfang med grunnlag i disse tallene.

SPØRSMÅL NR. 2130**Innlevert 28. august 2018 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 5. september 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«I forarbeidet til prioriteringsmeldingen kom det frem at MS er den sykdommen som skårer høyest på helse-tap: -alvorlig diagnose, tidlig sykdomsstart og kun 60 % har utbytte av dagens medisiner. Rehabilitering har stor betydning for å kunne mestre den kroniske nevrologiske sykdommen. I 2010 ble det dokumentert at fysioterapi i varmt klima hadde bedre langtidseffekt enn tilsvarende behandling i Norge.

Ut fra prioriteringsforskriften og likebehandlingssprinsippet, hvorfor har ikke MS-pasienter fått tilbud om behandlingsreiser?»

BEGRUNNELSE:

Multipel Sklerose (MS) er en kronisk nevrologisk sykdom med gjennomsnittsalder på om lag 30 år for sykdomsstart. I Norge er det omlag 11 000 personer med MS, derav ca. 70 % kvinner. I prioriteringsmeldingen beregnet

man helsetapet til å være 43 gode leveår av 80 - 8 år foran andre sykdommer.

Bare omtrent 60 % av de som har sykdommen kan benytte de medisinene som i dag er tilgjengelige. Personer med MS, både med og uten medikamentell behandling, har et stort behov for rehabilitering for best mulig å kunne mestre sin sykdom. Omfanget av rehabiliteringstilbud som finnes er mangelfullt. Nyere forskning viser at trening er svært viktig for personer med MS.

I 2010 ble det etter bestilling fra Helse- og omsorgsdepartementet overlevert en rapport om resultater fra et forskningsprosjekt som konkluderte med at fysioterapi i varmt klima hadde bedre langtidseffekt (etter 6 måneder) enn tilsvarende behandling i Norge for pasienter med MS. Til tross for dette, har pasientgruppen ikke blitt inkludert i ordningen med behandlingsreiser til utlandet.

Regjeringen uttalte i sin tiltredelseserklæring at de ville åpne opp for at nye grupper skal få tilgang til behandlingsreiser til varmere klima, men så langt har ingenting skjedd.

I debatt om temaet i Arendal kom det frem at departementet stiller krav om nye randomiserte studier. Det oppleves mer som en trening i og med at den studien som er gjennomført hadde nettopp et sterkt forskningsdesign for å imøtekomme kravet om randomiserte kontrollerte studier. "Cross-over"-design ble valgt i samråd med ledelsen ved Behandlingsreiser for å møte dette kravet.

I studien ble 60 personer med gangproblemer som følge av MS, og vurdert å tåle varmt klima, tilfeldig fordelt (randomisert) til behandling enten på MS-senteret Hakadal i Norge, eller på rehabiliteringssenteret Clinica Vintersol på Tenerife i Spania. Året etter fikk de behandling på motsatt sted, kalt en "cross-over"-studie. På denne måten ble pasientene sammenlignet med seg selv,

noe som er ansatt å være et sterkt studiedesign. Pasientene ble fulgt opp på 10 testtidspunkt, siste gang 6 måneder etter avsluttet behandling, med omfattende testbatteri bestående av både fysiske tester og deltakernes egenrapportering.

Hovedresultatet var gangfunksjon og utholdenhet. Denne testen viste tydelig forskjell i favør av varmt klima rett etter behandling og en betydelig forskjell etter 6 mnd. I tillegg var opplevelsen av anstrengelse etter gjennomført gangtest betydelig mindre på alle måletidspunkt etter behandling i varmt klima.

I tillegg til disse resultatene er det en økende dokumentasjon for at sollys induisert vitamin D demper sykdomsaktivitet ved MS.

Svar:

Norge har i mange år hatt tilbud om behandlingsreiser til varmt og solrikt klima for pasienter med revmatisk inflammatorisk leddsykdom, senskader etter poliomyelitt, psoriasis og til barn og ungdom med astma, kronisk lungesykdom eller atopisk eksem.

Mange pasientgrupper har ønsket et tilsvarende tilbud. Det har vært foretatt ulike undersøkelser om effekten av behandlingsreiser til utlandet, både blant de pasientgruppene som er med i ordningen og enkelte grupper som ikke er omfattet, blant andre pasienter med multipel sklerose, slik representanten viser til i sitt spørsmål. En utvidelse til nye grupper vil øke kostnadene, hvis ikke tilbudet skal reduseres for dem som i dag kan søke om

behandlingsreiser. Behovet for styrking av ordningen vil, på samme måte som andre viktige formål i helsesektoren, være gjenstand for prioritering i de ordinære budsjettprosessene.

SPØRSMÅL NR. 2131

Innlevert 28. august 2018 av stortingsrepresentant Arne Nævra

Besvart 7. september 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

«Mener statsråden at biodrivstoff laget av raps fører til like mye avskogning og dermed like høye klimagassutslipp fra indirekte arealbruksendringer som biodrivstoff laget av palmeolje?»

BEGRUNNELSE:

I et intervju med NRK 24.08.2018 sier statsråden følgende:

«Biodrivstoff er en del av det som gjør at vi reduserer utslippene i Norge. Så skal vi få ned bruken av palmeolje. Men selv om du regner med også den indirekte utslippseffekten (...), så gir biodrivstoffsatsingen fortsatt en positiv effekt i det internasjonale klimaregnskapet med omtrent 300.000 tonn, svarer klima- og miljøministeren.»

Til grunn for påstanden om nedgang ligger Miljødirektoratets tall som baserer seg på EUs gjennomsnittsverdi på all vegetabilsk olje. Mange mener dette gjør at tallet for utslipp fra biodrivstoff basert på palmeolje dermed blir kunstig lavt, fordi disse gjennomsnittsberegningene også innbefatter utslippene fra blant andre rapsoljen, som er langt mer klimavennlige enn palmeoljen.

Svar:

Produksjon av råstoff til biodrivstoff krever areal. Økt produksjon av biodrivstoff kan komme enten gjennom at dyrket areal utnyttes mer intensivt eller gjennom at nytt areal dyrkes opp. Dersom nytt areal tas i bruk for produksjon av biodrivstoff oppstår direkte arealbrukseffekter.

For at en produsent skal oppfylle EUs bærekraftskriterier kreves det at det ikke tas i bruk areal som har høy biomangfoldsverdi eller høy karbonbinding. Områdene defineres ut fra status i januar 2008, uansett om området i dag fortsatt har den statusen eller ikke. Nær alt biodrivstoff som ble omsatt i Norge i 2017 oppfylte bærekraftskriteriene

I en situasjon der eksisterende landbruksareal (mat, fôr, beite) tas i bruk til produksjon av råstoff til biodrivstoff er det sannsynlig at landbruksproduksjonen helt eller delvis flyttes til nye arealer. Dette kalles indirekte arealbrukseffekter (ILUC-effekter). Disse nye arealene kan være områder med høy biomangfoldsverdi eller høy karbonbinding. På denne måten kan økt produksjon av biodrivstoff føre til klimagassutslipp og tap av naturmangfold gjennom en indirekte effekt, selv om biodrivstoffet oppfyller EUs bærekraftskriterier.

Direkte arealbrukseffekter kan beregnes ved hjelp av livssyklusanalyser (Life Cycle Analysis eller LCA-analyser) for produksjon av biodrivstoff. Dette kan uttrykkes som direkte klimagassutslipp fra produksjonen. LCA-analyser

av biodrivstoff til transport tar normalt hensyn til utslipp i hele kjeden fra produksjon til bruk i et kjøretøy. Biodrivstoffet som ble brukt i Norge i 2017, hadde i snitt 65 prosent lavere livsløpsutslipp av klimagasser enn fossil bensin og diesel. Kravet etter EUs bærekraftskriterier er 50 prosent. Den totale mengden biodrivstoff som ble omsatt i 2017 var 659 millioner liter. Dette reduserte de norske direkte klimagassutslippene med cirka 1,6 millioner tonn CO₂-ekvivalenter. Inkludert livsløpsutslipp blir reduksjonen på nesten 1,2 millioner tonn CO₂-ekvivalenter.

ILUC-effektene er ikke direkte knyttet til den enkelte produsenten og kan oppstå i et annet land enn der produksjonen av biodrivstoffet finner sted. ILUC-effekter kan derfor ikke direkte observeres eller knyttes til en spesifikk verdikjede for produksjon av biodrivstoff. ILUC-effekter beregnes ved hjelp av makroøkonomiske modeller hvor økt etterspørsel etter råstoff ligger til grunn. Det finnes mange ulike studier av indirekte arealbrukseffekter som oppgir ulike nivå for estimater for ILUC-utslipp.

EUs ILUC-direktiv inneholder estimater for utslipp fra ILUC-effekter. I direktivet gis oljeholdige vekster, som for eksempel raps og palmeolje, en gjennomsnittlig verdi på 55 gCO₂eq/MJ. Miljødirektoratet legger verdiene fra ILUC-direktivet til grunn når de beregner risikoen for utslipp forbundet med indirekte arealbruksendringer fra det norske forbruket. ILUC-direktivet er vurdert som EØS-rettslig relevant og akseptabelt, og har vært på offentlig høring. Norge rapporterer på disse ILUC-verdiene etter drivstoffkvalitetsdirektivet.

Risikoen for utslipp knyttet til indirekte arealbruksendringer (ILUC) for konvensjonelt biodrivstoff omsatt i 2017, er estimert til 860 000 tonn CO₂-ekvivalenter. Tar vi med denne ILUC-risikoen for biodrivstoff benyttet i Norge i 2017, blir reduksjonen i globale klimagassutslipp på cirka 330 000 tonn CO₂-ekvivalenter.

SPØRSMÅL NR. 2132

Innlevert 28. august 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 5. september 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Kan statsråden avklare om det er tillate for rusinstitusjonar som har avtale med regionale helseføretak om å tilby rusbehandling, å halde plassar opne når pasientar drop-par ut av aktiv behandling, eller om det er feilrapportering og avtalebrot?»

GRUNNGJEVING:

To leiarar er suspendert frå Bergensklinikkene etter at leiinga skuldar dei for å vere ansvarlege for feilrapportering til Helse Vest. Tidlegare administrerande direktør ved Bergensklinikkene uttalar i BA 28/8-18 at slik rapportering har vore vanleg praksis i fleire år. Det inneber at ein ikkje

skriv ut pasientar som droppar ut, men tillet å halde på behandlingsplassen ei tid medan ein aktivt arbeider for at pasienten kjem tilbake. Slik vil ein kunne tilpasse behandlingstilbudet til pasienten, og få fleire til å gjennomføre.

Svar:

Jeg er kjent med den problemstillingen som representanten Toppe omtaler i sin begrunnelse for sitt spørsmål.

Rusavhengighet kan være en svært sammensatt lidelse der mange rusavhengige i tillegg til sin avhengighet også har til dels omfattende psykiske lidelser og somatiske sykdommer eller lidelser. Jeg er derfor opptatt av at rusavhengige blir godt utredet, slik at spesialisthelsetjenesten kan tilby tjenester som er tilpasset den enkelte pasients behov. Dette fremgår også av Helsedirektoratet sin prioriteringsveileder for tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB):

Vurdering av henvisninger er i TSB en spesialistvurdering som for alle andre henvisninger til spesialisthelsetjenesten. Vurderingsenheter innenfor TSB må i tillegg være tverrfaglig sammensatt slik at sosialfaglig, psykologfaglig og medisinskfaglig kompetanse er ivaretatt. Vurderingsteamene har ansvar for å vurdere pasienter med hensyn til all behandling som tilbys innenfor TSB. Pasienter i TSB vil ofte ha behov for helsehjelp fra andre deler av spesialisthelsetjenesten, og henvisningen skal vurderes ved den kliniske enheten som pasientens helsetilstand i hovedsak sorterer under.

Når henvisningen av en pasient med sammensatte problemer mottas, må det raskt foretas en første vurdering av om TSB skal vurdere pasientens totale tilstand eller om enkelte deler av henvisningen skal videreformidles til andre deler av spesialisthelsetjenesten. Hovedregelen bør være at TSB selv foretar denne videreformidlingen eller innhenter annen kompetanse i vurderingen. Ved en eventuell oppdeling løper vurderingstiden fra første motaksdato (ansiennitetsdato). Behovet for nødvendig koordinering må ivaretas, både på generelt nivå, ved å etablere gode samarbeidsrutiner mellom enheter som ofte samarbeider, og i hver enkelt pasientsak.

Av veilederen fremgår det videre:

Det er høy risiko for tilbakefall, overdoser og andre kritiske utfall hvis en pasient ikke møter til eller har avbrudd i behandlingen. Unge personer er spesielt sårbar for disse risikofaktorene. En kunnskapsoppsamling viser at den viktigste forutsetningen for en vellykket behandling er hvorvidt behandlingen gjennomføres. En persons grunner for manglende oppmøte eller brudd bør derfor om mulig undersøkes, og det bør vurderes å tilpasse/endre behandlingsrammer og nivå hvis personen kan profitere bedre på en annen tilnærming. Uavhengig av nivå er etablering av en god behandlingsallianse hvor pasienten opplever seg ivaretatt, sett og forstått, viktig for å forebygge avbrudd i behandlingen. Det bør vies spesiell

oppmerksom på ulike risikofaktorer og fare for tilbakefall ved permisjoner/hjemreiser under døgntil behandling.

Som det fremgår av det ovenstående er behandlingssavbrudd/tilbakefall en særlig utfordring innen TSB. Det er derfor viktig at tjenestene "har dette med seg" overfor den enkelte pasient.

Jeg har også vært i kontakt med de regionale helseforetakene i sakens anledning. Fra Helse Sør-Øst RHF sin orientering fremgår det følgende:

Før siste anskaffelse i 2013 hadde Helse Sør Øst RHF avtaler innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling som åpnet for at avtalepartene kunne regne aktivitet/rapportere syv dager dersom pasienten selv forlot institusjonen og ikke kom tilbake, og at det var mulighet for å rapportere 14 dager dersom pasienten returnerte innen 14 dager.

Formålet med å tillate slik aktivitetsregistrering var å legge forholdene til rette for at det ble arbeidet aktivt med å få pasientene tilbake i behandling. Praksis varierte imidlertid betydelig både mht. hvorvidt avtaleparten benyttet seg av muligheten til å regne ekstra aktivitetsdager og om man arbeidet aktivt med retur av pasienten. Det viste seg at de som benyttet seg av denne muligheten ikke hadde lavere avbruddsrater enn de som ikke benyttet seg av det. Ordningen ble videre vurdert å bidra til en utydeliggjøring av ansvarsforholdene mellom avtalepart, henvisende instans og øvrig spesialisthelsetjeneste.

I etterfølgende anskaffelser ble denne muligheten derfor tatt bort, og det forutsettes at arbeid for å hindre avbrudd og drop-out inngår i den ordinære døgntil prisen. Ved avtaleinngåelse legges det stor vekt på kvalitet i behandlingen, herunder hvordan døgntil institusjonene arbeider med å sikre forsvarlige utskrivninger, bl.a. gjennom samarbeid med lokalsykehusets poliklinikker og pasientens hjemkommuner samt utarbeiding av kriseplaner. Forsvarlighet er et nøkkelord, døgntil institusjonen er ansvarlig for innskrevne pasienter – også de som måtte ha reist fra institusjonen eller ikke returnerer etter permisjon. Dersom det er oppnådd kontakt med pasient og gode sjanser for retur til institusjonen i løpet av meget kort tid kan man forsvare å holde plassen åpen, hvis ikke er anbefalingen at pasienten utskrives. Dersom en pasient som er utskrevet på denne måten likevel ønsker seg tilbake til døgntil institusjonen kan vedkommende tas inn igjen uten ny rettighetsvurdering – og påbegynne en ny episode i behandlingsforløpet. Alt må dokumenteres i journalen.

Fra Helse Vest RHF fremgår det følgende:

Helse Vest har gitt følgende føring til helseforetak og private leverandører av TSB:

«Ved rusmiddelinntak i løpet av et behandlingsopphold skal behandlingseenheten legge til rette for individuell oppfølging og tilby videre forløp enten i egen enhet eller en annen plass (døgn, dag, poliklinikk eller ambulant) dersom egen enhet vurderes som uegnet».

I avtalene Helse Vest har med de private leverandørene er det stilt krav til aktivitetsrapportering på de

ulike tjenestekategoriene (døgnbehandling, dagbehandling, polikliniske tjenester eller ambulante tjenester) som den enkelte leverandør tilbyr. Videre er det i avtalene tatt inn følgende definisjon: «En belagt plass er en plass som er i bruk av en pasient som er innskrevet ved institusjonen, og som enten er på institusjonen eller som deltar i aktiviteter som er en del av institusjonens behandlingssopplegg.»

Når en pasient avbryter et planlagt behandlingsforløp innenfor døgnbehandling er hovedregel at pasienten utskrives fra døgnbehandlingen. Dersom det foreligger en aktiv kontakt med pasienten etter at vedkommende har forlatt institusjonen og det finnes en berettiget forventning om at pasienten returnerer, så er praksis at døgnplassen kan holdes av i noen få døgn og beregnes inn i aktivitetsrapporteringen.

Det er altså ikke ønsket praksis i Helse Vest at pasienter registreres som døgnpasienter over lengre tid, etter at han/hun har forlatt institusjonen, fordi dette kan ha flere uheldige konsekvenser:

- Institusjonen har behandlingsansvaret for innskrevne døgnpasienter og må derfor kunne gjøre rede for at de gir forsvarlig helsehjelp til pasienten. Dersom pasienten faktisk ikke er til stede ved institusjonen, og det går flere dager uten kontakt, så blir det også umulig for institusjonen å være trygge på at de tilbyr forsvarlig helsehjelp.

- Det er ventelister for behandling innen TSB. Hvis døgnkapasiteten er belagt med en andel pasienter som faktisk ikke benytter seg av behandlingen vil dette kunne føre til at pasientene på ventelistene vil måtte vente unødig. Dårlig kapasitetsutnyttelse vil kunne påføre helseforetakene ekstra kostnader fordi de ser seg nødt til å kjøpe ekstra døgnplasser.

For å kunne yte forsvarlig helsehjelp har Helse Vest stilt krav til at private leverandører innenfor TSB må tilby flere tjenestekategorier. Dette innebærer at leverandøren kan vurdere å gi pasienten annen type behandling enn døgnbehandling for en periode, for eksempel når en pasient har avbrutt døgnbehandlingen og har forlatt institusjonen.

Vi gjør også oppmerksom på at dersom en pasient som har avbrutt behandlingen og blitt formelt utskrevet fra institusjonen, ønsker å komme tilbake til behandling innen rimelig tid, så vurderes ikke pasientrettigheter på nytt, men pasienten tas inn igjen i behandling.

Helse Vest vil presisere at kravene vi stiller til rapportering i forhold til faktisk aktivitet pr. tjenestekategori (døgn-, poliklinisk-, ambulant- og dagbehandling) ikke er til hinder for å legge til rette for god og forsvarlig pasientbehandling. Dette gjelder også når pasientforløpene av faglige grunner er kompliserte (pasienter har komorbide tilstander) og uforutsigbare. Vi vil presisere at hvis det er avvik mellom faktisk aktivitet hos en privat leverandør og

det som rapporteres av aktivitet inn til Helse Vest vil det kunne medføre avtalebrudd.

Helse Midt-Norge RHF har orientert om følgende:

Helse Midt-Norge RHF har avtale med 3 ideelle institusjoner innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB). Det er Lade behandlingssenter, Kvamsgrindkollektivet og Tyrilistiftelsen. Kontraktene er utformet på en slik måte at kvalitet ivaretas på flere områder. Det skal være helhetlige og gode pasientforløp. Leverandøren skal i den grad det er nødvendig eller hensiktsmessig følge prinsippene i de avtalene som er gjort mellom helseforetaket og kommunene i opptaksområdet i henhold til inn- og utskrivning for å sikre gode pasientforløp. Forskrift og prosedyre for utskrivning skal følges.

Alle våre leverandører og off. TSB klinikker har prosedyrer på dette. De private følger samme rapporteringskrav på aktivitet som våre offentlige TSB klinikker. På bakgrunn av målgruppens sammensatte problematikk, eks ambivalens, gis mulighet for det vi kaller for «lunkne senger» TSB i Midt-Norge RHF har en prinsipiell tilnærming til bruk av «lunken» seng. En seng kan bli stående tom/»lunken» i situasjoner hvor pasienten ikke kommer planmessig tilbake etter permisjon, treningstur el, og/ eller uteblir i forbindelse med rusepisode. Det jobbes da aktivt for å komme i dialog med pasienten for å avklare situasjonen og hvorvidt pasienten ønsker å videreføre sin behandling. Parallelt gjøres også en tverrfaglig vurdering av hvorvidt pasientens behandling bør avsluttes eller videreføres. Det er ikke nedfelt i prosedyre hvor lenge sengen skal stå tom/»være lunken», men i snitt er det en praksis fra 1-2 dager til 7 dager, alt etter hvilken klinikk og hvilket opphold pasienten er i (poliklinikk, korttid døgn eller langtid døgn). Institusjoner med langtidsopphold har erfaringsmessig en noe lengre tidsintervall for en tilbakeføring til behandlingen. Det er tydelig nedfelt i prosedyre at det forutsetter aktiv oppfølging/ prosess i perioden der pasienten uteblir fra behandlingen. Dersom det munner ut i beslutning om utskrivning, skal dette håndteres av tverrfaglig team og godkjennes av behandlende lege/ spesialist. Det skal i perioden etableres en tett dialog med pasient, samarbeid med kommune, fastlege, pårørende eller andre relevante aktører,

Fra Helse Nord RHF sin orientering fremgår følgende:

I avtalen med våre private rusinstitusjoner er dropout fra døgnbehandling regulert slik (punkt 1.1): Opphold i og avbrudd av behandlingen

Dersom pasienten får avbrudd i behandlingen og forlater institusjonen før avtalt tid, eller pasienten tas til behandling i annen del av spesialisthelsetjenesten kan aktivitet rapporteres i inntil 7- sju dager, forutsatt pasienten returnerer og fortsetter i behandling innen 14 - fjorten dager. Dersom pasienten ikke returnerer kan institusjonen rapportere aktivitet til den dato pasient forlot institusjonen. Ved pålegg fra institusjonen om å avbryte behandling og forlate institusjonen før avtalt tid som følge

av vold eller alvorlige trusler om bruk av vold, og/eller distribusjon av rusmidler, kan aktivitet i inntil tre – 3 – dager ekstra rapporteres. Ekstra aktivitet kan ikke rapporteres dersom avbrudd pålegges av andre årsaker.

Helse Nord RHF vurderer at avtalen er med på å sikre pasienter mulighet til retrett ved drop-out - og at institusjonene arbeider for at pasienter fullfører planlagt behandling.

Som det fremgår av orienteringen fra alle de fire regionale helseforetakene åpnes det for at pasienter som er

innlagt ved private avtaleinstitusjoner og som på en eller annen måte avbryter en behandling, ikke umiddelbart blir skrevet ut, men har muligheten til å komme inn igjen etter noe tid. Slik det er beskrevet forutsettes det også at institusjonen selv er aktive overfor den enkelte pasient som har avbrutt oppholdet og i tråd med prioriteringsveilederen. Dette er nødvendig for at flere kan kunne fullføre et behandlingsforløp og også for å bidra til å unngå mulig overdosedødsfall.

SPØRSMÅL NR. 2133

Innlevert 28. august 2018 av stortingsrepresentant Petter Eide

Besvart 4. september 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

«Det er blitt kjent at politiet har en praksis med å frata personer førerretten på bakgrunn av innrømmelser om bruk av cannabis, selv om den er beskjedent. Beslagleggingen av førerkortet er ikke knyttet til at vedkommende kjører ruset, men er i følge politiet et preventivt tiltak jf. veitrafikklovens § 34. Politiets praksis er i følge sivilombudsmannen lovstridig, og er flere ganger underkjent av retten.

Hvordan vil Statsråden sikre at Politiet ikke urettmessig fratrar folk kjørerretten?»

BEGRUNNELSE:

I en årrekke har norsk politi inndratt førerkortet til nordmenn som blir tatt for cannabisbruk. Grunnlaget politiet bruker er Vegtrafikkloven paragraf 34, som skal beskytte borgere mot sjåfører som på grunn av rusmisbruk må antas å utgjøre en fare for trafikken. Problemet er imidlertid at selv kontrollert, sporadisk bruk av cannabis leder til inndragning av førerkort. Politiets inndragningspraksis er underkjent i norske domstoler flere ganger, og Sivilombudsmannen har påpekt at manglende edrueighet ikke i seg selv er et tilstrekkelig grunnlag for tilbakekall av førerretten.

Tilbakekallet må også være påkrevd av hensyn til trafikksikkerheten, men vilkåret må vurderes konkret i hver enkelt sak. I følge Sivilombudsmannen kan det ikke legges til grunn at personer som ikke er edrueelige i vegtrafikklovens forstand, alltid vil utgjøre en trafikksikkerhetsrisiko. På tross av disse tydelige korrigeringer, har Politidirektoratet forsvart sin praksis. Politidirektoratet

fører ingen oversikt over hvor mange førerkort som beslaglegges på denne måten, men innsyn i vedtak fra Innlandet Politidistrikt viser at det her ble inndra 25 førerkort i perioden 2015-17, hvorav 19 var cannabisrelatert.

Dette fremstår slik at dette ofte er et tiltak som settes inn mot unge mennesker, som ofte ikke har ressurser eller kunnskap til å motsette seg tiltaket dersom det er urettmessig.

Svar:

Regjeringen legger til grunn en nullvisjon for trafikkdrepte. Politiet har ulike oppgaver knyttet til trafikksikkerhetsarbeidet, herunder i visse tilfeller å beslutte at en persons førerrett skal begrenses eller tilbakekalles helt eller delvis. Av hensyn til trafikksikkerheten er dette en viktig oppgave. Samtidig må dette sies å være saker av stor rettssikkerhetsmessig betydning for den som får sin førerrett vurdert. Derfor er det viktig at denne typen forvaltningsavgjørelser bygger på en korrekt forståelse av regelverket, og at saksbehandlingen fremstår som tillitvekkende og forsvarlig.

Fra 2016 til 2017 gjennomførte Sivilombudsmannen en undersøkelse av politiets saksbehandling i saker om førerkort og kjøreseddel (Sivilombudsmannen rapport av 12. juni 2017 i sak 2014/2332). Politidirektoratet har i hovedsak fulgt opp de anbefalingene og forbedringspunktene som Sivilombudsmannen påpekte. I sin etterfølgende

orientering til Justis- og beredskapsdepartementet uttalte ombudsmannen blant annet at den positive oppfølgingen medfører at rutiner og praksis i politiet nå legger bedre til rette for at forvaltningslovens krav til

saksbehandlingen vil bli ivaretatt, og ombudsmannen så ikke grunn til ytterligere tiltak fra hans side (brev av 9. oktober 2017 fra Sivilombudsmannen til Justis- og beredskapsdepartementet). Den innsatsen som er gjort på dette området, forhindrer imidlertid ikke at det fra tid til annen kommer enkeltavgjørelser som er beheftet med feil eller mangler. Det har vært saker der en avgjørelse fra politiet er underkjent av domstolene, men også saker der politiet har vunnet frem ved rettslig overprøving. Det er ikke naturlig at jeg går nærmere inn på enkeltsaker om dette.

I spørsmålet peker representanten på politiets praksis etter vegtrafikkloven § 34 med å tilbakekalle personers førerett på bakgrunn av «innrømmelser om bruk av cannabis, selv om den er beskjedent». Lovbestemmelsen inneholder det såkalte edruehetsvilkåret. Vilkåret forutsetter at det utvises et skjønn, og spørsmål om rammene for denne skjønnsutøvelsen er prøvet av domstolene flere ganger. I en avgjørelse fra 2007 uttalte Borgarting lagmannsrett blant annet at «Lagmannsretten tolker etter dette edruehetsvilkåret slik at når formuleringen misbruk er benyttet kreves noe mer enn sporadisk bruk av narkotika. Ved misbruk må bruken skje med en viss re-

gelmessighet og hyppighet. En overtredelse i året er som nevnt ikke tilstrekkelig, to kan være det, men formuleringen flere tyder på at det må minst tre overtredelser til i løpet av de siste par år». Dette er fulgt opp i senere rettsavgjørelser. Hålogaland lagmannsrett viste nå i 2018 til en avgjørelse fra Høyesterett fra 2015, og uttalte blant annet at «Det kreves ikke at det er dokumentert alkoholisme eller rusavhengighet i medisinsk forstand. Tungtveiende trafiksikkerhetshensyn tilser en streng praktisering av vegtrafikkloven § 34 femte ledd.»

Ved behandling av Prop. 9 L (2010-2011) om endringer i lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk (endringer relatert til ruspåverka kjøring m.m.), uttalte Stortingets justiskomite at den støttet regjeringens intensjon om en lovendring som bygger på et nulltoleranse-prinsipp for kjøring under påvirkning av andre rusmidler. De forslagene til regelendring som var til behandling, gjaldt blant annet straffeutmåling for kjøring påvirket av annen rus enn alkohol. Komiteen viste videre til at ungdom er overrepresentert med hensyn til ruspåvirket kjøring og trafikulykker generelt, og mente at det derfor var grunn til å innføre strengere sanksjoner for dem med førerett på prøve.

SPØRSMÅL NR. 2134

Innlevert 28. august 2018 av stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen

Besvart 31. august 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

«Har regjeringen fått informasjon om eller vært involvert i direktoratets henvendelse om det skal drives med beitenæring med sau i Rendalen?»

BEGRUNNELSE:

Det har kommet fram at Miljødirektoratet har henvendt seg til Rendalen og bedt om en vurdering om det i det hele tatt skal drives med sau i Rendalen, til tross for at Stortinget er tydelig på at vi skal ha beitedyr i området. Beite og bruk av lokale ressurser er en framtidsrettet og klimavennlig måte å produsere mat på. Jordbrukspolitikken som Stortinget har vedtatt, er tydelig på at det er viktig at vi kan bruke beiteressurser i Norge, og Stortinget har gjennom detaljerte vedtak og grundig behandling vært tydelig på at vi skal ha beitenæring i Rendalen.

Svar:

Regjeringen fører en rovviltpolitikk i samsvar med Bernkonvensjonen, naturmangfoldloven, rovviltforlikene av 2004 og 2011 og flertallsvedtaket om ulv av 2016. Sentrale føringer i rovviltforlikene er at man skal nå bestandsmålet for de ulike rovviltartene, oppfylle den todelte målsettingen om at vi skal ha både rovvilt og beitedyr i Norge og at man skal dempe konfliktnivået.

Den todelte målsettingen er politisk vedtatt og er svært krevende å forvalte da den fordrer at bestandsmålene primært skal nås i rovviltprioriterte områder samtidig som det skal være minst mulig tap av beitedyr i beiteprioriterte områder. Innenfor dette politiske handlingsrommet gjør rovviltforvaltningen, inkludert Miljødirektoratet og Statens naturoppsyn, en profesjonell og solid jobb.

Ansvaret for forvaltningen av omstillingsmidlene ligger i Miljødirektoratet. Det betyr at departementet ikke er involvert i de lokale prosessene. Det har vært flere oppslag i pressen om Miljødirektoratets håndtering av spørsmålet

om eventuell omstilling fra sau til annen landbruksbasert virksomhet i Rendalen. Det ligger i arbeidsdelingen at departementet ikke har vært direkte involvert i denne saken.

Etter det jeg får opplyst fra Miljødirektoratet gir presseoppslagene et uriktig bilde av det som faktisk har skjedd. I forbindelse med tapene av sau til ulv i Rendalen i sommer tok en av de berørte sauebøndene kontakt med Miljødirektoratet. Slik jeg har fått opplyst ønsket bonden å få mer kunnskap om den statlige omstillingsordningen. Denne ordningen gir støtte til etablering av annen landbruksrelatert virksomhet ved uforholdsmessig store

tap til fredet rovvilt. I slike situasjoner er det naturlig, og i samsvar med god forvaltningsskikk, at Miljødirektoratet tar kontakt med kommunen. Direktoratet opplyser at hensikten med kontakten var å orientere kommunen om det forestående møtet med bonden, bakgrunnen og tema for møtet, samt å invitere kommunen til det samme møtet. Kommunen hadde imidlertid, etter det jeg forstår, ikke anledning til å være med på møtet. Det er normalt at Miljødirektoratet tar kontakt i slike saker og jeg kan ikke se at det er grunnlag for den kritikken som er reist.

SPØRSMÅL NR. 2135

Innlevert 28. august 2018 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 4. september 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

«Vil omgjøring av 2 bataljon medføre nedskalering og færre tenestegjerande soldatar i støtteavdelingane til Brigade Nord, i så fall kor mange færre vernepliktige skal til Brigade Nord årleg?»

Svar:

Vidareutviklinga av 2. bataljon må sjåast i samanheng med fleire andre tiltak regjeringa gjer for å auka landmaktas reaksjonsevne, kampkraft og uthald. Lengre førstegongsteneste, eigne utdanningsavdelingar for vernepliktige soldatar og ein aktiv reserve er eksemplar på slike tiltak. Tiltaka har mellom anna til følge at det i Hæren vil vere enkelte avdelingar som vil kunne få en reduksjon i den daglige bemanninga medan andre avdelingar får styrka bemanning. I tillegg vil det bli oppretta helt nye avdelingar som også skal bemannast. Til dømes ny bataljon i Porsanger og jegerkompani ved Garnisonen i Sør-Varanger.

I dag gjennomførast den grunnleggjande soldatutdanninga i dei operative avdelingane i Brigade Nord. Når rekrutt- og fagutdanning skiljast frå dei operative avdelingane, vil desse avdelingane kunna fokusere på trening og gjennomføring av operasjonar heile året. Soldatane som gjennomfører grunnleggjande rekrutt- og fagutdanning vil da ikkje lengre tilhøyra sjølve brigaden, men inngå i ei utdanningsavdeling som utdannar operative soldatar til brigaden. Med det som grunnlag vil det samla talet på soldatar, som er under operativ teneste i støtteavdelingane

eller under utdanning til slik teneste, auka. For brigaden som heilskap vil dette talet bli om lag som i dag.

SPØRSMÅL NR. 2136**Innlevert 28. august 2018 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete****Besvart 4. september 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

«Kan statsråden gjere greie for korleis OMT gjennom eit offiser og eit sersjantkorps, utvida fyrstegongsteneste, fritak frå teneste gjennom permisjonar for studiar og barsel, samt nedlegginga av 2 bataljon vil påverke tilgangen Heimevernet har på personell årleg?»

GRUNNGJEVING:

Under høringa til riksrevisjonen 27.08.18 sa statsråden sitat; «Endringa av 2 bataljon vil ikkje påverke Heimevernet noko». NOF meiner at omgjeringa av 2 bataljon vil medføre kutt i talet vernepliktige på rundt 1500 årleg.

Svar:

Vidareutviklinga av 2. bataljon og førstegongstenesta i Hæren er et resultat av landmaktsforliket, jf. Innst. 50 S (2017–2018) til Prop. 2 S (2017–2018). Lat meg først understreke at 2. bataljon ikkje skal leggjast ned, men vidareutviklast frå ein lett infanteribataljon til ein mekanisert manøverbataljon bemanna av ein aktiv reserve. Vidareutviklinga av 2. bataljon må sjåast i samanheng med fleire andre tiltak regjeringa gjer for å auka landmaktas reaksjonsevne, kampkraft og uthald. Lengre førstegongsteneste, eigne utdanningsavdelingar for vernepliktige soldatar og ein aktiv reserve er eksemplar på slike tiltak. Dette har mellom anna til følgje at det i Hæren vil vere enkelte avdelingar som vil kunne få en reduksjon i den daglige bemanninga medan andre avdelingar får styrka

bemanning. I tillegg vil det bli oppretta helt nye avdelingar som også skal bemannast, til dømes ny bataljon i Porsanger og jegerkompani ved Garnisonen i Sør-Varanger. Samla fører dette til at behovet for vernepliktige i førstegongsteneste vil vere om lag det same som i dag, og at talet på militært tilsette vil auke noko. Ettersom vernepliktige med 16 månaders førstegongsteneste gjer teneste lengre i dei respektive stillingane sine, blir det årlige behovet for nye rekruttar noko mindre. Vidare vil dei med 16 månaders førstegongsteneste og som vert overført til den aktive reserven, ikkje vere tilgjengelege for HV i etterkant.

Det er altså ikkje vidareutviklinga av 2. Bataljon, men endringane av førstegongstenesta som påverkar talet på dei som kan gjerast tilgjengelege for vidare teneste i HV. Likevel vil det framleis vere langt fleire som gjennomfører førstegongsteneste enn det vil vere behov for å anvende til vidare teneste i HV og andre delar av Forsvarets reservar.

Det er vidare fleire forhold som påverkar talet på og bakgrunn til dei som potensielt kan overførast til Heimevernet etter fullført førstegongsteneste kvart år. Dette blir mellom anna påverka av kven og kor mange som (1) kvalifiserer til vidare utdanning og teneste som offiserar eller spesialister i Forsvaret, (2) blir overført til andre delar av Forsvarets reservar og (3) får fritak for vidare teneste. Desse forholda kan også variere frå år til år.

Eg vil også understreke at Heimevernets rekrutteringsutfordringar først og fremst er knytt til rekruttering til Finnmark og rekruttering av offiserar og befal. Regjeringa har derfor lagt til grunn særskilde tiltak for å løyse disse utfordringane, jf. Prop. 2 S (2017–2018).

SPØRSMÅL NR. 2137**Innlevert 28. august 2018 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård****Besvart 5. september 2018 av kulturminister Trine Skei Grande****Spørsmål:**

«En ny gjennomgang av årets festivalsommer viser at kun 2 av 10 artister på norske festivalscener var kvinner. På tross av flere år med fokus på problemet, er det ingen bedring. Flere artister ber nå om sterkere virkemidler,

som kvotering, i en overgangsfase for å bryte ned mannsdominansen og slippe flere kvinnelige stemmer til.

Erkjenner statsråden problemet, hvilke virkemidler vil statsråden i så fall bruke, og kan hun støtte krav om å innføre et måltall for kvinneandel på norske festivaler?»

BEGRUNNELSE:

En foreløpig gjennomgang av årets festivalsommer publisert på NRK.no 27. August viser at kun 2 av 10 artister på norske festivalscener var kvinner. På tross av at denne debatten har foregått over flere år har det ikke vært noe bedring for kvinneandelen i norske musikkfestivalprogram. Det gjør musikkbransjen og norske festivaler fattigere når stemmene fra halvparten av befolkningen er så underrepresentert.

Enkelte festivaler har gått foran og vist at det er mulig, som Rakettnatt i Troms der kvinneandelen var på 66 %, eller Månefestivalen i Fredrikstad der 100 % av artistene var kvinner.

Men likevel er det totale bildet at åtte av ti artister på programmet er menn. Flere artister har derfor gått ut og sagt at tiden er inne for sterkere virkemidler, som kvotering, i en overgangsfase. Det vil gjøre at flere stemmer kan bli hørt, og kan bidra til en større bredde i musikkbransjen.

SV har satt av 10 millioner i vårt alternative budsjett til en ny likestillingspott for kulturlivet til å støtte blant annet tiltak som Balansekunst, og mener nå at tiden er inne for å bruke sterkere virkemidler. En løsning kan være å sette måltall for kvinneandel for festivaler som mottar støtte over festivalstøtteordningen, som festivalene må vise at de arbeider for å nå i sine søknader til Kulturrådet som forvalter støtteordningen. På den måten vil arm-lengdes avstand prinsippet ivaretas samtidig som at norske festivaler ansvarliggjøres og bevisstgjøres.

Svar:

Regjeringens mål er et kulturliv hvor et mangfold av aktører gir varierte opplevelser til flest mulig. Som kultur-

minister er jeg opptatt av at Norge skal ha et kunst- og kulturliv av høyest mulig kvalitet. Dermed må vi må inkludere alle, uavhengig av kjønn, alder eller etnisitet.

Jeg har registrert at tallene fra festivalsommeren 2018 viser at kjønnsbalansen på norske festivalscener ikke har blitt bedre de siste årene. Dette viser at det fortsatt er en jobb å gjøre. Men jeg er opptatt av at kunsten skal være fri, og kommer ikke å stille noen krav til festivalene om programmering av kunstnerisk innhold. Jeg mener det finnes andre måter å jobbe med likestilling på i kulturfeltet enn å benytte politisk styrte virkemidler.

Arbeidet med å utjevne kjønnsbalansen i kulturfeltet handler først og fremst om å endre holdninger, og jeg mener dette må forankres i kulturlivet selv. Jeg har nylig vært i møte med Balansekunst, en forening som arbeider for et mer likestilt og mangfoldig kulturliv. Balansekunst er opprettet av kulturorganisasjoner og finansieres av medlemskontingent fra disse organisasjonene. Jeg mener disse to faktorene er viktige for at Balansekunst sitt arbeid fortsatt skal være godt forankret i kulturlivet. Vilje til endring og måten dette skal skje på må også komme innenfra.

Arbeidet med å utjevne kjønnsbalansen på festivalscenen må også være forankret i den delen av sektoren som jobber med barn og unge. Et godt likestillingsarbeid krever blant annet bevissthet i kulturskolen og i korpene rundt tildeling av instrument slik at det er like naturlig for jenter som gutter å velge gitar, bass og trommer. Dette arbeidet vil på sikt kunne bidra til at bookingansvarlige på festivaler får mulighet til velge mellom et likt antall kvinnelige og mannlige musikere. Vi må derfor legge en langsiktig strategi. Dette vil jeg se nærmere på i den kommende stortingsmeldingen om barne- og ungdomskultur.

Jeg forutsetter at hele kulturfeltet tar arbeidet med likestilling på alvor uavhengig av finansiering og politisk styrte virkemidler, men vil ha dialog med feltet videre.

SPØRSMÅL NR. 2138

Innlevert 28. august 2018 av stortingsrepresentant Margunn Ebbesen

Besvart 7. september 2018 av eldre- og folkehelseminister Åse Michaelsen

Spørsmål:

«Kan statsråden tenkes å ta en gjennomgang av regelverket for omsetning av alkohol på Svalbard, slik at det blir mulig for cruiseturister og andre som ankommer øygruppen med båt å handle alkohol på land?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede har i forbindelse med besøk på Svalbard blitt gjort oppmerksom på av flere, blant annet Svalbard Høyre, at tilreisende som ankommer Svalbard med båt i henhold til § 2-4 i Forskrift om alkoholordningen for Svalbard ikke har anledning til å handle alkohol på land, i motsetning til tilreisende som ankommer med fly.

Turistnæringen er en av næringene på Svalbard som det skal satses på i fremtiden og ettersom alkohol, og da særlig lokale merkevarer, er ettertraktede suvenirer anslås det at det er et betydelig marked for salg av disse til cruiseturister. All den tid nevnte paragraf allerede tillater salg av alkohol til tilreisende som ankommer med fly synes gjeldende regelverk å være i strengeste laget.

Svar:

Alkoholomsetning på Svalbard er regulert av forskrift 11. desember 1998 nr. 1300. Forskriften inneholder en del bestemmelser som fraviker fra alkoholregelverket på fastlandet (alkoholoven m/forskrifter), herunder særlige begrensninger på salg/kjøp av alkohol. En slik begrensning er at tilreisende som ankommer Svalbard med båt ikke har anledning til å kjøpe alkohol på land, slik som flypassasjerer kan.

Det har lenge vært varslet at det er behov for å gå gjennom alkoholregelverket på Svalbard, for å gjøre dette re-

gelverket mer i samsvar med det som gjelder på fastlandet, med de tilpasninger som eventuelt er nødvendige som følge de særlige forhold på Svalbard. Arbeidet med en slik gjennomgang er nå igangsatt.

Gjennom den regelverksgjennomgangen vi nå foretar, har jeg merket meg at det i dag er ulike regler for kjøp av alkohol for fly- og båtpassasjerer. Jeg ser at det er behov for å vurdere regelen om at cruiseturister og andre som ankommer Svalbard med båt ikke kan kjøpe alkohol, for å sikre større likebehandling. Da departementets ansatte var på besøk på Svalbard i april for å få innspill i forbindelse med gjennomgangen av regelverket, fremmet representanter fra næringslivet et ønske om å åpne for salg av alkohol også til tilreisende som ankommer med båt.

Dette er derfor et spørsmål jeg vil se på i høringsnotatet som lages i forbindelse med gjennomgangen av alkoholregelverket på Svalbard.

SPØRSMÅL NR. 2139

Innlevert 28. august 2018 av stortingsrepresentant Steinar Reiten

Besvart 5. september 2018 av fungerende landbruks- og matminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

«Vil statsråden ta initiativ til å instruere fylkesmannsembetene og landbruksdirektoratet som klageinstans om å bruke skjønn ved behandling av klagesaker angående overskridelse av søknadsfrister for produksjons- og avløsertilskudd i landbruket?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til oppslag i Bondebladet med publiseringsdato 30. august, der en bonde på Voss forsøkte å levere en søknad om produksjons- og avløsertilskudd to timer etter at søknadsfristen gikk ut. Han opplevde da at den elektroniske portalen var stengt og tok dagen etter kontakt med landbrukskontoret i hjemkommunen for å forklare situasjonen. En søknad om dispensasjon fra søknadsfristen ble avslått av fylkesmannen, og landbruksdirektoratet opprettholdt avslag på klagen. På generelt grunnlag synes det som en slik praksis er svært firkantet og helt uten rom for praktisk skjønn, når resultatet av et avslag i ytterste konsekvens kan bli at en selvstendig næringsdrivende går konkurs. Sett i lys av de ekstra problemene som tørk-

esommeren har påført mange bønder med avlingssvikt og sterkt økte kostnader, er det desto større grunn til å reise spørsmål ved en så paragrafstyrt praksis i landbruksforvaltningen.

Det er ingen tvil om at søknadsfrister for tilskudd er satt for å holdes, og at det påhviler den enkelte næringsdrivende å holde seg informert om disse fristene. Dette gjelder også søknadsfristen for produksjons- og avløsertilskudd, som er bekjentgjort i god tid på forhånd og på en fullt ut tilfredsstillende måte. Imidlertid er det flere mulige scenarier som kan medføre at en bonde overskrider fristen med noen få timer: Strømbrudd, forsinkelser i fergesamband og annen kollektivtrafikk, problemer med nettverksrutere og lignende forhold kan gjøre at elektroniske søknader ikke blir registrert fordi den elektroniske portalen lukkes på et gitt klokkeslett. I det konkrete tilfellet som beskrives i Bondebladet, var grising i fjøset og en lang arbeidsdag som strakk seg over midnatt grunnen til at søknadsfristen ikke ble overholdt.

Undertegnede mener at en ordning der en for eksempel setter som krav at landbrukskontoret skal varsles skriftlig innen 12 timer etter søknadsfristens utløp om at

fristen ikke ble overholdt, og grunnen til dette, kan gi forvaltningen mulighet til å utvise skjønn i behandlingen av søknader om dispensasjon i ettertid. Den skriftlige henvendelsen fra bonden til kommunen kan da vedlegges søknaden som grunnlag for skjønnsutøvelsen.

Ved så korte overskridelser av søknadsfristen bør hensynet til den næringsdrivende og vedkommendes økonomiske situasjon veie tungt i forhold til nøyaktig overholdelse av angitte datoer og klokkeslett.

Svar:

Jeg har stor forståelse for at bonden kan synes at systemet er rigid, og at det kan være vanskelig å gå glipp av tilskudd fordi man ikke har søkt i tide. Samtidig er det slik at vi er avhengig av å sette frister for at bonden skal få søkt om og få utbetalt tilskudd.

Fristene for å søke produksjonstilskudd ble bestemt i jordbruksoppgjøret 2016. Partene ble da enige om at søknadsfristene 15. mars og 15. oktober skulle være absolutte, men at det skulle være mulig å endre innsendt søknad i 14 dager etter søknadsfristen, uten at det skulle medføre trekk i tilskuddet. Partene slo videre fast at det fortsatt skulle være mulighet til å dispensere fra søknadsfristene i særlige tilfeller, jf. Prp. 133 S (2015-2016).

Det er altså mulig å få levert inn søknaden senere enn fristen dersom bonden har en særlig grunn til det. Dette er en sikkerhetsventil ment for bønder som uforskyldt ikke rekker søknadsfristen. Typisk vil dette være der bonden ikke var i stand til å levere søknad på grunn av en ulykke, alvorlig sykdom, sykehusopphold eller lignende. Tilsvarende system praktiseres blant annet av Statens lånekasse for utdanning.

At søker for eksempel har glemt fristen eller det har kommet noe i veien på tampen, slik at søker ikke rakk å fylle ut søknaden i tide, vil vanligvis ikke være noe særlig tilfelle.

Jeg vil legge til at søknadssystemet åpner ca. to uker før søknadsfristen, og at søker dermed har god tid til å få levert søknaden. Alle foretak som søkte om produksjonstilskudd året før får også tilsendt en melding fra Altinn i forkant av hver søknadsperiode (i forkant av 1. mars/1. oktober), der Landbruksdirektoratet informerer om kommende søknadsomgang. Det blir samtidig gitt varsel på sms og/eller e-post om at foretaket har mottatt slik informasjon.

I forbindelse med kommende jordbruksoppgjør vil jeg ta spørsmålet om endringer i søknadsfristene opp med faglagene, og gjøre en vurdering av om det er behov for endringer sett i lys av erfaringene så langt.

SPØRSMÅL NR. 2140

Innlevert 29. august 2018 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 6. september 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Kva dialog har det vore med ESA om «sukkeravgifta» sidan den vart vedteken, og kva signal har regjeringa fått om saka frå ESA?»

GRUNNGJEVING:

NHO og Hval sjokoladefabrikk har begge klaga til ESA på «sukkeravgifta». NHO har klaga på auken på 83 % og Hval sjokoladefabrikk har klaga på heile avgifta.

Næringskomiteen besøkte ESA under sitt besøk i Brussel i april. Her orienterte ESA om sitt arbeid med saka og konsekvenser om dei kom til at avgifta slik den er innretta var ulovleg statsstøtte. Det er ynskjeleg å få oversikt over den kontakten som har vore i mellom regjeringa og ESA om saka i form av møter, brev og anna kontakt og innhaldet i denne kommunikasjonen. Det er ynskjeleg å

få oversyn over møtereferat, brev og anna relevant informasjon i saka.

Svar:

Det har på vanleg måte i slike saker vore fortlaupande kontakt med ESA om sjokolade- og sukkervareavgifta sidan ESA tok imot klage på avgifta frå NHO Mat og drikk 13. desember 2017 og frå Hval sjokoladefabrikk 17. januar 2018. Eg er opptatt av å ha eit stabilt avgiftsregelverk og arbeider med at saka skal bli godt opplyst. Saka gjeld som kjend vedtaka til Stortinget om særavgiftene både på sjokolade og sukkervarer og på alkoholfrie drikkevarer. Det er generelt sett viktig at vi på best mogeleg måte forsvorar det norske skatte- og avgiftssystemet. Eg følger difor utviklinga i saka tett.

Finansdepartementet fekk sendt over klagen til NHO Mat og drikke i desember 2017, og ESA fekk sendt over informasjon i saka i desember 2017. Finansdepartementet gav ytterlegare merknadar til klagen i januar 2018. Samstundes sende ESA over ein ny klage, som dei hadde teke imot frå Hval sjokoladefabrikk som gjaldt dei same problemstillingane. I februar 2018 sende ESA over vedlegga til klagen som ved ein feil ikkje hadde blitt sende over tildlegare. Merknadane frå Finansdepartementet til den nye klagen blei sende ESA i februar i år.

Ut over den skriftlege korrespondansen i saka har vi hatt fortlaufande dialog med ESA. Nærings- og fiskeride-

partementet og Regjeringsadvokaten samarbeider med oss i saka for å avklare i størst mogeleg grad problemstillingane som klagarane har teke opp. Eg går ikkje nærmare inn i detaljane i denne dialogen, mellom anna av omsyn til ein god dialog med ESA.

Vedlagt følgjer dei nemnde breva mellom ESA og norske styresmakter om saka.

Vedlegg til svar:
<https://www.stortinget.no/dok15-201718-2140-vedlegg>

SPØRSMÅL NR. 2141

Innlevert 29. august 2018 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 12. september 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Helse Sør-Øst oppgir på sine sider at de kjøper eksterne helsetjenester for fire milliarder kroner, har statsråden oversikt over hvor mange av disse tjenestene helseforetaket kunne gjort selv til en billigere penge, basert på enhetskostnadene ved behandling?»

BEGRUNNELSE:

I Aftenposten 29.08.2018 kommer det fram at privat kjøp av våt ADM-behandling har kostet skattebetalerne store summer som offentlige sykehus kunne gjort mye billigere.

Svar:

Innledningsvis vil jeg vise til at det anbudet som representanten Lysbakken tar opp ble inngått under Stoltenberg II-regjeringen, da Jonas Gahr Støre var Helse- og omsorgsminister. Avtaleperioden har gått ut og Helse Sør-Øst RHF har nå inngått en ny avtale hvor prisen er vesentlig redusert.

Regjeringens mål er pasientens helsetjeneste. I dette ligger blant annet at pasienten skal ha valgfrihet til å velge det tilbudet som passer best. Regjeringen har innført fritt behandlingsvalg. Fritt behandlingsvalg åpner for at pasienter kan velge å få behandling hos godkjente private aktører på det offentliges regning. Jeg minner likevel om at pasientene fortsatt skal rettighetsvurderes i de offentlige sykehusene, slik at pasienter som benytter fritt behandlingsvalg hos private tilbydere uansett hadde hatt rett til

helsehjelp i den offentlige spesialisthelsetjenesten. Forskjellen er økt valgfrihet og kortere ventetid.

Bruken av private leverandører skal være et supplement til de offentlige tjenestene og være basert på fortløpende vurderinger hvor befolkningens behov vurderes opp mot helseforetakenes kapasitet. Når private institusjoner tilbyr samme tjeneste med høy kvalitet, men med kortere ventetid, mener jeg at den kapasiteten bør utnyttes.

Helse Sør-Øst RHF, i likhet med de øvrige regionale helseforetakene, kjøper en rekke tjenester innenfor somatikk, psykisk helsevern, tverrfaglig spesialisert rusbehandling, rehabilitering med videre. Når helseforetakene for eksempel ikke leverer tilstrekkelig volum av våt AMD-behandling, så må det regionale helseforetaket vurdere bruk av private tjenesteytere for å kunne yte forsvarlige helsetjenester til denne aktuelle pasientgruppen.

Det er vanskelig å sammenligne kostnader på behandling mellom den offentlige helsetjenesten og private leverandører. Imidlertid viser rapporten Pasientrettigheter og bruk av private kommersielle sykehus fra 2013 at oppnådde anbudspriser for dagkirurgiske operasjoner hos private tilbydere i gjennomsnitt for landet var 65 % av enhetsprisen i innsatsstyrt finansiering i 2010 og 2011. En av hovedforklaringene på dette er at private tilbydere ikke har akuttberedskap, men kun tar i mot elektive pasienter. Dette gir de private sykehusene større mulighet enn de offentlige til å strømlinjeforme behandlingsaktiviteten og dermed redusere kostnadene.

Det vil også være slik at priser som oppgis av helseforetakene kan være basert på vilkår som ikke er sammenlignbare med vilkår de private leverandører legger til grunn i sine anbud, som for eksempel ulike legemiddelkostnader, bruk av personell mv. Prisforskjeller må også vurderes ut fra en situasjon hvor en privat leverandør må dekke inn alle kostnader gjennom prisen på behandlingen, inkludert kostnader til investeringer, drift og vedlikehold av utstyr og bygg.

Jeg vil avslutningsvis si at det er mitt inntrykk at de regionale helseforetakene har et godt regime for oppfølging av de avtaler som inngås med private helsetilbydere. Dette er viktig for å sikre at de til enhver tid gjeldende avtaler både gjennomføres på en økonomisk gunstig måte, og at det er god kvalitet på tjenestene som ytes til befolkningen.

SPØRSMÅL NR. 2142

Innlevert 29. august 2018 av stortingsrepresentant Petter Eide

Besvart 3. september 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

«I forbindelse med Stortingets behandling av Riksrevisjonens undersøkelse objektsikring, kom det i høringen 27.8. fram at JD har bedt politiet om å iverksette alternative tiltak for å kompensere avviket til kravene i sikkerhetslov og objektsikkerhetsforskrift. Stortinget har ikke blitt orientert om hvilke kompenserende tiltak til grunnsikring som ble implementert.

Kan statsråden beskrive prosessen, hvilke tiltak som har blitt implementert og redegjøre for hvilke analyser som har vært lagt til grunn?»

Svar:

I sikkerhetsloven § 17b, jf. objektsikkerhetsforskriften § 3-1, stilles det krav til hvordan de skjermingsverdige objektene skal sikres. Innenfor disse rammene er det i stor grad opp til objekteier å definere sikringsmål, sikringsmetode, restrisiko, og hva som skal til for å anse lovens krav for oppfylt. Det foreligger ingen bestemt definisjon på når grunnsikringen er innenfor lovens krav.

Politidirektoratet har arbeidet med grunnsikring av politiets skjermingsverdige objekter ved å bruke fremgangsmåten som er skissert i Norsk Standard 5832. Dette er i tråd med Nasjonal sikkerhetsmyndighets anbefalinger. Videre har direktoratet fått bistand av uavhengige eksterne fagmiljøer. På bakgrunn av de analysene som er gjort har Politidirektoratet laget en sikringsstrategi, som er en plan for hvordan politiet nasjonalt vil håndtere den samlede risikoen.

Justis- og beredskapsdepartementet har nylig mottatt en helhetlig plan for objektsikring fra Politidirektoratet. Formålet med planen er blant annet å lukke avvikene

som er påvist av Riksrevisjonen. Planen vil utgjøre et viktig beslutningsgrunnlag i det videre oppfølgingsarbeid.

Situasjonen i dag er at 2 av totalt 12 skjermingsverdige objekter i politiet vurderes å være grunnsikret i tråd med sikkerhetslovens bestemmelser. Nytt beredskapssenter for politiet vil stå ferdig i 2020. Da vil 8 av politiets skjermingsverdige objekter være relokalisert i helt nye bygg og anlegg, og være fullt sikret. Politidirektøren opplyste i høringen 27. august i år at Politidirektoratet planlegger for at risikoen for de siste 4 objektene vil være innenfor den nye sikkerhetslovens bestemmelser, slik direktoratet forstår den, i løpet av 2020.

Jeg understreker at selv om det fortsatt gjenstår mye arbeid er det ikke slik at politiets skjermingsverdige objekter i dag er usikret, og ytterligere arbeid og investeringer skjer fortløpende.

Spørsmålet om hvilke kompenserende tiltak som er implementert vil, av sikkerhetsmessige årsaker, eventuelt måtte bli nærmere redegjort for i den lukkede høringen. Lukket kontrollhøring er berammet til 22. oktober d.å.

SPØRSMÅL NR. 2143**Innlevert 29. august 2018 av stortingsrepresentant Tuva Moflag****Besvart 5. september 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Er statsråden enig i at kompliserte og hemmelige avtaler slik den som er inngått med Roche er til ulempe for den offentlige helsetjenesten, og hva vil i så fall helseministeren gjøre for å redusere omfanget av slike avtaler?»

BEGRUNNELSE:

Bergens Tidende skriver 13. august om avtalen mellom de regionale helseforetakene og legemiddelselskapet Roche knyttet til den livsforlengende kreftmedisinen Perjeta. Avtalen er ifølge artikkelen utformet slik at sykehusene kjøper inn all medisinen som trengs til full pris. Hvert enkelt sykehus skal deretter kreve tilbakebetaling fra Roche for det som er brukt etter den 27. behandlingen. Sykehusene må selv holde oversikten over hva som er brukt. Refusjonskravet må fremmes innen fastsatte tidsfrister, hvis ikke blir kravet foreldet. Videre forteller artikkelen at det kun er et fåtall personer helt i toppen av helseforetaket som har hatt kunnskap om hvordan denne avtalen er utformet, mens de samme personene ikke har hatt oversikt over alle pasientene som mottok legemiddelet. Behandlende leger har ikke hatt innsyn i avtalen, noe som har medvirket til at helseforetakene har gått glipp av millionbeløp i refusjoner, i et foreløpig ukjent omfang.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål nr. 2069 til skriftlig besvarelse:

“Bruk av rabattavtaler mellom det offentlige og legemiddelindustrien må håndteres innenfor de rammer som dagens lovverk setter. Dette ble bl.a. drøftet i Prop. 83 L (2015-2016) Endringer i legemiddeloven (refusjonskontrakter og rabatter). Offentleglova, forvaltningsloven og legemiddeloven regulerer i hvilken grad legemiddelpriser kan unntas offentlighet.

Jeg vil understreke at det er de regionale helseforetakene som må vurdere helt konkret hvilke rabatter som kan godtas i spesialisthelsetjenesten. Dette er en del av deres sørge for-ansvar, jf. spesialisthelsetjenesteloven § 2-1 a. De regionale helseforetakene vurderer innenfor de rammer dagens lovverk setter, hvilken informasjon det er aktuelt å unnta fra innsyn.

Det er også de regionale helseforetakene som må vurdere – innenfor lovgivningens rammer – om de skal innføre rutiner knyttet til åpenhet om legemiddelpriser og hva innholdet i slike rutiner eventuelt skal være. De regionale helseforetakene har ansvaret for å etablere gode rutiner for håndtering av konfidensiell prisinformasjon ute i tjenesten.

De regionale helseforetakene har nylig hatt på høring en rapport om Håndtering av enhetspriser for legemidler og prinsipper for rutiner for prisinformasjon. Jeg er kjent med at de regionale helseforetakene vil behandle denne rapporten til høsten.”

SPØRSMÅL NR. 2144**Innlevert 29. august 2018 av stortingsrepresentant Sandra Borch****Besvart 5. september 2018 av fungerende olje- og energiminister Terje Søviknes****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden konkret gjøre for å hjelpe fram disse prosjektene og andre som kan komme, som styrker arbeidet med å elektrifisere norsk sokkel?»

BEGRUNNELSE:

Equinor meldte 28. august i år om at det er besluttet å utrede mulighetene for å forsyne Gullfaks- og Snorre-fel-

tene med strøm fra flytende havvind. Dermed kan disse olje- og gassplattformene bli de første i verden som forsynes med kraft fra flytende havvindturbiner, samtidig som det kan legge til rette for nye industrielle muligheter for Norge. Equinor viser også til at prosjektet kan gi mer enn 200 000 tonn i reduserte CO₂-utslipp per år, tilsvarende utslipp fra 100 000 personbiler.

Svar:

Klimautfordringen er global og må løses globalt. Olje- og gassproduksjonen på norsk sokkel er underlagt EUs kvotesystem for klimagasser. Oljeselskapene på norsk sokkel vil dermed på lik linje med bedrifter i EU bidra til å redusere kvotepliktige utslipp med 43 pst. fra nivået i 2005 innen 2030. Det prinsipielle grunnlaget for et kvotesystem er at de samlede utslippene er bestemt i kvoteperioden. Det betyr at reduserte utslipp et sted innenfor systemet motsvares av økte utslipp et annet sted. I et slikt system er den eneste direkte måten å redusere utslippene på å redusere antallet kvoter.

Petroleumsvirksomheten på norsk sokkel er, og har i mange år vært, underlagt streng virkemiddelbruk for å begrense utslippene til luft fra oppstrømsaktiviteten. Den etablerte virkemiddelbruken virker. Gjennomsnittlige utslipp per produsert enhet på norsk sokkel er vesentlig lavere enn i andre oljeproduiserende land.

Hovedvirkemidlene i klimapolitikken på norsk sokkel er økonomiske. Allerede i 1991 ble det innført en CO₂-avgift på norsk sokkel. Virksomheten har i dag kvoteplikt under det europeiske kvotesystemet for klimagasser (ETS) i tillegg til høy CO₂-avgiftssats. Sammen gir disse økonomiske virkemidlene oljeselskapene kontinuerlig en økonomisk egeninteresse av å gjennomføre alle utslippsreducerende tiltak som har et rimelig kostnadsnivå. Den samlede

utslippskostnaden for norsk sokkel er nå på om lag 600 kroner per tonn CO₂. Dette er vesentlig høyere enn for annen industri. Regjeringen vil videreføre kvoteplikt og CO₂-avgift som hovedvirkemidler i klimapolitikken på norsk sokkel, jf. Prop. 80 S (2017-2018).

Videre har Enova ordninger som støtter pilotering og demonstrasjon av nye energi- og klimateknologier, også i petroleumssektoren. Det stilles også strenge klimakrav til felt på norsk sokkel ved at det er krav om bruk av beste tilgjengelige teknologi ved nye utbygginger, og at kraft fra land alltid skal vurderes for nye utbygginger og større ombygginger. Arbeidet med å etablere et nytt senter for lavutslippsteknologi er igangsatt.

Departementet har en klar forventning til at rettighetshaverne på norsk sokkel identifiserer og gjennomfører alle rimelige utslippsreduksjoner, både store og små, og samtidig ser etter nye teknologigjennombrudd. Reduksjoner i gassbruken på norsk sokkel vil også frigjøre naturgass for eksport til Europa. Disse rammene ligger til grunn for prosjekter med sikte på å forsyne olje- og gassfelt med kraft fra havvind.

Stabile og forutsigbare rammevilkår er viktig for god ressursforvaltning og høy verdiskaping. Regjeringen vil videreføre kvoteplikt og CO₂-avgift som hovedvirkemidler i klimapolitikken på norsk sokkel, og samtidig opprettholde strenge miljøkrav til norsk oljeproduksjon.

SPØRSMÅL NR. 2145

Innlevert 29. august 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 4. september 2018 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

«Mener statsministeren det er uproblematisk at en tidligere statssekretær i Justis- og beredskapsdepartementet etter en karantenetid på seks måneder går direkte inn i jobb for et teleselskap fra et land Norge ikke har sikkerhetssamarbeid med, er det i tråd med karantenebestemmelsene at vedkommende etter denne seks månedersperioden for sin nye arbeidsgiver kan håndtere og drive påvirkningsarbeid knyttet til sikkerhet i norsk telekomsektor og selskapsinteresser i Norge?»

BEGRUNNELSE:

Vidar Brein-Karlsen, som var statssekretær i Justis- og beredskapsdepartementet fra 2013 til januar 2018 startet, etter en seks måneders karantene i ny stilling som myn-

dighetsdirektør i det kinesiske selskapet i Huawei Technologies Norway.

I henhold til en ny kinesisk lov som ble vedtatt 28. juni 2017 har fysiske og juridiske personer plikt til å bistå kinesisk etterretning med informasjon som kan ha betydning for nasjonal sikkerhet. I følge NTB 31. januar 2018 mener Politiets sikkerhetstjeneste (PST) - for andre året på rad - "at etterretning fra fremmede stater – særlig fra Russland og Kina – utgjør de største truslene mot norske interesser."

Til Dagbladet 25. mars 2018 uttalte Brein-Karlsen at "Det første året kan jeg ikke jobbe med forhold som omfatter Justis- eller Samferdselsdepartementet, og underliggende etater. Årsaken er at jeg kommer fra statssekretærstillingen i Justis-, beredskaps- og innvandringsdepartementet."

Svar:

Jeg er gjort kjent med at tidligere statssekretær Vidar Brein-Karlsen har tatt saken opp med Karantenenemnda. Brein-Karlsen har bedt om en avklaring av rekkevidden av saksforbudet han ble ilagt, i tillegg til karantene på seks måneder.

Jeg kan ikke vurdere konkrete saker som har vært eller skal behandles i Karantenenemnda. Jeg gir derfor min skriftlige besvarelse i tilknytning til reglene i karantene-loven.

Tidligere politikere har etter lov om informasjonsp- likt, karantene og saksforbud for politikere, embetsmenn og statsansatte (karantene-loven), plikt til å gi informasjon til Karantenenemnda om overgang til stilling eller verv utenfor statsforvaltningen eller etablering av næringsvirk- somhet. Med politikere menes nåværende eller tidligere medlemmer av regjeringen, statssekretærer og politiske rådgivere. Informasjonsp- likten inntre innen tre uker før overgangen, og gjelder i ett år etter fratredelsen.

Karantenenemnda er et uavhengig forvaltningsorgan som har fått myndighet til å treffe vedtak om ileggelse av karantene og saksforbud dersom bestemte vilkår er oppf- ylt. Vilkårene for ileggelse av karantene og saksforbud er regulert i karantene-loven §§ 6 og 7. Karantene kan ilegges inntil seks måneder etter fratreden. Saksforbud kan ilegges inntil tolv måneder etter fratreden. Dersom det fore- ligger særlig tungtveiende grunner, kan det ilegges saks- forbud i inntil tolv måneder i tillegg til karantene på inntil seks måneder.

Eventuelle brudd på karantene-reglene skal vurderes av Karantenenemnda. Karantenenemnda har hjemmel for å vurdere eventuelle reaksjoner ved overtredelse. Ak- tuelle reaksjoner dersom det foreligger brudd, er at det tr- effes vedtak om pålegg om å bringe de ulovlige forhold til opphør innen en fastsatt frist. Karantenenemnda har også hjemmel for å ilegge tvangsmulkt, administrativ inndrag- ning og overtredelsesgebyr.

SPØRSMÅL NR. 2146

Innlevert 29. august 2018 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 6. september 2018 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Hvordan følger statsråden opp saken om skole- og barne- hagebåtene som nå står på land, på grunn av nye krav til disse båtene og førerne av dem, hva vil statsråden foreta seg og når kan vi vente en avklaring i saken?»

BEGRUNNELSE:

På Agderposten.no 6. juni 2018 hadde møtende vara- representant for Høyre, Arne Thomassen, et utspill om barnehage- og skolebåtene som ikke lenger kan kjøres av lærere, og nå ligger på land. Bakgrunnen for dette er at det stilles samme krav til skoler, barnehager, lag og fore- ninger som til kommersielle fartøy. Det betyr at førerne av båtene må ta fritidsskippercertifikatet, samtidig som det blant annet stilles krav til redningsflåter i båtene.

Til Agderposten uttaler Høyres representant 6. juni at han tror båtsaken er løst om få dager. Thomassen sier der at han tror det vil bli en oppmykning av kravet til ser- tificering av skipperne, på bakgrunn av et møte han had- de hatt med statssekretær Daniel Bjarmann-Simonsen. Thomassen uttaler videre at han håper endringene i re-

gelverket kommer på plass så raskt at båtene kan komme på sjøen når skolene starter denne høsten.

Fredag 24. august 2018 mottok jeg en mail fra en ansatt i en barnehage i Arendal, som skriver følgende:

«Vi holder til i flotte lokaler i en gammel bygård i Arendal sentrum. Vi har en fantastisk utsikt utover Hisøy, Tromøy og Galtesund, og sjø og byliv som nærmeste nabo. Minuset ved vår barnehage er at vi ikke har noe uteområde, men - vi bruk- er nærmiljøet vårt, og skoger i nærheten, og fergeturer over til Hisøya. En av hovedgrunnene til at mange foreldre valgte oss er at vi har et båttilbud til barna, der vi lærer de om livet i sjøen, sjøvett, fiske, og viser de den fantastiske skjærgården vi har her i Arendal som vi er utrolig stolte av. Vi som kjører båten har båt- førersertifikat, og alle voksne ombord har utvidet førstehjelp- skurs, og livredderkurs med 3 meters dykk.»

De har tidligere dratt på tur med 10 barn og 2 vok- sne til nærliggende øyer. De har brukt båten hele året til å sette garn, bade og oppleve havet. På grunn av krav til fritidsskippercertifikat er ikke dette lenger mulig for de å gjøre, og den ansatte avslutter mailen med at nå ligger båten bare til pynt.

På bakgrunn av de signalene Høyres vararepresentant til Stortinget kom med før sommeren, vil det derfor være

interessant å få en tilbakemelding på hvor denne saken nå står.

Svar:

Det overordnede hensynet for meg er å trygge liv og helse, miljø og materielle verdier på sjøen både for barn og voksen. Samtidig ser jeg det som svært positivt at barn lærer om livet i havet og sjøveit.

I dagens regelverk er det et etablert skille mellom fritidsaktivitet, som reguleres i småbåtloven, og næringsvirksomhet som reguleres i skipssikkerhetsloven. Dette er ikke nye krav. Også skoler, barnehager og frivillige organisasjoner som driver ikke-kommersiell virksomhet vil i utgangspunktet være omfattet av skipssikkerhetsloven.

Jeg har bedt Sjøfartsdirektoratet å se på gjeldende regelverk for fartøy som fører 12 eller færre passasjerer.

I den forbindelse skal Sjøfartsdirektoratet også vurdere kvalifikasjonskravene. Det tas sikte på at et revidert regelverk sendes på høring i løpet av høsten 2018. Målet er å lage et regelverk som gjør det enklere å drive denne aktiviteten samtidig som vi bevarer et høyst sikkerhetsnivå. Inntil eventuelle endringer er vedtatt oppfordrer jeg barnehager, skoler og frivillige organisasjoner og andre som har spørsmål om å kontakte Sjøfartsdirektoratet. Sjøfartsdirektoratet vurderer konkret hva som er et forsvarlig sikkerhetsnivå avhengig av hva fartøyet skal brukes til. I den kommende stortingsmelding om sjøsikkerhet vil også skille mellom næringsvirksomhet og ikke-kommersiell virksomhet blir beskrevet.

Aktivitet på sjøen er positivt, men det er også viktig for meg å sørge for at barn og unge i en opplærings situasjon er trygge.

SPØRSMÅL NR. 2147

Innlevert 29. august 2018 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 6. september 2018 av fungerende samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Telelinjen av kobber er noen steder eneste sikre telefonforbindelse, eller eneste mulighet for internett. For andre er telefonlinjen som en «forsikring» om mobildekningen blir borte i veiløse grender med tidvis ustabil mobildekning. Telenor faser ut kobberbaserte tjenester, og sier at skadde kobberlinjer ikke blir reparert.

Hva er konsekvensene for Telenor om selskapet ikke opprettholder leveringsplikten, og hvordan blir reaksjonene overfor de som ikke kan bruke Altinn til skattemelding og næringsoppgave?»

Svar:

Tilgang til gode og sikre elektroniske kommunikasjonstjenester som telefoni og breiband vert stadig viktigare både for innbyggjarar og næringsliv, og det blir stadig vanskelegare å klare seg utan desse tenestene. Regjeringa har sett som mål at alle skal ha tilgang til breiband med høg hastighet og at det skal vere god mobildekning der folk bur, jobbar og ferdast. Eit viktig verkemiddel i ekompolitikken er leveringsplikt. Telenor har inngått avtale med staten om leveringsplikt for offentleg telefoneneste. Denne leveringsplikta er ikkje knytt opp mot ei bestemt teknologisk løysing, men skal sikre at husstandar og bedrifter i

heile landet har tilgang til ei offentleg telefoneneste. Etter gjeldande avtale kan Telenor velje å levere telefonenesta enten som ei fasttelefoneneste eller via selskapet sitt mobilnett. Det er rett at Telenor sine koparliner i eit historisk perspektiv har hatt ei sentral rolle i å sikre kommunikasjonsløysingar til bygd og by, men også her går utviklinga vidare. Ei omfattande modernisering av netta er i gong, der kopar heilt eller delvis blir erstatta med fiber, både av Telenor og andre tilbydarar. Moderniseringa blir tvinga fram både som følge av teknologisk utvikling, men også fordi samfunnet og den enkelte borgar får stadig høgare forventningar til og blir stadig meir avhengige av moderne ekomtenester. I tillegg er situasjonen slik at ein opplever at utstyr og kompetanse går ut på dato, ved at det for eksempel ikkje lenger blir produsert reservedelar eller at kompetanse blir oppretthalde til å halde ved like systema. Dermed vil gamle telefonsentralar på sikt nødvendigvis måtte fasast ut, og tilhøyrande koparliner sanerast.

Det er derfor viktig å understreke at Telenor si leveringsplikt ikkje er direkte kopla til koparlinene. I den grad Telenor vel å ikkje reparere øydelagde liner eller leggje ned telefonsentralar i enkelte område, skal selskapet framleis gje kundane eit tilbod om ei offentleg telefoneneste, dersom det ikkje finst andre tilbydarar som har eit tilbod og som kan levere telefonenesta. Dette er det sen-

trale elementet i leveringsplikta. Det er Nasjonal kommunikasjonsmyndigheit (Nkom) som følger opp avtalen om dei leveringspliktige tenestene overfor Telenor. Både forbrukarar, næringsdrivande, kommunar og andre kan ta kontakt med Nkom dersom det oppstår spørsmål om Telenor si leveringsplikt. Nkom har moglegheit til å sanksjonere eventuell manglande oppfylling gjennom vedtak om tvangsmulkt eller overtredelsesgebyr, jf. ekomloven kap. 10.

Det er grunn til å klargjere at leveringsplikta ikkje omfattar ei generell plikt for Telenor eller andre selskap å tilby breiband i Norge. Saman med kommersiell utbygging av breiband, har også den statlege breibandstøtteordninga bidrege til utbygging av t.d. fiberbreiband i mange distrikt dei siste åra.

I mange tilfelle vil mobiltelefon vere einaste alternativ til telefoneneste når koparnettet blir lagt ned. Myndigheita har stilt auka krav som skal bidra til å redusere risiko for utfall i mobilnetta. Dette gjeld til dømes generelle krav til reservestraumkapasitet på alle basestasjonar (2 timar) og spesielle krav i utvalde og utsette område gjennom pro-

grammet “forsterket ekom” på kommunenivå (tre dagar reservestraum og forsterka oppkopling). Staten bidreg også med midlar til auka robustheit i transportnetta, som igjen bidreg til å gjere mobilnetta sikrere.

I tillegg kjem arbeidet dei tre nettoperøtorane sjølve legg ned for å betre dekning, tenestekvalitet og -tilbod i eigne nett. Dette er ein kontinuerlig prosess med store investeringar, og fører også til at Norge i dag har mobilnett i verdsklasse. Utbygginga av 4G gir også stadig betre moglegheiter for tilknytning til Internett, og 4G-dekninga omfattar over 99 % av husstandane.

Når det gjeld spørsmålet om eventuelle reaksjonar overfor dei som ikkje kan bruke Altinn til skattemelding og næringsoppgåve, utgjer det i liten grad eit problem for bedrifter og private i Norge i dag at ein ikkje er i stand til å levere næringsoppgåve og skattemelding på grunn av manglande eller ustabil internett-tilgang. Dei aller fleste bedrifter nyttar eit rekneskapskontor som har breibandtilknytning. Det er vidare mogleg å kontakte nærmaste skattekontor og få levert skattemelding og næringsoppgåve på skattekontoret sine lokale.

SPØRSMÅL NR. 2148

Innlevert 29. august 2018 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 6. september 2018 av fungerende landbruks- og matminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

«Økologer har målt og veid vegetasjon på Finnmarksvidda i 1998, 2005, 2010 og 2013 på oppdrag av LMD. Resultatene av målingene viser at lavmattene har økt betraktelig fra 1998 til 2013, selv om det er lokale og tidsmessige variasjoner. Dette er ikke allment formidlet, i stedet har forskerne gitt et inntrykk av nedbeiting og for mange rein.

Hvordan vil ministeren håndtere det faktum at fagøkologer underkommunerer viktig kunnskap, og på den måten legger uriktige premisser for reduksjon av reintallet i Finnmark?»

BEGRUNNELSE:

Klassekampen onsdag 29. august 2018. Teksten er skrevet av Tor A. Benjaminsen, Hanne Svarstad og Inger Marie Gaup Eira.

Svar:

Med bakgrunn i en artikkel i Klassekampen 29. august 2018 legger representanten Mossleth til grunn at lavmattene i Finnmark har økt betraktelig fra 1997 til 2013, og at denne positive utviklingen ikke har blitt kommunisert av fagøkologer. Representanten Mossleth mener dermed at det ligger uriktige premisser til grunn for reduksjonen av reintallet i Finnmark.

Reindriftsforvaltningen i Alta startet i 1998 et eget program for overvåking av vår-, høst- og vinterbeitene i Indre Finnmark. Hensikten med programmet er å fremskaffe dokumentasjon om endringer i beiteforholdene for rein i området.

I programmet inngår det to hovedtyper av overvåking. Første del omfatter kartlegging og oppdatering av beitegrunnet gjennom bruk av satellittdata. Andre del omfatter registreringer i felt etter fastlagt registreringsprogram. NINA har hatt ansvaret for innsamling av bakkeidata, mens Norut IT har ansvaret for satellittdata-delen av programmet. Det er totalt gjort tre runder

med innsamling av data siden oppstarten av programmet. Dette var i 2005/2006, 2009/2010, samt i 2013.

Resultatene fra kartleggingene er presentert i egne rapporter. Den siste rapporten oppsummerer at lavrik vegetasjon i vinterbeiteområdet i Indre Finnmark i dag utgjør et areal på 344 kvadratkilometer. Dette tilsvarer 4,0 prosent av totalarealet.

I 1987 utgjorde lavdekket 19,0 prosent av totalarealet. I 1996 var dette tallet redusert til 8,4 prosent, og videre til 5,6 prosent i år 2000. I 2006 ble det registrert en økning til 6,7 prosent, men en ny nedgang i 2009 til 6,1 prosent. Dette innebærer at arealet for lavdekke for Indre Finnmark var på sitt laveste i 2013 målt under programmets funksjonstid. Det finnes selvsagt regionale variasjoner, men det stemmer altså ikke at lavmattene totalt sett har økt betraktelig fra 1998 til 2013, slik stortingsrepresentant Mossleth hevder.

Jeg mener at resultatene fra Overvåkningsprogrammet gir en god oversikt over den totale utviklingen av beiteforholdene for rein, men de er ikke egnet som kriterium for fastsetting av øvre reintall.

I forbindelse med iverksettelsen av ny reindrifftslov i 2007, mente departementet derfor at det var viktig å utvikle mer objektive og vitenskapelige kriterier for å vurdere om et reintall er økologisk bærekraftig. Etter departementets vurdering måtte Reindriftstyret ha et målbart vurderingsgrunnlag, i tillegg til den kvalitative beskrivelsen til distriktene, for å kunne gjennomføre en reell etterprøving av reintallet. Det var to hovedgrunner til dette; sikre at myndighetenes overordnede ansvar for en økologisk bærekraftig ressursforvaltning ivaretas, og sikre et helhetlig faglig skjønn/utgangspunkt for vurdering av reintallet i de ulike reinbeitedistriktene.

Departementet så det som sentralt at myndighetene og næringen kunne enes om hva som ligger til grunn for et økologisk bærekraftig reintall. På denne bakgrunn ble det i januar 2008 opprettet en arbeidsgruppe med 6 reindriftsutøvere, 2 forskere og 2 fra myndighetene.

Arbeidsgruppen overleverte sin rapport i desember 2008. Gruppen konkluderte med at gjennomsnittlige slaktevekter for de ulike alders- og kjønnskategoriene er de beste målbare kriteriene for et økologisk bærekraftig reintall. Videre at levende vekter, kjøttavkastning og stabilitet i kalveprosent brukes som supplerende indikatorer. I tillegg brukes reindrifftsens egne vurderinger av reinens kondisjon og distriktets egne beitevurderinger som supplerende indikatorer til vektene.

I styringsdialogen med Statens reindrifftsforvaltning (nå Landbruksdirektoratet) ble det kommunisert at arbeidsgruppens anbefalinger skulle benyttes i forbindelse med myndighetenes godkjenning av distriktenes reintallsvedtak.

Gjennom slakterienes rapportering av slaktedata har man nå fått en god oversikt over utviklingen av slaktevektene i det enkelte distriktet. Allerede fra 2015 til 2016 så vi effektene av reintallsreduksjonen ved at gjennomsnittsvekten både på voksen rein og kalv hadde økt med 0,5 kilo. Ser vi på Vest-Finnmark særskilt, økte gjennomsnittsvekten med hele 1,6 kilo. Økte vekter bidrar også til økt lønnsomhet i næringen.

Selv om mange distrikt har hatt en positiv utvikling av slaktevektene på rein, er det fortsatt enkelte distrikt i Finnmark som har for lave vekter. Jeg er kjent med at enkelte distrikt i Vest-Finnmark var nede i gjennomsnittsvekter på kun 15 kilo siste sesong, dette er verken økologisk eller økonomisk bærekraftig og viser at det fortsatt er behov for at vi må ha stor oppmerksomhet på reintallet og følge utviklingen av vektene nøye.

Framover vil vi fortsette å bruke vektkriteriene som ble utarbeidet i 2008 som hovedkriterium for å vurdere om reintallet i en siida er økologisk bærekraftig. "Overvåkningsprogrammet for Indre Finnmark" er fortsatt operativt. Det er et mål at vi framover også kan ta i bruk ny teknologi til å følge utviklingen.

SPØRSMÅL NR. 2149

Innlevert 29. august 2018 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 3. september 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvor langt har statsråden kommet i arbeidet med saken om taxfree-salg av alkoholholdig drikke, når kan man forvente at den vil være ferdigstilt fra regjeringens side, og

hvordan sikrer statsråden at arbeidet blir gjort på en slik måte at Stortinget får den belyst i sin fulle bredde, selv om regjeringspartiene stemte mot forslaget ved Stortingets behandling?»

BEGRUNNELSE:

I behandlingen av representantforslaget om å la Vinmonopolet overta taxfree-salget av alkoholholdig drikke ved Avinors luftfartsvirksomheter, dokument 8:50 S (2017-2018), Innst. 124 S (2017-2018), har Stortinget vedtatt å be regjeringen følge opp et anmodningsvedtak fra høsten 2016, der regjeringen ble bedt om å legge frem en sak med vurderinger av konsekvensene mv av å la Vinmonopolet overta taxfree-salget av alkoholholdig drikke. Stortinget har nå vedtatt å be regjeringen følge opp dette vedtaket med en egen sak til Stortinget i løpet av 2018.

Dette ble gjort ved at følgende mindretallsforslag fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti fikk flertall ved voteringen i Stortinget: «Stortinget ber regjeringen følge opp vedtak nr. 307, jf. Prop. 1 LS (2016-2017), jf. Innst. 3 S (2016-2017), med en egen sak til Stortinget i løpet av 2018.»

Regjeringspartiene stemte mot dette forslaget, og det er derfor ikke urimelig å anta at de stiller seg negative i saken, selv før man har arbeidet frem den saken Stortinget har bedt de om.

Det er derfor interessant å få en status på hvordan dette arbeidet går, for å sikre seg at saken vil bli belyst i sin fulle bredde, slik at Stortinget får et godt grunnlag å fatte beslutningen på.

Svar:

Stortinget har bedt regjeringen legge frem en egen sak for Stortinget i løpet av 2018 der det vurderes alle konsekvenser av og nødvendige lovendringer for at Vinmonopolet skal overta taxfree-salget av alkohol ved norske flyplasser ved utløp av gjeldende anbudsperioder, jf., vedtak 307 (2016-2017) og vedtak 506 (2017-2018).

Regjeringen er godt i gang med å utrede saken med klart mål om å fremme en sak for Stortinget i løpet av 2018. Det er opprettet en interdepartemental arbeidsgruppe i sakens anledning. Saken krever omfattende utredning av bl.a. komplekse juridiske og økonomiske problemstillinger, og vi er bl.a. nødt til å innhente betydelig informasjon og vurderinger fra relevante aktører som Vinmonopolet og Avinor innenfor knappe tidsfrister. Vinmonopolet har for eksempel i hele sommer jobbet med å besvare omfattende problemstillinger vi har bedt dem redegjøre for.

Regjeringen ønsker å følge opp vedtakene på en god måte. Det er i alles interesse at en videre behandling av saken er basert på tilstrekkelig utredning av konsekvensene. Vi legger vekt på å presentere faktainformasjon som gir et så godt grunnlag som mulig for Stortingets videre behandling. Det er imidlertid ikke til å legge skjul på at den knappe tidsfristen satt i vedtak 506 gjør oppgaven særlig utfordrende.

SPØRSMÅL NR. 2150

Innlevert 29. august 2018 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 5. september 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

«I juni i år stakk en båtfører av fra politiet i cirka 50 knop i 5 knops-sonen i indre havn. Føreren hadde mange passasjerer om bord, og saken fikk stor mediedekning. Politiet lovet oppklaring og høyeste prioritet. Siktelsen lød på hensynsløs kjøring i over 50 knop, men boten ble kun 1.500 kroner. Et alvorlig moment er selvsagt høy fart, men undertegnede reagerer også kraftig på at vedkommende stikker av fra politiet. En så lav bot sender uheldige signaler.»

Mener statsråden at nivået på bøtene er riktig eller vil han øke dem?»

Svar:

Spørsmålet tar opp en konkret sak. Det er opplyst fra Politidirektoratet at i denne saken utferdiget påtalemyndigheten et ordinært forelegg for overtredelse av lokale fartsbestemmelser på sjøen. Påtalemyndigheten er uavhengig i sin behandling av den enkelte sak, og det er ikke naturlig at jeg kommenterer avgjørelsen av saken.

På generell basis nevner jeg at atferd på sjøen kan rammes av ulike regler. Overtredelse av småbåtloven eller sjøveisreglene kan etter samme lov medføre bøter, og fengsel dersom det er tale om ruspåvirket føring av småbåt. Risikoatferd på sjøen som kan medføre alvorlig fare eller skade, vil dessuten kunne omfattes av straffeloven. For de minst alvorlige overtredelsene av småbåtloven og sjøveisreglene kan det utstedes forenklet forelegg etter stand-

ardiserte satser. Under behandlingen av lovhjemmelen for denne ordningen uttalte justiskomiteen blant annet at forenklet forelegg bare skal brukes i normaltilfeller, og ikke dersom det foreligger særlig skjerpene eller formil-

dende omstendigheter. Som nevnt ble det reagert med et ordinært forelegg i den saken som spørsmålet tar opp. Jeg går derfor ikke nærmere inn på ordningen med forenklet forelegg i denne sammenheng.

SPØRSMÅL NR. 2151

Innlevert 29. august 2018 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 6. september 2018 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Hvilken rolle har Næringsdepartementet og Innovasjon Norge spilt i kontakten mellom Keary D. Hayes (også kjent som Danny Hayes) og Bodø kommune, hvem introduserte han og hans selskap til Bodø kommune, og hva slags bistand har Næringsdepartementet gitt Bodø kommune i anledning saken?»

BEGRUNNELSE:

Viser til en rekke oppslag i mediene i Nordland (bl.a. NRK Nordland 24. august 2018), hvor det har blitt spekulert i om det foregår kontakt mellom Bodø kommune og en person omtalt som Danny Hayes, med mål om investeringer i infrastruktur og/eller teknologi i området. De første omtalene satte det i sammenheng med prosjektet "Ny by - ny flyplass", mens nyere medieoppslag gjengir at planene er endret, og at det nå handler om bygging av såkalt "hyperscale" datasenter i Nordland.

Viser også til nettavisen Bodø Nu 18.8.2018:

"Bodø Nu vet at Næringsdepartementet har vært koblet inn for å sjekke om Harvester-systemet virkelig har de økonomiske musklene det er blitt snakket om."

Svar:

Regjeringen ønsker å fremme utenlandske investeringer til Norge. Det er vanlig at Nærings- og fiskeridepartementet kontaktes av selskaper som ønsker å investere i Norge, og det er en del av jobben til politisk ledelse å møte disse og sørge for at deres forespørsler blir håndtert på en god måte. Et offentlig virkemiddel som er opprettet for dette er Invest in Norway. Dette er en funksjon under Innovasjon Norge som håndterer henvendelser fra internasjonale investorer som vurderer etablering i Norge. Funksjonen er i hovedsak et kontaktpunkt og en koordinator som sikrer god informasjonstilgang om Norge som investeringsland,

tilgang til nettverk, beslutningstakere og myndigheter på nasjonalt og regionalt nivå. Invest in Norway promoterer også Norge som investeringsland. Departementet har selv ikke tilrettelagte ordninger eller midler for å bistå selskaper som vil investere i Norge, men henviser til virkemiddelapparatet gjennom Invest in Norway.

Statssekretær i Nærings- og fiskeridepartementet Daniel Bjarmann-Simonsen ble kontaktet av Bodøregionens Utviklingsselskap AS i starten av april 2018, hvor han ble invitert til et uformelt møte med Harvester Trust for å ønske dem velkommen til Bodø. I den forbindelse kontaktet Bjarmann-Simonsen embetsverket i departementet for en sjekk av selskapet og hvorvidt statssekretæren burde henvise stiftelsen til Invest in Norway. Embetsverket ba om en vurdering fra Invest in Norway på dette. Deres tilbakemelding var at Harvester Trust fremstår seriøst og at det ville være uproblematisk å henvise stiftelsen til Invest in Norway. Bjarmann-Simonsen henviste derfor Harvester Trust til dem. Invest in Norway hadde tre møter med Harvester Trust ved Keary D. Hayes som representant for stiftelsen. Som følge av at Harvester Trust i løpet av møtene ikke ba om bistand fra Invest in Norway, fasiliterte ikke de for kontakt med andre norske aktører, herunder Bodø kommune, eller utførte andre tjenester for stiftelsen.

Departementet er ikke kjent med hvem som introduserte Keary D. Hayes for Bodø kommune. I etterkant av møtet statssekretæren hadde med Bodøregionens Utviklingsselskap AS og Harvester Trust, tok Bodø kommune kontakt med Bjarmann-Simonsen for å høre hans inntrykk av stiftelsen. Statssekretæren viste da til vurderingen om at fondet fremstår seriøst og han rådet kommunen til å være tett på for å bidra til ønskede investeringer i Bodø. Statssekretæren redegjorde for at departementet ikke ville foreta seg noe mer i saken utover å ha satt dem i dialog med Invest in Norway.

SPØRSMÅL NR. 2152**Innlevert 29. august 2018 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 6. september 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

«Når ble statsråd Søreide først gjort kjent med at Forsvarsdepartementet la til grunn 2025 som anslått tidspunkt for Forsvarsdepartementets ferdigstilling av objektsikring, og hvorfor ble ikke Stortinget informert?»

BEGRUNNELSE:

I sin undersøkelse av oppfølging av objektsikring har Riksrevisjonen avdekket en rekke kritikkverdige forhold. Dokument 3:11 (2017-2018) fastslår blant annet følgende: «Forsvarsdepartementets plan om etablering av grunnsikring for de skjermingsverdige objektene innen 2025 er ikke i tråd med Stortingets vedtak og forutsetninger.»

Etter Stortingets vedtak skulle objektsikringen vært i tråd med sikkerhetsloven og forskrift om objektsikkerhet seinest innen 1. januar 2015.

Under kontroll- og konstitusjonskomiteens høring om Riksrevisjonens undersøkelse av oppfølging av objektsikring 27. august ble utenriksminister Ine Eriksen Søreide en rekke ganger spurt om når hun, som forsvarsminister, ble gjort kjent med at Forsvarsdepartementet først ser for seg å etablere grunnsikring av skjermingsverdige objekter i tråd med forskrift i 2025, i stedet for innen 1. januar 2015. Det ble allikevel under høringen ikke gitt svar på hvilket tidspunkt statsråden først ble gjort kjent med dette tidsanslaget.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 30. august 2018 med spørsmål fra stortingsrepresentant Moxnes om når statsråd Eriksen Søreide ble gjort kjent med at Forsvarsdepartementet la til grunn 2025 som anslått tidspunkt for Forsvarsdepartementets ferdigstilling av objektsikring, og hvorfor Stortinget ikke ble informert.

Jeg besvarer spørsmålet som ansvarlig statsråd i saken. I løpet av 2016 ble det klart at det var behov for betydelige investeringsmidler for å få tilfredsstillende sikring av Forsvarets skjermingsverdige objekter. Det ble derfor avsatt 450 mill. kroner i den totale investeringsporteføljen til forsvarssektoren i rammen av langtidspanen for Forsvaret. Planhorisonten til den totale investeringsporteføljen strakk seg da fra 2017 frem til og med 2025.

På det tidspunktet var det knyttet meget stor usikkerhet til hvilke konkrete grunnsikringstiltak som måtte gjennomføres på hvert skjermingsverdige objekt og hvor lang tid det ville ta å gjennomføre tiltakene. Det var derfor

på det tidspunktet ikke mulig å sette noen endelig sluttdato, men daværende forsvarsminister Eriksen Søreide informerte gjennom Prop 1 S (2017-2018) om at det var «planlagt ytterligere 450 mill. kroner til sikring av skjermingsverdige objekter de kommende årene». I høringen og i debatten i forbindelse med behandlingen av Riksrevisjonens rapport i 2017, samt i høringen 27. august i år, ble det også informert om at det var et krevende arbeid og at det ville ta tid.

Investeringsporteføljen revideres inntil to ganger pr. år for å kunne fange opp dynamikken i dette meget omfattende området og for å kunne håndtere usikkerheten etter hvert som grunnlaget for de enkelte delelementene i porteføljen blir klarlagt.

Daværende forsvarsminister Eriksen Søreide ble i forbindelse med utgivelsen av Riksrevisjonens rapport i 2016 orientert om status for sikring av skjermingsverdige objekter, herunder øremerking av midler til dette formålet. Videre ble hun i januar 2017 muntlig orientert om den totale investeringsporteføljen, pålydende ca. 178 mrd. kroner, til forsvarssektoren for perioden frem til 2025, der det da var satt av 450 mill. kroner til sikring av skjermingsverdige objekter. Det var på ingen av disse to tidspunktene gitt når sluttdato for gjennomføringen ville være, og det var derfor ikke mulig å oppgi noen presis sluttdato ved behandlingen av Riksrevisjonens forrige rapport, eller i omtalen om objektsikring i Prop.1.S (2017-2018), der det ble informert om at det var satt av «ytterligere 450 mill. kroner til sikring av skjermingsverdige objekter de kommende årene».

I mitt svarbrev av 22. mai 2018 til Riksrevisjonens utkast til rapport var arbeidet med å fremskaffe beslutningsunderlag for hvilke konkrete grunnsikringstiltak som måtte gjennomføres kommet så langt at det var naturlig å svare tydeligere på tidsperioden for når Forsvarsdepartementet ser for seg gjennomføringen av tiltakene.

Under høringen den 27. august i år var jeg tydelig på at vi ikke har endret fristen i forskriften men at vi arbeider etter de realistiske planrammene vi har lagt. Jeg erkjente at vi kunne ha vært tydeligere i vår informasjon til Stortinget, samt at vi ville se på mulighetene for å forsere arbeidet med å få på plass grunnsikringen. Jeg informerte også om at jeg vil komme tilbake med en status i arbeidet i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2019.

SPØRSMÅL NR. 2153**Innlevert 29. august 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 10. september 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vil helseministeren sørge for en gransking av Helse Sør-Øst sin praksis og avtale med Aleris for behandling av øyesykdommen våt AMD, redegjøre for om offentlige helsekroner i hundremillioners-klassen er misbrukt siden behandlingen kunne vært utført for en sjettedel av prisen i det offentlige, og vil helseministeren ut fra dette sørge for at avtalen med Aleris sies opp og at det i fremtiden settes krav til åpenhet om pris når offentlige sykehus kjøper tjenester av private?»

BEGRUNNELSE:

Viser til oppslag i Bergens Tidende 29. august 2018 der det fremkommer at en behandling for øyesykdommen våt AMD koster 3 700 kroner på offentlige sykehus for en injeksjon, mens Aleris har fått seks ganger så mye. Prisene i avtalene har fra første stund vært strengt hemmelige. Bergens Tidende har fått innsyn i prisene, som viser at det private sykehuset siden 2010 har fått 200 millioner offentlige kroner for å sette 8 908 sprøyter mot øyesykdommen på vegne av Helse Sør-Øst. Ifølge Ullevål Sykehus og Sykehuset Innlandet kunne denne jobben vært gjort for rundt 33 millioner kroner i det offentlige. Det vil si at bruken av private tjenestetilbydere har kostet det offentlige vel 160 millioner kroner ekstra. At prisen for injeksjonene helt til nå har vært hemmeligholdt, har etter spørsmålsstillers syn bidratt til at dette har kunne pågått i så mange år uten at noen har reagert på prisnivået. Spørsmålsstiller viser også til at Aleris sin praksis har vært oppsplitting av doser, uten at Helse Sør-Øst sier de var klar over dette. Det betyr at Aleris har blitt overbetalt for den tjenesten de har blitt tilbydd, og at dette har fortsatt i flere år.

Det er grunn til å stille spørsmål om hvordan dette i hele tatt kunne skje, det er snakk om misbruk av over 160 millioner offentlige helsekroner, som kunne gått til andre sårt trengte helsetjenester på sykehus. Denne saken er såpass alvorlig at helseminister som eier av helseforetakene, bør reagere. Saken bør få konsekvenser, og det må settes inn tiltak for at liknende ikke kan gjenta seg.

Svar:

Helseforetakene i Helse Sør-Øst har gjennom en rekke år hatt kapasitetsutfordringer innen øyesykdommer. Det regionale helseforetaket har derfor inngått avtaler med private leverandører for å sikre tilstrekkelig kapasitet for å behandle pasienter med våt AMD. Det ble i 2017 utarbeidet en egen rapport for å vurdere felles regionale retning-

slinjer for poliklinisk oppfølging/kontroller av pasienter innenfor fagets største pasientgrupper, og hvor økningen i pasienter med AMD som trengte behandling ble pekt på som en av de største utfordringene for øyeavdelingene.

Helseforetakene i Helse Sør-Øst er i gang med å bygge opp egen kapasitet på denne type behandling, og har nå i mindre grad enn tidligere et behov for å henvise pasienter videre til private leverandører. Dette er en viktig endring fordi pasientgruppen for en stor del består av eldre mennesker med behov for livslang oppfølging og kontinuitet i behandlingen.

Jeg viser til at dette anbudet ble lyst ut under Stoltenberg II regjeringen, og jeg ser ikke at det er kommet frem opplysninger som tilsier gransking av selve anbudet. Når det gjelder Aleris sin oppføring av den avsluttede avtalen så har Helse Sør-Øst på eget initiativ startet en gjennomgang av dette, og jeg har derfor ikke behov for å be dem om å gjøre det. Den omtalte avtalen har allerede gått ut, så oppsigelse av avtalen er ikke aktuelt lenger.

Avslutningsvis vil jeg vise til at spørsmålet om åpenhet på pris må følge det konkurranseregulverket Stortinget har vedtatt, og jeg kan ikke pålegge helseregionene å bryte norsk lov.

SPØRSMÅL NR. 2154**Innlevert 30. august 2018 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol****Besvart 10. september 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vil helseministeren sørge for at vår felles helsetjeneste har kapasitet til å følge opp kroniske pasienter med behov for jevnlig behandling, for å motvirke at slik behandling kjøpes dyrt av private aktører?»

BEGRUNNELSE:

I Bergens Tidende 29.08 avsløres det at et privat sykehus siden 2010 har fått 200 millioner offentlige kroner for å sette 8908 sprøyter mot øyesykdommen våt AMO på vegne av landets største regionale helseforetak.

Ifølge regnestykker fra både Ullevål universitetssykehus og Sykehuset Innlandet kunne denne jobben vært gjort for rundt 33 millioner kroner. Overlege Anne Kjersti Erichsen på Ullevål sier at “dette er pasienter med kroniske lidelser som trenger jevnlig behandling livet ut. Slike pasienter egner seg ikke for å settes ut til private. Det er en jobb det offentlige bør gjøre.”

Dette er et godt eksempel på at private aktører kan tjene mye på at den offentlige helsetjenesten ikke har tilstrekkelig kapasitet til å ta vare på kronikere. Resultater blir at man kaster bort skattepenger og bidrar til å øke todelingen i helsetjenestene.

Svar:

Innledningsvis vil jeg vise til at det anbudet som representanten Kjerkol tar opp ble inngått under Stoltenberg 2 regjeringen da Jonas Gahr Støre var Helse- og omsorgsminister. Avtaleperioden har gått ut og Helse Sør-Øst har nå inngått en ny avtale hvor prisen er vesentlig redusert.

Regjeringens mål er pasientens helsetjeneste. I dette ligger blant annet at pasienten skal ha valgfrihet til å velge det tilbudet som passer best. Regjeringen har innført fritt behandlingsvalg. Fritt behandlingsvalg åpner for at pasienter kan velge å få behandling hos godkjente private aktører på det offentliges regning. Jeg minner likevel om at pasientene fortsatt skal rettighetsvurderes i de offentlige sykehusene, slik at pasienter som benytter fritt behandlingsvalg hos private tilbydere uansett hadde hatt rett til helsehjelp i den offentlige spesialisthelsetjenesten. Forskjellen er økt valgfrihet og kortere ventetid.

Bruken av private leverandører skal være et supplement til de offentlige tjenestene og være basert på fortløpende vurderinger hvor befolkningens behov vurderes opp mot helseforetakenes kapasitet. Når private institusjoner tilbyr samme tjeneste med høy kvalitet, men

med kortere ventetid, mener jeg at den kapasiteten bør utnyttes.

Behandling av den synsnedsettende tilstanden aldersrelatert makuladegenerasjon (AMD) som Bergens Tidende viser til er en vanlig sykdom hos den eldre delen av befolkningen. Den offentlige helsetjenesten har hatt kapasitetsutfordringer i behandlingen av AMD. Derfor har blant annet Helse Sør-Øst inngått avtale med en privat leverandør for å sikre tilstrekkelig kapasitet for å unngå ventetid og fristbrudd for pasienten.

Økningen i pasienter med AMD er pekt på som en av de største utfordringene for øyeavdelingene i helseforetakene. På bakgrunn av dette har blant annet Helse Sør-Øst begynt oppbygging av egen kapasitet. Kapasitetsøkningen gjennomføres blant annet ved å lære opp egne sykepleiere til å utføre nødvendig behandling. Videre satses det på å bygge opp poliklinikker tilpasset pasientforløpet ved våt AMD. Dette er en ønsket utvikling blant annet fordi pasientgruppen for en stor del består av eldre mennesker med behov for livslang oppfølging og kontinuitet i behandlingen. Helse Sør-Øst har med dette i mindre grad enn tidligere behov for å kjøpe tjenester av private leverandører på dette området.

Det er vanskelig å sammenlikne priser mellom helseforetak og private leverandører. Antall behandlinger kan være ulikt, og det kan være ulikheter mellom leverandører og helseforetak når det gjelder forutsetninger for å kunne bruke andre yrkesgrupper, som sykepleiere, til å gjennomføre behandlingen. En privat leverandør må dekke inn kostnader gjennom prisen på behandlingen, inkludert kostnader til investeringer, drift og vedlikehold av utstyr og bygg.

Når det gjelder behandling for våt AMD åpner de nye avtalene Helse Sør-Øst har inngått i 2018 for bruk av det rimeligste godkjente medikamentet i markedet. Dette bidrar til at prisen for behandlingen er betydelig lavere enn i eldre avtaler. Behovet for kjøp fra private leverandører vurderes forløpende, og det er nå inngått en ettårig avtale med mulighet for forlengelse. Det er mitt inntrykk at de regionale helseforetakene er profesjonelle i sine anskaffelser og forvaltning av avtaler med private tilbydere. Dette er viktig for å sikre at gjeldende avtaler både gir gode priser, og at det er god kvalitet på tjenestene.

SPØRSMÅL NR. 2155**Innlevert 30. august 2018 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein****Besvart 7. september 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Hvert år opplever man at flere skoleelever ikke møter opp til skolestart. Dette har gjennom mange år vært et utbredt problem i Oslo blant elever med minoritetsbakgrunn, men gjør seg nå gjeldende flere steder.

Har statsråden planer om å sette inn tiltak mot dette problemet?»

BEGRUNNELSE:

I Norge er det ikke samsvar mellom antall barn i skolepliktig alder og antall barn som faktisk er registrert som skoleelever på ulike skoler.

Det hindrer integreringen at mange innvandrerbarn ikke får gå på norske skoler. Barn/unge får ikke (fullgod) grunnskoleopplæring i Norge, og det er heller ingen kontroll med om de faktisk får noen grunnskoleopplæring og eventuelt kvaliteten av denne. De mister i tillegg den sosiale og verdimesige kompetansen de trenger for å fungere fullgodt i det norske samfunnet som voksne, og gruppen (særlig innvandregutter) sliter med stort frafall i vgs.

Fremskrittspartiet mener at i kampen for å bevare et liberalt og tolerant samfunn, bygget på våre tradisjonelle, vestlige verdier, er det vesentlig at vi har et lovverk som legger forholdene til rette for integrering. Innvandrere med holdninger som vanskeliggjør integrering er dem som tar barna ut av den norske skolen. Slik fratar de barna sine muligheten til å bli aktive, deltagende og produktive borgere i det norske samfunnet. Fremskrittspartiet mener at disse foreldrene må følges opp mye tettere, og etterlyser effektive tiltak.

Svar:

Jeg er opptatt av at barn i skolepliktig alder skal møte på skolen. Konsekvensene som følger av tapt skolegang er alvorlige for den enkelte, men også for samfunnet som helhet. Det er viktig at myndighetene oppfordrer til tett oppfølging av elever og foreldre, som for eksempel hjemmebesøk, ved mistanke om at barn holdes borte fra skolen.

Hovedregelen er at alle barn og unge som oppholder seg i Norge, har rett og plikt til grunnskoleopplæring. Kommunen har ansvar for at alle barn som er bosatt i kommunen, får oppfylt retten til opplæring etter opplæringsloven § 2-1. Når barn uteblir fra grunnskoleopplæringen, har kommunen et oppfølgingsansvar. Det er utarbeidet en veileder for oppfølgingen av elever som ikke møter på skolen, med forslag til konkrete rutiner.

Skolen må vurdere saksbehandlingen fra sak til sak og ut ifra lokale forhold.

Kommunen kan gi elever permisjon fra grunnskoleopplæringen i inntil to uker. Forutsetningen er at det er forsvarlig å gi eleven permisjon. Dersom foreldrene ønsker å ta barna sine ut av skolen over lengre tid enn dette, gjelder reglene om privat hjemmeundervisning. Kommunen har et tilsynsansvar for slik hjemmeundervisning, og skal kreve at barnet returnerer til skolen dersom kravene til hjemmeundervisning ikke blir oppfylt.

Dersom en elev ikke møter til pliktig grunnskoleopplæring, må kommunen arbeide målrettet for å få eleven tilbake til skolen. Barnevernet skal kontaktes der det er grunn til det. Kommunen må også vurdere om det er grunnlag for å politianmelde foreldrene eller andre som har omsorg for barnet, dersom barnets rett og plikt til opplæring ikke blir oppfylt.

Plikten til grunnskoleopplæring faller bort hvis et opphold utenfor Norge varer i mer enn tre måneder. Dersom barn oppholder seg i utlandet, kan det dessverre være vanskelig å sørge for at barnet får oppfylt sin rett til opplæring. Skolen kan ta kontakt med integreringsrådgivere på utenriksstasjoner og minoritetsrådgivere i skoler, som har erfaringer med bistand til elever etterlatt i utlandet. Hva slags bistand utenriktjenesten kan yte i utlandet, avhenger av lover og regler i det landet barnet oppholder seg i, og andre forhold. Det forebyggende arbeidet er derfor helt sentralt.

Jeg vil derfor be Utdanningsdirektoratet gjennomgå og oppdatere dagens veileder om barn som ikke møter på skolen, og vurdere om det bør utarbeides nye og tydeligere rutiner som skolene kan følge. Jeg vil også be direktoratet vurdere om det er behov for rutiner eller andre former for veiledning for å sikre oppfølgingssamtaler for elever i grunnskolen og i videregående opplæring som skal flytte til utlandet uten sine foreldre.

Når det gjelder oppfølging av foreldrene, vil jeg vise til regjeringens nye strategi for foreldrestøtte (Trygge foreldre – trygge barn, Regjeringens strategi for foreldrestøtte, 2018-2021), til foreldreveiledning på introduksjonsprogrammet og anmodningsvedtakene etter behandling av Dokument 8:118 S (2017-2018), Innst. 260 S (2017-2018), og da særlig vedtak 788, 784, 783, 785. Stortinget har blant bedt regjeringen foreslå å tydeliggjøre hjemler i straffeloven som holder foreldre ansvarlige dersom barn sendes på utenlandsopphold mot sin vilje, og vurdere sanksjonsmuligheter der barn etterlates i utlandet mot sin vilje under uforsvarlige forhold.

Vi arbeider med flere endringer i integreringspolitikken. Vi har økt satsingen på minoritetsrådgivere ved skolen, og vi har økt støtten til organisasjoner som jobber

mot negativ sosial kontroll og for endringer i holdninger og praksis. Men vi trenger bedre rutiner for å følge opp barn og unge. Dette vil regjeringen følge opp.

SPØRSMÅL NR. 2156

Innlevert 30. august 2018 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein

Besvart 6. september 2018 av kulturminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

«I dag er det fylkesmennene som avgjør kommunenes søknader om definering av turiststeder, altså steder som får unntak fra loven slik at de lokale butikkene kan holde åpent også søndager. Det er i dag ingen ankemulighet hvis fylkesmannen sier nei til en slik søknad.

Vil statsråden vurdere å endre forskriften slik at det er mulig for kommunene å anke urimelige avslag til departementet?»

Svar:

Dette er en problemstilling vi er kjent med. Adgangen til å søke fylkesmennene om unntak fra åpningstidsbestemmelsene fordi området er å anse som "typisk turiststed" følger av Lov om helligdager og helligdagsfred § 5 sjette ledd. Der står det at fylkesmannen kan bestemme om et område skal regnes som typisk turiststed, og at dette i så fall skal skje ved forskrift. At det er snakk om en forskrift, innebærer at saksbehandlingsreglene for forskrifter i forvaltningsloven kapittel 7 vil gjelde for fylkesmennene. Det betyr at det ikke er adgang til å klage over vedtaket.

I NOU 2017:17 "På ein søndag?" omtales blant annet fylkesmennenes saksbehandling av søknader om å bli slike "typiske turiststeder". Utvalget viste til ulik praksis hos fylkesmennene, som selv har etterspurt klarere retningslinjer og regler gjennom veiledning eller rundskriv for å sikre likebehandling av søknadene.

Utvalget kom med følgende anbefaling (NOU 2017:17 s.168):

"Fleirtalet går inn for ei opprydding i unntaket for turiststader, slik at det får ei tydelegare distriktspolitisk grunngeving, og slik at butikkar som konkurrerer i same område, ikkje får ulike opningstider. Forskriftene som gir frie opningstider på turiststadene i sentrale strøk, bør opphevast. Elles fungerer turistunntaket stort sett godt og gir føreseielege og framtidsetta rammevilkår for ei viktig og konkurranseutsett reiselivsnæring med vekstambisjonar."

NOU 2017:17 ble sendt på alminnelig høring 25. januar 2018. Høringsfristen var 25. april 2018. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget om saken på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 2157

Innlevert 30. august 2018 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 5. september 2018 av fungerende landbruks- og matminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

«Vil statsråden setje folk framfor system og ta i bruk eit meir menneskevennleg sanksjonssystem ved for sein levering av søknad om produksjonstilskot?»

GRUNNGJEVING:

Bondebladet har ein sak om ein bonde frå Voss som har levert søknad om produksjonstilskot to timer for seint.

I fylgje saka i Bondebladet gjer dette at bonden mistar kring 200 000 i støtte.

I eit tidlegare svar til Stortinget til Nils T Bjørke viser statsråden til innføringa av eStil som grunngeving. Dette er eit av tiltaka på den såkalla forenklingslista. Det er grunn til å tru at dette ikkje vert opplevd som særleg enkelt for dei som av ulike grunnar leverer for seint.

Det er menneskeleg å gjera feil. Og eg er trygg på at ein finn døme på at det tidlegare er gjort feil både av folk i direktoratet og departementet. Det uverkelege i denne saka er dei enorme konsekvensane.

Det einaste fornuftige her er og ha ein fast moderat sats per dag forseinking. Ein kan då ta vekk søknader om å sleppa å få kutt med subjektive grunngevingar. Det vil vera ei forenkling.

Det er viktig å setja folk framfor system. Folk vil og i framtida gjera feil. Det er ikkje rett at dei skal bli ruinert av staten av den grunn.

Svar:

Jeg har stor forståelse for at bonden kan synes at systemet er rigid, og at det kan være vanskelig å gå glipp av tilskudd fordi man ikke har søkt i tide. Samtidig er det slik at vi er avhengig av å sette frister for at bonden skal få søkt om og få utbetalt tilskudd.

Fristene for å søke produksjonstilskudd ble bestemt i jordbruksoppgjøret 2016. Partene ble da enige om at søknadsfristene 15. mars og 15. oktober skulle være absolutte, men at det skulle være mulig å endre innsendt

søknad i 14 dager etter søknadsfristen, uten at det skulle medføre trekk i tilskuddet. Partene slo vidare fast at det fortsatt skulle være mulighet til å dispensere fra søknadsfristene i særlige tilfeller, jf. Prp. 133 S (2015-2016).

Det er altså mulig å få levert inn søknaden senere enn fristen dersom bonden har en særlig grunn til det. Dette er en sikkerhetsventil ment for bønder som uforskyldt ikke rekker søknadsfristen. Typisk vil dette være der bonden ikke var i stand til å levere søknad på grunn av en ulykke, alvorlig sykdom, sykehusopphold eller lignende. Tilsvarende system praktiseres blant annet av Statens lånekasse for utdanning.

At søker for eksempel har glemt fristen eller det har kommet noe i veien på tampen, slik at søker ikke rakk å fylle ut søknaden i tide, vil vanligvis ikke være noe særlig tilfelle.

Jeg vil legge til at søknadssystemet åpner ca. to uker før søknadsfristen, og at søker dermed har god tid til å få levert søknaden. Alle foretak som søkte om produksjonstilskudd året før får også tilsendt en melding fra Altinn i forkant av hver søknadsperiode (i forkant av 1. mars/1. oktober), der Landbruksdirektoratet informerer om kommende søknadsomgang. Det blir samtidig gitt varsel på sms og/eller e-post om at foretaket har mottatt slik informasjon.

I forbindelse med kommende jordbruksoppgjør vil jeg ta spørsmålet om endringer i søknadsfristene opp med faglagene, og gjøre en vurdering av om det er behov for endringer sett i lys av erfaringene så langt.

SPØRSMÅL NR. 2158

Innlevert 30. august 2018 av stortingsrepresentant Tom-Christer Nilsen

Besvart 6. september 2018 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Vil statsråden ta initiativ til en gjennomgang av regelverket som sikrer at skoler og barnehager samt frivillige organisasjoner fortsatt kan drive båttaktiviteter slik de har lang tradisjon for?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede har fått en rekke henvendelser, blant annet fra Strusshamn barnehage i Askøy kommune og Lillesand kommune, som påpeker at ny tolkning av begrepet

«i næring» i skipssikkerhetsloven medfører uheldige og urimelige konsekvenser.

Sikkerhet til sjøs er svært viktig, og et hensyn som skal ivaretas enten man ferdes i næring eller på annen måte til sjøs.

Skoler, barnehager og frivillige organisasjoner i kystfylkene har til alle tider brukt sjøen i undervisningsformål. Bruk av mindre båter har vært sentralt i dette. Det har vært en viktig del av kystfolkets opplæring i gleder og farer ved sjøen. Denne opplæringen bidrar til bedre forståelse av hva som skal til for å ferdes trygt, av hva sjøen og havet er og av hvordan vi tar vare på oss selv og kystmiljøet.

Strusshamn barnehage har et spesielt fokus på dette:

«Strusshamn barnehage SA er en 3 avd. privat foreldre eid barnehage i Strusshamn. Beliggenheten vår gjør at vi har kort vei til det fantastiske miljøet i Havna. Som et gjennomgående tema i barnehagen vil vi la barna få bli kjent med strandhusene, stranden ved Stolpaskuret (bak kirken) og museene (...). Barnehagen er også medlem i Askøy Kystlag som har lokaler i Kystbua på Holmen. Vi får låne huset, robåter og området kystlaget disponerer. Området i Havna og sjøen bruker vi hele året. (...).

Mai 2019 hadde vi planer om å gjennomføre «Kystkultur» for femte år på rad. Da setter vi av tre uker der vi i tillegg til å være i båt, der barna får fiske med bl. annet stang, garn, sniksnøre og krabbeteine, bruker sjøen til maritime tema i barnehagen, for eksempel livet i fjæra, fugler langs kysten og miljøbevissthet.

Barn lærer gjennom erfaring, og sikkerhet i alt vi gjør skaper trygghet for barn, foreldre og ansatte. Det er kanskje ikke så rart at oppegående ungdommer hopper ut fra fjellhyller uten å sjekke høyde, vind eller dybde. Vi voksne, hjemme, i barnehage og på skolen, sikrer dem i hele oppveksten og det meste er «farlig». Ikke så lett da å vurdere hva som er sikkert eller farlig selv.»

De nye reglene gjør at det ikke lengre er mulig for barnehageansatte å ta med barn ut i robåt eller annen båt. Dette legger alvorlige begrensinger på opplæringen og opplevelsene barna kan få. Dette til tross for at alle sikkerhetsforanstaltninger er tatt. At det skal være nødvendig med kystskippersertifikat eller liknende med for eksempel 20 timers kurs med sikkerhetsopplæring og grunnleggende sikkerhetsopplæring i passasjer -og sikkerhet på passasjerskip for å ta med barn i robåt strider mot vanlig rettsoppfatning langs kysten.

SPØRSMÅL NR. 2159

Innlevert 30. august 2018 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 5. september 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

«Målet må vera at dagens system for å melde inn sal og kjøp av våpen fungerer tilfredsstillande. Det kjem likevel tilbakemeldingar om at kjøparar av våpen ventar i månadsvis på å få utstedt våpenkort.

Kva skuldast dette, og meiner justisministeren at det er greitt at det tek så lang tid å få våpenkort?»

Svar:

Det overordnede hensynet for meg er å trygge liv og helse, miljø og materielle verdier på sjøen både for barn og voksen. Samtidig ser jeg det som svært positivt at barn lærer om livet i havet og sjøveit.

I dagens regelverk er det et etablert skille mellom fritidsaktivitet, som reguleres i småbåtloven, og næringsvirksomhet som reguleres i skipssikkerhetsloven. Det er ingen ny fortolkning av begrepet "i næring". Også skoler, barnehager og frivillige organisasjoner som driver ikke-kommersiell virksomhet vil i utgangspunktet være omfattet av skipssikkerhetsloven.

Jeg har bedt Sjøfartsdirektoratet å se på gjeldende regelverk for fartøy som fører 12 eller færre passasjerer, og at de i den forbindelse også vurderer kvalifikasjonskravene. Det tas sikte på at et revidert regelverk sendes på høring i løpet av høsten 2018. Målet er å lage et regelverk som gjør det enklere å drive denne aktiviteten samtidig som vi bevare et høyt sikkerhetsnivå. Inntil eventuelle endringer er vedtatt oppfordrer jeg barnehager, skoler og frivillige organisasjoner og andre som har spørsmål om å kontakte Sjøfartsdirektoratet. Sjøfartsdirektoratet vurderer konkret hva som er et forsvarlig sikkerhetsnivå avhengig av hva fartøyet skal brukes til. I den kommende stortingsmeldingen om sjøsikkerhet vil også skille mellom næringsvirksomhet og ikke-kommersiell virksomhet blir beskrevet.

Aktivitet på sjøen er positivt, men det er også viktig for meg å sørge for at barn og unge i en opplærings situasjon er trygge.

GRUNNGJEVING:

Eg har fått opplysningar frå ein våpenforhandlar om at kundar av han rapporterer om problem knytt til å få våpenkort. I ein e-postkorrespondanse med ein saksbehandler ved våpenkontoret i Trøndelag, går det fram at ein kunde endå ikkje hadde fått våpenkort på eit våpen han kjøpte i juni, i og med at dette endå ikkje var lagt inn i det nasjonale registeret seint i august. Dette sjølv om det var sendt inn to inntaksmeldingar samt ein kvartalsrapport til Oslo PD i mellomtida. Eg tek med opplysningane om det praktiske i saka fordi eg meiner det er relevant for

justisministeren å vera kjent med prosedyren – og kritikken av denne.

Våpenforhandlaren sitt siste punkt handlar om innførsel av våpen frå utlandet for vidareasal, noko forhandlaren gjer ofte. Slik prosedyren er internt i politiet no, opplyser forhandlaren, får dei tilsendt eit gebyrbrev via brevpost når innførselssøknadene er godkjente. Dette må dei bokføre, betale manuelt, og så må politiet vente til dei mottar pengane på konto før dei sender dei påteikna innførselsdokumenta til forhandlaren i posten. Kva som er lang saksbehandlingstid og ikkje er avhengig både av subjektiv vurdering og av om noko reelt hastar, reint praktisk.

For dei dette gjeld, hastar det faktisk, fordi dei ofte må ha dette raskt for å få gjennomført fortollinga.

Problemstillingane som er skildra over påverkar både forbrukarane og dei profesjonelle aktørane i ein ganske stor bransje. Når representantar for denne bransjen viser til at det burde vore mogleg å finne system i det offentlege som kan fungere betre, meiner eg det er nyttig at justisministeren blir kjent med problematikken og at han såleis kan velje å gjera nødvendige tiltak.

Svar:

Reglene om kjøp og salg av skytevåpen skal sikre at politiet har kontroll med hvem som erverver og innehar skytevåpen. Etter våpenforskriften § 30 har kjøper rett på våpenkort når politiet har mottatt ervervstillatelse med påtegning fra våpenforhandler eller annen som overdrar skytevåpenet eller våpendelen. Våpenkortet fungerer som dokumentasjon for gyldig våpentillatelse, og det er viktig at rutineene for utstedelse fungerer tilfredsstillende.

I tildelingsbrevet til Politidirektoratet for 2018 har departementet blant annet satt mål om at politiet skal ha tilgjengelige tjenester med god service. Dette gjelder også for politiets våpenforvaltning. Som nevnt i mitt svar på skriftlig spørsmål nummer 2114 til representanten, har politimesteren ansvaret for å sikre at politiets våpenforvaltning utøves på en forsvarlig måte i sitt politidistrikt. På samme måte som for politiets saksbehandlingstid for våpensaker, forventer jeg at Politidirektoratet og politidistriktene følger utviklingen, og ved behov iverksetter tiltak for å redusere ventetiden for utstedelse av våpenkort.

SPØRSMÅL NR. 2160

Innlevert 30. august 2018 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 6. september 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Hva er status for prosessen med å utrede konsekvensene av traktaten om atomvåpenforbud for Norge, og når kan Stortinget forvente å bli forelagt en sak om dette?»

BEGRUNNELSE:

Etter forslag fra SV ble det gjort følgende vedtak i Stortinget 8. februar 2018:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre en utredning av konsekvensene av den nylig vedtatte traktaten om atomvåpenforbud for Norge. Utredningen skal analysere traktatens innhold og hvilke konsekvenser en eventuell norsk tilslutning vil ha for Norge. Utredningen skal inneholde en konkret vurdering av traktatens innhold opp mot gjeldende norske forsvarsplaner og andre relevante konvensjoner som ikkespredningsavtalen, hvordan avtalen står i forhold til de juridiske og politiske rammebetingelsene som følger av Norges NATO-medlemskap, og samlet gi en vurdering av mulig norsk tilslutning til traktaten. Utredningen skal også vurdere hvordan Norge kan støtte opp under målene i avtalen. Utredningen bør innhente synspunkter fra relevante ekspertmiljøer, forskere og sivilsamfunnsorganisasjoner. Utredningen skal også se på utredningene som for tiden gjennomføres av samme spørsmål i andre land, ink-

lutert Sverige og Italia, og vurdere mulig overføringsverdi til Norge. Utredningen skal legges frem for Stortinget i løpet av 2018.»

Jeg ønsker å vite hvor langt regjeringen er kommet i prosessen og når Stortinget kan forvente å bli forelagt en slik sak.

Svar:

Stortinget ba 8. februar 2018 regjeringen gjennomføre en utredning av konsekvensene for Norge av ratifikasjon av den nylig vedtatte Traktaten om forbud mot kjernevåpen (Dokument 8:23 S (2017-2018), Innst. 91 S (2017-2018)).

Utredningen er under arbeid og vil etter planen bli forelagt Stortinget i løpet av oktober 2018.

SPØRSMÅL NR. 2161**Innlevert 30. august 2018 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 5. september 2018 av utviklingsminister Nikolai Astrup****Spørsmål:**

«Kan statsråden redegjøre for den faglige begrunnelsen for de varslede endringene i bistandsforvaltningen, og mener statsråden at en slik reform er tilstrekkelig utredet?»

BEGRUNNELSE:

Statsråden har tidligere i år varslet en større bistandsreform, og en omorganisering av forvaltningen av norsk bistand.

Det har blitt henvist til at det er gjort en rekke gjennomganger av organiseringen av tilskuddsforvaltningen, og at det dermed ikke behøves nye utredninger. Det framstår imidlertid uklart hvordan statsråden kan konkludere med at disse rapportene anbefaler de grepene som er varslet om å skille fag og forvaltning. KPMG-rapporten som kom tidligere i år anbefalte derimot et tydeligere skille mellom arbeidsoppgavene til Norad og UD, at hovedregelen bør være at ansvaret for tilskuddsforvaltning legges til Norad «kanskje bortsett fra den mest politiserte områdene, som fred- og forsoning», mens politikktvikling bør være UD's anliggende. Flere har også reagert på det som framstår som en forhastet prosess.

Det er statsrådets ansvar å bestemme organiseringen av forvaltningen, men ettersom dette har skapt betydelig debatt og reaksjoner i fagmiljøene ber jeg om en begrunnelse fra statsråden for de endringene som er varslet.

Svar:

Norsk bistand til utviklingslandene øker stadig. Siden den forrige store reformen i norsk bistandsforvaltning i 2004, har budsjettet mer enn doblet seg. Så lenge vi holder på prinsippet om at 1 pst. av BNI skal gå til bistand, og norsk økonomi er i vekst, vil bistandsbudsjettet fortsette å øke. Samtidig er det – heldigvis – blitt et mye sterkere fokus på resultater i bistanden, og det er blitt satt strengere krav til forvaltning.

Innretningen på bistanden har også endret seg. I dag går det svært lite midler til såkalt stat-til-stat bistand. En økende andel av bistandsmidlene kanaliseres gjennom flernasjonale strukturer som FN-systemet, Verdensbanken og ikke minst de store globale fondene. Disse endringene er gjort både fordi vi tror det gir bedre resultater når giverne går sammen om større oppgaver, og fordi det er en mer effektiv måte å forvalte pengene på. Regjeringen er også opptatt av å redusere antall avtaler og antall land

som får bistand, selv om totalbeløpet øker. Hensikten er å oppnå bedre resultater og mer effektiv forvaltning.

I Jeløya-plattformen varslet regjeringen at den også vil reformere bistandsforvaltningen her hjemme. Over årene har det vist seg vanskelig å finne en modell for forvaltningen av de store bistandsmidlene som fungerer tilfredsstillende. Siden omorganiseringen i 2004 har UD gjennomført syv interne utredninger om temaet, i tillegg til rapporten fra KPMG som representanten Kaski refererer til. Utfordringene med dagens modell, og de ulike alternativene, er derfor godt belyst.

Utredningene som er gjennomført peker på noen hovedutfordringer som vi søker å løse gjennom en reform av bistandsforvaltningen. Det er for mye dobbeltarbeid mellom departementet og direktoratet. Det er behov for et sterkt fagmiljø som kan ivareta forvaltningsoppgavene som følger med et stadig økende bistandsbudsjett. Det er viktig å frigjøre kapasitet på ambassadene til å følge opp bredden i vårt engasjement, herunder også midlene vi kanaliserer gjennom globale fond, FN og multilaterale banker. Samtidig er det viktig at det er tilstrekkelig faglig kapasitet i departementet til å kunne fatte gode politiske beslutninger.

Det er flere ulike måter å ivareta disse hensynene. Det er ikke modellen i seg selv som er viktig, men at vi finner gode løsninger som ivaretar intensjonene bak reformen. Utenriksministeren og jeg har derfor nedsatt en prosjektgruppe som skal utrede ulike gjennomføringsmodeller som kan ivareta målene med reformen, herunder å styrke det faglige grunnlaget for politikktviklingen i UD, rendyrke et forvaltningsfaglig miljø, redusere omfanget av dobbeltkompetanse og duplisering av oppgaver, gi en mer effektiv forvaltning, gi rom for mer strategisk-politisk tenking i departementet, og skape gevinstrealisering, primært i form av bedre og mer effektiv bistand.

Prosjektgruppens oppdrag er å trekke ut kunnskapen fra de tidligere utredningene og systematisere dem slik at fordeler og ulemper med ulike gjennomføringsmodeller kommer tydelig frem. Dette vil gi et godt beslutningsgrunnlag når utenriksministeren og jeg skal beslutte hvilken gjennomføringsmodell vi mener er best egnet for å ivareta de overordnede hensynene bak reformen. Prosjektgruppen har fått innspill fra medarbeidere i både UD og Norad, men også fra en rekke eksterne miljøer som de største frivillige organisasjonene, forskningsmiljøer, Direktoratet for økonomistyring, andre departement og selvfølgelig arbeidstakerorganisasjonene i UD og Norad. Det er også innhentet kunnskap fra andre lands forvaltningsmodeller.

Det vil derfor være et solid faglig grunnlag å fatte en beslutning på. Det viktigste for utenriksministeren og meg er at vi organiserer oss slik at vi får en mest mulig effektiv forvaltning som er i stand til å løse oppgavene hjemme og ute på best mulig måte.

Både prosjekteier (utenriksråden) og arbeidstakerorganisasjonene har bedt om mer tid til å gå dypere inn

i noen av problemstillingene som har dukket opp nderveis, noe de har fått. Når prosjektgruppens rapport foreligger, vil regjeringen gå gjennom de ulike vurderingene før det treffes en endelig beslutning om valg av modell.

SPØRSMÅL NR. 2162

Innlevert 30. august 2018 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 7. september 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkell Wara

Spørsmål:

«NRK og Norsk Lokalradioforbund har nylig fornyet beredskapsavtalen for lokalradio. Justis- og beredskapsdepartementet har tidligere vært en del av avtalen, men har denne gang konkludert med at det ikke er nødvendig å være part i avtalen.

Kan statsråden redegjøre for hvilke vurderinger som ligger til grunn, og hvorfor mener statsråden det ikke er nødvendig å være med på avtalen når det faktisk er Justis- og beredskapsdepartementet som har et overordnet ansvar for beredskapen i Norge?»

Svar:

Kringkastingstingsloven § 2-4 (som gir hjemmel for at kringkasterne skal sende meldinger fra statsmyndigheter når det har vesentlig betydning), og forskrift om kringkasting og audiovisuelle bestillingstjenester § 1-7. § 1-7 sier at et departement eller den statsmyndighet det har gitt fullmakt (her politi og Fylkesmannen), kan kreve en melding sendt i kringkastingssending eller i lokalkringkastingssending på visse vilkår.

Avtalen regulerer forholdet mellom NRK og lokale radiostasjoner til oppfyllelse av forpliktelser etter lov- og forskrift, nærmere bestemt Kringkastingstingsloven.

I denne avtalen forplikter NRK, Telenor, Norkring og Norsk Lokalradioforbund (NLR) seg til å kunne viderefremme uredigert informasjon fra myndighetene i en krisesituasjon.

Det er ansvarlig leder for krisehåndtering (sentrale myndigheter, Fylkesmannen og politimester) som er gitt myndighet til å definere når en krisesituasjon foreligger, og varsler da NRKs distriktskontor og NLRs avtalefestede lokalradiostasjoner.

JD har ingen rolle eller funksjon i det konkrete samarbeide mellom de ovennevnte parter og det er derfor naturlig at vi heller ikke er part i denne konkrete samarbeidsavtalen. Forholdet mellom staten og kringkasterne er tilstrekkelig ivarettatt i lov- og forskrift.

SPØRSMÅL NR. 2163**Innlevert 30. august 2018 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol****Besvart 7. september 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hvordan vil helseministeren sikre at erfaring og kompetanse ikke går tapt, eller at ambulansetjenesten i Finnmark ikke svekkes, ved nytt anbud for ambulansebåter?»

BEGRUNNELSE:

I Nationen 30.08 omtales en kommende anbudsprosess i Finnmarkssykehuset for ambulansebåtene. Det er varslet at det ikke vil bli stilt krav om virksomhetsoverdragelse. I lys av luftambulansesaken denne våren vil det være viktig å sørge for at ikke en lignende krise oppstår i forbindelse med denne anbudsprosessen. I debatter rundt sykehusstruktur i Finnmark er det et viktig premiss at de akuttmedisinske tjenestene er dimensjonert for å kompensere for at mange har lang reisetid til sykehuset. Vi har ikke råd til usikkerhet om akuttransport, da det rokker ved folks tillit til helsetjenesten.

Svar:

Bosettingsmønster, geografiske forhold og klima gjør at befolkningen i Finnmark er spesielt avhengig av ambu-

lansetjenesten; både bil, båt og fly. Utfordringene knyttet til luftambulansetjenesten tidligere i år skapte derfor spesiell bekymring i Finnmark. Jeg er opptatt av at Finnmarkssykehuset vektlegger erfaringene fra denne saken når de nå står foran et anbud på ambulansebåt i Loppa, spesielt når det gjelder utfordringer i overgangen til eventuell ny leverandør. Jeg forventer at Finnmarkssykehuset ved utlysningen av nytt anbud for ambulansebåt vektlegger kunnskap om lokale forhold.

Kunnskap om lokale forhold kan ivaretas på en god måte hvis anbudet gjennomføres med krav om virksomhetsoverdragelse. En slik forutsetning krever imidlertid trygghet for at dette ikke er strid med lovgivningen. Saken krever derfor en grundig juridisk vurdering. Finnmarkssykehuset foretar nå en slik vurdering, med ekstern juridisk bistand. Denne er ikke ferdigstilt. Når vurderingen foreligger, forutsetter jeg at Finnmarkssykehuset gjennomfører en anbudsprosess som ivaretar lokale forhold på en god måte innenfor det gjeldende juridiske rammeverket.

SPØRSMÅL NR. 2164**Innlevert 30. august 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 7. september 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara****Spørsmål:**

«Ble myndighetene varslet av Telenor i forkant av at selskapet inngikk samarbeid med Huawei om utbygging av 5G bl.a. i Kongsberg og hvilken respons ble i så fall gitt, hva innebærer det at Huawei bidrar med radio og kjernenett, har Forsvaret vært involvert i en analyse av de sikkerhetsmessige konsekvensene av dette, og hva er regjeringens vurdering av konsekvensene av dette ut i fra et sikkerhets- og beredskapsmessig perspektiv?»

BEGRUNNELSE:

Telenor skriver på sine egne hjemmesider at de skal bygge ut 5G-nett blant annet i Kongsberg og at Huawei er inne som viktig partner, blant annet med ansvar for utbygging av kjernenett:

«Telenor Research, Telenor Norge og Telenor Satellite etablerer 5G-VINNI på to lokasjoner i Norge. En i Kongsberg, der Telenor skal pilotere 5G, og en i Stor-Oslo-området. Nokia skal levere virtualiseringsplattformen og orkestreringssystemet. Ericsson og Huawei bidrar med radio og kjernenett, mens Cisco leverer løsning for analyse av IoT-data.»

Telenor skriver videre at deres mål med pilotprosjektene

“er å gjøre det så enkelt som mulig å teste og bruke plattformen, og vi oppfordrer industriaktører til å ta aktivt del i prosjektet.”

Til InnoMag 12. februar 2018 sier Anders Krokan, kommunikasjonssjef i Telenor, at selskapet ser for seg at 5G-nettet - når det er klart - vil kunne revolusjonere en rekke samfunnsområder:

“5G-teknologien vil fundamentalt kunne endre flere samfunnskritiske operasjoner som trafikkavvikling, helsetjenester og viktige kommunikasjonstjenester som nødkommunikasjon.”

I svar til undertegnede på spørsmål av 3. august 2018, skriver statsråden bl.a. følgende:

“I den åpne trusselvurderingen for 2018 anser PST bl.a. virksomheter innen kritisk infrastruktur som særskilt utsatt etterretningsmål, og flere lands tjenester, deriblant kinesiske, vil kunne utføre uønsket og skadelig virksomhet på dette området.

Sikkerhetslovens § 29a har til hensikt å motvirke at kritisk infrastruktur blir utsatt for, eller brukt til, spionasje og sabotasje. Bestemmelsen pålegger virksomheter som eier eller rår over kritisk infrastruktur, å foreta en risikovurdering ved anskaffelser til kritisk infrastruktur, og å handle ut fra utfallet av risikovurderingen. Bestemmelsen pålegger virksomheter å varsle myndighetene dersom virksomheten ønsker å gjennomføre en anskaffelse som kan innebære en ikke ubetydelig risiko for at sikkerhetstruende virksomhet blir etablert eller gjennomført.”

Svar:

Samferdselsdepartementet har ansvar for sikkerhet i ekomsektoren. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) fører tilsyn med sikkerheten i de norske ekomnettene etter ekomloven, og følger blant annet opp implementering av konkrete sikkerhetstiltak hos tilbyderne.

Tilbyderne i ekomsektoren har et selvstendig ansvar for å ivareta sikkerheten i egne nett og foreta valg av leverandører i lys av dette. Mobilnettene bærer stadig større samfunnsverdier, og myndighetene forutsetter at mobiltilbyderne foretar vurderinger og risikoanalyser knyttet til leverandørvalg i henhold til gjeldende regelverk.

I lov om elektronisk kommunikasjon (ekomloven) § 2-10 stilles krav om at tilbyder skal tilby elektronisk kommunikasjonsnett og -tjenester med forsvarlig sikkerhet for brukerne i fred, krise og krig, herunder at det skal opprettholdes nødvendig beredskap og at viktige samfunnsaktører skal prioriteres ved behov. Det følger av øvrig forskriftsverk at tilbyderne i denne forbindelse plikter å utarbeide og vedlikeholde nødvendig planverk, delta i beredskapsøvelser mv. Nkom fører tilsyn med at regelverket følges.

I lov om forbyggende sikkerhetstjeneste (sikkerhetsloven) § 29 a stilles krav om at det ved anskaffelser

til kritisk infrastruktur skal foretas en risikovurdering. I vurderingen skal det tas stilling til om anskaffelsen innebærer en ikke ubetydelig risiko for at sikkerhetstruende virksomhet blir etablert eller gjennomført mot eller ved bruk av infrastrukturen. Det foreligger videre en plikt for virksomhet som eier eller rår over kritisk infrastruktur, til å varsle overordnet departement dersom en risikovurdering konkluderer med at anskaffelsen kan innebære en ikke ubetydelig risiko for at sikkerhetstruende virksomhet blir etablert eller gjennomført. Virksomheter som ikke er underlagt noe departement, skal varsle Forsvarsdepartementet. Plikten gjelder ikke dersom virksomheten selv iverksetter risikoreduserende tiltak som fjerner risikoen, eller gjør den ubetydelig.

Ny sikkerhetslov ble vedtatt i 2018, der kravene etter dagens § 29 a blir videreført. Forslag til forskrifter tilhørende loven er nå ute på høring. Det vil i den forbindelse bli vurdert å tydeliggjøre krav til ekomsektoren, herunder krav til leverandører. Det vil være dialog med tilbyderne som en del av dette arbeidet. Justis- og beredskapsdepartementet har gitt Nasjonal Sikkerhetsmyndighet i oppdrag å vurdere behovet for nærmere kriterier i slike saker. I den forbindelse er direktoratet bedt særskilt om å involvere Nkom i dette arbeidet, fordi ekomsektoren i denne sammenheng er særlig viktig.

Ved anskaffelser til kritisk infrastruktur legger vi til grunn at tilbyderne foretar særlige risikovurderinger knyttet til leverandører fra land Norge ikke har sikkerhetspolitisk samarbeid med.

I 2011 mottok Samferdselsdepartementet en muntlig orientering fra Telenor om at selskapet i forbindelse med planlagt anskaffelse av kinesisk utstyr hadde vært i kontakt med Nkom. Telenor viste til at de hadde mottatt tilbakemelding om at det er tilbyderen som foretar anskaffelsen, som har ansvar for å vurdere risikoen. Samferdselsdepartementet tok til etterretning at Telenor var kjent med og forholdt seg til dette ansvaret.

Samferdselsdepartementet har ikke mottatt varsel fra noen tilbydere i medhold av Lov om forbyggende sikkerhetstjeneste § 29 a.

Regjeringen ønsker å legge til rette for utbygging av moderne infrastruktur og femtegenerasjons mobilkommunikasjon (5G) i Norge. Dette innebærer bl.a. at det skal legges til rette for forskning, utprøving og pilotprosjekter. Det arbeides med å gjennomføre pilotprosjekter for 5G bl.a. på Kongsberg, i Oslo og etter hvert på Svalbard. Terskelen for å sette i gang slike aktiviteter bør være lav. Tilbyderne i det norske markedet har behov for å gjennomføre slike aktiviteter for å finne gode løsninger for fremtidens nett og tjenester, både i teknisk, driftsmessig og kommersiell forstand. I denne forbindelse ønsker myndighetene i noen grad å skille mellom etablering av pilotsystemer og investeringer i regulær infrastruktur. Førstnevnte har normalt en midlertidig karakter og vil ikke nødvendigvis inngå i utbyggingen som senere foretas av infrastruktur

for normal drift. Slik sett vil risiko knyttet til pilotsystemer være begrenset. I den grad anskaffelser til et pilot- eller testsystem likevel er ment å bli en del av infrastrukturen som senere skal inngå i det regulære tilbudet til brukerne i det norske samfunnet, plikter anskaffende tilbyder å foreta de nødvendige risikovurderinger og eventuelt varsle i henhold til gjeldende regelverk.

5G-VINNI er et prosjekt innenfor rammen av EUs forsknings- og innovasjonsprogram Horizon 2020. Forslag til prosjekter som skal motta midler fra programmet, blir vurdert av et uavhengig ekspertpanel med hovedvekt på representanter fra EU/EØS. Telenor har i en slik prosess blitt valgt ut til å lede 5G-VINNI med bidragsytere fra hele verden. Dette omfatter bl.a. en rekke internasjonale teknologileverandører og tilbydere. Fra academia er for

øvrige også norske Simula med. Deler av pilotaktivitetene på Kongsberg og i Oslo er en del av dette prosjektet. Flere leverandører leverer teknologi og løsninger til dette forskningsprosjektet, bl.a. Cisco, Ericsson, Huawei og Nokia.

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet leder Ekom-sikkerhetsforum som videre består av sikkerhetsmyndighetene (Nasjonal sikkerhetsmyndighet, Politiets sikkerhetstjeneste og Etterretningstjenesten) og ekom-tilbydere underlagt sikkerhetsloven. Informasjonsutvekslingen i forumet skal sikre en gjensidig og oppdatert forståelse av trusselbildet på både gradert og ugradert nivå. Etter mitt syn medvirker denne utvekslingen til at ansvarlige virksomheter har god informasjonstilgang for sine risikovurderinger og sitt sikkerhetsansvar.

SPØRSMÅL NR. 2165

Innlevert 31. august 2018 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 6. september 2018 av eldre- og folkehelseminister Åse Michaelsen

Spørsmål:

«Når kommer forskrift om salg av rå melk og fløte på offentlig høring?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til at det nå gått et år siden helseministeren i svar til meg på skriftlig spørsmål opplyste at Mattilsynet var gitt i oppdrag å utarbeide forslag til forskrift (Dokument nr. 15:1472 (2016-2017)). Landbruksministeren annonserte i media at han ville åpne for salg av upasteurisert melk. Jeg er kjent med at Mattilsynet i oktober 2017 leverte forskriftsutkast og høringsframlegg til Helse- og omsorgsdepartementet, i tråd med fristen.

Svar:

Som representanten viser til, mottok departementet et første utkast til forskriftsendring og høringsnotat om omsetning av rå melk og fløte til konsum fra Mattilsynet 30.10.2017. Det er mange hensyn som skal ivaretas og avveies i en slik sak. Dette har medført at det har vært behov for å bearbeide utkastet en del før saken sendes på høring. Det har vært en løpende og god dialog med Mattilsynet i dette arbeidet. Jeg har også vært i kontakt med Landbruks- og matdepartementet om saken. Mattilsynet har nå i slutten av august blitt bedt om å gjøre noen ytterligere

justeringer i utkastet og høringsnotatet før det sendes på høring. Mattilsynet har respondert raskt på alle henvendelser i saken, og jeg regner derfor med at forslaget som vil kunne åpne for salg av rå melk og fløte, vil kunne bli sendt på høring i september måned.

SPØRSMÅL NR. 2166**Innlevert 31. august 2018 av stortingsrepresentant Arne Nævra****Besvart 6. september 2018 av fungerende landbruks- og matminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

«Omsetningsrådet har gitt grønt lys til Nortura for å sende 1 000 tonn sauekjøtt til fôr for pelsdyr. Mange ser på dette som det mest alvorlige eksempelet på en voksende overproduksjon av sauekjøtt etter en bevisst politikk som har stimulert til dette.

Hvor stor del av dagens overproduksjon mener statsråden skyldes ekstremtørken og hvor mye er strukturelle, politiske grep, og vil statsråden ta initiativ annen anvendelse av kjøttet enn bruk til mink og rev som mange ser på som etisk forkastelig?»

BEGRUNNELSE:

Torsdag sist uke ble det kjent at Omsetningsrådet, godkjenner Norturas søknad. Nortura ber om å få benytte omsetningsavgift til salg av 1000 tonn fersk sau til pelsdyrfôr. Det blir opplyst at kostnaden på dette kjøttet har en sats på inntil 25,75 kroner per kilo.

Stort inngående lager, god tilgang på lam og betydelig tilførsel av sau som følge av blant annet tørken blir opplyst som bakgrunn for situasjonen. I følge Nationen og Landbruk24.no søkte derfor Nortura tidligere i august om å få benytte omsetningsavgift til nye tiltak, samt heving og differensiering av omsetningsavgift.

Nortura har mottaksplikt på sau og lam og kan årlig legge inn inntil 3500 tonn småfe på lager i reguleringsøyemed.

Selv om Nortura har hatt en salgsvekst på 10 prosent sau og lam i 2017 og ytterligere 11 prosent de første fem månedene av 2018, opplyser Nortura ifølge de nevnte medier at de risikerer å ta imot et overskudd utover den mengden småfe som kan fryses inn på reguleringslager i 2018.

Nortura mener derfor at det er nødvendig å få ned kvantumet på sau i markedet med minst 1000 tonn. Dermed dette ikke er mulig vil utfordringene knyttet til avsetning og liggetid på sau på reguleringslager vedvare.

Det omsøkte tiltaket har, ifølge Nortura, en kostnad på inntil nærmere 26 millioner kroner.

Sau på reguleringslager utgjorde ved inngangen av året 54 prosent av mengden småfe på lageret. Nå ligger det 980 tonn sau og 163 tonn ung sau på lager, mens mengden lam er 127 tonn. Andelen sau av reguleringslageret har dermed økt til 90 prosent. Ifølge Nortura skyldes overskuddet større produksjon enn etterspørsel.

1900 tonn lammekjøtt er på reguleringslager, og prognoser tilsier at det blir ytterligere 1700 tonn overskudd i år, skriver Nationen.

Mange har advart mot utviklingen i retning av større overproduksjon. Dette blant annet som følge av investeringsstøtten til nye sauefjøs har vedvart samtidig med en langsiktig trend til økt kraftforbruk og større enheter i næringen.

Svar:

Det er store utfordringer i markedene for sau- og lammekjøtt. Forbrukeren etterspør først og fremst lam, og det er vanskelig å få avsetning på sauekjøttet i den overskuddssituasjonen sektoren er i. Nortura, som er markedsregulator i kjøttsektoren, forventer ifølge den siste prognosen for 2018 et totalt overskudd på 1 100 tonn sau/lam av en total norsk produksjon på 25 100 tonn. Dette er beregnet etter at 1 000 tonn sauekjøtt anvendes til pelsdyrfôr. Det ligger i tillegg om lag 1 200 tonn sau på reguleringslager. Det har vært overskudd av sau/lam de siste årene. Sist det var markedsbalanse var i 2015.

Stortinget har hatt en målsetning om å øke produksjonen i sektorer hvor det er markedspotensial for norske produkter. Når det gjelder produksjon av saue- og lammekjøtt har vi lyktes i å øke produksjonen og dermed oppfylle dette målet. Når man stimulerer til økt produksjon, risikerer man at det for en periode vil bli mer tilgjengelig vare i markedet enn hva det er behov for. Pris er hovedvirkemiddelet for å sikre balanse mellom tilbud og etterspørsel.

Partene i jordbruksoppgjøret var i år enige om at den økonomiske stimulansen til produksjon av sau/lam måtte reduseres, for å bidra til en bedre markedsbalanse. Stortinget har godkjent en jordbruksavtale med reduserte satser for tilskudd lammeslakt og uten økninger i satsene for tilskudd husdyr for sau. Reduksjonen i satsen for lammeslakttilskuddet kan bidra til at markedssignalene i sektoren virker bedre. I jordbruksoppgjøret ble det også gitt føringer til Innovasjon Norge om ikke å innvilge tilskudd til investeringer i sauefjøs i 2019.

I tillegg til det generelle overskuddet av sau/lam, har landbruket i år blitt rammet av tørkekriser. Nortura anslår at omkring 1 000 tonn sau har blitt slaktet tidligere enn normalt i år. En del av dette volumet kommer fra produsenter som slutter, noe som vil bidra til en bedre markedsbalanse neste år.

Omsetningsrådet har ansvar for å sette i verk markedsbalanserende tiltak. Rådets virksomhet er hjemlet i Omsetningsloven og formålet med markedsbalansering av jordbruksråvarer er å sikre en stabil forsyning av varer i alle markeder til en tilnærmet lik pris. Det er bøndene,

gjennom de produsenteide landbrukssamvirkene, som har ansvaret for å gjennomføre markedsbalanseringen. Nortura SA har ansvaret for markedsbalansering innen kjøttsektoren. Jordbruket har det økonomiske ansvaret for overproduksjon gjennom å bære pristap ved overskudd og gjennom å innbetale omsetningsavgift for å dekke avsetningstiltak. Representantene for jordbruket har derfor flertall i rådet.

Som følge av stort inngående lager og stor tilgang på lam og sau har Omsetningsrådet, etter forslag fra Nortu-

ra, vedtatt å redusere kvantumet av sauekjøtt i markedet med 1 000 tonn. Sauekjøttet skal i all hovedsak benyttes til pelsdyrfôr.

Markedet for sau- og lammekjøtt er krevende, og det må gjøres tiltak for å få balanse i dette markedet. Jeg synes ikke det er et godt tiltak å bruke sauekjøtt til pelsdyrfôr. Å iverksette markedsbalanserende tiltak er imidlertid Omsetningsrådet sitt ansvar.

SPØRSMÅL NR. 2167

Innlevert 31. august 2018 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 7. september 2018 av fungerende samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hvilken fordelingsnøkkel tenker samferdselsministeren å ta i bruk i den neste puljen av byer som skal forhandle frem byvekstavtaler?»

Svar:

Det er i dag fire byområde som har inngått bymiljø- eller byvekstavtalar: Oslo og Akershus, Bergen, Trondheim og Nord-Jæren. Avtalane byggjer på dei økonomiske rammane og føringane i Nasjonal transportplan 2014-2023. Desse fire byområda er no i gang med reforhandlingar som tek utgangspunkt i Nasjonal transportplan 2018-2029. Det blir også teke sikte på å starte forhandlingar om byvekstavtalar med Tromsø, Buskerudbyen, Nedre Glomma, Kristiansandsregionen og Grenland når tilstrekkelege avklaringar er på plass.

I Nasjonal transportplan 2018-2029 er det sett av over 66 mrd. kr til forhandlingane. Ein del av desse midlane er bundne gjennom allereie inngåtte avtalar. Dei andre midlane vil bli fordelte gjennom forhandlingane med kvart byområde.

For å inngå avtale må partane sannsynleggjere at dei vil nå nullvekstmålet med dei prosjekta, arealbruken og andre verkemiddel som dei legg til grunn. Det skal også vere samsvar mellom prosjektportefølje og finansieringsgrunnlag.

Det vil ikkje liggje ein fast fordelingsnøkkel til grunn for fordelinga av midlane som er sette av til byvekstavtalene. Fordelinga vil avhenge av korleis prosjektporteføljen bidreg til å nå nullvekstmålet, og at byområda

forpliktar seg til ein arealbruk som byggjer opp under måloppnåelsen.

SPØRSMÅL NR. 2168**Innlevert 31. august 2018 av stortingsrepresentant Eigil Knutsen****Besvart 10. september 2018 av fungerende samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Er den nye samferdselsministeren klar over den alvorlige økonomiske situasjonen flere fergefylker befinner seg i som følge av en nødvendig utskiftning av fergeflåten, og vil statsråden bidra til en løsning, slik at den positive miljøatsingen innen fergeflåten i Hordaland blir et eksempel å følge, og ikke et skrekkeeksempel for andre fylker?»

BEGRUNNELSE:

Fylkene overtok en gammel fergeflåte fra staten i 2010. Etter Hordaland fylkeskommune sin ambisiøse utskiftning av ferger frem mot 2020 vil gjennomsnittsalderen på fergeflåten bli redusert fra 30 til 5 år. Nye ferger og strenge miljøkrav gjør at Hordaland fylkeskommune sine årlige tilskudd til fergetrafikken blir fordoblet fram mot 2020. De totale tilskuddene passerer 600 millioner kroner.

Alle fylkets 17 fylkesvegferger skal driftes av elektrisitet innen 2020. Utslippene fra fergetrafikken i Hordaland blir redusert med 90 prosent innen 2021. Politikken Hordaland fylkeskommune fører for utskiftning av ferger er helt i tråd med regjeringens politikk, sa daværende samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen til Klassekampen 4.11.18.

På grunn av Hordaland fylkeskommune sin aldrende fergeflåte kombinert med strenge miljøkrav i fergefornyelsen, har fylkeskommunen et udekket finansieringsgap på 240 millioner kroner fra 2020. Den pressede økonomiske situasjonen har allerede fått konsekvenser for fergetilbudet i Hordaland. På fergen mellom Krokeide og Hufthamar til Austevoll er det foreslått nedbemanninger fra oktober, og kollektivselskapet Skyss har foreslått kutt i antall avganger.

Svar:

Ferjesektoren er i rask utvikling. Det er om lag 200 ferjer i Norge fordelt på 17 riksvegferjesamband og 113 fylkesvegferjesamband. I løpet av 2021 vil om lag ein tredel av ferjeflåten ha batteri om bord. Dei fleste av desse vil operere heilelektrisk. Dette er basert på inngåtte kontraktar eller krav i konkurranseutlysingar.

Regjeringa er opptatt av å redusere utslepp frå ferjesektoren. Det blir i dag stilt krav til låg- eller nullutsleppsteknologi ved konkurranseutsetjing av riksvegferjesamband. Dei siste åra har det blitt lyst ut ei rekke riksvegferjesamband med miljøkrav og bruk av miljø som kriterium ved tildeling av kontrakt. For å mogleggjere nullutsleppsteknologi på ferjestrekningar som ikkje er egna

for heilelektrisk drift, har Statens vegvesen sett i gang eit utviklingsprosjekt for ei ferje med hydrogen-elektrisk drift.

Staten har bidratt til at fylkeskommunar stiller krav til låg- og nullutsleppsferjer i sine anbod. I revidert nasjonalbudsjett for 2016 vart det løyva 20 mill. kr til fylkeskommunar og kommunar sitt arbeid med utvikling og innføring av låg- og nullutsleppsteknologi i ferjesektoren og i andre rutegåande samband. Formålet med ordninga var å stimulere til auka bruk av klima- og miljøvennlege skip. Løyvinga har bidratt til at mange fylkeskommunar nå veit langt meir om potensiala for sambanda sine når det kjem til låg- og nullutsleppsløysingar. I kommuneopplegget for 2018 går 100 mill. kr av veksten i frie inntekter til særskilt fordeling til ferjefylka. Dette vil vere med på å leggje til rette for investeringar i meir miljøvennleg teknologi.

Fylkeskommunar og kommunar kan søke om støtte for bruk av ny teknologi gjennom statlege støtteordningar. I dag er det Enova som har dei mest relevante støtteordningane for bruk av ny teknologi i anbod i ferjesektoren. Sidan 2015 har Enova tildelt om lag 560 mill. kr til fylkeskommunane til føremålet. 270 mill. kr av desse er tildelt Hordaland fylkeskommune. Støtta gjør at fylkeskommunane kan stille strengare krav til energiforbruk og klimagassutslepp ved utlysing av dei fylkeskommunale ferjesambanda.

Eg er med andre ord klar over kostnadane dette medfører for fylka, det er også difor regjeringa så sterkt prioriterer tiltak som avhjelp situasjonen.

SPØRSMÅL NR. 2169**Innlevert 31. august 2018 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 10. september 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Legeerklæring for bruk av lette, mindre brystproteser produsert i andre land enn de HELFO har godkjent, godtas ikke.

Hva kan statsråden gjøre for at pasienter kan få dekket utgifter via norsk regelverk for de protesene som passer best?»

BEGRUNNELSE:

Pasienter som har gjennomgått store operasjoner i forbindelse med fjerning av bryst utvikler ofte tynn og "nedslitt" hud som tåler liten eller ingen belastning. I Norge finnes brystproteser som må velges via godkjenning fra HELFO, alt annet blir avslått for refusjon. En pasient har funnet en lettere protese enn hva norske og europeiske produsenter kan tilby. Å kjøpe den direkte fra USA er billigere enn hva HELFO godkjenner for sine. Protoser som er lette i vekt gir ikke sårskader og belaster ikke skuldrene så mye.

Svar:

Representanten Bollestad stiller spørsmål vedrørende stønad til brystproteser, og viser til HELFO. Så vidt jeg forstår av spørsmålet, dreier dette seg om brystproteser som dekkes av Arbeids- og velferdsetaten etter folketryktdloven kapittel 10. HELFO har ikke ansvar for stønad for slike brystproteser.

Etter dagens regelverk dekkes kun modeller av brystproteser som er godkjent av Arbeids- og velferdsetaten.

Dette omfatter omlag 900 modeller fra seks ulike leverandører.

I regelverket er det også krav om at tilpasningen skjer hos apotek eller bandasjist som har oppgjørsavtale med HELFO. De må ha et egnet prøverom, kvinnelig betjening med kunnskap om tilpasning av brystproteser og et godt utvalg av brystproteser. Formålet med disse bestemmelsene er å bidra til god kvalitet på tilpasningen av brystprotesene.

Jeg har bedt Arbeids- og velferdsdirektoratet om en redegjørelse for hvordan de opplever at dagens ordning fungerer. Direktoratet uttaler at dagens ordning i hovedsak ser ut til å fungere bra.

Som representanten viser til kan det finnes helt enkeltstående tilfeller der man har opplevd at det ikke finnes en protese som passer. Arbeids- og velferdsdirektoratet oppgir at de nå, i samråd med personer som har fagkompetanse på brystproteser, vil vurdere om sortimentet med de om lag 900 modellene er tilstrekkelig til å dekke behovet til alle pasienter. Videre kan det være aktuelt å se på muligheten for en dispensasjonsordning for denne gruppen. Vilkåret om at tilpasningen skal skje hos godkjent apotek eller bandasjist bør trolig fastholdes, slik at det blir gjort en faglig vurdering av om modeller i sortimentet kan brukes, og for å ivareta kvaliteten på tilpasningen.

Min vurdering er at dagens ordning i hovedsak fungerer godt, og at Arbeids- og velferdsdirektoratets forslag til tiltak på en god måte kan ivareta de særskilte tilfellene der en pasient har behov for en annen løsning enn dagens system legger til rette for.

SPØRSMÅL NR. 2170**Innlevert 31. august 2018 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 10. september 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«På tross av en klar konklusjon i NOU 2001: 12 Rettsmedisinsk sakkyndighet i straffesaker, om å opprette en medisinsk spesialitet i rettspatologi og klinisk rettsmedisin, er

det foreløpig uklart om en slik spesialitet kommer med i Helseledningsdirektoratets modell for spesialitetsstruktur.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at hele landet har kompetente rettsmedisinere og hva gjøres for å motivere leger til å velge rettsmedisin som fag?»

BEGRUNNELSE:

Høy-profilerte rettssaker som Liland-saken, Fritz Moen-saken, Fasting Torgersen-saken, Bjugn-saken, Martine-saken og Christoffer-saken har vist viktigheten av tilgang på kompetent rettsmedisinsk sakkyndighet. I dag utføres somatisk rettsmedisinsk sakkyndigarbeid av noen få heltids rettsmedisinere, samt av leger med forskjellige spesialiteter uten formell kompetanse i rettsmedisin. Norge er det eneste landet i Norden og i Europa som mangler spesialitet i rettspatologi og klinisk rettsmedisin. Ved Oslo universitetssykehus, følger legene som rekrutteres til faget en intern opplæring over 5½ år. Opplæringen har spesialitetsutdannelsen i de øvrige nordiske land som forbilde og er lagt opp etter anbefalingen til The European Council of Legal Medicine. Etter endt opplæring får de som er utdannet i Norge kun tittel som medisinske rådgivere. Under slike betingelser er det svært vanskelig å rekruttere kvalifiserte leger til et rettsmedisinsk karriereløp.

Rundt 20 norske leger tilfredsstiller kravene til opplæring i faget og arbeider ved rettsmedisinske sentre i Oslo, Tromsø, Bergen og Stavanger. I Trondheim utføres pt. rettsmedisinske obduksjoner av sykehuspatologer. I spesielt vanskelige tilfeller må rettsmedisinere hentes fra Oslo. Undersøkelser av levende ofre for alvorlig barnemishandling og av drapsmenn utføres også ofte av rettsmedisinere som må rykke ut fra Oslo eller fra Tromsø.

I henhold til den nye modellen for spesialitetsstruktur skal alle norske leger ha en medisinsk spesialitet. Fravær av spesialitet som mål for utdannelsen i rettsmedisin, gjør det derfor svært vanskelig å få kvalifiserte søkere til stillinger i faget. Den rettsmedisinske kommisjonsgruppe for rettspatologi og klinisk rettsmedisin, har tatt opp fagets utfordringer med Helsedirektoratet. I samsvar med konklusjonen i NOU 2001:12, mener gruppen at fagfeltet må bli en egen medisinsk spesialitet. Videre bør kliniske leger: barneleger, gynekologer, spesialister i allmennmedisin etc. som arbeider med klinisk rettsmedisin, omfattes av en sertifiseringsordning.

NOU 2001: 12 Rettsmedisinsk sakkyndighet i straffesaker, anbefalte opprettelse av et sentralt kontor for rettsmedisin. Kontorets oppgave ville være å sørge for utdanning, spesialistgodkjenning, sertifisering, fagutvikling samt tilsyn med stedene der rettsmedisinsk arbeid utføres. Forslaget har ligget på vent i 17 år.

Svar:

I likhet med spørsmålsstiller Bollestad er jeg opptatt av at det skal være et godt tilbud om rettslige obduksjoner og rettskliniske undersøkelser i Norge. Det innebærer at både rettspatologi og klinisk rettsmedisin skal kunne ivaretas.

Til opplysning har Helse Sør-Øst RHF en egen avdeling for rettsmedisinske fag ved Oslo Universitetssykehus.

De øvrige regionale helseforetakene har avdelinger for patologi som utfører medisinske og rettsmedisinske obduksjoner. Fordelingen er slik:

- Helse Sør-Øst RHF: Avdeling for rettsmedisinske fag ved OUS HF
- Helse Vest RHF: Helse Bergen HF, Avdeling for patologi ved Gades institutt
- Helse Midt-Norge RHF: St. Olavs hospital HF, Avdeling for patologi
- Helse Nord RHF: UNN HF, Avdeling for klinisk patologi

Det er utfordringer knyttet til rekrutteringen til fagområdet rettsmedisin. I 2015 fikk de regionale helseforetakene i oppdrag å etablere kompetansenettverk i klinisk rettsmedisin i samarbeid med institusjonene som ivaretar rettspatologi og klinisk rettsmedisin. Samme år fikk Helsedirektoratet i oppdrag å vurdere mulig sertifisering/kompetansesikring av helsepersonell som skal utføre klinisk rettsmedisinsk undersøkelse i vold og overgrepssaker. Helsedirektoratet foreslo flere kompetansehevede tiltak, men ikke sertifisering av helsepersonell eller akkreditering av institusjoner/enheter. Det er ikke formaliserte krav til utøvelse av rettsmedisin, men det er innført læringsmål knyttet til rettsmedisinske undersøkelser i ny spesialistutdanning for leger.

Ansvaret for oppfølging av spørsmålet om mulig nasjonal standardisering av krav til rettsmedisinske undersøkelser og tjenester, krav til kvalitet og krav til kompetanse, er forankret i Helsedirektoratet. Helse- og omsorgsdepartementet følger også situasjonen og vil i løpet av høsten 2018 ha dialog med Helsedirektoratet for å se på behov innen fagområdet.

SPØRSMÅL NR. 2171**Innlevert 31. august 2018 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund****Besvart 11. september 2018 av fungerende samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«I en ny rapport utarbeidet for Opplysningsrådet for veitrafikken kommer det frem at vedlikeholdsetterslepet på fylkesvei øker på Vestlandet og i Nord-Norge.

Hva gjør regjeringen for å oppdatere veidatabasen og vite hva som er tilstanden på fylkesveiene?»

Svar:

Det blei gjennomført ei omfattande kartlegging av kostnader ved å fjerne forfall på riks- og fylkesvegnettet i 2012. Kartlegginga blei oppdatert som grunnlag for arbeidet med Nasjonal transportplan 2018-2029, og denne oppdateringa viste ingen store endringar.

Det blir årleg gjort målingar av spor, kvalitet og tverrfall på store delar av riks- og fylkesvegnettet. I tillegg er det krav om jamlege inspeksjonar av mellom anna bruer og konstruksjonar og av tunnelar. Samla gir desse målingane eit godt bilete av tilstanden og er grunnlag for prioritering av asfaltering og anna vedlikehald.

Det er mi vurdering at tilstandsoversiktene er eit nyttig grunnlag for planlegging og gjennomføring av investeringar og vedlikehald på fylkesvegnettet dei nærmaste åra. Korleis dette skal gjerast i framtida, må avklarast i arbeidet med regionreforma. I den samanhengen må det vurderast korleis vi kan få fram gode nasjonale og regionale data om tilstanden på heile det offentlege vegnettet på ein formålstenleg måte. I dag er det Statens vegvesen som samlar inn og handsamar data om både riks- og fylkesvegnettet, inkl. tunnelar, bruer og andre vegobjekt. Denne informasjonen blir samla i ein sentral database, Nasjonal vegdatabank (NVDB), som blir brukt aktivt i forvaltinga av vegar i Noreg.

Satsing på vedlikehald av og investering i transportinfrastruktur har auka kraftig under regjeringa Solberg, og vedlikeholdsetterslepet på riksvegnettet er blitt redusert for første gong på fleire tiår. Samstundes er det eit stort vedlikeholdsetterslep på fylkesvegnettet. I NTP for perioden 2014 – 2023 heiter det at det er "regjeringens vurdering at fylkeskommunene ikke vil være i stand til å ta igjen vedlikeholdsetterslepet på fylkesvegnettet, uten ekstraordinær statlig finansiering". På bakgrunn av det tilrådde regjeringa Stoltenberg II å styrkje rammetilskottet slik at fylkeskommunane kunne fornye og ruste opp fylkesvegnettet. Ramma for dette blei sett til 10 mrd. kr for 10-årsperioden, som ein del av de frie midlane til fylkeskommunane. Midlane skulle fordelast etter særskilte kriterie, basert på vedlikeholdsetterslep i den enkelte fyl-

keskommune. 2,75 mrd. kr skulle etter framlegget i NTP (2014-2023) brukast til formålet i første fireårsperiode. I tråd med dette gjorde regjeringa Stoltenberg II framlegg om å setje av 500 mill. kr til fordeling i statsbudsjettet for 2014.

Regjeringa Solberg delte vurderinga av at det var behov for midlar til å fornye og å ruste opp fylkesvegane. I sitt tilleggsframlegg til statsbudsjettet for 2014 auka regjeringa Solberg summen til særskilt fordeling for 2014 frå 500 mill. kr til 780 mill. kr. Den årlige summen til fordeling til dette formålet auka årleg i fireårsperioden, til 1320 mill. kr i budsjettet for 2017. For fireårsperioden 2014 – 2017 er det løyvt om lag 4 294 mill. kr (nominelt) til fordeling til formålet. Det er vesentleg meir enn målsetjinga i NTP (2014-2023) om 2 750 mill. kr.

Ramma for dette er sett til 15,6 mrd. kr for planperioden 2018 - 2029. I budsjettet for 2018 er det sett av 1 355 mill. kr innanfor rammetilskottet til fylkeskommunane for fordeling til formålet.

SPØRSMÅL NR. 2172**Innlevert 31. august 2018 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund****Besvart 6. september 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Kan statsråden redegjøre for hvorfor regjeringen prioriterer bosetning i kommuner med over 5 000 innbyggere?»

BEGRUNNELSE:

I svar på skriftlig spørsmål nr. 2077 til statsråden oppgis det:

«for 2018 har Nasjonalt utvalg satt følgende kriterier for å velge kommuner som skal anmodes om å bosette flyktninger: kommunestørrelse, arbeidsmarkedet i kommunen og resultater fra introduksjonsprogrammet, sett over tid. Kommuner med under 5 000 innbyggere kan anmodes hvis det er spesielle hensyn som tilsier at de bør bosette, for eksempel tjenesteapparat, arbeidsmarked eller interkommunalt samarbeid.» Videre oppgis det at i følge «innstilling 16 S (2017-2018) fra kommunal og forvaltningskomiteen fremkommer det i en flertallsmerknad at størrelse på kommunen ikke skal være avgjørende for om kommunen skal anmodes om å bosette flyktninger eller ikke». På tross av dette oppgis det likevel på IMDI sine nettsider at «Det er i hovedsak kommuner med minst 5 000 innbyggere som er anmodet.»

Ifølge IMDI er anmodningstallet for bosetning i 2018 5350 personer, samtidig oppgir statsråden at bare 369 plasser er anmodet fra kommuner med under 5000 innbyggere. Over halvparten av norske kommuner har innbyggertall lavere enn 5 000 innbyggere.

Svar:

Regjeringen tar hensyn til Stortingets flertallsmerknad i Innst. 16 S (2017-2018) ved ikke å la kommunestørrelse

være avgjørende for bosetting. Jeg minner om at Stortinget i samme merknad skriver at det er avgjørende å ta hensyn til jobbmuligheter, resultater på sysselsetting etter endt introduksjonsprogram og tilfredsstillende kapasitet i kommunen ved fordeling av flyktninger. Regjeringen støtter denne vurderingen.

Bosetting, kvalifisering og sysselsetting må ses mer i sammenheng. Samtidig er regjeringen opptatt av å sikre spredt bosetting og unngå segregering, slik at innvandrere kan bli en del av store og små fellesskap i det norske samfunnet. Små kommuner som kan vise til gode resultater over tid er bedt om å bosette i 2018. Totalt 36 kommuner med under 5 000 innbyggere ble anmodet om å bosette i 2018. Det er en helhetlig vurdering som ligger bak avgjørelsen av hvilke kommuner som er anmodet. I tillegg til gode resultater så kan forhold som for eksempel geografisk plassering, nærhet til integreringsmottak og innspill fra KS ha vært utslagsgivende i forhold til prioritering. De 15 største kommunene har fått en særskilt vurdering og blitt anmodet om å bosette færre enn hva folketallet skulle tilsi. Dette er gjort for å ta hensyn til kommuner som får urimelig stort utslag på innbyggertall.

Som nevnt i mitt svar på spørsmål nr. 2077 skal kriterier for bosettingsanmodninger til kommunene i 2019 forelegges departementet. Den nye praksisen vil bidra til at departementet følger bosettingsarbeidet tettere enn før. Stortingets vedtak vil følges opp i arbeidet med bosettingskriteriene for 2019.

SPØRSMÅL NR. 2173**Innlevert 31. august 2018 av stortingsrepresentant Tuva Moflag****Besvart 10. september 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vil helseministeren sikre at det blir parallell utbygging av Gaustad og Aker sykehus, slik han har lovet Stortinget?»

BEGRUNNELSE:

I flere medier meldes det nå at styret i Oslo universitetssykehus (OUS) skal avholde ekstraordinært styremøte førstkommande onsdag (5.9). Det meldes om at OUS tvil-

er på om det er mulig å bygge to store sykehus parallelt og samtidig ha forsvarlig drift på Ullevål, og at OUS anser det som minst risikofyllt å utsette utbyggingen av Aker sykehus. Statsråden sa tydelig i Stortinget 25. april i år at utviklingen av det nye akuttstusykehuset på Aker skal skje parallelt med utviklingen på Gaustad. Utbyggingen på Aker er kritisk for å sikre befolkningen i Oslo og Akershus et tilstrekkelig lokalsykehusstilbud i årene som kommer.

Svar:

Framtidig målbilde for Oslo universitetssykehus, med et samlet og komplett regionsykehus inkludert lokalsykehusfunksjoner på Gaustad, et stort akuttstusykehus på Aker og et spesialisert kreftsykehus på Radiumhospitalet, ble vedtatt av meg i foretaksmøte den 22. juni 2016. Etappevis og parallell utbygging på Aker og Gaustad har ligget som en forutsetning for dette målbildet.

Utbyggingsperioden vil innebære utfordringer for Oslo universitetssykehus. Også i denne perioden, fram til målbildet er realisert, må Oslo universitetssykehus opprettholde forsvarlig pasientbehandling, arbeidsmiljø og økonomisk bærekraft. Gjennomføring av risiko-

vurderinger skal avdekke risiko og identifisere tiltak som sikrer dette.

Utbyggingsplanene ved Aker og Gaustad er et stort løft for Oslo universitetssykehus. Det er nylig gjennomført risikovurderinger knyttet til gjenværende drift etter at første etappe på Aker og Gaustad er realisert. Videre er det gjennomført en risikovurdering av en eventuell faseforskyvning av byggefasene for Aker-Gaustad, hvor det ble forutsatt at enten Aker eller Gaustad bygges først.

Styret for Oslo universitetssykehus behandlet risikovurderingene i sitt møte 5. september 2018. Det ble gjort følgende vedtak, jf. foreløpig protokoll fra styremøtet:

- “1. Styret tar rapportene om risikovurdering til orientering.2. Styret mener risikovurderingene av en eventuell faseforskyvning av første etappe mellom utbyggingene på henholdsvis Gaustad eller Aker viser at parallell utbygging og samtidig ibruktaking er mest hensiktsmessig.
3. Styret ber om at rapportene oversendes Helse Sør Øst RHF.”

Styret ved Oslo universitetssykehus slår dermed fast at det mest hensiktsmessige er å bygge samtidig på Aker og Gaustad.

SPØRSMÅL NR. 2174

Innlevert 31. august 2018 av stortingsrepresentant Sheida Sangtarash

Besvart 6. september 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hva vil helseministeren gjøre for å bevare det anerkjente fagmiljøet ved Bergensklinikkene?»

BEGRUNNELSE:

I følge Bergens Tidende 30.08.2018 har mellomledere, teamledere og tillitsvalgte varslet om en alvorlig krise ved Bergensklinikkene. Samtlige brukerorganisasjoner er meget bekymret og to sentrale fagautoriteter har blitt suspendert. Hele fagmiljøet er i ferd med å revne.

Svar:

Jeg er kjent med situasjonen som har oppstått internt ved Bergensklinikkene.

Stiftelsen Bergensklinikkene har en omfattende avtale med Helse Vest RHF om å yte tjenester innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB). Avtalen innebærer at

Bergensklinikkene får om lag 170 mill. kroner i 2018 for å yte tjenester innen døgnbehandling, poliklinisk virksomhet, ambulante tjenester og dagbehandling til rusavhengige.

Situasjonen som nå har oppstått vil være et internt anliggende for styret ved Stiftelsen Bergensklinikkene. Ettersom det er Helse Vest RHF som har avtale med Stiftelsen Bergensklinikkene vil det være opp til stiftelsen selv å kontakte Helse Vest RHF, dersom de mener de ikke er i stand til å levere tjenester i henhold til inngått avtale.

SPØRSMÅL NR. 2175**Innlevert 31. august 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 7. september 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Hva kommer kunnskapsministeren til å gjøre for å støtte norske skoleelever som ønsker å vise sin solidaritet med palestinsk ungdom under årets Operasjon Dagsverk, og kommer kunnskapsministeren til å ansette en elev på årets OD-dag?»

BEGRUNNELSE:

Operasjon Dagsverk har siden 1964 vært norske skoleelevers årlige solidaritetsaksjon. Hvert år har ungdom i Norge gitt en dag for å støtte ungdoms rett til utdanning i Afrika, Asia og Sør- og Mellom-Amerika. OD er også en sentral del av undervisning i internasjonale spørsmål på mange skoler. I mars i år valgte elever på norske skoler at årets Operasjon Dagsverk skal støtte ungdom i Palestina, som lever under vanskelige forhold og i konflikt. Prosjektet er i regi av KFUK KFUM Global. Nå opplever en del OD-ungdom svært ufine anklager og hets, særlig på internett, for sitt engasjement. Selv om vi i Norge og vi som voksne kan ha ulike meninger om politiske veivalg for Midtøsten, fortjener ungdom som ønsker å jobbe på OD-dagen og ungdom som jobber som tillitsvalgte for OD, ros og anerkjennelse for at de ønsker å støtte palestinsk ungdom slik at de får demokratiske og ikke-voldelige virkemidler til å kjempe sin egen kamp for rettferdig framtid og fred. En måte vi som voksne kan støtte norsk ungdoms engasjement på, er å ansette en elev på OD-dagen. Det har jeg tenkt å gjøre og det utfordrer jeg også kunnskapsministeren til å gjøre.

Svar:

Det er elevene selv som velger ut prosjektene til Operasjon Dagsverk (OD), noe representanten Haltbrekken også viser til.

Valg av prosjekt er derfor ikke et politisk spørsmål for oss folkevalgte å diskutere. Jeg er opptatt av elevdemokrati og medvirkning. Dette er en svært viktig del av elevhverdagen og norsk skole som jeg støtter og som vi både skal sørge for å holde ved like og bidra til å videreutvikle.

I formålet til læreplanen i samfunnsfag står det at elevene gjennom opplæringen skal få verktøy til å analysere og drøfte historiske og aktuelle samfunnsproblemer. Gjennom OD får elevene mulighet til å lære mer om verden og verdenssituasjonen på en engasjerende måte. OD gir også elevene mulighet til å engasjere seg, og det stimulerer til kritisk tenkning og til diskusjon og refleksjon rundt globale og komplekse spørsmål.

Det er en viktig oppgave for skolene å sørge for at alle elever opplever trygghet og tilhørighet i skolemiljøet uavhengig av politiske oppfatninger eller synspunkter. Jeg er trygg på at arbeidet skolene bidrar med i forbindelse med elevenes deltakelse i OD gjøres på en fornuftig måte og at det legges vekt på retten til å ha ulike oppfatninger om en sak, uten at dette skal munne ut i stigmatisering eller konflikter blant elevene.

Jeg er stolt på vegne av den yngre generasjonen som ønsker å bidra til å gjøre verden til et bedre sted for alle unge, enten det er under OD eller i andre sammenhenger. Jeg sendte i mai et støtteskriv til OD der jeg understreker nettopp dette.

Spørsmålet om Kunnskapsdepartementet eventuelt skal "ansette" en OD elev er et spørsmål som departementet må vurdere dersom det blir aktuelt.

Til slutt kan jeg også informere om at Kunnskapsdepartementet gir et årlig tilskudd til OD for å støtte opp under arbeidet de gjør.

SPØRSMÅL NR. 2176**Innlevert 31. august 2018 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 11. september 2018 av statsminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«Norge importerte i 2017 rekordstore mengder palmeolje som gir regnskogsødeleggelse og store utslipp av klimagasser. I et svar til meg i Bergens Tidende i sommer skrev statsministeren: «Jeg er helt enig med Audun Lysbakken i at vi må redusere bruken av palmeolje, og regjeringen jobber nå med virkemidler for en rask utfasing, samtidig som vi støtter opp under bedrifter som produserer det gode biodrivstoffet.»

Hvilke virkemidler jobber regjeringen med og når settes de i verk?»

Svar:

Klimagassutslippene fra transportsektoren må reduseres. De viktigste tiltakene er å redusere transportomfanget, få til overgang til kollektiv, sykkel og gange, og innfasing av nullutslippsteknologi. Biodrivstoff er også en del av løsningen, forutsatt at produksjonen er bærekraftig. 98 prosent av biodrivstoffet som ble omsatt i Norge i fjor oppfylte EUs bærekraftskriterier. Dette sikrer at det ikke er tatt i bruk arealer med stort biologisk mangfold eller høyt karbonlager for å produsere biodrivstoffet, og at biodrivstoffet representerer 50 prosent reduksjon i direkte klimagassutslipp beregnet over livsløpet (dyrking, foredling/ raffinering, transport osv.) sammenliknet med fossilt drivstoff.

Bruken av biodrivstoff i Norge har hittil stort sett vært basert på biodrivstoff fra matvekster. Raps var lenge det dominerende råstoffet, men i 2017 viste omsetningstallene fra Miljødirektoratet at nesten halvparten av biodrivstoffet som var omsatt var produsert fra palmeolje. Biodrivstoff som er produsert fra matvekster er forbundet med risiko for indirekte arealbruksendringer, og palmeolje er det mest problematiske råstoffet. Dersom eksisterende landbruksareal tas i bruk til produksjon av råstoff til biodrivstoff er det sannsynlig at landbruksproduksjonen helt eller delvis flyttes til nye arealer. Dette kalles indirekte arealbrukseffekter. Disse arealene kan være områder med høy biomangfoldsverdi eller høy karbonbinding.

Omsetningstallene for fjoråret viste også at andelen avansert biodrivstoff har økt kraftig. I 2017 utgjorde avansert biodrivstoff en femtedel av biodrivstoffet. Slikt biodrivstoff er ikke forbundet med risiko for indirekte arealbruksendringer.

Regjeringen er svært opptatt av at biodrivstoffet som omsettes i Norge er så bærekraftig som mulig og bidrar til å redusere klimagassutslipp både nasjonalt og globalt. Vi

ønsker å minske risikoen for indirekte arealbrukseffekter gjennom å redusere bruken av biodrivstoff fra matvekster, herunder palmeolje, og øke bruken av avansert biodrivstoff. Regjeringen jobber på flere måter for å oppnå dette.

I 2017 innførte regjeringen et delkrav som sikrer at en viss andel av biodrivstoffet som omsettes innenfor omsetningskravet er avansert biodrivstoff. Avansert biodrivstoff dobbelttelles også ved oppfyllelse av omsetningskravet. Dette betyr at 1 liter avansert biodrivstoff telles som 2 liter for drivstoffomsetternes oppfyllelse av omsetningskravet.

Regjeringen ønsker å styrke virkemidlene for å fremme avansert biodrivstoff og vil vurdere å øke delkravet om avansert biodrivstoff ytterligere i årene fremover. Dette vil avhenge av hvor mye avansert biodrivstoff som er tilgjengelig i markedet og til hvilken pris. Klima- og miljødepartementet har gitt Miljødirektoratet i oppdrag å arrangere et innspillsmøte med bransjen i løpet av høsten 2018.

Regjeringen vil også se nærmere på muligheten for å fremme avansert biodrivstoff gjennom avgiftssystemet. Stortinget har bedt regjeringen om å vurdere regelverk og avgifter for å fremme bruk av avansert bærekraftig biodrivstoff (anmodningsvedtak 751) og om å utrede muligheten for differensiert avgift på biodrivstoff utenfor omsetningskravet (anmodningsvedtak 1104). Klima- og miljøministeren og finansministeren vil komme tilbake Stortinget på egnet måte.

Klima- og miljødepartementet ser også nærmere på de mulighetene som ligger i regelverket for å forbedre informasjonen til forbrukerne om drivstoffet de kjøper, slik at de kan ta mest mulig informerte valg. Miljødirektoratet har ratt i oppdrag å vurdere dette.

Regjeringen støtter intensjonen bak Stortingets fire anmodningsvedtak av 2. juni 2017 om å sikre god klimaeffekt av bruken av biodrivstoff i Norge og å hindre utslippene forbundet med indirekte arealbruksendringer som følge av produksjon av biodrivstoff.

Anmodningsvedtakene skisserer spesifikke virkemidler som må vurderes konkret både i forhold til ønsket klimaeffekt og i lys av våre handelsrettslige forpliktelser etter EØS-avtalen, WTO-avtalene og andre frihandelsavtaler. Våre handelsrettslige forpliktelser setter generelle rammer for myndighetenes adgang til å begrense handelen gjennom lov, forskrift eller på annen måte.

Når det gjelder anmodningsvedtaket om forbud mot palmeolje i offentlig kjøp så reiser dette spørsmål som krever grundige vurderinger og derfor tar tid. Klima- og miljødepartementet jobber videre med oppfølgingen av alle de fire anmodningsvedtakene, og Klima- og mil-

jøministeren vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Videreutvikling av EUs politikk på dette området blir også svært viktig for Norge. Norske myndigheter arbeider aktivt for å påvirke EU-regelverket for å sikre at bærekraftskriteriene for biodrivstoff videreutvikles. Kli-

ma- og miljøministeren har tatt opp problemstillingen med palmeolje i biodrivstoff med flere ulike EU-land.

Jeg viser også til at Norge gjennom klima- og skoginitiativet samarbeider med andre lands myndigheter og med selskaper og organisasjoner for å oppnå en landbruksproduksjon som ikke fører til avskoging. Dette gir resultater.

SPØRSMÅL NR. 2177

Innlevert 31. august 2018 av stortingsrepresentant Ivar Odnnes

Besvart 11. september 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

«I avisa Gudbrandsdølen/Dagningen i dag står det at Øyertunnelen på E6 var stengt for vedlikehold frå 29.8. kl. 20 til 30.8. kl. 06. Omkjøring langs gamle E6 er stengt for modulvogntog. Alternativ rute for modulvogntog er da R3 gjennom Østerdalen, men denne vegen er nå stengt i tre veker pga. vegarbeid.

Er samferdselsministaren kjent med at transportkorridorane nord-sør da er fysisk stengt for modulvogntog i 10 timar, og vil ministeren foreta seg noe for å unngå at slikt ikke gjentar seg senere?»

Svar:

Mellom Kolomoen og Ulsberg skal E6 og rv 3 tene som omkøyringsvegar for kvarandre. På den måten skal vegenettet vere framkommeleg for modulvogntog når det er stengingar på den eine av desse to hovudvegane.

Statens vegvesen har rutinar for å sjekke at det er framkommeleg for modulvogntog på ein av desse vegane, eller ein lokal omkøyringsveg, når det skal gjerast vedtak om arbeidsvarslingsplanar som inneber stenging av veg.

Det var ein svikt i desse rutinane då E6 og rv 3 vart stengde på same tid den aktuelle dato, utan å sikre omkøyringsalternativ for modulvogntog. Då dette vart oppdaga, vart det ordna med ledebil og kolonnekøyring gjennom Øyertunnelen nettene 28. – 29. august og 29. – 30. august.

I etterkant av denne hendinga er rutinane i Statens vegvesen Region øst innskjerpa for å unngå at liknande situasjonar skal oppstå att.

Mange stader vil det ikkje vere praktisk mogeleg å etablere lokale omkøyringsvegar for modulvogntog. Likevel må tunnelar på tofelts vegar slike stader tidvis stengjast for å gjennomføre nødvendig vedlikehold. Det er derfor eit mål å sikre god informasjon og planlegging, slik at konsekvensane av slike stengingar blir så låge som mogeleg.

SPØRSMÅL NR. 2178

Innlevert 31. august 2018 av stortingsrepresentant Jan Bøhler

Besvart 10. september 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Styret i Helse Sør Øst vedtok 16/6-16 bygging av nytt lokalsykehus på Aker. De vedtok også at HSØ overtok styringen av gjennomføringen av prosjektet fra OUS. Tids-

rommet for byggingen av nye Aker er satt til 2021-27, og statsråden har gjentatte ganger forsikret Stortinget om at planene gjelder. Etter to år har OUS oppdagat at de ikke har ressurser til barn, føde og kvinne-klinikken på Ullevål

samtidig som utbyggingene på Aker og Gaustad skjer. De vil utsette nye Aker i 5 år.

Vil statsråden påse at HSØ avviser dette og følger planene?»

Svar:

Framtidig målbilde for Oslo universitetssykehus, med et samlet og komplett regionsykehus inkludert lokalsykehusfunksjoner på Gaustad, et stort akuttsykehus på Aker og et spesialisert kreftsykehus på Radiumhospitalet, ble vedtatt av meg i foretaksmøte den 22. juni 2016. Etappevis og parallell utbygging på Aker og Gaustad har ligget som en forutsetning for dette målbildet.

Utbyggingsperioden vil innebære utfordringer for Oslo universitetssykehus. Også i denne perioden, fram til målbildet er realisert, må Oslo universitetssykehus opprettholde forsvarlig pasientbehandling, arbeidsmiljø og økonomisk bærekraft. Gjennomføring av risikovurderinger skal avdekke risiko og identifisere tiltak som sikrer dette.

Utbyggingsplanene ved Aker og Gaustad er et stort løft for Oslo universitetssykehus. Det er nylig gjennomført risikovurderinger knyttet til gjenværende drift etter at første etappe på Aker og Gaustad er realisert. Videre er det gjennomført en risikovurdering av en eventuell faseforskyvning av byggefasene for Aker-Gaustad, hvor det ble forutsatt at enten Aker eller Gaustad bygges først.

Styret for Oslo universitetssykehus behandlet risikovurderingene i sitt møte 5. september 2018. Det ble gjort følgende vedtak, jf. foreløpig protokoll fra styremøtet:

- “1. Styret tar rapportene om risikovurdering til orientering.
2. Styret mener risikovurderingene av en eventuell faseforskyvning av første etappe mellom utbyggingene på henholdsvis Gaustad eller Aker viser at parallell utbygging og samtidig ibruktaking er mest hensiktsmessig.
- 3 . Styret ber om at rapportene oversendes Helse Sør Øst RHF.”

Styret ved Oslo universitetssykehus slår dermed fast at det mest hensiktsmessige er å bygge samtidig på Aker og Gaustad.

SPØRSMÅL NR. 2179

Innlevert 31. august 2018 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 7. september 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

«Hvilke muligheter har lokalsamfunnet og de lokale folkevalgte hatt til å møte Departementet før avgjørelsen om planprogrammet ble fattet, og hvordan stiller statsråden seg til forslaget om å inndra innsynsretten som er nedfelt i offentlighetsloven?»

BEGRUNNELSE:

Dagbladet kan i dag melde(31.august) at det har funnet sted møter mellom Bjørn Rune Gjelsten og hans selskap NOAH og statsråden angående deponi-saken i Brevik. Ordfører i Porsgrunn kommune, Robin Kåss, reagerer på at møtevirksomheten ikke har vært offentlig kjent, og at de er blitt holdt utenfor prosessen. Det er allerede kjent at kommunen og lokalbefolkningen ikke ønsker deponi for farlig avfall til Brevik.

I valgkampen var Venstre klare på at lokaldemokrati-et ikke skulle overkjøres. Velgere og lokale folkevalgte opplever likevel at de blir overkjørt i denne prosessen.

Videre er det en bekymring for regjeringens forslag om å inndra innsynsretten, som i realiteten innebærer mindre åpenhet, noe som er svært uheldig for demokratiet.

Svar:

Det var offentlig høring av forslaget til planprogram for et mulig deponi i Brevik fra 13. desember til 31. januar 2018, og det var da mulig å sende innspill til forslaget. Planprogrammet ble fastsatt 13. juli 2018.

Det har vært avholdt flere ulike møter i sakens anledning. Blant annet var det et offentlig møte om forslaget til planprogram i Brevik Kulturhus 10. januar 2018. Jeg hatt møte med Robin Kåss, ordfører i Porsgrunn kommune om saken 16. mars 2018. På dette møtet deltok også andre lokale politikere. Vern om Grenland – Nei til deponi ble tilbudt møte med statssekretær Atle Hamar, men takket nei til dette.

Forslaget om endringer i offentleglova hører inn under ansvarsområdet til justis- og beredskapsministeren og er nå til behandling i Justis- og beredskapsdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 2180

Innlevert 31. august 2018 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 7. september 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

«På hvilken måte mener statsråden dette harmonerer med tidligere løfter om åpenhet i saken når det ikke har vært mulig for noen å følge med på hvilke møter statsråden har hatt med mektige næringsaktører om deponi i Brevik, og medfører det riktighet at kun NOAH har hatt møter med departementet i forkant av beslutningen om å gå videre med det omstridte forslaget?»

Jeg hadde møte med NOAH v/Bjørn Rune Gjelsten 18. april 2018. I tillegg hadde statssekretær Alte Hamar møte med NOAH v/Bjørn Rune Gjelsten 12. juni 2018.

For øvrig hadde jeg også møte med Visit Nordvest med flere om et mulig deponi i Nesset 22. mars 2018, og med forslagsstiller i Nesset og ordføreren i Nesset kommune 8. juni 2018. Jeg hadde også møte med Norsk Industri om et mulig nytt deponi for farlig avfall 16. mai 2018.

BEGRUNNELSE:

Dagbladet kan i dag (31. august) melde at det har funnet sted møter mellom Bjørn Rune Gjelsten og hans selskap NOAH og statsråden angående deponi-saken i Brevik. Det framgår av Dagbladets artikkel at møtene er blitt kjent for offentligheten på bakgrunn av at det er bedt om innsyn i statsrådets elektroniske kalender, og først etter at vedtaket om å gå videre med NOAH ble fattet.

Svar:

Forslaget til planprogram har vært offentlig tilgjengelig siden desember 2017 og var på høring frem til 31. januar 2018. Et planprogram etter plan- og bygningsloven utarbeides av forslagsstiller. Klima- og miljødepartementet ble i denne saken oppnevnt som ansvarlig myndighet for å fastsette planprogrammet. At det har vært kontakt mellom forslagsstiller og departementet er naturlig i en slik prosess. Da Porsgrunn kommune spurte om innsyn i min kalender, ble innsyn gitt.

Det har vært avholdt møter med flere ulike aktører i sakens anledning. Blant annet var det et offentlig møte om forslaget til planprogram i Brevik Kulturhus 10. januar 2018. Jeg har selv hatt møte om saken med ordfører i Porsgrunn kommune Robin Kåss med flere 16. mars 2018. Vern om Grenland – Nei til deponi ble tilbudt møte med statssekretær Atle Hamar, men takket nei til dette.

SPØRSMÅL NR. 2181**Innlevert 31. august 2018 av stortingsrepresentant Cecilie Myrseth****Besvart 6. september 2018 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Norge var det første landet i verden som utarbeidet en nasjonal romlov. Loven trenger nå å oppdateres for å blant annet reflektere ny teknologi og nye aktører.

Er statsråden enig i at er et behov for å oppdatere Norges nasjonale romlov?»

BEGRUNNELSE:

En rapport fra Norsk Romsenter i 2017 slo fast at det er behov for å oppdatere Norges nasjonale romlov.

Svar:

Jeg er enig i at Norge må ha en tidsriktig og fremtidsrettet lov på dette området. Nærings- og fiskeridepartementet planlegger derfor et prosjekt om ny romlov, og tar sikte på å fremme en proposisjon til Stortinget i løpet av 2021.

SPØRSMÅL NR. 2182**Innlevert 31. august 2018 av stortingsrepresentant Cecilie Myrseth****Besvart 6. september 2018 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Ved behandling av dokument 8:122 S (2015-2016) «Representantforslag om en ny norsk romstrategi» ble det i november 2016 fattet et enstemmig vedtak i Stortinget om at regjeringen skal utarbeide en norsk romstrategi. Strategien er ikke lagt frem.

Når kan en forvente at regjeringen legger frem en sterkt forsinka nasjonal romstrategi?»

Svar:

Regjeringen tar sikte på å legge frem en romstrategi i 2019 og å presentere den for Stortinget på egnet måte i vårsesjonen 2019.

SPØRSMÅL NR. 2183**Innlevert 3. september 2018 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 10. september 2018 av fiskeriminister Harald T. Nesvik****Spørsmål:**

«Fisket etter snøkrabbe i Barentshavet er preget av klondyke-stemning, og det kan se ut som fisket er ute av kontroll, med umerkede og uoppløselige teiner. Rekefiskeri i

smutthullet mot Svalbard-sonen har fått opp mot 1 000 krabbeteiner i trålen og titusenvise av meter med tauverk. På et fire ukers oppryddingstokt på et lite areal fikk Fiskeridirektoratet 8 600 teiner og 270 000 m tau.

Hva gjør regjeringa for å snarest få oversikt, rydde opp og få snøkrabbefisket i lovlig og bærekraftige former?»

BEGRUNNELSE:

Fisket etter snøkrabbe i Barentshavet har vært preget av klondyke-stemming, og blitt omtalt som en kommende gullgruve. Men fisket er øyensynlig ute av myndighetenes kontroll.

Det er kjent at reketrålere som har vært i området smutthullet mot Svalbard-sonen i vår og sommer, har fått opp mot 1 000 krabbeteiner i trålen i tillegg til titusenvis av meter med tauverk. Dette er bruk som er mistet eller forlatt, og som fortsetter å fiske til evig tid om de ikke tas opp.

Regelverket for denne type fiske sier at faststående bruk skal være merket og at teinene skal produseres i en kvalitet som løser seg opp om de går tapt. Fiskere som har vært i området melder om et stort antall umerkede teiner. Er teinene ikke merket, blir det umulig å stille noen til ansvar i ettertid. Teinene er dessuten produsert i polyetylen, som ikke løser seg opp etter tid. Barentshavet er i ferd med å bli landets største renovasjonsaktør, bare at det driftes helt utenfor kontroll.

Fiskeridirektoratet gjennomførte i sommer et fire ukers tokt, der målet var å fiske opp gjenstående snøkrabbeteiner, hovedsakelig utenlandske teiner. Rapporten etter toktet fra 25.juli, viser at man fikk opp 8 600 teiner og 270 000 meter tauverk på fire uker, og ca. 15 000 krabber fordelt på disse teinene. Området Fiskeridirektoratet fikk dekket på toktets fire uker, kan med godvilje sies å tilsvare 10 % av det aktuelle arealet der det fangstes snøkrabbe. Man trenger ikke være spesielt god i hoderegning, for å skjønne omfanget av dette, uansett hvordan Fiskeridirektoratet la opp sitt tokt. La oss forutsette at Direktoratet har god fiskelykke, og har fått opp 75 prosent av den totale mengden. Da er det ikke utenkelig at vi snakker om 120 000 plast teiner utenfor myndighetenes kontroll, i et område rikt på fiskeresurser. I rapporten problematiserer Direktoratet at det er for liten kunnskap om disse teinene relatert til at de er produsert i et plaststoff. «Det finnes liten kunnskap i forhold til om disse reiskapane bidrar til mikroplast problematikken, men materialet som nyttast i teinene er ikkje av naturlig art i forhold til dei omgjevnader dei settast i». Rapporten slår også fast at det er teiner i sjøen, som har stått opp mot 1,5 år. Ifølge regelverket kan denne type teiner stå i sjøen noen dager, før de må tas opp. Det fins altså et regelverk, spørsmålet er hvorfor det ikke håndheves?

I tillegg til marin forsøpling, vil teinene kunne bedrive «fiske» til tilnærmet evig tid. Også dette problematiseres i Direktoratet sin rapport:

«Teiner som står utan at dei vert røkta sørger for ei skjult beskatning. Dette kallast ofte for «ghost fishing».

Det er uklart hva som har skjedd, og hvorfor myndighetene ikke har fulgt dette pioner-fisket tett, og hva som skal gjøres videre for å rydde opp og forebygge videre lovbrudd. Havet fylles med hundretusener av krabbeteiner, mange av disse umerkede og ulovlige plastteiner.

Svar:

Fisket etter snøkrabbe i Barentshavet er et relativt nytt fiskeri som har vært regulert siden 2015. Frem til i dag har hovedfokus vært å få mest mulig data og kunnskap ut av de reguleringene som har vært fastsatt, og gradvis la fiskeriet utvikle seg. Således har ikke snøkrabbefisket frem til i dag vært strengt regulert, noe som er normal situasjon når det utvikles et nytt fiskeri.

Fangst av snøkrabbe foregår på kontinentalsokkelen. Fra og med 1. januar 2017 har det bare vært tillatt for norske fartøy å fangste snøkrabbe i disse områdene. De fleste utenlandske fartøy hentet ut sine snøkrabbeteiner før denne datoen, men noe bruk fra utenlandske fartøy ble av ulike årsaker stående igjen etter at området fra 2017 ble stengt for utenlandske fartøy.

De 8 600 teiner som ble hentet opp av Fiskeridirektoratet i sommer, er teiner tilhørende utenlandske fartøy. Fiskeridirektoratet kjente teinenes plassering, og det er ikke slik at man måtte lete seg frem til teinene i et stort havområde eller at man nå har ryddet en viss «andel» av havområdet for gjenstående teiner. Fiskeridirektoratet har hentet ut alle kjente, utenlandske snøkrabbeteiner, men det kan ikke utelukkes at det står igjen urapporterte eller tapte teiner.

Fra sommeren 2018 ble det innført strengere regler for den norske flåten som fisker snøkrabbe. De viktigste endringene som ble innført var en stengningsperiode for fangst av snøkrabbe i tiden 15. juni - 15. september av hensyn til skallskipfteperioden for snøkrabbe. Det ble i tillegg innført en øvre begrensning i antall teiner per fartøy i aktivt fiske, og krav til hvor ofte og av hvem teinene kan røktes ble skjerpet.

I stengningsperioden skal alt bruk opp av sjøen. Dette var varslet i høringen før reguleringen ble fastsatt, og inntrådte tre uker etter at reguleringen var på plass. Snøkrabbefisket er et fiskeri som foregår langt til havs og en del av snøkrabbeflåten anførte at de fikk dårlig tid til å tilpasse seg stengningsperioden, mens andre deler av flåten hadde forberedt seg og hadde planlagt fisket sitt deretter. For enkelte skapte fartøyhavari og andre praktiske problemer ytterligere forsinkelser.

Det ble fra Nærings- og fiskeridepartementet formidlet til næringsorganisasjonen Fiskebåt at rederiene som hadde teiner stående i havet utover stengningsperioden måtte ha en plan for å ta disse opp, opplyse om teinenes posisjon og om når og hvordan teinene skulle tas opp. Rederiene skulle ha en tidsplan for å hente ut bruket. Dette ble utover sommeren fulgt opp av Fiskeridirektora-

tet, som også har gjort vurderinger av pålegg og bruk av tvangsmulkt ved brudd på havressursloven og deltakerlovens regler. Fiskeridirektoratet har opplyst at det står i underkant av 13 000 snøkrabbeteiner igjen på norsk sokkel i områdene hvor det har vært drevet snøkrabbefangst, og at det arbeides med å finne en løsning for å få opp disse teinene.

Det er også slik at dersom snøkrabbeteiner går tapt, har fartøyene plikt til å sokne etter disse redskapene. Hvis redskapen ikke gjenfinnes, er fartøyene pålagt å rapportere tapte redskaper til Kystvaksentralen. Redskapen skal være merket med informasjon om eier. Det er ifølge Kystvakten ikke meldt inn tapte snøkrabbeteiner. Det har helt siden 2015 vært krav om at teiner som benyttes til fangst av snøkrabbe skal merkes i hver ende av teinelenken ved å feste en merket garn-ring på teinen med fartøyets registreringsmerke.

Jeg vil understreke at dette er et problem vi tar på høyeste alvor, og vi skal jobbe for å få på plass ett enklere og bedre system slik at myndighetene kan destruere ulovlige teiner og sanksjonere de som ikke følger regelverket. I den prosessen skal det gjøres et arbeid opp mot relevante etater.

Nærings- og fiskeridepartementet har hele tiden vært tydelig på at alt av teiner skal tas til land i den perioden

snøkrabbefisket er stengt, og dette har blitt klart kommunisert til næringsaktørene. Det er ventet at den strammere reguleringen av snøkrabbefisket vil bidra til å redusere utfordringer med tapte snøkrabbeteiner, spøkelsesfiske mv. i tiden fremover. Reguleringen av snøkrabbe og de nye tiltakene som ble innført i 2018, skal evalueres etter årets sesong i dialog med næringen. Det vedtatte forvaltningssmålet for snøkrabbe er at den skal forvaltes med mål om bærekraftig høsting som gir grunnlag for verdiskaping for samfunnet, og med utgangspunkt i kunnskapsgrunnlaget om hvordan artene påvirker hverandre i økosystemet.

Jeg mener vi har igangsatt tiltak som legger bedre til rette for kontroll og oversikt over snøkrabbefisket fremover, samtidig som vi ivaretar de vedtatte forvaltningssmål.

Når dette er sagt, vil jeg selvsagt ikke utelukke at det finnes ytterligere teiner som kan ha blitt etterlatt eller mistet uten at det har blitt rapportert, med eller uten merking. All informasjon som måtte komme fra andre brukere av havet om hvor de har fått eller registrert teiner, vil være av interesse i forhold til eventuelle fremtidige opprydningstokt, på samme måte som andre rapporter om tapt redskap blir nyttiggjort når Fiskeridirektoratet planlegger sitt årlige tokt for å hente opp tapte fiskeredskap.

SPØRSMÅL NR. 2184

Innlevert 3. september 2018 av stortingsrepresentant Hadia Tajik

Besvart 17. september 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Kva er det økonomiske omfanget av avtaler mellom helseforetaka og Aleris, og vil helseministeren undersøke om det finnes andre, større, avvik i pris mellom behandling i offentlege sjukehus og behandling ved ein Aleris-klinikk, slik det er dokumentert for augesjukdommen våt AMD?»

GRUNNGJEVING:

Helse Sør-Øst har avtale med Aleris om behandling av augesjukdommen våt AMD. I Bergens Tidene 29. august 2018 kjem det fram at ein behandling kostar seks gangar meir på ein Aleris-klinikk, enn ved eit offentleg sjukehus.

Aleris har offentlege avtaler med dei fire helseforetaka på klinikkar over heile landet, mellom anna innan ortopedi, radiologi, øyre-nase-halse, augesjukdommar, urologi og generell kirurgi.

Svar:

Innledningsvis vil jeg vise til at det anbudet som representanten Tajik viser til i sitt spørsmål ble inngått under Stoltenberg II-regjeringen, da Jonas Gahr Støre var helse- og omsorgsminister. Avtaleperioden har gått ut og Helse Sør-Øst har nå inngått en ny avtale hvor prisen er vesentlig redusert.

Gjennom sitt sørge-for ansvar har de regionale helseforetakene ansvaret for å sikre spesialisthelsetjenester til befolkningen, enten gjennom egne helseforetak eller gjennom kjøp av tjenester fra private. Den store veksten i antall pasientbehandlinger, og reduksjonen i ventetid og helsekø, skjer i de offentlige sykehusene. Derfor vil også regjeringen først og fremst styrke de offentlige sykehusene, samtidig som vi ønsker at befolkningen skal kunne benytte ledig kapasitet hos private. Dette er en vik-

ting tilnærming for meg som helseminister i styringen av spesialisthelsetjenesten.

For å oppnå en robust offentlig spesialisthelsetjeneste har regjeringen satset på, og har prioritert, de offentlige sykehusene. Samtidig har vi også innført Fritt behandlingsvalg i 2015 for å redusere ventetiden, øke valgfriheten og stimulere de offentlige sykehusene til å bli mer kostnadseffektive. Dette er et viktig tiltak for å motvirke en utvikling mot en todelt helsetjeneste, siden private helsetjenester gjøres tilgjengelig for hele befolkningen.

Regjeringens medisin virker. Ventetiden totalt er redusert med 17 dager fra 2013 til 2017. For behandling av rus er ventetiden redusert med 27 dager. I 2017 sto det 65 000 færre pasienter i sykehuskø enn ved utgangen av 2013. Dette har regjeringen oppnådd ved å gi pasienten større valgfrihet, og ved å legge til rette for bedre utnyttelse av den samlede kapasiteten i spesialisthelsetjenesten, enten det er offentlige sykehus, avtaler med private eller ideelle sykehus, avtalespesialister, eller gjennom avtaler med private leverandører.

Det er vanskelig å sammenligne kostnadseffektiviteten mellom offentlige sykehus og private leverandører.

Imidlertid viser rapporten Pasientrettigheter og bruk av private kommersielle sykehus fra 2013, at oppnådde anbudspriser for dagkirurgiske operasjoner hos private tilbydere i gjennomsnitt for landet var bare 65 % av enhetsprisen i innsatsstyrt finansiering i 2010 og 2011. En av hovedforklaringene på dette er nok at private tilbydere ikke har akuttberedskap, men kun tar i mot elektive pasienter. Dette gir de private sykehusene større mulighet enn de offentlige til å strømlinjeforme behandlingsaktiviteten og dermed redusere

kostnadene.

Når det gjelder oppfølging av inngåtte avtaler med private helsetilbydere, herunder Aleris, så er det mitt hovedinntrykk at helseforetakene har gode etablerte regimer for oppfølging. Dette er viktig for å sikre at de til enhver tid gjeldende avtaler både gjennomføres på en økonomisk gunstig måte, og ikke minst at det er god kvalitet på tjenestene som ytes til befolkningen. Jeg forutsetter at de i sin avtaleforvaltning også har et øye for alternative løsninger hvis dette er tilgjengelig.

SPØRSMÅL NR. 2185

Innlevert 3. september 2018 av stortingsrepresentant Hadia Tajik

Besvart 10. september 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Kva meiner statsråden om ein situasjon i helse- og sosialtenestene der personar som før ville vore tilsett/ arbeidstakar, heller vert bedt om å opptre som sjølvstendig næringsdrivande/ oppdragstakar, og er statsråden uroa for ei utvikling der offentleg velferd i større grad vert utført av sjølvstendig næringsdrivande/ oppdragstakarar framfor fast tilsett?»

GRUNNGJEVING:

Aleris gjennomfører helse- og sosialtenester med ulike offentlege oppdragsgivarar, der tenestene vert utført av sjølvstendige næringsdrivande/ oppdragstakar. Fagforeninga deira, Fagforbundet, har den siste tida framlagt påstandar om grove brot på arbeidsmiljøloven, ein arbeidsgivar som organiserer seg vekk frå arbeidsgivaransvaret og medarbeidarar som gjer oppgåver som går langt utover kva man kan krevje av ein arbeidstakar.

Selskapet Din Utvikling er ein av NAV sine eksterne leverandører av tiltak, og som fyrst valde å gjennomføre tiltak med rettleiarar som hadde status som sjølvstendig næringsdrivande/ oppdragstakar framfor arbeidstakar. Ei utgreiing frå advokatfirmaet Wiersholm på oppdrag frå Arbeids- og velferdsdirektoratet, konkluderte med at ein rettleiar er å rekne som arbeidstakarar slik arbeidsmiljølova og andre lovverk definerer dette. Bruken av sjølvstendig næringsdrivande var derfor i strid med norsk lov, og dei sjølvstendig næringsdrivande har i ettertid fått tilbod om å verte arbeidstakar i selskapet, med tariffavtale.

Svar:

Regjeringen mener at fast ansettelse skal være hovedregelen i norsk arbeidsliv, også innen offentlig velferd. Dette gjelder uavhengig av om det offentlige leverer velferdstjenesten selv, eller om velferdstjenesten leveres gjennom private tilbydere. Samtidig er det helt legitimt å være selvstendig næringsdrivende. Regjeringen legger vekt på

å styrke entreprenørskap og muligheten for å skape sin egen arbeidsplass.

Vi har en arbeidsmiljølov som skal sikre at de som har behov for lovens vern og rettigheter får det. Lovens arbeidstakerbegrep setter rammer, og det er realiteten som avgjør om du kan anses som arbeidstaker eller selvstendig oppdragstaker. Jeg forutsetter at både offentlige og private virksomheter sørger for å operere lovlig, og ikke unndrar seg arbeidsgiveransvaret hvis den som utfører arbeidet rent faktisk er arbeidstaker.

De statlige etatene har fått en fellesføring om at det forventes at de går foran i arbeidet med å fremme et

seriøst arbeidsliv. Etatene skal ved tildeling av oppdrag og i oppfølging av inngåtte kontrakter sikre at deres leverandører følger lover og regler.

Regjeringen har også fokus på utviklingen rundt ulike tilknytningsformer i arbeidslivet. Ny teknologi, globalisering og demografiske endringer utfordrer arbeidslivet slik vi kjenner det. Regjeringen er opptatt av kunnskapsinnhenting på dette området, og har satt i gang flere forskningsprosjekter som omhandler valg og utbredelse av tilknytningsformer i arbeidslivet, herunder selvstendig oppdragstakere. Vi vil følge nøye med på utviklingen, og kontinuerlig vurdere om det er behov for tiltak.

SPØRSMÅL NR. 2186

Innlevert 3. september 2018 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 11. september 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Hvert år forsvinner barn fra skolen, uten at skolene får tilgang til opplysninger om hvor de oppholder seg. Arbeids- og velferdsdirektoratet vil ikke samarbeide med Oslo kommune om å dele slike opplysninger, fordi de har strenge regler for taushetsplikt. Det er behov for å dele informasjon på tvers av etater for å være trygge på at alle barn får opplæring.

Vil statsråden endre loven slik at informasjon kan deles?»

BEGRUNNELSE:

Hvert år opplever Oslo-skoler at mange barn aldri møter til skolestart, eller at de har langvarig udokumentert fravær. Ofte har familiens lokale NAV-kontor opplysninger om hvor barna oppholder seg, men NAV-kontoret har ikke lov til å dele disse opplysningene med skolene eller Utdanningsetaten, på grunn av strenge regler om taushetsplikt.

Det er akkurat den informasjonen NAV sier de har, som vil være til stor hjelp for skolemyndighetene, nemlig om barnet oppholder seg i Norge, eventuelt at barnet går på skole i en annen kommune, eller at NAV ikke har funnet familien og på det grunnlag stanset barnetrygden. Denne informasjonen er til stor hjelp for Utdanningsetaten, slik at de kan gjøre bedre vurderinger av om de skal henlegge en sak, anmelde eller fortsette sin søken etter eleven.

Utdanningsetaten søkte i desember 2017 Arbeids- og velferdsdirektoratet om å få dispensasjon fra reglene om taushetsplikt, slik at NAV-kontorene kan gi opplysninger om foreldre og barns oppholdssted, eventuelt kun opplysninger om hvorvidt familien befinner seg i utlandet eller en annen kommune. Det er søkt om dispensasjon fra taushetsplikten etter NAV-loven § 7 tredje ledd, jf. forskrift til NAV-loven av 30. juni 2006 (nr. 736). I mai 2018 svarte Av.dir på søknaden med et avslag. I svarbrevet fra Arbeids- og velferdsdirektoratet begrunnes avslaget med «at opplysninger til andre offentlige myndigheter berregis så langt det er nødvendig for å fremje Arbeids- og velferdsetatens oppgaver. Opplysningene kommunene har behov for vil i hovudsak være egne til å fremje dykkar oppgaver, og i liten grad fremje Arbeids- og velferdsetatens oppgaver.»

Svar:

Regjeringen er svært bekymret for barn som ikke møter opp til skolestart og har derfor allerede tatt flere grep siden vi tiltrådte.

Jeg vil innledningsvis presisere at det antakelig er ganske få tilfeller der arbeids- og velferdsforvaltningen har opplysninger om hvor barn til tjenestemottakere faktisk oppholder seg som kommunen ikke har selv. Samtidig kan det heller ikke utelukkes at forvaltningen i noen tilfeller har slik informasjon.

Jeg er derfor fornøyd med at Arbeids- og velferdsdirektoratet har invitert Oslo kommune til et møte for å gå

gjennom saken på nytt, også for å vurdere om det er mulig innenfor gjeldende regelverk å gi dispensasjon fra taushetsplikten for noen av de etterspurte opplysningene.

Informasjonsdeling mellom ulike offentlige instanser og etater reguleres av personopplysnings-loven, forvaltningsloven og den særlovgivningen som gjelder på de forskjellige områdene. Regelverket skal balansere hensynet til personvern med hensynet til en effektiv forvaltning.

Spørsmålet er om dagens regelverk balanserer disse hensynene på riktig måte. Arbeids- og velferdsforvaltningen er dessuten i en spesiell situasjon, da forvaltningen består av en statlig etat og av kommunene. På denne bakgrunn ga Arbeids- og sosialdepartementet i mai 2018 et forskningsoppdrag om en omfattende gjennomgang av alle bestemmelsene om taushetsplikt, informasjonsinnhenting og informasjonsdeling som arbeids- og velferds-

forvaltningen bruker i sitt daglige virke. Rapporten skal leveres innen 1. februar 2019.

Med denne som utgangspunkt vil Arbeids- og sosialdepartementet vurdere hvordan motstridende hensyn bør balanseres og hvilke lovendringer som eventuelt er hensiktsmessige. Dette arbeidet har vi startet opp, og vi vil arbeide videre med disse problemstillingene.

I et slikt arbeid vil det også være nødvendig å se hen til andre forhold knyttet til personvernlovgivningen og forvaltningsloven. Personopplysningsloven er nylig endret for å harmonere med EUs personvernforordning. På noen områder er personvernet med dette skjerpet i forhold til tidligere. Videre ble forvaltningslovutvalget opprettet i 2015, og det pågår dermed nå et arbeid for å se på behovet for revidering av forvaltningsloven. Utvalget skal avgi sin innstilling innen 1. februar 2019.

SPØRSMÅL NR. 2187

Innlevert 4. september 2018 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 11. september 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

«Kan statsråden redegjøre for fremdriften i arbeidet med oppfølgingen av Stortingets vedtak om forslag til tiltak og virkemidler for overvannsproblematikk, inkludert en vurdering av en egen sektorlov for vann- og avløp samt anslå tidsmessig når Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med sak om dette?»

BEGRUNNELSE:

I juni 2017 behandlet Stortinget representantforslag fra Senterpartiet om en sektorlov for vann- og avløpssektoren, jf. Innst. 436 S (2016–2017). Forslaget om legge fram forslag til en sektorlov for vann- og avløpssektoren fikk ikke flertall. Imidlertid ble det flertall for følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå anbefalingene fra overvannsutvalget (NOU 2015:16), og komme tilbake til Stortinget på egnet måte med forslag til tiltak og virkemidler for overvannsproblematikk, inkludert en vurdering av en egen sektorlov for vann- og avløp.»

I Prop 1S (2017–2018) under Klima- og miljødepartementet er følgende vurdering knyttet til vedtaket fra Innst 436 S (2016–2017):

«Regjeringa arbeider med å gjennomgå tilrådingane frå overvassutvalet (NOU 2015: 16). Det er foreslått ein pakke av verkemiddel som må sjåast i samanheng og som til saman vil

medverke til å oppnå måla om å førebyggje skade på busetnad, infrastruktur, helse og miljø. Regjeringa vil komme tilbake til Stortinget på eigna måte.»

Svar:

God håndtering av overvann er svært viktig når vi skal tilpasse oss et klima i endring. Både mer ekstremnedbør og samfunnsutviklingen med mer fortetting vil hver for seg øke intensiteten i overvannsavrenning. Mange kommuner jobber godt og er kommet langt i arbeidet med å forebygge overvannsskader. Arbeidet med å følge opp overvannsutvalgets utredning gis høy prioritet av Regjeringen. Utvalget har foreslått en rekke endringer i flere lover. Disse må sees i sammenheng og berører ulike samfunnsaktører og flere av lovendringsforslagene må konsekvensvurderes før endringer kan sendes på høring og fremmes for Stortinget. Dette gjelder også utvalgets forslag til endringer i vass- og avløpsanleggslova om regulering av forholde mellom kommunen som anleggseier og abonnentene som tjenestemottakere. Jeg viser til budsjettproposisjonen for 2018 hvor det fremgår at Regjeringen vil komme tilbake til Stortingets vedtak om oppfølging av overvannsutvalgets utredning på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 2188**Innlevert 4. september 2018 av stortingsrepresentant Kari Kjønås Kjos****Besvart 11. september 2018 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Kan kommunalministeren redegjøre for hva regjeringen gjør for å følge opp følgende punkt i regjeringsplattformen: “Regjeringen vil gjennomgå regelverket for selvkostberegning av kommunale avgifter med sikte på et tydeligere regelverk som sikrer lave gebyrer for folk flest.”?»

BEGRUNNELSE:

Vi har den siste tiden sett flere eksempler på hvordan kommunale gebyrer, i alt for stor grad, varierer i kommunene. Bekymringer rundt tallene er løftet fram av blant andre Forbrukerrådet og Huseiernes Landsforbund, og det kan tyde på at selvkostbegrepet blir misbrukt når vi ser de store variasjonene. I forbindelse med denne saken blir det også pekt på effektiviseringspotensialet og etterslepet på vann og avløp, samt problematisk lange ventetider for byggesøknader. Jeg vil også vise til den danske modellen der man har løst utfordringene med selvkost på en tilsynelatende bedre måte enn vi har fått til i Norge.

Svar:

For vann-, avløps- og renovasjonstjenestene, byggesaksbehandlingen samt enkelte andre områder som er knyttet til myndighetsutøvelse, eller tjenester hvor kommunen har et rettslig monopol, fastsetter lovverket på de respektive tjenesteområdene at kommunen kan dekke kostnadene ved tjenestene gjennom brukerbetaling. Kommunene kan altså ta seg betalt for hva det koster å produsere disse tjenestene (selvkost), men ikke tjene på det. Selvkostprinsippets nærmere innhold beror på en tolkning av lover og forskrifter for de ulike tjenesteområdene. Dagens regler utdyper ikke hvilke kostnader som kan inngå i selvkost. Siden kostnadsbegrepet kan ha ulike økonomifaglige betydninger, kan det oppstå rettslig tvil om hvordan selvkost skal beregnes og hvilke kostnader kommunen kan og ikke kan kreve dekket. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har utarbeidet retningslinjer som skal utfylle særlovgivningen og veilede kommunene. I motsetning til lover og forskrifter, som pålegger kommunene bestemte plikter, er imidlertid retningslinjene for beregning av selvkost ikke rettslig bindende overfor kommunene.

Det har vært behov for en rettslig klargjøring på dette feltet. I ny kommunelov er det derfor gitt overordnede regler for hvordan selvkost skal beregnes. Loven ble vedtatt av Stortinget i juni 2018 og vil tre i kraft i 2020. Kommunal- og moderniseringsdepartementet vil med hjemmel i den nye loven følge opp regjeringserklæringen og utdype

disse reglene ytterligere i en egen forskrift. Forskriften vil bli sendt på høring neste år og vil tre i kraft i 2020.

Rettsgrunnlaget for kommunale gebyrer på tjenester hvor selvkost er satt som en øvre ramme, vil med dette bli todelt. Hjemmelen for selvkost og hvilke tiltak og tjenester som kan finansieres gjennom gebyrer fra innbyggerne, framgår av de ulike særlovene. Hvilket kostnadsbegrep, hvilke prinsipper og hvilken metode som skal legges til grunn når det øvre taket for de samlede gebyrinntektene på en tjenesteområde skal beregnes, skal skje etter kommunelovens regler, med mindre særlov sier noe annet.

Å lovfeste regler for hvordan gebyrgrunnlaget (selvkost) skal beregnes, vil gi et tydeligere og mer oversikkelig regelverk, hvor selvkostbegrepet normeres på tvers av sektorer. Det vil kunne gi økt bevissthet rundt kommunenes selvkostberegninger og bidra til bedre praksis og en lik forståelse av hvilke kostnader som kan dekkes, slik at man unngår overprising og at gebyrnivået varierer mellom kommuner kun fordi kommunene har ulik forståelse av hva som ligger i selvkostbegrepet. Lovendringen gir også grunnlag for en bedre og mer effektiv kontroll med kommunenes gebyrinntekter, ved at en får klarere kontrollkriterier som kommunens praksis kan vurderes opp mot.

SPØRSMÅL NR. 2189**Innlevert 4. september 2018 av stortingsrepresentant Espen Barth Eide****Besvart 10. september 2018 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Hvordan vil statsråden hindre at Norge blir verdens «bitcoin-mine» og at kraftforbruket til en spekulasjonsøkonomi fortrenger viktig kraftintensiv norsk industri?»

BEGRUNNELSE:

Den underleggende teknologien for bitcoin og andre kryptovalutaer, blokkjeder, har stort potensiale for å gi nye, innovative løsninger på en rekke ulike felt. Den kan gi reduserte transaksjonskostnader, øke informasjonssikkerheten og skape nye forretningsmodeller hvor blokkjede-teknologi overtar oppgaver knyttet til kontroll og verifisering som i dag i varetas av mennesker og institusjoner.

Samtidig er det som Finansministeren peker på i sitt svar til Stortinget 20.12.2017, betydelige utfordringer knyttet til fremveksten av kryptovalutaer som sådan: «private digitale valutaer er attraktive for kriminelle aktiviteter, for eksempel hvitvasking og skatteunndragelse, blant annet fordi transaksjonene ikke kan spores tilbake til enkeltpersoner.»

Innrettingen på el-avgiften, som er ment å ivareta kraftintensiv industri kombinert med viktige miljøhensyn, gir nå en særegen fordel i utviklingen av kryptovaluta i Norge. Graving, «Mining», av kryptovalutta er svært energikrevende. Slik graving kan i prinsippet gjøres hvor som helst på kloden, og den fremste variable kostnaden i prosessen er kraftprisen. Det er derfor naturlig at de som vil drive med dette, trekkes mot land der elektrisk kraft er særlig lavt priset.

Det er viktig for Norge at vi tiltrekker oss investeringer og arbeidsplasser innen ny teknologi, men vi må samtidig sikre at energibruken ikke fortrenger annen viktig kraftintensiv industri, fremmer ulovlig virksomhet eller undergraver statenes autoritet som primær utsteder av betalingsmidler.

Det kan derfor diskuteres om kryptovalutta-graving er en type aktivitet som skal tilgodeses med særlig lav el-avgift.

Svar:

Redusert avgift på elektrisk kraft som leveres til datasentre med uttak over 5 MW, ble iverksatt fra 1. januar 2016, jf. Prop. 1 LS (2015–2016) Skatter, avgifter og toll, se side 140–141. Fra 1. januar 2017 ble vilkåret for redusert sats satt ned til uttak over 0,5 MW. Formålet var å gjøre Norge

attraktivt for lokalisering av store datasentre, herunder for internasjonale aktører, jf. Prop. 1 LS (2016–2017) Skatter, avgifter og toll 2017, se side 145. Med datasenter menes foretak som har lagring og prosessering av data som sin hovedsakelige næringsvirksomhet. Skattedirektoratet har i en forklaringsuttalelse av 27. juni 2018 kommet til at den reduserte satsen også omfatter datasentre som utvinner kryptovaluta.

Elektrisk kraft som brukes til kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser har fullt fritak for elavgiften. Det aller meste av kraftintensiv industri er omfattet av dette fritaket, mens datasentre med uttak over 0,5 MW betaler redusert sats, tilsvarende som annen industri. I 2018 er redusert sats 0,48 øre per kWh. Elavgiften gir dermed kraftintensiv industri et fortrinn fremfor annen industri og datasentre.

Sverige, Danmark og Finland har lignende regler om avgiftslettelse for store datasentre som i Norge. Redusert sats er satt like lavt i Sverige og Danmark, mens Finland har noe høyere sats. Redusert sats i elavgiften for store datasentre er derfor ikke en særegen fordel i Norge.

Selv om vi så langt ikke har fått noen av de store, internasjonale datasentrene hit til landet, har det kommet og er på vei, en rekke etableringer av datasentre som er store etter norsk målestokk. Norske eiere og kommuner står bak mange av datasentrene som er etablert, under bygging eller planlagt, hvorav en stor del i distriktene.

Datasentrene som nyter godt av avgiftsreduksjonen, brukes av mange kunder og til ulike formål. I den store mengden data som lagres og prosesseres av sentrene, kan det ikke utelukkes at noe knytter seg til kriminell aktivitet basert på kryptovaluta. Kriminelle aktiviteter basert på kryptovaluta er selvsagt like uønsket som annen økonomisk kriminalitet. Slik kriminalitet må først og fremst bekjempes gjennom regulering og kontroll med finansielle transaksjoner.

En eventuell avgrensning som utelukker avgiftsreduksjon for elektrisk kraft som leveres til for eksempel utvinning eller omsetning av kryptovaluta, har verken vært utredet eller foreslått tidligere, men Finansdepartementet antar det kan være vanskelig å gjennomføre og kontrollere en ordning som forutsetter et avgiftsmessig skille etter formålet med datakapasiteten som blir anvendt.

SPØRSMÅL NR. 2190**Innlevert 4. september 2018 av stortingsrepresentant Sheida Sangtarash****Besvart 13. september 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hvor mange leger i offentlig helsevesen har eierandeler i private medisinske institusjoner som det offentlige enten kjøper tjenester av eller som utfører helsetjenester som blir betalt helt eller delvis av det offentlige?»

Svar:

Innledningsvis vil jeg vise til mitt svar til Stortinget datert 9. mars i år knyttet til representant-forslaget om å unngå rolleblanding i helsetjenesten, jf. Dokument 8:134 S (2017-2018).

Helsepersonell har etter helsepersonellovens § 19 på nærmere vilkår plikt til på eget tiltak å varsle arbeidsgiver om bierverv, engasjement, eierinteresser m.v. som vil kunne komme i konflikt med hovedarbeidsgivers interesser. Denne bestemmelsen er også ment å styrke helsepersonells medvirkning til å bygge opp om habilitet, lojalitet og ikke minst trygghet i møte med pasienter og pårørende. Helsepersonell har en særlig aktsomhetsplikt som skal bidra til at det ikke kan stilles tvil om hvorvidt pasientens behov går foran behandlers egne interesser.

De regionale helseforetakene har utover dette utviklet og implementert retningslinjer og systemer for enhetlig rapportering og kontroll av ansattes bierverv. Det er i tilknytning til dette etablert personalprosedyrer i alle helseforetak for situasjoner hvor sykehuset mener konkrete bierverv strider mot de begrensninger som er fastsatt i adgangen til å ha bierverv.

I foretaksmøtet i de regionale helseforetakene i januar 2013 ble det stilt krav om at eventuelle brudd på sykehusenes retningslinjer, helsepersonellovens orienteringsplikt om bierverv, forvaltningslovens habilitetsregler mv., må bli fulgt opp på en tilfredsstillende måte av det enkelte sykehus som arbeidsgiver. I samme foretaksmøtet ble det også stilt krav om at de samme prinsippene skulle tas inn i rammeavtalene med private leverandører av spesialisthelsetjenester, og at de regionale helseforetakene skulle rapportere fra dette arbeidet i årlig melding.

Helse Nord RHF har i dag ikke detaljerte opplysninger om legers eierandeler i private medisinske institusjoner. Helseforetakene arbeider imidlertid med å forbedre rutiner og systemer for å registrere og følge opp bierverv, engasjement, eierinteresser m.v. som vil kunne komme i konflikt med hovedarbeidsgivers interesser.

I registreringssystemet i helseforetakene i Helse Midt-Norge er det 22 leger som har privat virksomhet ved sid-

en av sin stilling i helseforetakene, men det fremkommer ikke om dette er medisinsk aktivitet.

I Helse Vest var det i juni 2018 registrert 8 leger med eierforhold i privat kommersiell helserettet virksomhet. Det fremkommer ikke om dette er virksomheter som det offentlige kjøper tjenester av, eller om de utfører helsetjenester som helt eller delvis blir betalt av det offentlige.

Ifølge Helse Sør-Øst RHF viser registreringene at 13 leger har eierinteresser i andre virksomheter i deres region, men presiserer at heller ikke disse tallene lar seg spore tilbake til enkeltfirmaer. Helse Sør-Øst RHF viser til retningslinjene for bierverv som omtaler ansattes forhold til eierinteresser i andre virksomheter slik (styresak 050/2010, vedlegg 2):

“Arbeidstakeren må ikke ha eierskap eller styreverv i virksomhet eller utføre oppgaver og aktiviteter for virksomhet som har en slik funksjon eller slike forretningsmessige interesser at det kan reises tvil om arbeidstakerens lojalitet eller habilitet”.

Avslutningsvis vil jeg vise til Riksrevisjonens undersøkelse av helseforetakenes håndtering av bierverv (Dokument 3:2 (2017–2018)) som viser at det i alle helseregioner er en underreportering av registreringsverdige bierverv. Resultatene fra undersøkelsen viste at både ansatte og ledere i helseforetakene i for liten grad rapporterer om bierverv, og at systemene som er etablert for å rapportere og følge opp bierverv ikke brukes godt nok. I tråd med disse funnene vil det derfor kunne være ansatte i helseforetakene som ikke har rapportert at de har eierandeler i private virksomheter. Det er dessverre begrensede muligheter for helseforetakene til å fange opp eierinteresser som ikke er registrert direkte til dem. Helseforetakene har for eksempel ikke tilgang til skatteregistre eller data som kunne ha avdekket dette.

Jeg ba på bakgrunn av Riksrevisjonens undersøkelse de regionale helseforetakene om å følge opp Riksrevisjonens hovedfunn og anbefalinger om håndtering av bierverv. Dette skjedde i felles foretaksmøte i januar i år. Jeg har senere fulgt opp dette i felles oppfølgingsmøte med de regionale helseforetakene i juni i år, hvor jeg ba om at de regionale helseforetakene utvikler en plan for et felles forbedringsarbeid på dette området. Departementet vil i det videre oppfølgingsarbeidet også følge opp representantens spørsmål om registrering og rapportering av eierandeler i private medisinske institusjoner.

SPØRSMÅL NR. 2191

Innlevert 4. september 2018 av stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde

Besvart 12. september 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Hva vil gjennomsnittlig skattesats på husholdningenes inntekter være i 2060 vs. i dag dersom ingenting gjøres (dvs. at vi fremskriver dagens atferd), og hva er definisjonen på “gjennomsnittlig skattesats på husholdningens inntekter”?»

BEGRUNNELSE:

Produktivitetskommissjonen, ledet av professor Jørn Rattsø, (2016) har tidligere sagt at gjennomsnittlig skattesats vil være 65 % dersom lav produktivitetsvekst vedvarer med tilhørende lav inntekstvekst. Bakgrunnen for dette var blant annet framskrivninger knyttet til eldrebølge, lavere oljeinntekter og vekst i offentlige utgifter. Dersom det er mulig å presentere en oppdatert tabell for årene fremover, er dette ønskelig.

Svar:

I perspektivmeldingen som ble lagt frem i fjor, innebærer basisforløpet et finansieringsbehov i 2060 på 5,3 pst., målt som andel av BNP for Fastlands-Norge. Dersom hele finansieringsbehovet dekkes inn gjennom økte direkte skatter for husholdningene, tilsvarer det en økning i gjennomsnittlig skattesats på mellom 8 og 10 prosentenheter. Om økningen ville vært nærmere 8 eller nærmere 10 prosentenheter, ville avhenge av hvordan skatteøkningen antas å få tilbakevirkninger på arbeidstilbudet og skattegrunnlaget for finansieringen av offentlige utgifter. Gjennomsnittlig skattesats vil ved skatteinndekning av finansieringsbehovet dermed øke fra 25 pst. i 2017 til mellom 33 og 35 pst. i 2060.

Gjennomsnittlig skattesats er her gitt ved direkte skatter og trygdeavgifter for husholdningene som andel av husholdningenes inntekter før skatt. Produktivitetskommissjonen, som det vises til i begrunnelsen for spørsmålet, benytter en annen avgrensing for gjennomsnittlig skattesats. Den viktigste forskjellen er at produk-

tivitetskommissjonen regner med arbeidsgiveravgift fra arbeidsgiverne i husholdningenes skattebetalinger (se figur 4.9 i NOU2016:3).

I basisforløpet i perspektivmeldingen legges det til grunn en viss økning i yrkesdeltakelsen blant eldre frem mot 2060. Dersom dette ikke skjer, men dagens arbeidsmarkedstillknytning etter alder kjønn og landbakgrunn videreføres (demografiforløpet), beregnes finansieringsbehovet frem mot 2060 til 6,0 pst. målt som andel av BNP for fastlands-Norge. Ved skatteinndekning som for basisforløpet, vil gjennomsnittlig skattesats for husholdningene da øke med ytterligere 1 prosentenheter til mellom 34 og 36 pst. i 2060.

I basisforløpet er det tatt utgangspunkt i en langsiktig oljepris på 510 2017-kroner per fat og en langsiktig gasspris på 1,85 2017-kroner per sm³. Tabell 1 viser utslagene i finansieringsbehov og skatteinndekning ved lavere oljepris (410 2017-kroner) og tilsvarende relativ justering av prisene for andre petroleumsprodukter (gass, NGL).

I basisforløpet er det tatt utgangspunkt i en realavkastning av SPU på 3 pst. frem mot 2100 og et tilsvarende uttak fra SPU. Tabell viser utslagene på finansieringsbehov og skatteinndekning dersom det alternativt legges til grunn realavkastning på henholdsvis 2 pst., med tilsvarende justering av uttaket.

I et alternativ med raskere styrking av tjenestetilbudet (økte standarder) er det lagt til grunn en årlig standardøkning på 1 pst. i både sykehussektoren (0,5 prosentenheter mer enn i basisforløpet) og hjemme- og institusjonsbasert pleie av eldre (1,0 prosentenheter mer enn i basisforløpet). For eldreomsorgen er standardveksten i dette beregningsalternativet om lag på linje med veksten i årene 1993 – 2013. I produktivitetskommissjonens beregninger er det lagt til grunn en årlig standardvekst på 1 pst. for samlet offentlig tjenesteyting, ikke bare innenfor helse og omsorgssektoren.

Tabell 1 Finansieringsbehov og skatteinndekning frem mot 2060

	Finansieringsbehov		Gjennomsnittlig skattesats for husholdningene	
		Uten effekter på arbeidstilbud	Med effekter på arbeidstilbud	
2017-nivå. Prosent				25,1
Basisforløp, 2060-nivå. Prosent	5,3	32,8		34,9
<i>Endringer sammenliknet med basisforløp, prosentenheter</i>				
Demografiforløp	0,7	0,9		1,1
Lav oljepris	1,2	1,8		2,3
Lav avkastning	2,4	3,5		4,4
Styrket tjenestetilbud	4,9	7,1		9,0
Effektiv forvaltning	-3,2	-4,7		-5,9

Tallene i tabellen gjelder i utgangspunktet for hvert beregningsalternativ sett isolert, men resultatene blir ikke veldig feil om man summerer ulike endringer i forutsetningene. For eksempel vil da lavere oljeinntekter og sterkere vekst i offentlige utgifter øke behovet for å øke den gjennomsnittlige skattesatsen for husholdningene med 9 – 11 prosentenheter utover økningen som følger av basisforløpet. Dette innebærer en samlet økning i denne skattesatsen fra rundt 25 pst. til mellom 42 og 46 pst.

Når det gjelder produktivitetsvekst i offentlig sektor, har den stor betydning for behovet for ressursinnsatsen i

offentlig forvaltning, og dermed for finansieringsbehovet fremover. Produktivitet i offentlig sektor er en vanskelig målbar størrelse, og vi har derfor ikke informasjon som kan bekrefte om produktivitetsveksten i offentlig sektor har gått ned parallelt med fallet i privat sektor det siste tiåret. Beregningene i perspektivmeldingen viser likevel at en økning i effektiviteten i offentlig forvaltning på $\frac{1}{4}$ pst. per år, ville redusert innstrammingsbehovet frem mot 2060 med 3,2 prosentenheter pst., svarende til at behovet for økning i den gjennomsnittlige skattesatsen for husholdningene ville bli redusert med 5 - 6 prosentenheter.

SPØRSMÅL NR. 2192

Innlevert 4. september 2018 av stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde

Besvart 12. september 2018 av finansminister Siv Jensen

pørsmål:

«Dersom Norge hadde tilsvarende lavt sykefravær og andel av befolkningen på uføretrygd som i Sverige, hvilken innvirkning hadde dette hatt på antall årsverk i arbeid og evt. milliarder i besparelser for samfunnet (gjærne fordelt på offentlig og privat sektor)?»

BEGRUNNELSE:

I Norge var 8,9 % i alderen mellom 20-66 år ufør i 2012, i følge Perspektivmeldingen. I Sverige var da tallet 6,3 %. Sykefraværet i 2016 var i Norge på 6,6 %, mot 3,8 % i Sverige. I Norge var antallet årsverk utenfor arbeidslivet som følge av sykefravær 106 900 i 2016, og for uføretrygd var tallet 295 000. Vi er nysgjerrige på hva tallet ville vært gitt svenske tall på sykefravær og uføretrygd, og gjerne også hvilke besparelser dette kunne gitt samfunnet.

Svar:

Tall fra Eurostat viser at om lag 3,5 pst. av alle sysselsatte i Norge var midlertidig fraværende fra arbeid på grunn av sykdom i gjennomsnitt i perioden 2012-2015. Det er om lag 1 prosentenheter høyere enn i Sverige. Eurostats tall viser antall sysselsatte som er helt fraværende på grunn av sykdom sammenhengende i minst en uke, og baserer seg på arbeidskraftundersøkelsen. Det innebærer at graderte sykmeldinger og korttidsfravær ikke fanges opp i tallene.

I Perspektivmeldingen ble det utført en beregning for å illustrere effekten på arbeidstilbudet av at sykefraværet i Norge kom ned på samme nivå som i Sverige. Regneek-

semplet viste at antall midlertidig fraværende på grunn av sykdom i Norge i 2016 da ville blitt redusert med 25 000 personer. Med en forutsetning om at disse jobbet like mange timer som gjennomsnittet av de sysselsatte det året (1400 timer), så tilsvarer det en økning i antall utførte timeverk på 0,9 pst. Dersom dette slår ut i en tilsvarende økning i verdiskapingen, innebærer det en økning i BNP for Fastlands-Norge samme størrelsesorden, anslagsvis 25 mrd. kroner.

Beregningene innebærer at reduksjonen i sykefraværet gir en økning på om lag 20 000 årsverk.

I 2015 mottok 8,9 pst. av befolkningen i aldersgruppen 20-64 år uføretrygd i Norge. I samme år mottok 6,0 pst. uføretrygd i Sverige.

I Perspektivmeldingen 2017 ble det utført en beregning for å illustrere hvor mange færre som ville mottatt uføretrygd i Norge dersom uføreandelen i Norge var lik uføreandelen i Sverige i 2015. Beregningen viste at antall personer med uføretrygd i Norge i 2015 da ville blitt redusert med om lag 90 000 personer.

Effekten på sysselsettingen av en reduksjon i uføreandelen er svært usikker, bl.a. fordi det er en del mottakere av uføretrygd som allerede er i jobb. I perspektivmeldingen ble det på usikkert grunnlag lagt til grunn at det var et potensial for at om lag 70 000 flere personer kunne bli sysselsatt. For å illustrere en mulig effekt på antall utførte timeverk ble det beregningsteknisk videre lagt til grunn at de 70 000 nye sysselsatte i gjennomsnitt arbeidet 1000 timer pr. år. Det innebærer en økning i antall utførte timeverk på $1\frac{3}{4}$ pst. Dersom dette slår ut i en tilsvarende økning i verdiskapingen, innebærer det en økning i BNP

for Fastlands-Norge i samme størrelsesorden, anslagsvis 50 mrd. kroner.

Beregningene innebærer at reduksjonen i antall mottakere av uføretrygd øker antallet årsverk med om lag 40 000.

Beregningene, både når det gjelder sykefravær og uføretrygd, har karakter av å være regneeksempler, og er usikre. I perspektivmeldingen ble det ikke publisert

beregninger på hvordan slike endringer i sykefravær og uføretrygding ville slått ut i offentlige finanser.

Basert på tall fra Nav over utbetalingen av sykepenger og utbetalingen av uføretrygd per mottaker anslås reduksjonen i sykefraværet og reduksjonen i antallet på uføretrygd å gi en innsparing i utbetalingen av sykepenger på i størrelsesorden 10 mrd. kroner og en innsparing i utbetalingen av uføretrygd med om lag 24-25 mrd. kroner.

SPØRSMÅL NR. 2193

Innlevert 4. september 2018 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 11. september 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

«Kan statsråden gjøre rede for hvorfor Klima og miljødepartementet ikke viderefører dispensasjonen til å bruke kunstig lys og elektronisk overvåkning av jervebås under lisensfelling av jerv i Oppland mens evaluering pågår?

Vil statsråden ta initiativ til å endre loven for å åpne for nye og mer effektive jaktmetoder for uttak?»

BEGRUNNELSE:

I et oppslag i Gudbrandsdølen Dagingen er rovviltnemda i Oppland skuffet over at Klima- og miljødepartementets avslag om videreføring av kunstig lys og elektronisk overvåkning av jervebås under lisensfellingen.

Kunstig lys på åte og elektronisk overvåkning av båser har vært gjennomført i fire år i Oppland. Først tre år som et av mange prøveprosjekt i jervejakta i Norge, og deretter ytterligere et år på dispensasjon.

Viltnemda i Oppland mener at både lys og overvåkning kan bedre dyrevelferden i jakta. De mener lys bedrer sikten for skytteren, og dermed gir større muligheter for et bedre uttak. På båsen gir overvåkningen jegeren muligheten til å komme raskere ut til dyret.

Svar:

Jeg viser til at Klima- og miljødepartementet over en treårperiode (fra og med lisensfellingsperioden 2015-2016 til og med lisensfellingsperioden 2017-2018) har åpnet for at ti ulike prøveprosjekter fordelt omkring i landet kan prøve ut nye virkemidler med mål om mer effektiv lisensfelling av jerv. Virkemidlene i prosjektene har i første rekke vært bruk av kunstig lys ved åtejakt på jerv og elektroniske varslingsystemer/kamera for tilsyn med fangstbåser.

En forutsetning for prøveordningen var at prosjektene skulle sluttføres ved lisensfellingsperiodens slutt i 2018 og at det skulle gjennomføres en faglig evaluering før det tas stilling til veien videre.

Det er heller ikke adgang etter det regelverket som ble vedtatt i 2015 til å videreføre ordningen nå, siden det følger av forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst at prøveordningen varer t.o.m. 15. februar 2018.

Jeg er opptatt av å gjennomføre den faglige evalueringen av prøveprosjektene før jeg tar endelig stilling til eventuelle permanente endringer i regelverket. Samtidig er det et mål at bestandsreguleringen skjer gjennom ordinær lisensjakt.

Jeg vil derfor raskt gjennomføre en ny vurdering av spørsmålet om en mulig forlengelse av prøveordningen.

SPØRSMÅL NR. 2194**Innlevert 4. september 2018 av stortingsrepresentant Ivar Odnes****Besvart 13. september 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

«Vil statsråden setje i verk tiltak for å betre lønsemda i godstransporten, og kva konsekvensar ser statsråden for måloppnåinga om meir gods på bane når Cargonet no reduserer tilbodet sitt?»

BEGRUNNELSE:

Førre veke melde Cargonet om redusert rutetilbod for gods på jernbana. Strekingane dette går utover er Sørlandsbanen, Dovrebanen, Bergensbanen og Nordlandsbanen. I dag kunne me lese om at selskapet seier opp omlag 50 tilsette. Det har vore stor semje på stortinget om at overføring av gods frå bane til sjø er eit viktig område. Riksrevisjonen har og kritisert måloppnåinga på dette feltet.

Svar:

Regjeringa satsar på jernbanen, noko som kjem til uttrykk i utviklinga dei siste åra. I Nasjonal transportplan 2018-2029 har ein lagt opp til å nytte 327,5 mrd. kroner til jernbanen gjennom planperioden. Til trass for ei vekst i mengda gods som blir transportert med jernbanen, har

togselskapa opplevd dårleg lønsemd for containerttransporten med tog. At CargoNet gjer tilpassingar i rutetilbodet og i arbeidsstokken vitnar om at lønsemda er utfordrande.

Samferdselsdepartementet har merka seg CargoNet si avgjerd, og vil følge utviklinga i selskapet og næringa. Samstundes er godsmarknaden open, og dei ulike operatørane driv si verksemd på eit forretningsmessig grunnlag. Regjeringa kan legge til rette for godstransport på jernbane gjennom føreseielige og gode rammevilkår.

I Nasjonal transportplan 2018-2029 er det lagt opp til ei "godspakke" på til saman 18 mrd. kroner. Godspakka inneheld ei rekke tiltak i infrastrukturen som vil styrke godstransporten. Tiltaka i godspakka tar tid å bygge ut. For å halde på, og helst auke, den nåverande godstransporten med jernbane i tråd med dei politiske måla om å overføre 30 pst. av gods på strekningar over 300 km frå veg til sjø og bane før 2029, har Samferdselsdepartementet satt ned ei arbeidsgruppe som skal vurdere moglege midlertidige støtteordningar for godstransport med jernbane. For å kunne gjøre ein heilskapleg vurdering av situasjonen for gods på jernbana, ynskjer eg å vente på arbeidsgruppa si anbefaling, som kjem i oktober, før vi konkluderer med behovet for eventuelle tiltak.

SPØRSMÅL NR. 2195**Innlevert 4. september 2018 av stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen****Besvart 7. september 2018 av landbruks- og matminister Bård Hoksrud****Spørsmål:**

«I Bondebladet 30.8 kan vi lese om saue- og grisebonden Anders Tveite, som ikke rakk fristen for å søke om produksjons- og avløsertilskudd. Han står nå i fare for å miste hele tilskuddet han har hatt på rundt 200 000 kroner. Grunnen er at fristene for å søke produksjonstilskudd siden i fjor er gjort absolutte, og dispensasjonssøknad som er sendt til fylkesmannen ble derfor avvist.

Vil statsråden se på hvordan ordningen kan gjøres mindre rigid, for å unngå slike dramatiske konsekvenser?»

BEGRUNNELSE:

Bondebladet skriver 30.8 om bonden Anders Tveite som bommet på søknadsfristen for produksjons- og avløsertilskudd med to timer. Selv om saksbehandlingen av søknadene i følge avisen ikke starter før 14 dager etter fristen, har Tveites forsøk på å få løst dette blitt avvist både av kommunen og fylkeskommunen. Dette pga. at det er satt en absolutt frist for søknader. Under behandlingen av årets jordbruksoppgjør advarte Ap, SP og SV mot nettopp dette i følgende merknad:

“Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti merker seg at de absolutte søknadsfristene for produksjonstilskudd gir store økonomiske konsekvenser med muligheter for konkurs-er. Dette systemet er vesentlig strengere og mer rigid enn for eksempel skatte- og avgiftsrapporteringen for andre næringsdrivende. Disse medlemmer ber om at det utredes mer fleksible ordninger som tar hensyn til effektiv forvaltning og søkers behov for fleksibilitet”.

Saken som Bondelaget skrev om 30.8 viser hvor store konsekvenser den absolutte fristen kan få, og spørsmålet er om statsråden er villig til å se på saken på nytt.

Svar:

Jeg har stor forståelse for at bonden kan synes at systemet er rigid, og at det kan være vanskelig å gå glipp av tilskudd fordi man ikke har søkt i tide. Samtidig er det slik at vi er avhengig av å sette frister for at bonden skal få søkt om, og få utbetalt tilskudd.

Fristene for å søke produksjonstilskudd ble bestemt i jordbruksoppgjøret 2016. Partene ble da enige om at søknadsfristene 15. mars og 15. oktober skulle være absolutte, men at det skulle være mulig å endre innsendt søknad i 14 dager etter søknadsfristen, uten at det skulle medføre trekk i tilskuddet. Partene slo videre fast at det

fortsatt skulle være mulighet til å dispensere fra søknadsfristene i særlige tilfeller, jf. Prp. 133 S (2015-2016).

Det er altså mulig å få levert inn søknaden senere enn fristen dersom bonden har en særlig grunn til det. Dette er en sikkerhetsventil ment for bønder som uforskyldt ikke rekker søknadsfristen. Typisk vil dette være der bonden ikke var i stand til å levere søknad på grunn av en ulykke, alvorlig sykdom, sykehusopphold eller lignende. Tilsvarende system praktiseres blant annet av Statens lånekasse for utdanning.

At søker for eksempel har glemt fristen eller det har kommet noe i veien på tampen, slik at søker ikke rakk å fylle ut søknaden i tide, vil vanligvis ikke være noe særlig tilfelle.

Jeg vil legge til at søknadssystemet åpner ca. to uker før søknadsfristen, og at søker dermed har god tid til å få levert søknaden. Alle foretak som søkte om produksjonstilskudd året før får også tilsendt en melding fra Altinn i forkant av hver søknadsperiode (i forkant av 1. mars/1. oktober), der Landbruksdirektoratet informerer om kommende søknadsomgang. Det blir samtidig gitt varsel på sms og/eller e-post om at foretaket har mottatt slik informasjon.

I forbindelse med kommende jordbruksoppgjør vil jeg ta spørsmålet om endringer i søknadsfristene opp med faglagene, og gjøre en vurdering av om det er behov for endringer sett i lys av erfaringene så langt.

SPØRSMÅL NR. 2196

Innlevert 4. september 2018 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 12. september 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Hvordan vil statsråden sørge for at lokaliseringen av NAVs kontaktsenter på Agder bidrar til å støtte opp under avtalen som ligger til grunn for sammenslåingen av de to Agderfylkene, og kan hun bekrefte at man vil lytte til de politiske signalene fra regionen, før endelig vedtak om lokalisering blir fattet?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med at flertallet i fylkestingene både i Aust-Agder og Vest-Agder vedtok å be om en frivillig fylkessammenslåing, ble punkt 8.8.1 i utredningen «En ny region Agder?» en del av grunnlaget for vedtaket. Punkt 8.8.1 sier blant annet følgende: «Flertallet ønsker å etablere en sterk

regional stat i det ene fylket med Fylkesmannen som hovedelement, mens en vil prioritere oppbyggingen av det regionale folkevalgte nivået i det andre fylket.»

Videre sies det at man vil: «Bygge opp Arendal som hovedsete for regional stat, med så mange statlige virksomheter og tiltak som mulig i Arendal/Aust-Agder», og at «Enkelte andre statlige virksomheter som i dag er lokalisert i begge fylker flyttes til Arendal/Aust-Agder. Dette gir en overvekt av nye arbeidsplasser i Aust-Agder.» Deretter er Nav sitt fylkesledd plassert i Aust-Agder (Arendal) med en anslått styrking på 59 arbeidsplasser fra Vest-Agder til Aust-Agder og Arendal. Dette var det også tett dialog med daværende kommunal- og moderniseringsminister om. 23.juni 2017 kunne Agderposten meddele at arbeids- og sosialministeren bekreftet at Arendal får NAVs nye re-

gionkontor. «Jeg tror dette er en veldig god løsning for regionen og for NAV», uttalte ministeren i den forbindelse.

Undertegnede har fått flere henvendelser fra ordføreren i Arendal kommune om at forutsetningene for samlingen av NAV Agder i Arendal nå ser ut til å forvitte, i forbindelse med omorganiseringen ledelsen i NAV Agder har satt i gang. Arendal kan komme til å ende opp i minus når det gjelder statlige NAV-arbeidsplasser, gjennom at NAV hjelpemidler er i ferd med å flyttes til Lillesand, og i tillegg kan det se ut til å bli en reduksjon i antall arbeidsplasser som flyttes fra NAVs fylkesledd i Kristiansand til Arendal. Det skal foreligge en anbefaling om å samle NAVs kontaktsenter i Kristiansand, og en slik flytting av NAVs kontaktsenter vil få betydelige negative konsekvenser for Arendal, som i dag har om lag 34 arbeidsplasser knyttet til sitt senter. For at sammenslåingen mellom Aust-Agder og Vest-Agder fylker skal gå best mulig, er det særdeles viktig at de løftene som er blitt gitt til Aust-Agder og Arendal når det gjelder blant annet statlige arbeidsplasser blir fulgt opp.

I mitt skriftlige spørsmål nr. 1767 bekrefter kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland at NAVs fylkesledd på Agder skal samles i Arendal: «I den forbindelse besluttet Arbeids- og sosialdepartementet at Arbeids- og velferdsetatens regionkontor, med spesialenheter, for Agder skal legges til Arendal. Denne avgjørelsen er tatt og fastholdes.» Hun viser samtidig til at en samling av NAVs fylkesledd i seg selv ikke ser ut til å kunne oppfylle antall NAV-arbeidsplasser som tidligere er blitt lovet til Arendal: «Jeg har fått opplyst fra Arbeids- og velferdsdirektoratet at dette for Agder samlet sett kan innebære at det blir noen færre arbeidsplasser ved det nye regionkontoret med spesialenheter i Arendal enn samlet bemanning ved tilsvarende enheter i Aust- og Vest-Agder.» Når regjeringen i tillegg har tillatt at NAV hjelpemidler flyttes fra Arendal og ikke samles i Arendal, blir situasjonen ytterligere forverret. I forbindelse med lokaliseringen av kontaktsenteret for NAV Agder har regjeringen nå en mulighet til å bidra positivt til å følge opp avtalen om sammenslåing av Aust-Agder fylke og Vest-Agder fylke, alternativet er at man undergraver innholdet i denne avtalen ytterligere.

Svar:

I sitt svar til representant Mørland på spørsmål 1767, som var utarbeidet i samråd med meg, redegjorde kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland for ulike forhold som har betydning for organiseringen av Arbeids- og velferdsetatens virksomhet, herunder lokalisering og dimensjonering av etatens ulike enheter. På overordnet nivå dreier dette seg om Arbeids- og velferdsdirektørens myndighet til å bestemme organiseringen av Arbeids- og velferdsetaten, samtidig som beslutningene skal være i tråd med regjeringens lokaliserings-politikk. I tillegg forutsetter departementet at etaten løpende vurderer tiltak

som kan øke kvaliteten på tjenestene, samt at etaten følger opp de klare effektiviseringskrav som regjeringen har gitt alle offentlige virksomheter.

De organisatoriske endringene som kommer i Agder er knyttet til ny vedtatt regionstruktur for arbeids- og tjenestelinjen i Arbeids- og velferdsetaten, og Arbeids- og sosialdepartementets beslutning om at Arbeids- og velferdsetatens regionkontor, inklusive spesialenheter, for Agder skal legges til Arendal.

Arbeids- og sosialdepartementets beslutning legger ikke føringer for den konkrete lokaliseringen av andre enheter i Agder. Jeg har eksempelvis fått opplyst at etaten har besluttet å legge Hjelpemiddelsentralen for Agder til Lillesand, for å gi en hensiktsmessig og fremtidsrettet organisering av hjelpemiddelområdet i Agder.

Representanten spør spesifikt om NAV Kontaktsenter. Denne delen av etatens virksomhet står overfor store endringer i årene framover. Når flere søknader og tjenester blir automatiserte med fullverdig digital selvbetjeningsløsning, supplert blant annet med ulike former for chat, forventes det at antall henvendelser som krever fysisk eller telefonisk kontakt med en veileder går ned. Samtidig skal NAV Kontaktsenter fortsatt sikre god ivaretagelse av de ikke-digitale og mest sårbare brukergruppene hvor behovet for veiledning er større.

Det er derfor utredet endringer i organiseringen av kontaktsentrene der en flytter mer ressurser til møtet med bruker og reduserer administrative kostnader, samtidig som sentrene blir i stand til å håndtere fremtidig nedbemanning. Jeg har fått opplyst at ledelsen ved NAV Kontaktsenter derfor har anbefalt en sammenslåing av dagens to kontaktsentre i Arendal og Mandal, og at den nye enheten blir lokalisert i Kristiansand. Et viktig argument ved valg av denne lokasjonen har vært at flest mulig medarbeidere fra dagens to kontaktsentre skal kunne opprettholde sitt arbeidsforhold i etaten.

Jeg forholder meg til at det ligger innenfor myndighetsområdet til arbeids- og velferdsdirektøren å bestemme plasseringen av NAV Kontaktsenter i Agder, og at dette gjøres blant annet med bakgrunn i vurderinger knyttet til tjenesteutvikling og effektivisering, for å kunne tilby best mulig tjenester til innbyggerne i Agder.

SPØRSMÅL NR. 2197**Innlevert 5. september 2018 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 13. september 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

«Palmeoljeindustrien er en hovedårsak til ødeleggelsene av regnskogen i Sørøst-Asia. Palmeoljediesel bidrar til enda høyere klimagassutslipp enn fossilt drivstoff, og truer troverdigheten til satsingen på biodrivstoff i Norge.

Er statsråden enig i at et forbud mot palmeoljediesel i offentlige innkjøp vil være et svært effektivt tiltak for å få ned bruken av palmeolje og at det ikke er noen juridiske hindringer for at Norge innfører et slikt forbud?»

BEGRUNNELSE:

Biodrivstoff i norske dieseltanker har utviklet seg til en betent klima-sak. Årsaken er at nesten halvparten av biodrivstoffet som selges i Norge er basert på palmeolje. Ifølge Regnskogfondet er palmeoljeindustrien hovedårsaken til ødeleggelsene av regnskogen i Sørøst-Asia.

For over et år siden forsøkte Stortinget å ta grep. Mot Høyre og Frp's stemmer, ble regjeringen pålagt å innføre et forbud mot palmeoljebasert biodrivstoff i offentlige innkjøp. Det vil blant omfatte offentlig transport.

Vedtak 753 fra 2. juni 2017 er "Stortinget ber regjeringen gjennom forskrift til lov om offentlige anskaffelser stille krav om at det ikke skal benyttes biodrivstoff basert på palmeolje eller biprodukter av palmeolje. Forskriftsenndringen skal tre i kraft så snart som mulig."

Dagbladet skriver 4. september at "ifølge en ny ekspertutredning er det ingen juridiske hindre for å innføre et norsk forbud mot palmeoljedrivstoff. Regjeringens egen rapport om det samme holdes hemmelig." Det refereres at forklaringen fra regjeringen på hvorfor dette tar tid, har vært at forbudet må vurderes opp mot internasjonale handelsforpliktelser vi har tatt på oss gjennom EØS-avtalen og WTO.

Advokat og partner i DLA Piper, Robert Myhre, en av Norges fremste eksperter på offentlige anskaffelser har på oppdrag fra Regnskogfondet, Zero og stiftelsen Miljømerking i Norge, gjort en juridisk vurdering av palmeoljeforbudet. Han sier til Dagbladet at "det er ingenting, verken i EØS-avtalen eller WTO-regelverket, som hindrer Norge i å innføre et slikt forbud" og "det er full adgang til å innføre dette, så for meg er det vanskelig å forstå hvorfor dette har tatt så lang tid. Da må det være andre grunner".

Sett i lys av dette er det vanskelig å forstå hvorfor regjeringen bruker så lang tid på å gjennomføre et viktig miljøtiltak som Stortinget har vedtatt.

Svar:

Jeg viser til Stortingets anmodningsvedtak av 2. juni 2017 der Stortinget ber regjeringen om å stille krav om at det ikke skal benyttes biodrivstoff basert på palmeolje eller biprodukter av palmeolje gjennom forskrift til lov om offentlige anskaffelser.

Våre handelsrettslige forpliktelser setter generelle rammer for myndighetenes adgang til å begrense handelen gjennom lov, forskrift eller på annen måte. Dette er kompliserte spørsmål som krever grundige vurderinger og derfor tar tid. Jeg vil informere Stortinget på egnet måte når det er konkludert i saken.

Jeg viser for øvrig til mine svar på spørsmål 1555 fra stortingsrepresentant Åsmund Aukrust og spørsmål 2124 fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken.

Jeg er opptatt av at biodrivstoff som omsettes i Norge er bærekraftig, og at det bidrar til å redusere klimagassutslipp både nasjonalt og globalt. Jeg viser til mitt svar på spørsmål 1510 fra stortingsrepresentant Haltbrekken der jeg gjør rede for virkemidlene for biodrivstoff og helheten i arbeidet på området.

SPØRSMÅL NR. 2198**Innlevert 5. september 2018 av stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal****Besvart 13. september 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vil helseministeren bidra til at det gjennomføres en uavhengig risiko- og sårbarhetsanalyse før det gjennomføres endringer i ambulansetjenesten på Helgeland?»

BEGRUNNELSE:

Helgelandssykehusets nye ambulanseplan for hele Helgeland har skapt stor uro og usikkerhet i befolkningen. Det er tvil om korrekte tall for reisetid er brukt når en skal vurdere responstiden, og for Hattfjelldal kommunes del har Helse Nord grepet inn og pålagt Helgelandssykehuset å få utført en ekstern risiko- og sårbarhetsanalyse før planen settes ut i livet. For å sikre legitimitet i befolkningen og trygghet for at hensyn til liv og helse er ivaretatt, er en uavhengig vurdering viktig også for befolkningen på Nesna, i Lurøy og på Rødøy.

Svar:

Befolkningen skal ha trygghet for at de får hjelp raskt når den trenger det. Det er de regionale helseforetakene som har ansvar for ambulansetjenesten i sin region. Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet redegjørelse fra Helse Nord RHF om Helgelandssykehusets nye ambulanseplan.

Kravene til helsefaglig kompetanse i ambulansetjenesten har økt de siste årene. Det framgår av Akuttmedisinforskriften at ambulansetjenesten som hovedregel skal bemannes med tilstedevakt. Helse Nord opplyser at Helgelandssykehuset i 2014 satte i verk et arbeid for å sette tjenestens personell bedre i stand til å takle framtidens krav på en forsvarlig måte. Arbeidet skulle legge bedre til rette for kompetansebygging, samtrening med kommunalt helsepersonell og vedlikehold av praktiske ferdigheter. Det ble utarbeidet utkast til ny ambulanseplan som ble lagt fram for helseforetakets administrasjon i september 2015. Helse Nord opplyser at det var kommunal deltakelse i arbeidet.

Etter seks måneders høring ble planen lagt fram for helseforetakets styre i juni 2016. Høringssvarene bar preg av at berørte kommuner var negative. Før styrebehandlingen ble planen analysert ut fra et risiko- og sårbarhetsperspektiv. Risiko- og sårbarhetsanalysen tok utgangspunkt i konsekvensene for hele befolkningen på Helgeland, og tok i mindre grad for seg enkeltkommuner, opplyser Helse Nord.

Helse Nord opplyser videre at intensjonen med ambulanseplanen er å endre ambulansepersonellets arbeid-

splaner fra hjemmevaktordninger til vakt på vaktrom – i tråd med akuttmedisinforskriften. En slik endring vil åpne muligheter for rotasjon av personell fra små til større tjenester, og gjøre det lettere å legge kompetansebygging og regelmessige øvelser inn i personellets turnus.

Etter henvendelser fra Hattfjelldal kommune ba Helse Nord RHF i januar 2018 Helgelandssykehuset om å gjøre en ny vurdering av forsvarlighet og risiko knyttet til de foreslåtte endringene i kommunen. Helse Nord leder arbeidet med risiko- og sårbarhetsanalysen med støtte fra eksterne rådgivere.

Helse Nord opplyser avslutningsvis at Helgelandssykehusets administrerende direktør i juni gjennomførte en dialogrunde med alle kommunene i foretaksområdet og at det planlegges tilsvarende møter i midten av oktober. Det vil bli rettet spesiell oppmerksomhet mot ambulanseplanen. Når prosessen i Hattfjelldal er ferdig vil en gjennomgang bli satt i verk i de øvrige berørte kommunene, med risiko- og sårbarhetsanalysen fra Hattfjelldal som mal. Jeg oppfatter at en slik prosess er i tråd med det representant Lyngedal etterspør.

SPØRSMÅL NR. 2199**Innlevert 5. september 2018 av stortingsrepresentant Rigmor Aasrud****Besvart 11. september 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

«Hvor stor har økningen av forsendelser som er omfattet av 350-kronersgrensen, vært etter endring av beløpsgrensen, hvilke investeringer er gjort i Posten Norge som følge av dette, og hva ville portoinntektene vært om forsendelsene ikke hadde vært omfattet av reguleringene som gjør det billigere for utviklingsland å sende post (UPU)?»

BEGRUNNELSE:

Etter at grensen for avgiftsfri import av varer ble økt til 350 kroner har antall forsendelser til Norge økt. Det hevdes at det kommer om lag 15 millioner forsendelser bare fra Kina. En stor del av disse pakkene sendes med fly og gir derved et høyt miljøavtrykk. Dersom tilsvarende produkter hadde blitt sendt fra en norsk nettbutikk ville en større andel blitt sendt med skip, og miljøavtrykket ville blitt mindre. Et stort antall pakker/brev må lagres, distribueres og sendes internt i Norge. UPU-ordningen gjør at Posten ikke får dekket sine kostnader, og det antas at det også har medført investeringer for Posten Norge.

Svar:

Eg har presentert spørsmåla for Posten Norge AS (Posten) og svaret er delvis basert på opplysningane frå Posten.

Tollgrensa i Norge vart endra frå 200 kr ekskludert frakt til 350 kr inkludert frakt frå 1. januar 2015. Talet på lågverdi netthandelssendingar frå utlandet var relativt stabilt, med ein svak vekst i fleire år fram mot 2016. Posten opplevde så ein relativt kraftig vekst frå våren 2016 og gjennom 2017, men har i 2018 sett ein markant nedgang. Gjennomsnittleg årleg vekst i talet på netthandelssendingar frå utlandet under tollgrensa frå og med 2015 til no er mellom 8 og 9 prosent. Veksten frå midten av 2016 og i 2017 kom særleg frå Kina, og i 2017 kom drygt halvparten av total netthandelsimport under tollgrensa frå Asia. Mange vestlege land har sett ei liknande utvikling i talet på sendingar frå Kina/Asia.

Posten sine tall tyder dermed på at endringa i tollgrensa hadde liten effekt på talet på lågverdi netthandelssendingar frå utlandet. Dette vert støtta av at over 80 prosent av sendingane inneheld varer til ein verdi av under 100 kroner. Til samanlikning har PostNord i Sverige, ifølgje Posten, oppgitt ein gjennomsnittleg vareverdi på 56 svenske kroner i netthandels-brevsendingar som vart tollbehandla våren 2018. Sett saman med erfaringane frå andre land er det dermed rimeleg å tru at veksten i sendingar frå utlandet frå rundt midten av 2016 og ut 2017 heng

saman med utvikling av betre netthandelsløysingar og -plattformer, vareutval, forbrukarane sin kjennskap til netthandel o.l., og ikkje med endringane av tollgrensa i Norge.

Posten har ikkje opplyst om investeringar selskapet har måtta gjere eller vald å gjere som følgje av endringane av beløpsgrense.

UPU sitt regelverk inneber ei regulering av ratane («prisane») for brevdistribusjon i mottakarlandet som ofte er lågare enn tilsvarende prisar i høgkostland som Norge. Denne problemstillinga gjeld ikkje pakkeprodukt, og dermed i praksis berre lågverdi-netthandelsvarer som i dei fleste tilfelle vert sende som brevsendingar. Mellom anna på grunn av aktivt arbeid frå norsk side, vart UPU sine brevratar i 2016 vedtatt auka kvart år frå 2018 til og med 2021. Etter denne opptrappinga vil utviklingsland (der Kina vert rekna med) betale dei same ratane som industriland for distribusjon i mottakarlandet av brevsendingar som inneheld e-handelsvarer. I tillegg har Posten forhandla med ei rekkje andre postselskap og oppnådd betre ratar/prisar på ein stor del av e-handelsendingane. Ifølgje selskapet bidreg derfor netthandelsimporten av lågverdivarer positivt til å dekke felleskostnadene i det norske postnettet.

SPØRSMÅL NR. 2200**Innlevert 5. september 2018 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 10. september 2018 av fiskeriminister Harald T. Nesvik****Spørsmål:**

«DN skriver 5.9 at oppdrettslaks har rømt fra Salmars nye "rømningssikre" havmerd utenfor Frøya. Rømningen skyldes en åpen luke som førte til at merden krenget. Dermed kunne et foreløpig ukjent antall laks svømme ut i havet. Havmerden har en kapasitet på 1,6 mill. laks. Fiskeridirektoratet viser til tilsynsmessige utfordringer med denne type anlegg, som har en helt annen konstruksjon enn andre oppdrettsanlegg.

Hvordan vil statsråden følge opp saken for å sikre at sikkerhetsfokus ivaretas på de nye havmerdene?»

Svar:

Hendelsen 3.9.2018 ved Ocean Farming AS sin Havfarm på lokalitet Håbranden utenfor Frøya i Trøndelag er en rømningssak som følges opp av Fiskeridirektoratet region Trøndelag i samsvar med gjeldende retningslinjer.

Akvakulturregelverkets bestemmelser om rømning gjelder for alle akvakulturanlegg. I en tildelingsprosess må søkere blant annet framlegge dokumentasjon som viser

hvordan man vil oppfylle og ivareta plikten til å forebygge og begrense rømning. Dette gjelder selvsagt også for de som er tildelt utviklingstillatelser.

Alle deler av dagens akvakulturregelverk og refererte standarder er ikke like godt tilpasset drift ved de innovative anleggskonseptene som har blitt tildelt utviklingstillatelser. Disse søkerne har derfor måttet dokumentere at sikkerhetsnivå og rømningssikring i det konkrete prosjektet er lik eller bedre enn det som gjelder for konvensjonelle anlegg.

I tilfellet Ocean Farming er det blant annet utformet og levert en regelverksmatrise basert på maritim sertifisering i petroleumsregelverket for det enkelte fagområde (eksempelvis ballastsystem, risikoanalyser, lenser, ankring mv.) opp mot regelverket som gjelder for akvakultur, og som anviser direkte og indirekte relevans i forhold til rømning. Videre er det også framlagt overordnet rømningsrisikoanalyse, beredskapsanalyse mv.

Når det gjelder den konkrete hendelsen, så vil jeg i første omgang avvente Fiskeridirektoratets undersøkelse av saken.

SPØRSMÅL NR. 2201**Innlevert 5. september 2018 av stortingsrepresentant Rigmor Aasrud****Besvart 12. september 2018 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Hvilke tiltak vil finansministeren vurdere for å sikre verdiutvikling både på beholdning og utbetaling av tjenestepensjon fra fripoliser?»

BEGRUNNELSE:

Fripoliser utgjør hovedkilden til pensjoner som supplerer folketrygden. Samlet fripolisekapital er på 350 milliarder kroner fordelt på rundt 700 000 personer. Kapitalen vil stige raskt og vil nå sitt toppunkt om få år på 500 milliarder kroner. Det eksisterer ikke lenger noe marked for fripoliser, og det er ikke utsikter til avkastning som fripolise-innehaverne i utgangspunktet er blitt lovet. Fripolisekapitalen

blir i dag i stor grad investert i pengemarkedet med lav avkastning, som følge av regelverket selskapene er underlagt. Dette utgjør et stort pensjonstap for den enkelte, men også et stort samfunnsøkonomisk tap.

LO, Fagforbundet og Pensjonistforbundet har fått FAFO til å lage rapporten "Ikke som forventet", som ser på ulike måter dette kan løses på. En av mulighetene som lanseres er at staten kan bidra til en løsning ved at det opprettes et eget selskap der fripoliser kan plasseres, hvor det legges til rette for en bedre forvaltning av midlene.

Svar:

Finansdepartementet nedsatte i november 2017 en arbeidsgruppe med medlemmer fra Arbeids- og sosialde-

partementet, Finanstilsynet og Finansdepartementet for å vurdere hvordan kapitalen knyttet til garanterte ytels-er i livsforsikringsforetak og pensjonskasser er forvaltet, hvilken avkastning det har vært på midlene, og hvordan avkastningen og risikoen ved forvaltningen av pensjon-smidlene har vært fordelt mellom kunde og leverandør. Arbeidsgruppen skal også vurdere om det er mulig å gjøre regelverksendringer som klart er til kundenes fordel ved at de gir kundene økte avkastningsmuligheter innenfor en moderat risikoøkning.

Departementet opprettet samtidig en referansegr-uppe for å gi innspill underveis i arbeidsgruppens arbeid,

med deltakere fra Akademikerne, Arbeidsgiverforeningen Spekter, Finans Norge, Forbrukerrådet, Hovedorganisas-jonen Virke, Landsorganisasjonen i Norge, Næringslivets Hovedorganisasjon, Pensjonskasseforeningen, Unio og YS.

FAFO-rapporten som representanten Rigmor Aas-rud viser til er tatt opp i referansegruppens møter og også oversendt til arbeidsgruppen.

Arbeidsgruppen tar sikte på å levere sin rapport in-nen utgangen av september, og rapporten vil da bli lagt ut på departementets nettside. Departementet vil så vurdere den videre oppfølgingen.

SPØRSMÅL NR. 2202

Innlevert 5. september 2018 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 13. september 2018 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

«Hvorfor er ikke KS omfattet av offentlighetslova, og kan statsråden gi meg en oversikt over godtgjørelser for ord-førere og andre folkevalgte i norske kommuner og fylke-skommuner, og hvilken kobling har disse til lønnsnivået for stortingsrepresentanter og medlemmer av regjerin-gen?»

BEGRUNNELSE:

KS oppgir overfor Nettavisen (4.9.18) at de sitter på statis-tikk over godtgjørelse til alle landets ordførere, men nek-ter å gi ut opplysningene med henvisning til at KS ikke er omfattet av offentlighetslova.

Svar:

Det følger av kommuneloven § 42 at “[d]en som har et kommunalt eller fylkeskommunalt tillitsverv, har krav på godtgjøring for sitt arbeid etter nærmere regler fastsatt av kommunestyret eller fylkestinget selv.” Nivået på godtg-jøringen til ordførere fastsettes altså av kommunene og fylkeskommunene selv, og det hører til det kommunale selvstyre å bestemme hvor mye ordføreren og andre folkevalgte skal motta i godtgjøring.

Reglementene som fastsetter slik godtgjøring, er ofte publisert på kommunens og fylkeskommunens hjemme-side. Det er derfor allerede stor åpenhet omkring hvilken godtgjøring de ulike folkevalgte mottar. I tilfeller hvor re-glementene eventuelt ikke er tilgjengelig på kommunens

eller fylkeskommunens hjemmeside, er informasjon om godtgjøring til folkevalgte likevel offentlig. Det kan altså kreves innsyn i reglementene i den enkelte kommunen eller fylkeskommunen.

Det er ingen rapporteringsplikt eller innberetning-sordning til departementet om godtgjøringen eller god-tgjøringsreglementer. Jeg har derfor ingen oversikt over hvilken godtgjøring den enkelte ordfører eller folkevalgte mottar. Av samme grunn er det ikke mulig å gi et fullsten-dig svar på hvor mange kommuner eller fylkeskommun-er som knytter ordføreren eller andre folkevalgtes god-tgjøring opp mot stortingsrepresentantens godtgjøring eller regjeringsmedlemmers lønn.

En slik godtgjøringskobling er imidlertid noe kom-munesektoren selv er oppmerksom på. Jeg viser i denne sammenhengen til at KS har utgitt en veileder som heter “Økonomiske vilkår for folkevalgte”. Ifølge denne er det vanlig praksis at ordføreres godtgjøring følger stortings-representantens godtgjøring, og noen steder er det regul-ert slik at godtgjøringen til ordfører følger en prosentsats av godtgjøringen til en stortingsrepresentant eller et reg-jeringsmedlem.

KS anbefaler i veilederen en kobling mellom ord-førerens godtgjøring og godtgjøringen til stortingsrepre-sentanter eller regjeringsmedlemmer, fordi det da vil være en “en slags automatikk i lønnsutviklingen for ordførere”, og man unngår dermed årlige forhandlinger om nivået på godtgjøringene. KS trekker også fram at fastsettelsen av godtgjøringen bør gi ordføreren en viss forutsigbarhet. I april 2011 var det 138 av 258 ordførere som svarte i en un-

dersøkelse foretatt av KS, at deres godtgjøring var relatert til stortingsrepresentanters godtgjøring.

Når det gjelder spørsmålet om hvorfor KS som organisasjon ikke er omfattet av offentlighetsloven, minner jeg om at offentlighetsloven og tilhørende regelverk er justis-, beredskaps- og innvandringsministerens ansvarsområde. Jeg vil likevel avslutningsvis vise til at dette spørsmålet

nylig har vært vurdert av Sivilombudsmannen. I en uttalelse 6. april 2018 slo han fast at offentlighetsloven ikke gjelder for KS, jf. unntaket i forskrift 17. oktober 2008 til offentleglova § 1 andre ledd bokstav b. Hva KS ønsker å offentliggjøre av opplysninger de sitter med, er derfor opp til KS selv å avgjøre.

SPØRSMÅL NR. 2203

Innlevert 5. september 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 14. september 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Meiner statsråden det er riktig å prioritere utanlandske søkjarar når legar utdanna i Noreg ikkje får spesialisert seg, og vil statsråden vurdere om ikkje behovet i primærhelsetenesta også skal vere avgjerande for kor mange LIS1 stillingar ein skal ha?»

Når det gjelder vurderingen om antallet LIS1-stillinger som Helsedirektoratet skal gjennomføre, så er det de samlede behovene i helse- og omsorgstjenestene, herunder også primærhelsetjenesten, som skal ligge til grunn for vurderingene.

GRUNNGJEVING:

4. september kunne me lesa i Bergensavisen om medisinstudentar som ikkje får stilling som LIS1-legar grunna manglande kapasitet i helseføretaka. Din statssekretær Anne Grethe Erlandsen syner til at presset på desse stillingane er stort grunna mange søknadar frå legar frå utlandet. Legeforeininga utalar i same sak at behovet for stillingar ligg på omlag 1150 altså 200 over det som er nivået i dag. Statssekretæren uttalar og at helsedirektoratet skal vurdere saka, men at behovet i spesialisthelsetenesta må vere førande. Det er og uforståeleg at det står ein kø av legestudentar som ventar på spesialiseringsplass samstundes som det er sviktande fastlegerekuttering i Noreg.

Svar:

Det er nok ikke riktig at utenlandske søkere blir prioritert ved tilsetning til LIS1-stillinger. Utenlandske leger har samme muligheter som norskutdannede til å søke på LIS1-stillinger som blir utlyst. Det er opp til arbeidsgivere å bestemme hvilken kandidat som skal tilsettes i de ulike stillingene. Det er verken ønskelig eller mulig å gjøre endringer som tilsier at norskutdannede skal ha forrang på disse stillingene. Dette følger av arbeidslivets vanlige regler, og også av forpliktelser Norge har påtatt seg som del av EØS-avtalen.

SPØRSMÅL NR. 2204**Innlevert 6. september 2018 av stortingsrepresentant Tore Storehaug****Besvart 13. september 2018 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg****Spørsmål:**

«Statsråden uttalar til Stavanger aftenblad at han vil jobbe for meir rein norsk olje.

Vil det seie at statsråden kan garantere at det blir fullelektrifisering av Utsirahøgda der begge gassturbinane på Edvard Grieg blir stengt ned, i tråd med stortinget sitt vedtak?»

GRUNNGJEVING:

Stortingets vedtak 18. juni 2015 seier:

«Rettighetshaverne på Johan Sverdrup-feltet skal senest i 2022 etablere en områdeløsning for kraft fra land som skal dekke hele kraftbehovet til feltene Johan Sverdrup, Edvard Grieg, Ivar Aasen og Gina Krogh.»

Altså stans av turbinane på Edvard Grieg senast innan 2022.

I dag er det to gassturbinar som dekker både kraftproduksjon og varmeproduksjon. Ved nedstenging av gassturbinane må varmebehovet dekkast på andre måtar, eksempelvis gjennom elkjel.

Under ein debatt i stortinget 18. juni sa tidelegare olje- og energiminister Søviknes at han "så langt jobber jeg etter de vedtak Stortinget har fattet" og at "Når det gjelder Edvard Grieg spesifikt, så skal operatøren der vurdere varmebehovet". Det ville vore ein fordel om den nye statsråden ville skape tryggleik for at dei rammene stortinget har satt for drift og fullelektrifisering blir fulgt.

Svar:

Representanten Tore Storehaug viser i spørsmålet til et oppslag med undertegnede i Stavanger Aftenblad 6. september. I intervjuet gir jeg uttrykk for at jeg har tro på vår veletablerte klimapolitikk, og at vi ser resultater av at vi i flere tiår har hatt strenge virkemidler på norsk sokkel for å begrense utslippene av klimagasser.

Petroleumssektoren er underlagt kvoteplikt. Det gjør at oljeselskapene på norsk sokkel bidrar, på lik linje med bedrifter i EU, til å redusere kvotepliktige utslipp med 43 pst. fra nivået i 2005 innen 2030. Som jeg også påpekte i Aftenbladet, er de gjennomsnittlige CO₂-utslippene fra produksjonen av olje og gass på norsk sokkel vesentlig lavere enn det globale gjennomsnittet for slik aktivitet. Det viser at virkemiddelbruken fungerer.

Kvoteplikt og CO₂-avgift som hovedvirkemidler i klimapolitikken på norsk sokkel gir oljeselskapene en kontinuerlig egeninteresse av å begrense sine utslipp ved

å gjennomføre alle relativt sett billige tiltak. Det er etter mitt syn en klok politikk, særlig overfor en virksomhet der kostnadene ved utslippsreduksjoner varierer mellom ulike felt og over tid. I tillegg legger politikken til rette for at næringen tjener på stadig å bli bedre til å produsere effektivt og med lave utslipp. Det være seg gjennom mer effektiv drift eller ved bruk av nye løsninger eller ny teknologi.

Når det gjelder det konkrete spørsmålet fra stortingsrepresentant Storehaug, vil jeg følge opp de vedtak Stortinget har gjort. Jeg viser også til tidligere olje- og energiminister Terje Søviknes sitt svar på spørsmål nr. 1798 fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken. Av dette framgår det at departementet har fulgt opp de vedtak som Stortinget fattet gjennom Innst. 237 S (2013-2014) knyttet til en områdeløsning for kraft fra land til feltene Krog, Grieg, Aasen og Sverdrup.

Jeg legger videre vilkåret fra godkjenningen av Grieg-utbyggingen fra 2012 til grunn for den videre behandling av saken. I dette ligger det blant annet at Grieg skal dekke hele sitt kraftbehov med kraft fra land, med mindre departementet av særskilte grunner bestemmer noe annet.

Jeg vil holde Stortinget orientert om departementets videre behandling av denne saken.

SPØRSMÅL NR. 2205**Innlevert 6. september 2018 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen****Besvart 13. september 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Kan kunnskaps- og integreringsministeren redegjøre for status for arbeidet med å fremme ny sak til Stortinget om en ordning som sikrer elever på 1.–10. trinn minst én time fysisk aktivitet hver dag innenfor dagens timetall?»

BEGRUNNELSE:

Viser til stortingsvedtak 106: Stortinget ber regjeringen fremme sak for Stortinget om en ordning som sikrer elever på 1.–10. trinn minst én time fysisk aktivitet hver dag innenfor dagens timetall.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å legge til rette for at barn og unge skal ha rikelige muligheter til fysisk utfoldelse, både i skolen og i fritiden. Fysisk aktivitet er viktig for barn og unge, både i et helseperspektiv og i et utdanningsperspektiv.

I regjeringsplattformen står det blant annet at vi skal legge til rette for økt fysisk aktivitet i skolen og stimulere til et sunnere kosthold. I den pågående revideringen

av læreplanverket er folkehelse og livsmestring ett av tre prioriterte tverrfaglige tema. Teamet skal integreres i relevante fag og både fysisk og psykisk helse er en naturlig del av temaet. Temaets innhold rammes inn i Overordnet del av læreplanverket – verdier og prinsipper i grunnopplæringen. Overordnet del er både førende for utformingen av læreplanen for fagene og den er en egen selvstendig del av læreplanverket.

I juni fastsatte Kunnskapsdepartementet de såkalte kjerneelementene for alle fagene som skal fornyes i fagfornyelsen. Kjerneelementene angir det mest betydningsfulle innholdet i et fag, det elevene må lære for å kunne mestre og anvende faget. I faget kroppsøving vektlegger kjerneelementene at faget skal preges av bevegelse og kroppslig læring, deltakelse og samspill i bevegelsesaktiviteter og uteaktiviteter og naturferdsel. Kjerneelementene vektlegger videre at faget skal bidra til å bygge god helse og gjøre elevene i stand til å ta gode helsevalg og stimulere til en aktiv livsstil livet ut.

Når det gjelder anmodningsvedtaket som representanten viser til så vil Kunnskapsdepartementet redegjøre for oppfølgingen av dette overfor Stortinget i Prop. 1 S (2018-2019).

SPØRSMÅL NR. 2206**Innlevert 6. september 2018 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen****Besvart 14. september 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hvilke tiltak vil helseministeren prioritere for å snu denne alvorlige utviklingen?»

BEGRUNNELSE:

Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT) 2018 viser at hver fjerde student har alvorlige psykiske symptomer. I 2010 var det 1 av 6 og i 2014 1 av 5 som rapporterte tilsvarende utfordringer. Tallene viser en stor økning og er i tillegg mer markant hos kvinner.

Svar:

De aller fleste av studentene oppgir at de generelt har god helse (79 %). Det er likevel bekymringsfullt at omfanget av psykiske plager synes å være markant økende, som representanten Bjørnebekk-Waagen peker på. Dette er en bekymring som må følges opp av både kunnskapsministeren og meg som helseminister.

Regjeringen har stor oppmerksomhet på psykisk helse og psykiske helsetjenester. Et viktig mål er å gjøre psykisk helse til en del av folkehelsearbeidet. Dette kommer tydelig til uttrykk i regjeringens strategi for psykisk helse (Mestre hele livet, 2017) og vil bli fulgt opp i ny folkehelse-

melding og i den varslede opptrappingsplanen for barn og unges psykiske helse. Gjennom folkehelsearbeidet ønsker vi å bygge en grunnleggende god helse i hele befolkningen. Psykiske helseplager kan i stor grad forebygges eller dempes gjennom godt psykososialt arbeid på studiested, arbeidsplass, fritidsarenaer mv. Når psykiske lidelser likevel oppstår er det nødvendig å kunne tilby gode og lett tilgjengelige tjenester.

Universiteter og høyskoler har det overordnede ansvaret for studentenes læringsmiljø og skal i samarbeid med studentsamskipnadene arbeide for en god studentvelferd på lærestedet. Studentsamskipnadene har helsetilbud til studentene som også omfatter psykisk helsehjelp.

Studenter har rett til nødvendige helse- og omsorgstjenester fra kommunen de oppholder seg i. Det betyr at studenter kan velge å ha sin fastlege i studiekommunen, og også benytte seg av det øvrige helsetjenestetilbudet som finnes i kommunen.

For å kunne gi studenter i Norge et likeverdig tilbud om psykiske helsetjenester ga departementet i 2009 de regionale helseforetakene i oppdrag å inngå avtaler mellom studentskipnadene og de regionale helseforetakene dersom studentsamskipnadene ønsker dette. I 2015 ble det gitt et oppfølgende oppdrag til regionale helseforetakene om å gjennomgå avtalene om studenthelsetjenesten med de berørte parter for å sikre at studentene får et tilfreds-

tillende tilbud. I tilbakemeldingen fra de regionale helseforetakene går det fram følgende:

Helse Nord RHF har avtaler med studentsamskipnadene om drift av studenthelsetjeneste i regionen. I 2017 bevilget Helse Nord RHF 1 million kroner som tilskudd til ivaretagelse av studenters psykiske helse. I tillegg bevilget Helse Nord RHF 50 000 kroner til oppstart av helsetilbud til studenter i Longyearbyen på Svalbard.

Helse Midt-Norge RHF har avtaler med alle studentsamskipnadene i regionen for støtte til studenthelsetjenesten. Støtten beregnes ut fra antall studenter og justeres årlig med deflator. I 2017 var det totale tilskuddet på 4 367 547 kroner.

Helse Vest RHF har avtale med alle studentsamskipnadene og gir et tilskudd på 4,5 mill. kroner samlet i 2018.

Helse Sør-Øst overfører ca. 10 mill. kroner til samskipnaden i Oslo og Akershus, via Oslo universitetssykehus HF.

For øvrig har studenter lik rett som alle andre til å benytte seg av ordinære helsetjenester, bl. a. i kommunene og ved distriktpsikiatriske sentre.

I 2018 er det over statsbudsjettet bevilget 5 mill. kroner til rusforebyggende tiltak rettet mot studenter og 15 mill. kroner til å styrke studenters psykiske helse. Studiesteder, studentsamskipnader og studentorganisasjoner er relevante søkere til disse ordningene, som også kan støtte SHOT-undersøkelsen.

SPØRSMÅL NR. 2207

Innlevert 6. september 2018 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 14. september 2018 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Viser til statsrådens svar ang Telenor (15:2083 (2017-2018)), og at det like i etterkant av svaret ble gitt en orientering til departementet fra Telenor-ledelsen. Registrerer at statsråden ikke har rettet på svaret.

Kan jeg be om innsyn i logg/referat fra dette møtet?»

Svar:

Som det fremgår av mitt svar 28.8.18 til spørsmål nr. 2083 til skriftlig besvarelse relatert til Telenor, hører forvaltningen av et selskap under styret. Med bakgrunn i dette hadde departementet, som aksjeeier, ikke sett det som naturlig å gå inn i de påstandene som var fremkommet

i media vedrørende forhold knyttet til konsernledelsen i Telenor.

Den 30.8.18 fikk departementet, på administrativt nivå, en muntlig orientering fra Telenors styreleder om situasjonen. Dette med bakgrunn i at styreleder tilbød å gi en orientering til departementet om fakta i saken, blant annet med utgangspunkt i oppmerksomheten saken hadde fått i media. Utgangspunktet for samtalen var at dette er en sak som hører inn under styrets ansvar, og som departementet ikke går inn i, jf. også mitt ovennevnte skriftlige svar av 28.8.

Enhver står fritt til å be om innsyn i forvaltningens dokumenter. Når det gjelder dialogen mellom departementet som eier og kommersielle selskaper, er dette i utgangspunktet en fortrolig eierdialog, på lik linje med den

dialogen andre eiere har med sine selskaper, jf. også Off. lova § 23, fjerde ledd.

SPØRSMÅL NR. 2208

Innlevert 6. september 2018 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 12. september 2018 av fiskeriminister Harald T. Nesvik

Spørsmål:

«Viser til Fiskeridirektoratets helomvending i tolkningen av hvordan § 22a (Tømming av vann som er tilsatt legemidler mot lakselus) skal praktiseres.

Kan jeg be om innsyn i all kommunikasjon som har vært mellom departementene og direktorat i denne saken?»

Svar:

Nærings- og fiskeridepartementet fastsatte nye regler for å forebygge og redusere eventuelle negative miljøeffekter av medikamentell behandling mot lakselus 27. februar 2017.

Den 24. april 2017 bestilte departementet en veileder for å klargjøre reglene som gjelder i forbindelse med tømming av behandlingsvann fra brønnbåt, etter transportforskriften § 22a. Det går frem av bestillingen at denne veilederen skulle omhandle de hensyn som måtte tas når brønnbåten ikke lå fortøyd eller posisjonert ved anlegget, jf. annet avsnitt i bestillingen, hvor det fremgår at det gjelder annet regelverk enn transportforskriften § 22a når «utslippene skjer på oppdrettslokaliteten som er omfattet av tillatelse».

Den 8. mai 2017 bestilte departementet deretter en veileder for å klargjøre reglene som gjelder i forbindelse med behandling på/i anlegget, etter akvakulturdriftsforskriftens § 15. En slik veileder skal ta opp i seg de vurderinger som må gjøres, uavhengig av om behandlingen gjøres i merd, eller om den gjøres i brønnbåt fortøyd/posisjonert ved anlegget. Utkast til denne veilederen er ennå ikke mottatt.

Den 7. juli 2018 mottok departementet det første utkastet til veileder til bestemmelsen i transportforskriften. Den 7. august ble departementet gjort oppmerksom på, fra Klima- og miljødepartementet, at den mottatte versjonen ikke var fullstendig omforent med Miljødirektoratet hva angikk omtale av bestemmelsene etter forurensningsloven. Det ble tatt kontakt med Fiskeridirektoratet, som

ble bedt om å avklare formuleringer med Miljødirektoratet og oversende en omforent versjon.

I denne forbindelse kom det fram at veilederen for tømming av vann fra brønnbåt etter transportforskriften på enkelte områder tok opp i seg betraktninger som burde vært drøftet i veilederen som skulle omhandle behandling på/i anlegget etter akvakulturdriftsforskriften. Det ble avklart i en telefonsamtale med Fiskeridirektoratet den 16. august at den mottatte veilederen ikke var i samsvar med bestillingen fra april 2017.

Departementet mottok en ny og omforent versjon 24. august. Denne nye veilederen ble forelagt meg den 5. september i et notat fra fagavdelingen. Jeg har ikke vært involvert i arbeidet med veilederen før denne dato.

Kopi av kommunikasjon mellom Fiskeridirektoratet og departementet er vedlagt.

Vedlegg til svar:

<https://www.stortinget.no/dok15-201718-2208-vedlegg>

SPØRSMÅL NR. 2209**Innlevert 6. september 2018 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland****Besvart 13. september 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara****Spørsmål:**

«Hva tenker statsråden om Sivilombudsmannen sin kritikk av soningsforholdene i Arendal fengsel, og hvilke tiltak vil statsråden sette inn for å sikre at de innsattes psykiske helse ikke forverres under soning i fengselet?»

BEGRUNNELSE:

Agderposten kan torsdag 6. september fortelle at Sivilombudsmannen kommer med kraftig kritikk av forholdene i Arendal fengsel i en rapport etter et uanmeldt besøk. Der kommer det frem en sterk bekymring for ressursituasjonen til fengselet og elendige soningsforhold, med blant annet begrenset sosialt fellesskap og lange helger innelåst. I perioden 2008-2017 har fengselet opplevd fire selvmord og flere alvorlige selvmordsforsøk.

Dersom de innsattes psykiske helse forverres som følge av soningsforholdene, kan dette gjøre rehabilitering etter endt soning vanskeligere, noe som kan gå utover både de innsatte selv og omgivelsene. Det nye fengselet i Froland står først klart i 2020, og det vil derfor være av interesse å få avklart hvordan statsråden vil følge opp Sivilombudsmannens kritikk av soningsforholdene.

Svar:

Sivilombudsmannen avga 5. september 2018 sin rapport fra ombudsmannens forebyggingsenhets besøk til Arendal fengsel 7.-8. februar 2018. I samsvar med vanlig praksis er rapporten sendt til det aktuelle fengselet, som har fått frist til 7. desember 2018 med å orientere Sivilombudsmannen om oppfølgingen av rapportens anbefalinger. Selv om også Justis- og beredskapsdepartementet har mottatt rapporten, er det ikke naturlig at jeg går spesifikt inn på innholdet der mens den er til oppfølging i kriminalomsorgen.

Som kjent er det fremsatt kritikk mot forholdene i enkelte fengsler den siste tiden, blant annet om for liten tilgang til fellesskap med andre innsatte. Manglende fellesskap kan ha ulike årsaker. I et brev av 16. juli 2018 til Kriminalomsorgsdirektoratet har jeg vist til sentrale deler av kritikken, og bedt om direktoratets merknader og vurdering av hvilke tiltak som er nødvendige for å ta hånd om de utfordringene som etter direktoratets syn gjør seg gjeldende. Kriminalomsorgsdirektoratet har frist til 20. september 2018 med å besvare brevet.

SPØRSMÅL NR. 2210**Innlevert 6. september 2018 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen****Besvart 13. september 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«3. september 2018 gikk høringsfristen ut for innspill til NOU 2018:6 Varsling - verdier og vern, varslingsutvalgets utredning om varsling i arbeidslivet.

Når planlegger regjeringen å fremme nødvendige lovforslag for Stortinget?»

BEGRUNNELSE:

Arbeiderpartiet fremmet allerede 17. desember 2015 et representantforslag i Stortinget med en rekke forslag til styrket vern av varslere. Forslagene ble ikke vedtatt. Stortinget vedtok i stedet å nedsette et ekspertutvalg, som

nå har levert sin utredning. I mellomtida har Stortinget også behandlet prop. 72 L (2016-2017) med noen endringer i arbeidsmiljølovens bestemmelser om varsling (1. juni 2017), der et flertall vedtok at også utsendte arbeidstakere skal omfattes. Europakommisjonen la dessuten 24. april 2018 fram forslag til direktiv om styrket vern av varslere. Europarådet har også anbefalt medlemslandene om å innføre lovbestemmelser som styrker vernet av varslere.

Det haster med å få på plass et sterkere vern av varslere, også i Norge. Det kom blant annet til uttrykk i oppslag i VG 30. august 2018, med nok en alvorlig gjengjeldelsessak mot en varslere ved politiet i Bergen. Dette skjer på tross av

all den oppmerksomheten den negative håndteringen av Robin Schaefer-saken fikk, ved samme politidistrikt. Varslingsutvalgets rapport viser at det dessverre er liten grunn til å tro at dette er enestående eksempler på manglende varslervern og mangelfull håndtering av varslingenes innhold.

Svar:

Varslingsutvalget har gjort en god og grundig jobb, og NOU 2018:6 inneholder mer enn 20 forslag.

Varslingsutvalget har lagt frem mye kunnskap, spennende drøftinger og mange forslag, som til dels reiser vanskelige dilemmaer. Det er nødvendig å gjøre en grundig

gjennomgang og vurdering av utredningen. Saken vekker stor interesse og departementet har mottatt mange og omfattende høringsinnspill. Disse krever også en grundig og seriøs gjennomgang.

Vi starter nå dette arbeidet og vil komme tilbake til Stortinget om saken på egnet måte.

Representanten Christoffersen viser i sin begrunnelse for spørsmålet også til at EU har lagt frem et forslag til et direktiv om styrket vern for personer som varsler om brudd på sentralt EU-regelverk. Det forhandles foreløpig om direktivet i EUs organer, og vi følger nøye med i arbeidet og vurderer løpende hvilken betydning direktivet kan komme til å få for norsk regelverk.

SPØRSMÅL NR. 2211

Innlevert 7. september 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 13. september 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

«Vil statsråden ta ansvar for å rette opp i ein eventuell dysfunksjonell organisasjons- og leiingskultur i Vest politidistrikt og syte for at det vert praktisert ein openheitskultur der det vert trygt å varsle og som gjer at tilliten til politiet vert oppretthaldt, og kva konkrete tiltak vil statsråden i tilfelle setje i verk for å sikre dette?»

GRUNNGJEVING:

Det har vore fleire varslingssaker i Vest politidistrikt. Eit fellestrekk er at det blir stilt spørsmål ved objektivitet og habiliteten i behandlinga av varslarane. Nyleg blei det kjent at ein erfaren politietterforskar i Bergen blei tvangsflytta etter å ha varsla. BI-professor Stig Berge Matthiesen fryktar konsekvensen, og at det å omplassere ein varslar gir eit læringssignal til andre potensielle varslarar om at ein skal vere passiv(VG 07.09.18). Slik kan praksisen skremme andre frå å varsle. Dei mange varslingssakene i Vest politidistrikt kan og skade tillitsforholdet mellom politiet og byens innbyggjarar. Som folkevalt og ombod frå Hordaland er eg bekymra over det som over tid har komme fram, og meiner at justis-, beredskaps- og innvandringsministeren bør ta ansvar for å rette opp i ein eventuell dysfunksjonell organisasjonskultur i Vest politidistrikt slik at tilliten til politiet blir god og at det blir trygt å varsle om kritikkverdige forhold.

Svar:

Jeg har i tidligere svar til Stortinget på spørsmål nr. 1991 fra stortingsrepresentant Jenny Klinge fremholdt at det er viktig at vi har en varslingsordning som fungerer. Nye retningslinjer for varsling i politi- og lensmannsetaten trådte i kraft 1. januar 2017. Politidirektoratet har utarbeidet retningslinjene i nært samarbeid med tjenestemannsorganisasjonene og hovedverneombudet i politiet. Politidirektoratet har gjennomført opplæring i varslingsarbeid i politidistriktene. Retningslinjene om varsling er en del av det systematiske HMS-arbeidet i etaten.

Politidirektoratet har videre utarbeidet nye etiske retningslinjer, og det er iverksatt ulike lederutviklingstiltak. I alle politidistrikter er det nå etablert en HR-funksjon. Disse enhetene skal bidra til å sikre god kvalitet i kritiske HR-prosesser og for å sikre en varig bevissthet rundt holdninger, kultur, ledelse og kompetanse.

I oppfølgingen av nærpolitireformen har Politidirektoratet et effektmål som lyder: «Et politi som skaper bedre resultater i en kultur preget av åpenhet og tillit, gjennom god ledelse og aktivt medarbeiderskap». Politidirektoratet har iverksatt en rekke tiltak for å sikre at målet nås. Justis- og beredskapsdepartementet har gitt Difi i oppdrag å evaluere nærpolitireformen. I sin foreløpige underveisrapportering om kultur, holdninger og ledelse fastslår Difi at Politidirektoratet har iverksatt en rekke tiltak for å styrke kultur, holdninger og ledelse i politiet, og at tiltakene har bred støtte hos berørte.

Neste evaluering av nærpolitireformen ventes i februar 2019.

Politidirektoratet gjennomfører årlige systematiske innbyggerundersøkelser av borgernes forhold til pol-

itiet, der spørsmålet om tillit står sentralt. Medarbeiderundersøkelse i politiet gjennomføres hvert annet år.

SPØRSMÅL NR. 2212

Innlevert 7. september 2018 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 14. september 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

«Kommunene i Indre Østfold og brukerne av Østfoldbanens østrelinje har tidligere fått klare lovnader og garantier for at togene herfra skal kunne penses over og kjøres på ny Follobane (tunell) når denne står klar. Togene fra Østre linje skal altså ikke fortsette å gå langs lokalsporet til og fra Oslo (dagens trasé).

Kan statsråden bekrefte dette at denne garantien står ved lag?»

BEGRUNNELSE:

I Smaalenenes Avis 6. september kan vi lese om en konferanse som Jernbaneforum Øst på Ski 5. september der tema var Østfoldbanens Østre linje.

Som kjent er Bane Nor i full gang med å planlegge planfri påkobling mellom Østre linje og det nye dobbeltsporet mellom Ski og Oslo (Follobaneprojektet).

Planfri påkobling står tidligst ferdig i 2025. Nye Follobanen åpnes lenge før det, i 2021. I denne tiden er det tid-

ligere gitt garantier for at togene fra østre linje likevel skal kunne kjøre i tunnelen ved hjelp av en midlertidig løsning, en sporveksel mellom de to gamle sporene og de to nye sporene. Denne kommer nord for Ski stasjon.

Fra Follobaneprojektet ble det i konferansen uttalt at togene fra Østre linje ikke vil kunne skifte spor der, noe som gjør at togene fra Østre linje fortsatt må kjøres langs dagens spor mellom Ski og Oslo.

Svar:

Ja, eg kan stadfeste at det er mogleg å køyre tog frå Østre linje over Follobanen når banen opnar i 2021.

Kapasiteten på Ski stasjon vert påverka av dei toga frå Østre linje som må krysse over spora til Østfoldbanen si vestre linje for å komme inn på Follobanen. For å legge til rette for auka trafikk når InterCity-utbygginga står ferdig, planlegg vi bygging av ei planskilt avgreining til Østre linje. I jernbanesektoren sitt handlingsprogram blir det lagt opp til at bygginga av den planskilt avgreininga står ferdig i 2025.

SPØRSMÅL NR. 2213

Innlevert 7. september 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 14. september 2018 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg

Spørsmål:

«Til Stavanger Aftenblad 6. september 2018, sier olje- og energiministeren: "Men det betyr mye for mange at oljeselskapene får nytt areal de kan lete i." Samtidig slår stats-

råden i samme intervju fast at områdene utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja ikke skal åpnes i denne stortingsperioden.

Hvilke nye områder ser statsråden for seg å åpne for oljeindustrien?»

Svar:

Min jobb er å forvalte de norske petroleumsressursene på vegne av det norske folk. Det betyr å gjennomføre petroleumpolitikken slik den er forankret i Stortinget. Den petroleumpolitikken regjeringen fører framgår av Prop. 80 S (2017-2018) og har bred støtte i Stortinget, jf. Innst. S 368 (2017-2018).

Kontinuerlig tilgang på nye, attraktive leteområder er viktig for god ressursforvaltning, den langsiktige verdiskapingen fra norsk sokkel og for aktiviteten i leverandøriindustrien over tid. Dermed også for sektorens store betydning for velferdssamfunnet. Uten ny leting blir det ikke funn som kan bygges ut. Det er derfor viktig for staten å holde et forutsigbart og høyt tempo i tildeling av leteareal. Jevn tilgang til leteareal er også viktig for å opprettholde kompetansenivået i næringen og å bidra til effektiv ressursbruk i oljeselskapene. Dette tjener staten som ressursseier på. Flytter eller reduseres kompetansen i næringen tar det mange år å bygge den opp igjen.

Regjeringen har ikke planer om å åpne nye områder for petroleumsvirksomhet i inneværende periode. Regjeringen vil derimot videreføre dagens praksis med jevnlike konsesjonsrunder på norsk sokkel i åpnet, tilgjengelig areal for å gi næringen tilgang på nye letearealer. Regjerin-

gen vil i tillegg fortsette kunnskapsinnhenting gjennom videre kartlegging av petroleumsressursene, også i områder som ikke er åpnet for petroleumsvirksomhet, jf. Prop. 80 S (2017-2018).

Gjennom konsesjonsrundene tildeles nye utvinningstillatelser til oljeselskapene. Dette gir grunnlag for ny leting, som var det jeg refererte til i Stavanger Aftenblad. Alle områder som er åpnet og tilgjengelig for petroleumsvirksomhet, kan inkluderes i en konsesjonsrunde.

De deler av norsk sokkel som er åpnet for petroleumsvirksomhet omfatter areal i Nordsjøen, Norskehavet og sørlig del av Barentshavet. I størstedelen av disse områdene har det vært petroleumsvirksomhet i flere tiår og fra 1980 har vi hatt aktivitet i alle de tre havområdene. Ett unntak fra dette er Barentshavet sørøst som ble åpnet av Stortinget i 2013.

Vanligvis gjøres de største funnene relativt sett tidlig i en utforskningsfase av et område, men det forventes fortsatt å være uoppdagede ressurser som kan gi grunnlag for aktivitet i mange år fremover også i åpnet areal. Samtidig viser Oljedirektoratets anslag at det forventes å være store ressurser i områder som i dag ikke er åpnet for petroleumsvirksomhet. Dette er ressurser som gir framtidig Storting, hvis det vil, muligheten til å øke sannsynligheten for nye funn slik at produksjon, verdiskaping og sysselsetting kan opprettholdes over tid selv om utbygde felt tapes ut.

SPØRSMÅL NR. 2214

Innlevert 7. september 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 14. september 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

«Kan jeg be statsråden legge fram en oversikt over hva utbyggingen av E18 Vestkorridoren og andre planlagte motorveiprosjekt rundt de store byene, gir av økte bompenger og tap for bilistene, både per år og per passering?»

Svar:

Generelt er det slik at for prosjekt som er under planlegging er ikkje endeleg finansieringsopplegg fastsett. Det ligg derfor ikkje føre konkrete berekningar av bompenger og tap. Det er heller ikkje heilt klart kva som kan definerast som planlagte motorveiprosjekt rundt dei store byane. Dersom ein ser på første seksårsperiode i NTP, føresett

prosjekt med egne innkrevjingsopplegg og ser bort frå dei prosjekta som allereie er vedtatt av Stortinget, er det E18 Lysaker – Ramstadsletta som best passar inn i spørsmålet frå representant Haltbrekken.

Det er ikkje fastsett endeleg finansieringsopplegg for heile E18 Vestkorridoren som omfattar strekninga frå Lysaker til Drengsrud i Bærum og Asker kommunar.

E18 Vestkorridoren skal etter planen byggjast ut i tre etappar, der strekninga Lysaker – Ramstadsletta er første etappe. Statens vegvesen sitt saksgrunnlag for lokalpolitisk handsaming av finansieringsopplegget for E18 Lysaker – Ramstadsletta blei oversendt dei aktuelle kommunane og fylkeskommunane i august 2018. I det foreslåtte finansieringsopplegget er gjennomsnittstaksten rekna

til om lag 23 kr, dvs. den gjennomsnittlige inntektan per passering som er naudsynt for at prosjektet skal bli nedbetalt i løpet av 15 år. Kva for realtakstar dette vil gi er avhengig av samansettinga av bilparken som passerar bomstasjonane, samt lokalpolitiske vedtak om takstnivå for nullutsleppskøyretøy. Med halv takst for nullutsleppskøyretøy har Statens vegvesen anslått grunntaksten for køyretøy i takstgruppe 1 til om lag 30 kr dersom andelen nullutsleppskøyretøy blir 20 pst. Med 40 pst. nullut-

sleppskøyretøy er grunntaksten for takstgruppe 1 anslått til 36 kr. For køyretøy i takstgruppe 2 er det lagt til grunn dobbel takst. Ved bruk av AutoPASS-brikke får køyretøy i takstgruppe 1 20 pst. rabatt. Den årlege belastninga er avhengig av antall passeringar. Det er ikkje fastsett endeleg finansieringsopplegg for E18 Vestkorridoren som omfattar strekninga frå Lysaker til Drengsrud i Bærum og Asker kommunar.

SPØRSMÅL NR. 2215

Innlevert 7. september 2018 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 17. september 2018 av kulturminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

«Kulturrådet skal i september vedta en utfasing av kirkemusikkordningen, som kom i stand i 2005 som et resultat av den da siste kulturmeldingen. Ordningen har vært vellykket og har bidratt til å heve feltet kvalitetsmessig og for kirken som kulturarena. Kirkemusikkens kjerneaktivitet er møteplasser hvor profesjonelle og amatører samarbeider om musikkprosjekter.

Er kulturministeren trygg på at kulturrådet fortsatt vil forvalte tilskudd som støtter opp under slik aktivitet?»

Svar:

Norsk kulturråd gir statlige tilskudd til kunst- og kulturprosjekter over hele landet, driver utviklingsarbeid og er rådgiver for staten i kulturspørsmål. En sentral oppgave er å sørge for god og hensiktsmessig forvaltning av offentlige tilskudd. Kulturrådet arbeider derfor med å tilpasse de ulike tilskuddsordningene til behovene i feltet og hos publikum. På musikkområdet vet jeg at de nå gjennomgår kirkemusikkordningen, og at de har foreslått å flytte de 8,4 mill. kronene i ordningen inn i de øvrige tilskuddsordningene, med virkning fra 2020.

Som kulturminister er jeg opptatt av at Norge skal ha et kunst- og kulturliv av høyest mulig kvalitet, og at vi skal ha et sterkt frivillig kulturliv. Regjeringens mål er et kulturliv hvor et mangfold av aktører gir varierte opplevelser til flest mulig. Utøvelse av kirkemusikk er like variert som musikken utenfor kirken: fra inkluderende allsang til profesjonelle fremføringer i verdensklasse, og alt i mellom.

Jeg er kjent med at enkelte prosjekter, særlig på korfeltet, etter den foreslåtte endringen vil måtte søke støtte utenfor Kulturrådet. Jeg minner i den forbindelse om at

tilskuddsordningen Aktivitetsmidler for kor, som fordeles av Norges korforbund, er økt fra 1 mill. kroner i 2007 til hele 10,6 mill. kroner i 2018. Ordningen har økt samarbeid mellom profesjonelle og amatører blant hovedformålene. Dette vet jeg kirken er spesielt god på.

Kulturrådet styres etter prinsippet om armlengdes avstand, og rådet er faglig uavhengige i sitt arbeid. Kulturdepartementet kan gjennom tildelingsbrev, stortingsmeldinger og andre relevante styringsdokumenter formidle hva som er prioriteringene i kulturpolitikken. Men det ligger ikke til meg som statsråd å mene noe om Kulturrådets faglige vurderinger.

Jeg er trygg på at Kulturrådet gjør gode vurderinger i forvaltningen av sine tilskuddsordninger, og at en omlegging av kirkemusikkordningen ivaretar et felles mål om at musikalsk aktivitet fortsatt skal kunne blomstre både gjennom profesjonelle og amatører i alle landets kirkerom.

SPØRSMÅL NR. 2216**Innlevert 7. september 2018 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 14. september 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

«Det er viktig at havområder ikke forurenses av plast og mikroplast. Internasjonalt fremgår det av FNs bærekraftsmål at all marin forurensning skal forebygges og signifikant reduseres innen 2025. Senter for oljevern og marint miljø skal bidra til å utvikle metoder og teknologi for opprydding etter marin forsøpling.

Oppgaven haster, når ventes det at utviklingen av metoder og teknologi starter i senterets regi?»

Svar:

Senter for oljevern og marint miljø (SOMM) skal vere eit nasjonalt og internasjonalt kompetansesenter for arbeidet med oljevern og mot marin plastforsøpling. Senteret skal i 2018 etablerast med nødvendig kompetanse og system for å sikre ei forsvarleg drift. Direktør vart tilsett 1. februar og det første halvåret blei brukt til etablering av organisasjonen med system for drift, tilsetjingar, skaffe lokale samt kontakt med aktørar på felte oljevern og marin forsøpling innan offentlig forvaltning, næringsliv, forskning og ideelle organisasjonar.

SOMM har vidare starta arbeidet med å etablere ein database med best tilgjengelig vitskapeleg og erfaringsbasert kunnskap og metodar for opprydding av marin forsøpling. Senteret skal også utarbeide ein systematisk oversikt over oppsamla mengder marint avfall og etablere kontakt med aktuelle fora/arenaer nasjonalt og internasjonalt i samråd med ansvarlege styresmakter.

Første leveranse frå SOMM blir ei oversikt over mengder og område som blei rydda i Norge i 2018. Arbeidet vil skje i samarbeid med offentlege etatar, Hold Norge Rent og andre initiativ som har kartlagt opprydding langs Norskekysten i året som har gått. Senteret vil bruke desse erfaringane til metodeutvikling og rettleiing.

SOMM skal også i 2018 leggje fram forslag til korleis det kan etablere ein arena for samhandling innafor området marin forsøpling, der ein kan arrangere kurs/seminar og utarbeide rettleiingar.

Senteret skal vidare ifølgje instruksen bidra til å utvikle metodar og teknologi for opprydding etter oljeutslepp og marin forsøpling. Senteret skal ikkje sjølv utvikle metodar og teknologi, men bidra til dette ved å være ein arena for samhandling; knytte kontaktar, rettleie og gi råd basert på beste tilgjengelige kunnskap og erfaringar nasjonalt og internasjonalt. SOMM deltar no i innovasjonsprosjektet Circular Cleanup, der ulike aktørar frå næringsliv, miljøorganisasjonar, forskning og offentlig for-

valtning saman i februar 2019 skal leggje fram idear for nye løysningar for å gjere opprydding meir effektiv, lønnsam og sirkulær. Dette er berre eitt døme på korleis Senteret vil bidra framover, og aktiviteten er under oppbygging.

Internasjonalt har senteret meldt seg inn i Global Partnership on Marine Litter, og vil bidra i arbeidet som gjerast her.

Senter for oljevern og marint miljø har no starta opp arbeidet med å greia ut etablering av testfasilitetar av oljeverntechnologi på Fiskebøl. Utgreiinga vil ta utgangspunkt i hovudoppgåver til senteret innan oljevern og marin forsøpling, men vil også sjå breiare på mulighetsrommet for testfasilitetar inkludert synergjar mellom områda. Utgreiinga vil søke å belyse alle nødvendige problemstillingar, og vil involvere behovskartlegging og samarbeid med relevante brukarar.

SOMM vil gjennom desse aktivitetane leggje eit kunnskapsbasert grunnlag for utvikling av teknologi, metodar og tiltak og vere ein sentral pådrivar for å oppnå nasjonale og internasjonale målsettingar i arbeidet med å førebygge og redusere marin forsøpling.

SPØRSMÅL NR. 2217**Innlevert 7. september 2018 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 14. september 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

«Når blir industrien og virkemiddelapparatet sterkt involvert i opprettelsen av praktiske oppgaver og FoU på Fiskebøl, og når kommer de første ansatte lokalisert på Fiskebøl?»

BEGRUNNELSE:

Det ble bevilget 27,3 mill. kroner til et oljevern- og miljø-senter i Lofoten og Vesterålen i et nytt kap. 1362 i2018. Det har tidligere vært bevilgninger til arbeidet med en miljø-/oljevernbase under andre poster gjennom flere år, og det er gjennomført en undersøkelse som bekrefter tanken om at storskala/fullskala testing ved bruk av sjøarealer er relevant for industrien. Mange aktører har vist interesse for og pekt på muligheter knyttet til etablering av testfasiliteter.

Svar:

Senter for oljevern og marint miljø (SOMM) skal vere eit nasjonalt og internasjonalt kompetansesenter for arbeidet med oljevern og mot marin forsøpling. Initiativet til dette senteret kom frå vår regjering fordi vi ønska å styrke innsatsen når det gjeld oljevern og marint miljø. Eg er difor glad for at vi har fått etablert senteret, og at vi har

sikra ei god framdrift. Eg er og oppteken av at aktiviteten på Fiskebøl i regi av senteret skal være i gang så raskt som mogleg.

SOMM skal i 2018 etablerast med nødvendig kompetanse og system for å sikre ei forsvarleg drift. Direktør vart tilsett 1. februar 2018 og første halvår blei brukt til etablering av organisasjonen med system for drift, tilsetjingar, skaffe lokale samt kontakt med aktørar på felte oljevern og marin forsøpling innan offentlig forvaltning, næringsliv, forskning og ideelle organisasjonar.

SOMM har i tildelingsbrev av 13. juni 2018 fått i oppdrag å starte arbeidet med å utgreie ei etablering av fasilitetar for testing av oljevernteologi i Fiskebøl, slik sluttrapporten for utgreiinga av senteret anbefaler. Sluttrapporten anbefalte at testfasilitetar bør vurderast gjennom ei eiga utgreiing eller eit forprosjekt som involverer industrien og verkemiddelapparatet sterkare frå start. Utgreiinga vil ta utgangspunkt i senterets hovudoppgåver innan oljevern og marin forsøpling, men vil også sjå breiare på muligheitsrommet for testfasilitetar, inkludert synergjar mellom områda. Utgreiinga vil søke å belyse alle nødvendige problemstillingar, og vil involvere samarbeid og behovskartlegging med relevante brukarar.

Eg meiner at eit grundig arbeid i denne fasen vil gjere testfasilitetar på Fiskebøl meir robust. Det er difor på dette tidspunkt for tidleg å seie nøyaktig når det vil bli oppretta praktiske oppgaver og arbeidsplassar på Fiskebøl.

SPØRSMÅL NR. 2218**Innlevert 10. september 2018 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 20. september 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

«Hvor mye bompenger er stilt til disposisjon fra bompengeselskapene til bygging av veg og andre formål pr. år fra 2013 til 2018?»

BEGRUNNELSE:

Det bes om en oversikt over bompenger brukt til vegbygging samt bompenger brukt til andre forhold for hvert av

årene fra 2013 til 2017. Og for 2018 dersom det foreligger prognoser for dette.

Svar:

Dei siste fem åra har veksten i bompengar blitt redusert gjennom nedlegging av bomstasjonar, auka statlege bidrag i prosjekt og reduserte takstar utanfor byområda. Gjennom bompengereforma blir talet på selskap redusert

frå om lag 50-60 til fem regionale bompengeselskap. Dette vil gi meir effektive, brukarvennlege og profesjonelle selskap.

Regjeringa har spart bilistane for bompengar med ei rekkje tiltak:

- Betalt ned restgjeld i fire bompengeprojekt, som avvikla innkrevjinga i 2014.
- Betalt ned gjeld i eitt prosjekt før innkrevjinga starta opp, samt delvis innfridd gjeld i eitt prosjekt. Dette har til saman spara bilistane årleg for 80-85 mill. kr i bompengar.
- Endringar i tidlegare finansieringsopplegg for utbygging av prosjekta E134 Seljord-Åmot i Telemark og E6 Helgeland nord i Nordland. Bilistane vert spart for 900 mill. kr.
- Satt ned bompenggebidrag på 120 mill. kr for prosjektet E16 Fønhus - Bagn i Oppland.
- Satt ned bompenggebidrag på 310 mill. kr ved at prosjektet rv. 36 Skyggestein - Skjelbredstrand i Bypakke Grenland blir fullfinansiert med statlege midlar.
- Ordninga med tilskot for reduserte bompengetakstar utanfor byområda sparer bilistane årleg for om lag 500 mill. kr i bompengar. Det gir lågare bompengesatsar i rundt 40 prosjekt.

Tabellen viser utviklinga av bompengar i perioden 2010-2018:

År	Bompengar stilt til disposisjon riksveg ²	Bompengar stilt til disposisjon fylkesveg (inkl. Oslo kommune)	Bompengar stilt til disposisjon totalt	i mill. 2019-kr	
				Innbetalte bompengar – totalt	
2010	5 723	4 509	10 232		7 831
2011	5 912	4 612	10 524		8 251
2012	8 332	5 367	13 699		8 698
2013	8 803	5 271	14 074		9 305
2014	9 727	5 047	14 774		9 585
2015	8 199	5 559	13 758		10 256
2016	7 723	3 655	11 378		10 513
2017	9 400	4 091	13 491		10 863
2018 Prognose ¹	8 300	6 100	14 400		

1) Tala for innbetalte bompengar frå trafikantane er basert på etterskotsvis rapport frå bompengeselskapa. Prognosar for 2018 ligg ikkje føre.

2) Inkl. tal for Nye Veier AS med 1 300 mill. kr i 2017, 1 300 mill. kr i 2018

SPØRSMÅL NR. 2219

Innlevert 10. september 2018 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 17. september 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

«Foreligger det vedtak i Stortinget om bompengepakke Nord-Jæren som departementet anser som hinder for å utsette innføring av bompengepakken fra 1. oktober 2018 til 1. januar 2019?»

Svar:

Stortinget handsama Prop. 47 S (2016-2017) Finansiering av Bypakke Nord-Jæren i Randaberg, Sandnes, Sola og Stavanger kommunar i Rogaland i 2017, jf. Innst. 214 S (2016-2017). Stortinget ga med dette samtykke til eit nytt revi-

dert bompengeplegg for Nord-Jæren, som skal avløyse dagens innkrevjing i Nord-Jærenpakken. Av proposisjonen framgår det at innkrevjinga i dagens bomstasjonar blir vidareført inntil dei nye bomstasjonane er sette i drift, etter planen tidleg i 2018.

Etter at Stortinget handsama saka, er det av praktiske omsyn lagt til grunn at det nye innkrevjingssystemet skal setjast i drift 1. oktober 2018. Det har den siste tida vore usikkert om dei lokale styresmaktene framleis ønskjer dette.

Det er eit viktig prinsipp at bompengefinansiering skal byggje på lokalt initiativ og vedtak.

Lokale styresmakter på Nord-Jæren fatta vedtak om det nye bompenggeopplegget i 2014, og dette blei lagt til grunn for den vidare handsaminga av saka i regjeringa og Stortinget.

Dersom lokale styresmakter ikkje lenger står ved vedtaka sine, må dette først handterast lokalt. Eg må eventuelt få tilbakemelding frå styringsgruppa om at det likevel ikkje er grunnlag for å setje i drift det nye innkrevjingssystemet frå oktober som planlagt. Stortinget har ikkje gitt konkrete føringar for når dette skal skje, og det vil heller ikkje eg gjere.

Dersom lokale styresmakter vel å avvente innføring, legg eg til grunn at innkrevjinga i dagens bomstasjonar blir vidareført for å dekke økonomiske forpliktingar ein har pådratt seg. Samstundes må dei fire kommunane og fylkeskommunen verte samde om eit alternativt finansieringsopplegg som på nytt kan leggjast fram for Stortinget. Det må vere balanse mellom inntektene og utgiftene i pakka, og ein må syne korleis ein vil nå nullvekstmålet. Dersom ei slik semje foreligg mellom dei lokale partane vil ein kunne flytte innføringstidspunktet under desse føresetnadane.

SPØRSMÅL NR. 2220

Innlevert 7. september 2018 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 17. september 2018 av kulturminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

«Hva er statsrådets syn på OVFs tilsynelatende offensive strategi for kjøp av skog, og mener statsråden dette er gunstig med tanke på å sikre lokal verdiskapning?»

BEGRUNNELSE:

Opplysningsvesenets fond (OVF) har den siste tiden fått tilslag på flere mindre skogeiendommer i Hedmark. OVF har utkonkurrert lokale kjøpere i flere budrunder, og dermed økt sitt skogareal på bekostning av lokalt privat eierskap. Mindre skogteiger som legges ut for salg er ofte godt egnet for lokale jord- og skogbrukere som tilleggssareal til eksisterende drift. Lokalt eierskap er viktig for å sikre at verdiskapning og ringvirkninger av dette kommer lokalsamfunnet til gode.

Svar:

Opplysningsvesenets fond (Ovf) eier nær 900.000 dekar skog, hvorav drøyt halvparten er produktiv skog. De siste 10–15 årene har Ovfv solgt rundt 100.000 daa skog og utmark. Ovfv andel av skog i Norge er gradvis redusert.

En del av fondets skogforvaltning er å bedre strukturen (arronderingen) av eiendommene, noe som blant annet kan bety at noen eiendommer selges for eventuelt å reinvestere salgssummer i produktive eiendommer med bedre beliggenhet.

Fondet har over mange år deltatt i prosesser med frivillig vern av skog, og det er fredet om lag 50.000 dekar skog- og utmarksarealer på fondets eiendommer. Dette er

en prosess som fortsatt pågår. Det er inngått avtale med Miljødirektoratet. Avtalen innebærer at Ovfv kan velge å motta skog eller penger som kompensasjon for skogvern på fondets eiendommer. Ofte kjøper Miljødirektoratet skog som erstatning for vernet. Skogen blir deretter make-skiftet med fondet. I tilfeller som de nevnt over kan det være at fondet eller Miljødirektoratet er med i budrunder på eiendommer der det også er andre interessenter.

Ovfv er pålagt å drive sin virksomhet etter forretningsmessige prinsipper for å tjene sitt formål, så der det avstås drivverdig skog til vern kan det foretas makeskifter eller erverves arealer som kompensasjon. Også prosjekter med å oppnå bedre arrondering av eiendommer skal inngå som del av en forsvarlig forvaltning av skogen.

Som det framgår går utviklingen i retning av at fondet eier mindre skog. At fondet i enkelte tilfeller kjøper skogteiger, har oftest bakgrunn i de forholdene som er nevnt over. Det ligger til forvaltningsorganet for fondet å ta avgjørelser om kjøp av skog i tråd med de retningslinjene som er gitt for forvaltningen av fondet. Jeg legger til grunn at forvaltningsorganet og dets styre følger disse retningslinjene.

Kulturdepartementet arbeider for øvrig nå med en stortingsmelding om Opplysningsvesenets fond. Denne planlegges lagt fram våren 2019 og vil blant annet omhandle de ulike delene av fondets virksomhet og framtidige forvaltning.

SPØRSMÅL NR. 2221**Innlevert 7. september 2018 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl****Besvart 18. september 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

«I Nationen 4.7. er Fylkesm. i Hedmark og sekr. for rovvilt-nemnda R5 sitert flg.; «Praksis i departementet er at det ikke er mulig å ta ut ulv i ulvesonen, om det ikke er potensial for skade. Og Naturmangfoldsloven åpner ikke for uttak i ulvesonen, ut fra direktoratets vurdering, sier han». Det er i sterk strid med Stortingets vedtak både i Innst 330 S (2015-2016) og lovbeh. våren 2017.

Hvordan kan statsråden forklare at det så åpent uttrykkes holdninger som er i sterk konflikt med Stortinget fra Fylkesmannen i Hedmark?»

BEGRUNNELSE:

I en flertallsmerknad til Innst. 330 S (2015-2016) kan vi lese følgende:

«Komiteens flertall vil understreke at når bestandsmålet er nådd skal bestandsregulering iverksettes, og da primært gjennom lisensjakt. Lisensjakt gir lokalsamfunn og rettighetshavere/jegere både et ansvar og en rolle i reguleringen av bestandene som er positiv. Kravet om bestandsregulering gjelder også innenfor sona og uavhengig av at det må foreligge skadepotensial på husdyr og tamrein. Komiteens flertall vil understreke at bestandsmål fastsatt av Stortinget er det klart overordnede vedtak.»

Bestanden av ulv er nå høyere enn målet Stortinget har fastsatt og har vært det siden vedtaket ble gjort. I en slik situasjon har Stortingsflertallet i Innst. 257L (2016-2018) gitt føringer for at terskelen for felling iht. Naturmangfoldlovens § 18 første ledd bokstav c skal senkes:

«Flertallet vil understreke at den interesseavveiningen som må gjøres i henhold til naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav c, skal være av dynamisk karakter.

Flertallet mener dette innebærer at i perioder der bestanden er over bestandsmålet, skal terskelen senkes for når vilkårene for felling for å ivareta offentlige interesser er oppfylt. Flertallet vil understreke at myndighetene må ved vedtak om uttak vise hvordan interesseavveiningen er foretatt og at den er rasjonelt begrunnet.»

Svar:

Ved fastsettelse av kvoter for lisensfelling av ulv må det gjøres helhetlige vurderinger innenfor de rammene som er lagt. Bestandsmålet for ulv er et sentralt punkt, men vilkårene etter Bernkonvensjonen og naturmangfoldloven må også være oppfylt.

Representanten Enger Mehl viser i sin begrunnelse til en flertallsmerknad i Innst. 330 S (2015-2016) som sier "(..)

Komiteens flertall vil understreke at bestandsmål fastsatt av Stortinget er det klart overordnede vedtak.". Dette er en uttalelse fra næringskomiteen i forbindelse med behandlingen av saken i energi- og miljøkomiteen. Av energi- og miljøkomiteens behandling fremgår det imidlertid klart at forvaltningen av ulv skal skje innenfor rammene av internasjonale forpliktelser etter Bernkonvensjonen og naturmangfoldloven.

Lisensfellingkvotene for ulv har de senere år vært gjenstand for stor oppmerksomhet og grundig behandling, og som kjent er dette også spørsmål som er til behandling i domstolen. Forrige vinter kom departementet i klagebehandlingen av rovviltnemndenes vedtak fram til at det ikke var rettslig grunnlag til å tillate lisensfelling av Slettåsflokken, som hadde tilhold innenfor ulvesonen og i Sverige. De to ulveflokkene Julussa og Osdalen, som hovedsakelig hadde tilhold utenfor ulvesona, ble imidlertid tillatt felt med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 c. Jeg viser til at Senterpartiet under budsjettdebatten 13. desember 2017 fremmet forslag om at Stortinget skulle be regjeringen gi fellingstillatelse for Slettåsflokken i tråd med rovviltnemndas ønske. Dette ble ikke vedtatt av Stortinget.

Det er vanskelige vurderinger som skal gjøres ved fastsettelse av kvoter for lisensfelling av ulv. Det at rovvilt-nemndene og deres sekretariat kan gjøre ulike vurderinger er ikke uvanlig. Flere av vedtakene rovvilt-nemndene har fattet er påklaget til departementet, og jeg vil derfor ikke uttale meg nærmere om dette før det er fattet endelige vedtak om omfanget av kommende vinters lisensfelling.

SPØRSMÅL NR. 2222**Innlevert 7. september 2018 av stortingsrepresentant Tuva Moflag****Besvart 17. september 2018 av eldre- og folkehelseminister Åse Michaelsen****Spørsmål:**

«Kan statsråden gi en oversikt over hvor mange leteaksjoner som er igangsatt etter personer med demens som har gått seg bort de siste 10 årene, og hva vil statsråden gjøre for at mennesker med demens i større grad kan bevege seg trygt og med større frihet i sitt eget hverdagsliv?»

BEGRUNNELSE:

Mediene skriver stadig om leteaksjoner etter personer med demens som har forsvunnet fra institusjon eller eget hjem. Flere av disse tilfellene har hatt tragisk utgang, og personene har blitt funnet omkommet. Det er viktig med bedre tilgang til teknologiske hjelpemidler som gjør hverdagen enklere, tryggere og mer innholdsrik for mennesker med demens og deres pårørende.

Svar:

Som eldre- og folkehelseminister er det for meg av sentral betydning at mennesker med demens så langt som mulig skal kunne bevege seg trygt, med den betydning det har for den enkeltes frihet. Derfor er jeg også opptatt av å legge til rette for at flere kommuner tar i bruk velferdsteknologi i helse- og omsorgstjenestene.

Gjennom Nasjonalt velferdsteknologiprogram jobber vi mot at velferdsteknologi skal være en integrert del av tjenestetilbudet i omsorgstjenestene innen 2020. Velferdsteknologi kan bidra til at personer med demens gis muligheter til å mestre eget liv og helse, basert på egne premisser. Videre kan det bidra til at personer med demens kan bo hjemme lengre og dermed utsette behov for institusjonstjenester.

For 2018 er det satt av om lag 87 mill. kroner til velferdsteknologiprogrammet, hvorav om lag 41 mill. kroner til et prosjekt på teknologier for trygghet og mestring inkl. varslings- og lokaliseringsteknologier som GPS. Prosjektet opererer ut fra en strategi der velferdsteknologier først prøves ut i tjenesten i enkelte kommuner og følges opp med forskning, hvoretter det gis anbefalinger som spres videre til andre kommuner for implementering. Det gis i tillegg kunnskap, prosessverktøy og teknisk rammeverk til alle kommuner i landet, eksempelvis Veikart for velferdsteknologi. Lokaliseringsteknologi inngår i de nasjonale anbefalingene som gjelder på velferdsteknologiområdet og ble gitt i slutten av 2015. Siden da har det vært en økt bruk av GPS som del av tjenestetilbudet i kommunene.

Flere kommuner har prøvd ut GPS-løsninger for lokalisering av personer ved behov. Varslings- og lokaliseringsteknologi synes særlig aktuelt som tilbud til personer med demens og annen kognitiv svikt. Det legges vekt på at varslings- og lokaliseringsteknologi gir bruker frihet til å bevege seg fritt utendørs samtidig som den trygger pårørende og helsepersonell, der hvor bruker bor i institusjon. Statens helsetilsyn opplyser at de har hatt 1-2 tilsynssaker siden 2009 der personer har vært forsvunnet, og hvor den ferskeste gjaldt en ung utviklingshemmet som forsvant under en tur med personale. Jeg har også vært i kontakt med Hovedredningssentralen som opplyser at de har omlag 1500 redningsoppdrag pr år som gjelder forsvinninger. Det registreres imidlertid ikke eventuelle diagnoser i slike redningsoppdrag.

Ifølge tall fra Statistisk sentralbyrå var det i 2017 611 personer som var registrert med vedtak om GPS-sporing og oppfølging fra kommunen. Dette er nær en dobling fra 2016. 84 prosent av de med GPS-sporing var personer over 67 år. Helsedirektoratet har i samarbeid med Aldring og Helse under utarbeidelse en undersøkelse om tjenester til personer med demens. Rapport vil foreligge sommeren 2019 og vil kartlegge kommunens arbeid med velferdsteknologi innenfor de nasjonale anbefalte områdene.

SPØRSMÅL NR. 2223**Innlevert 7. september 2018 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol****Besvart 17. september 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hvorfor har vi ikke et systematisk oppfølgingsprogram for voksne med cerebral parese (CP) i dag?»

BEGRUNNELSE:

Voksne med CP er en utsatt gruppe. Det tilbudet som i dag finnes i spesialisthelsetjenesten, hovedsakelig i voksenhabiliteringene, er forskjellig rundt om i landet. Oppfølging og tiltak blir derfor fort tilfeldig. Voksne med CP, etter fylte 18 år, opplever at de blir overlatt til seg selv og blir avhengige av pårørende for å få tilstrekkelig hjelp og støtte. Vi mener det er nødvendig å styrke habiliteringstjenesten i landet og sikre bedre overganger/overføringer fra barne- til voksenorientert helsetjeneste. Det siste er også et mål i Hjernehelsetestategien.

Det er som kjent i gang et nasjonalt systematisk oppfølgingsprogram for barn (CPOP) og et nasjonalt kvalitetsregister (CPRN) med god dekningsgrad. De eldste barna i dette programmet er 16 år. Fagmiljøet mener det er fullt mulig å utvide både oppfølgingsprogrammet og registeret til å gjelde voksne med CP. Vi har også gode erfaringer fra Sverige som vi kan støtte oss til, siden «CPUP Vuxen» allerede er etablert der og det er et godt samarbeid på dette området mellom landene. Faktum er at grunnlaget for «CPUP Vuxen» er det norske CP-registerets kartleggingsprotokoller for ungdom, CPRN Ung. Oppfølgingsprogram for CP danner mønster for andre diagnosegrupper, ryggmargsbrokk har allerede tilsvarende program for barn.

CP er en ikke progredierende skade, men for de aller fleste endrer og forverrer helsetilstanden seg etter hvert som en blir eldre. Det kan inntre så tidlig som i 30 årene, med stor risiko for å falle ut av arbeidslivet. En konsekvens av CP diagnosen er utvikling av senskader. Senskader er en samlebetegnelse på ulike symptomer og tilstander og typiske utfall er stivhet, smerter, kontrakturer, trøtthet, utmattelse, svekket balanseevne, mage-, tarm-, og urinveisproblemer og mer utydelig tale. En tettere oppfølging er nødvendig for å forebygge senskader og opprettholde deltakelse i arbeidslivet. Oppfølging gjør det lettere å leve med de funksjonsnedsettelsene en har og dermed oppnå en bedre livskvalitet for brukere og pårørende.

Svar:

Det systematiske oppfølgingsprogrammet for barn med cerebral parese startet som et prosjekt i en helseregion. Erfaringene i prosjektet var grunnlag for beslutningen om et

nasjonalt oppfølgingsprogram (CPOP). Sammen med det nasjonale kvalitetsregisteret har CPOP gitt grunnlag for å sikre kompetent oppfølging, redusere uønsket variasjon, god fagutvikling og forskning.

Personer med cerebral parese og andre funksjonsnedsettelse skal motta tverrfaglige og koordinerte tjenester fra kommunen og spesialisthelsetjenesten. Det vil være forskjeller i innhold og måten helsetjenestene gis, blant annet med bakgrunn i pasientens situasjon. Imidlertid er det, som representanten Kjerkol er inne på, viktig å hindre uønsket variasjon i tilbudet. Virkemidlene for å hindre uønsket variasjon er for eksempel faglige retningslinjer, veiledere, helseatlas, pakkeforløp og oppfølgingsprogrammer.

De regionale helseforetakene har i 2018 fått i oppdrag å iverksette tiltak for å sikre en god overgang fra helsetjenestene for barn og ungdom til tjenestene for voksne.

Helsedirektoratet har informert om at det etter initiativ fra CP-foreningen for tiden pågår et arbeid med å utrede et oppfølgingsprogram for voksne med cerebral parese. Helsedirektoratet er departementets faglige rådgiver på helsefaglige spørsmål.

Det kan være flere måter å sikre en god oppfølging av voksne med cerebral parese på.

Etter Helsedirektoratets vurdering må det gjøres en bred vurdering knyttet til faglige, organisatoriske og kapasitetsmessige områder, både i kommunene og i spesialisthelsetjenesten, før det gis en anbefaling på forslaget om et oppfølgingsprogram for voksne med cerebral parese. Direktoratet mener det er hensiktsmessig å avvente konklusjonen til arbeidsgruppen som utreder et oppfølgingsprogram har gitt sine anbefalinger.

Helsedirektoratet har fått i oppdrag å følge opp Hjernehelsetestategien (2018- 2024) og arbeider nå med en samlet plan for oppfølging av strategien. Et av målene for strategien er "Gode forløp – fra symptom til diagnose, behandling, habilitering og rehabilitering". Representanter for brukerne, blant andre generalsekretæren i CP-foreningen, er med i "partnerskapet" som Helsedirektoratet har etablert mellom de mange aktørene på hjernehelsetfeltet. Etter min mening vil gruppen som er etablert for oppfølging av hjernehelsetestategien, være riktig forum for å vurdere forslaget om et oppfølgingsprogram for voksne med cerebral parese.

SPØRSMÅL NR. 2224**Innlevert 7. september 2018 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 18. september 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

«Statens vegvesen, eid av staten ved samferdselsministeren, kjøper tjenester av Traftec.

Hva tenker statsråden om å bruke selskaper som nekter de ansatte tariffavtale?»

BEGRUNNELSE:

18. juni gikk sju elektromontører i bedriften Traftec på Klepp i Rogaland til streik for tariffavtale.

Traftec er et datterselskap av konsernet Roadworks og driver med installasjon og vedlikehold av elektro i vei og tunnel.

EL og IT-klubben har bedt om tariffavtale, men selskapet har motsatt seg avtale og streiken varer fremdeles.

Traftec leverer tjenester innen elektro, blant annet til Statens vegvesen i Rogaland, og har også vært engasjert med tilsvarende arbeid i forbindelse med Eiganestunnelen som er en del av Ryfast.

Svar:

Denne regjeringa arbeider aktivt mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. Saman med partane i arbeidslivet har vi utarbeidd og følger opp ein strategi for eit seriøst og godt arbeidsliv.

Eg er opptatt av at alle våre innkjøp er i samsvar med regelverket for offentlege innkjøp og at alle verksemder som vi kjøper tenester av, følger spelereglane i arbeidslivet.

Når det gjeld tenestekontraktar og bygg- og anleggskontraktar stiller Statens vegvesen krav om lønns- og arbeidsvilkår til sine kontraktspartar. Krava gjer at lønns- og arbeidsvilkår minst skal vere på nivå med gjeldande forskrifter om allmenngjort tariffavtale eller landsdekkande tariffavtale for vedkommande bransje. Uavhengig av om verksemda sjølv er bundet av ei tariffavtale, vil desse krava knytta til lønns- og arbeidsvilkår gjelde. Eit krav om at verksemdene skal ha tariffavtale vil i seg sjølv ikkje hindre sosial dumping da lønns- og arbeidsvilkåra gjerne vil vere avtalt ut i frå til dømes heimlandets normer.

Det kan også føyast til at om ei verksemd har tariffavtale eller ikkje, inngår i vurderinga når Statens vegvesen gjer risikoanalyser for å motverke sosial dumping. Verksemdar utan tariffavtale medfører høgare risiko samanlikna med verksemdar med tariffavtale, noko som bl.a. vil påverke oppfølginga av lønns- og arbeidsvilkår mht. kontrollfrekvens og omfang.

Nemde krav og rutiner i Statens vegvesen er i tråd med Seriositetsbestemmingane før bygg- og anleggskontraktar, utarbeidd av BNL, Fellesforbundet, KS og Difi.

SPØRSMÅL NR. 2225**Innlevert 7. september 2018 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 17. september 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Mener ministeren at heroinassistert behandling vil redusere overdosedødeligheten i Norge, hvilke lovbestemmelser må endres for at HAB skal kunne tilbys til rusmisbrukere i Norge, og hvor mye vil HAB koste per bruker hvis det tas utgangspunkt i den danske modellen for HAB (inkl. heroindoser, utstyr, personell etc.)?»

BEGRUNNELSE:

I regjeringens politiske plattform stadfestes det at det skal utføres et prøveprosjekt med utdeling av heroin i statlig regi til rusmisbrukere. I en rapport fra konsensuskonferansen om heroinassistert behandling (HAB) fra Norges forskningsråd anslås det at så mange som 400 tunge rusmisbrukere kan være målgruppen for prosjektet. I Aftenpostens artikkel om HAB den 10. august, hvor helseministeren også intervjues, fremstår det som at forsøket

kan være livreddende, mens det i SERAF-rapporten “Heroinassistert behandling - Et svar på dagens utfordringer i Norge? (1/2017) vises til at det ikke er holdepunkter for at HAB påvirker overdosedødeligheten i et land, og at det heller ikke er sikre holdepunkter for at HAB reduserer dødeligheten i målgruppen generelt. Helseministeren viser i Aftenposten videre til at Helsedirektoratet nå skal utrede de helseøkonomiske konsekvensene. I den samme artikkelen påpekes det også at Danmark er det eneste landet i Norden som til nå har innført et forsøk med hero-inutdeling til rusmisbrukere.

Svar:

Det er riktig som representanten Bollestad viser til i sin begrunnelse for sitt spørsmål at det fremgår av regjeringens politiske plattform at vi vil gjennomføre et forsøk med heroinassistert behandling innenfor LAR. Formålet med et slikt forsøk vil være å innhente ny kunnskap om heroinassistert behandling kan være til nytte for en begrenset gruppe opiatavhengige som har vist seg å være vanskelig å nå og behandle med dagens tjenesteapparat.

Hvorvidt et slikt forsøk vil kunne påvirke overdosedødeligheten i Norge er vanskelig å svare på før forsøket er gjennomført. Målgruppen for forsøket vil være opiatavhengige som har vært vanskelig for tjenesteapparatet å tilrettelegge egnede tilbud for. Dersom forsøksprosjektet vil vise at flere rusavhengige i nevnte målgruppe får hjelp, vil dette kunne medføre at dødeligheten i denne gruppen går ned. Som det fremgår av oppdraget til Helsedirektoratet, skal Helsedirektoratet også foreslå en nærmere beskrivelse av en følgeevaluering av et prøveprosjekt med heroinassistert behandling. Da vil vi også kunne få svar på hvorvidt prøveprosjektet har medført lavere dødelighet i den aktuelle målgruppen for prosjektet.

Forsøket skal innrettes på en slik måte at man innhenter utvidet og ny kunnskap om en slik behandlingsform. Jeg er kjent med at blant andre Danmark, Sveits og Tyskland har et tilbud med heroinassistert behandling til en begrenset gruppe opiatavhengige. For at vi i Norge kan få utvidet og ny kunnskap, i tillegg til hva man har erfart i nevnte land, er det viktig at vi innretter forsøket på en måte som gir ny kunnskap.

Helsedirektoratet fikk i august i år i oppdrag å utarbeide en innretting på et forsøksprosjekt med heroinassistert behandling innenfor LAR. I dette oppdraget fremgår det følgende:

- Hva skal målsettingen med prosjektet være? Hvilke kriterier skal legges til grunn for hvilke pasienter som skal inkluderes i prosjektet? Hvilke(n) målgruppe(r) kan være aktuell(e); “hard to reach” vs. “hard to treat”; to målgrupper i hvert forsøk eller ett for hvert forsøk eller begge grupper i hver forsøkskommune

- Hvilken instans bør henvise til HAB, og hvilke krav må stilles til henvisningen?
- Foreta en vurdering av hvor mange pasienter det er aktuelt å inkludere i prosjektet
- Hvor lenge skal et forsøksprosjekt vare?
- Hvor vil det være realistisk å kunne gjennomføre et prøveprosjekt – hvilke byer (Oslo, Bergen) og skal bare innbyggere av forsøkskommunene kunne delta? Det foreligger søknad fra Oslo kommune (vedlagt)
- Beskrive nærmere hvordan et slikt prøveprosjekt organisatorisk kan inngå som en del av LAR – inkludert hvilke fasiliteter som må ligge til grunn for forsøket.
- Nærmere beskrive hvordan pasienter som faller ut av forsøket kan ivaretas på annen måte
- Anbefale hvilken inntaksmåte (r) for heroin som bør benyttes (sprøyte/røyke/tabletter)
- Bør pasientene i prosjektet få metadon i tillegg (vanlig i HAB)?
- Krever denne pasientgruppen annen oppfølging enn det som i dag gis LAR-pasienter og i tilfelle - hva slags?
- Hvordan skal medikamentene i forsøket skaffes og oppbevares på en forsvarlig måte?
- Foreta en nærmere beskrivelse av en forsvarlig faglig bemanning der forsøket foreslås gjennomført
- Ettersom dette skal være prøveprosjekt – utarbeide en plan for de pasienter som blir inkludert i forsøket og som må avslutte HAB, dersom evalueringen viser at det ikke er grunnlag for å fortsette forsøket.
- Foreta en nærmere utredning av de enkelte kostnadselementene ved et forsøk, fordelt på de eventuelle stedene det anbefales at forsøk kan gjennomføres.
- Foreslå en nærmere beskrivelse av hvordan en følgeevaluering kan gjennomføres og kostnadene til disse. Det bes om en skisse av hvilke kriterier som følgeevalueringen og -forskningen bør legge til grunn for å vurdere om prosjektet er vellykket.
- Bør det settes i verk tilbud om legemiddeltiltak (eksempelvis langtidsvirkende morfin) i andre fylker/kommuner for 1) Å få en sammenligningsgruppe i forskningen 2) Forebygge misnøye i brukergruppene
- Helseøkonomiske konsekvenser

Med hensyn til hvilke lovbestemmelser som eventuelt må endres, vil dette ligge utenfor oppdraget til Helsedirektoratet, men vil bli vurdert av departementet i tett samarbeid med Helsedirektoratet. I oppdraget inngår også en vurdering av helseøkonomiske konsekvenser.

Helsedirektoratets frist for å svare på oppdraget er 1. juni 2019.

SPØRSMÅL NR. 2226**Innlevert 7. september 2018 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 18. september 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Hva har arbeids- og sosialministeren gjort for å følge opp NOU 2016:13 om Samvittighetsfrihet i arbeidslivet og herunder hvilke konkrete tiltak har ministeren igangsatt som følge av anbefalingene i denne utredningen?»

BEGRUNNELSE:

Samvittighetsutvalget oppnevnt 13. mars 2015 ble bedt om å utrede forhold rundt arbeidstakers og yrkesutøveres samvittighetsfrihet ved utførelse av arbeidsoppgaver. I dette arbeidet har utvalget lagt særlig vekt på etiske og praktiske forhold rundt samvittighetsfriheten under utførelse av arbeidsoppgaver. Utvalget foreslo tre kriterier for håndtering av samvittighetskonflikter i arbeidslivet, samt at flere deler av gjeldende lov- og regelverk burde vurderes.

Svar:

I NOU 2016: 13 har Samvittighetsutvalget gitt en grundig redegjørelse for hvorfor samvittighet og samvittighetsfrihet er viktig i et demokrati. Utvalget gjorde også en grundig gjennomgang av gjeldende rett, herunder arbeidsrettslige, menneskerettslige og diskrimineringsrettslige problemstillinger.

Utvalget anbefaler at samvittighetsfrihet i arbeidslivet ikke bør lovreguleres generelt, men at særregulering kan være nødvendig i noen tilfeller. Det anbefales således at dagens reservasjonsrett i abortloven (mot å utføre abort) og i ekteskapsloven (mot å vie likekjønnede og fraskilte) opprettholdes, og at det bør lovfestes en reservasjonsrett dersom aktiv dødshjelp skulle innføres som en pasientrettighet. Videre anbefaler utvalget at den gjeldende regelen i bioteknologiloven som gir rett til reservasjon mot forskning på og transplantasjon av fostervev bør vurderes opphevet i forbindelse med en eventuell evaluering av bioteknologiloven, og at bestemmelsen i omskjæringsloven som gir mulighet for å reservere seg mot å utføre omskjæring av guttebarn er så vag at det bør vurderes å endre eller oppheve bestemmelsen.

Utover situasjoner hvor det er behov for særregulering, mener utvalget at samvittighetskonflikter bør løses konkret og på et lavest mulig nivå i virksomhetene, og at

følgende tre kriterier/spørsmål bør være sentrale når det skal vurderes om en arbeidstaker skal få fritak:

- a) Bygger arbeidstakers ønske om reservasjon mot å utføre bestemte arbeidsoppgaver på en dyp og viktig samvittighetsoverbevisning?
- b) Kan reservasjon finne sted uten at det er inngripende for tredjepart?
- c) Er reservasjon gjennomførbart i praksis uten for store ulemper for arbeidsgiver og kollegaer?

I utredningen oppfordrer utvalget partene og andre organisasjoner til å ta opp samvittighetsfrihet på arbeidsplassen i veiledningsmaterieell og gi råd om hvordan samvittighetskonflikter på sine aktuelle områder kan eller bør løses.

Jeg mener utvalget har avgitt en grundig utredning som gir gode råd for hvordan samvittighetskonflikter kan og bør håndteres. Jeg deler utvalgets syn på at samvittighetsfrihet i arbeidslivet ikke bør lovreguleres generelt. Jeg er også enig i utvalgets oppfordring til partene i arbeidslivet og andre organisasjoner om å engasjere seg i samvittighets spørsmål innenfor enkelte bransjer eller sektorer, og hvordan dette best kan håndteres og praktiseres på den enkelte arbeidsplass.

Samvittighetsutvalgets utredning har vært på en bred alminnelig høring. 29 instanser hadde merknader i høringen. Langt de fleste høringsinstansene er overveiende positive til utvalgets anbefalinger, og deler i stor grad utvalgets syn på hvordan situasjoner hvor arbeidstakere ønsker å reservere seg mot arbeidsoppgaver bør løses. Det fremkom riktignok noen ulike oppfatninger om temaet; hovedsakelig nyanser for hvordan utvalgets kriterier skal anvendes i praksis, herunder hvor store ulemper arbeidsgivere, kollegaer og tredjeparter bør tåle i møte med en arbeidstakers ønske om fritak på grunn av samvittighet.

I lys av høringen, kan det konkluderes med at utvalgets anvisning for hvordan samvittighetskonflikter i arbeidslivet bør møtes har bred oppslutning. Som utvalget peker på, er det mest naturlig at organisasjonene utarbeider veiledere tilpasset enkelte bransjer eller sektorer, dersom de anser det for å være hensiktsmessig.

Jeg kan for øvrig opplyse om at Helse- og omsorgsdepartementet har gitt Norges forskningsråd i oppdrag å sørge for gjennomføring av en treårig følgeevaluering av loven/tilbudet om rituell omskjæring. Evalueringsprosjektet skal være ferdig i 2020.

SPØRSMÅL NR. 2227**Innlevert 7. september 2018 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund****Besvart 17. september 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«I lys av særlige integreringsutfordringer i enkelte kommuner med høy befolkningsandel med innvandrerbakgrunn, er statsråden villig til å justere bosetningsanmodningene til å bosette en betydelig større andel i distriktskommuner på bekostning av større kommuner?»

BEGRUNNELSE:

I svar på skriftlig spørsmål nr. 2172 henviser statsråden til kriterier for bosetningsanmodninger til kommunene i 2019 vil forelegges departementet. Hvilke eventuelle endringer av praksis dette vil innebære hadde gitt et nyttig innblikk i videre integreringsarbeid i mange kommuner.

En del av kommunene med en høy befolkningsandel med innvandrerbakgrunn har utfordringer med å sikre en hensiktsmessig spredt bosetning for å sikre god integrering. Bosetningen i utvalgte norske byer innebærer en skjevfordeling mellom områder med veldig høy andel innvandrerbefolkning, mens andre bydeler i samme by har uforholdsmessig liten andel innvandrere i befolkningen. En slik fordeling kan være uheldig for blant annet språkopplæring, sosiale forskjeller, bostandard og øvrig integrering. Statsråden har selv pekt på områder i Oslo som har særskilte utfordringer med integrering.

Statsråden oppgir i svar på spørsmål 2077 at totalt 36 kommuner med under 5000 innbyggere har blitt bedt om å bosette 369 flyktninger. IMDI viser på sine nettsider at det totale tallet for anmodninger i 2018 er 5350. Når halvparten av norske kommuner har under 5000 innbyggere er det bemerkelsesverdig at under 7 % av anmodninger om bosetninger går til denne halvdelen av kommunene.

Mediebildet har de siste uker vist til flere mottak i mindre kommuner som blir nedlagt selv om kommunen har ønsket å fortsette integreringsarbeidet. Representanten merker seg at man ikke benytter seg av muligheten til å opprettholde mottak med lang erfaring og kompetanse i mindre kommuner, og samtidig nedjustere bosetning i de større kommunene samtidig. Situasjonen med lavere ankomsttall kunne vært benyttet til å minske presset på storkommunene og sikret økt fokus på allerede bosatte i disse kommunene med en jevnere fordeling av bosetning i små og store kommuner.

Svar:

Jeg viser til mine tidligere svar på spørsmål nr. 2001, 2077 og 2172 om samme tema. I svaret på spørsmål nr. 2172 un-

derstreket jeg at regjeringen enig i Stortingets vurdering om at det er avgjørende å ta hensyn til jobbmuligheter, resultater på sysselsetting etter endt introduksjonsprogram og tilfredsstillende kapasitet i kommunen ved fordeling av flyktninger, jf. Innst. 16 S (2017-2018), pkt. 3.3.5. Regjeringen er også opptatt av å sikre spredt bosetting og unngå segregering. Disse hensynene vil ivaretas når departementet tar endelig stilling til kriteriene for bosetting for 2019. Jeg tar sikte på å avklare dette så snart som mulig, slik at kommunene og IMDi kan starte arbeidet med bosetting for neste år.

Jeg vil for øvrig peke på at spørsmål som gjelder etablering og nedleggelse av mottak for asylsøkere ligger innenfor justis-, beredskaps- og innvandringsministerens ansvarsområde.

SPØRSMÅL NR. 2228**Innlevert 7. september 2018 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund****Besvart 18. september 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

«Inneholder forswarets nøkkelobjekter sivil infrastruktur som kraftstasjoner, sykehus og sivile kommunikasjonsknutepunkt som er viktig for ivaretagelse av samfunnet?»

BEGRUNNELSE:

Under riksrevisjonens høring kom det fram at Heimvernet er dimensjonert for å stille sikringsstyrker på Forsvarets nøkkelobjekter, og at de er avhengig av prioritering for å støtte politiet. Politidirektøren på sin side uttalte at han har behov for å støtte på m lag 25 % av flere 100 objekter.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 10. september 2018 med spørsmål fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund om Forsvarets nøkkelobjekter inneholder sivil infrastruktur som kraftstasjoner, sykehus og sivile kommunikasjonsknutepunkt som er viktige for ivaretagelse av samfunnet.

I kgl.res. av 24. august 2012 instruks om sikring og beskyttelse av objekter ved bruk av sikringsstyrker fra Forsvaret og politiet i fred, krise og krig fremgår det i § 2 (3) at «Med «nøkkelpunkter» menes sivile og militære objekter og personer, som er av avgjørende betydning for forsvarsevnen og det militære forsvar i krig, og som er å anse som lovlige militære mål i krig, jf. artikkel 52 i Tilleggsprotokoll I av 1977 til Genèvekonvensjonene av 1949.»

Dette betyr at ikke bare objekter som tilhører Forsvaret, men også objekter som tilhører sivile eiere, kan forhåndsutpekes av Forsvaret som nøkkelobjekter. Når det gjelder eksemplene som representanten nevner, vil sivile objekter innenfor kraftforsyning og kommunikasjon kunne utpekes. Det vil imidlertid være snakk om et svært begrenset utvalg objekter siden terskelen for utpeking er høy, jf. at objektene må ha avgjørende betydning for forsvarsevnen og det militære forsvar i krig. Sykehus vil ikke kunne utpekes siden de ikke vil være lovlige mål i henhold til folkeretten. Hvilke konkrete objekter som er utpekt som nøkkelobjekter er gradert informasjon.

Det fremgår videre av instruksens § 3 (3) at «Gjennomføring av objektsikring av nøkkelpunkter skal kun skje dersom riket er i krig eller krig truer eller rikets selvstendighet eller sikkerhet står i fare, og skal kun gjennomføres ved bruk av kombattante militære sikringsstyrker. Ved gjennomføring skal sivile personer så langt mulig

søkes flyttet bort fra områder i nærheten av nøkkelpunkter.»

Sikring av nøkkelobjekter mot militære trusler er et dimensjonerende oppdrag for Heimevernets styrkestruktur, mens bistand til politiets objektsikring mot kriminelle trusler ikke er det. Det er imidlertid ikke slik at størrelsen på Heimevernet vil justeres opp eller ned avhengig av antallet objekter som til enhver tid måtte stå på nøkkelobjektlisten. Størrelsen på Heimevernet er fastsatt av Stortinget basert på en mer helhetlig vurdering.

Både nøkkelobjektlisten, og listen Forsvaret mottar fra politiet med forhåndsutpekte objekter som Forsvaret skal forberede seg på å bistå politiet med å sikre, er hjelpemidler ved planlegging, forberedelse og iverksetting av sikring. Det er ikke krav om at alle objektene på listene skal kunne sikres samtidig, noe som også er et lite sannsynlig scenario. I en reell trusselsituasjon kan det være aktuelt å sikre et annet utvalg av objekter enn kun de som er forhåndsutpekte på listene. Sikringsstyrkenes generelle evne til objektsikring gjør det mulig å også sikre objekter som ikke er forhåndsutpekte.

SPØRSMÅL NR. 2229**Innlevert 7. september 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 20. september 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

«FNs postavtale UPU innebærer at Posten må distribuere postsendinger fra bl.a. Kina med tap.

Hvor store tap hadde Posten på sendinger fra Kina henholdsvis totalt og per sending for alle sendinger, totalt og per sending for sendinger med verdi inkl. frakt under 350 kr og totalt og per sending for sendinger med verdi inkl. frakt over 350 kr for hvert av årene 2007, 2012, 2015, 2016, 2017 og hittil i 2018?»

BEGRUNNELSE:

Det bes om at tallene fremstilles i en tabell. Det anmodes også om at det gis en tilsvarende oppstilling for alle slike land totalt og dersom det lar seg gjøre med rimelig anstrengelse også for noen andre særlig relevante land enkeltvis. Tallene for Kina er likevel det vesentligste. Man må forventes å kunne gi et godt anslag for tapene på sendinger fra Kina også dersom man ikke har ferdige kalkyler. Tapene bør beregnes ved at man sammenligner med en situasjon der Posten hadde oppnådd en rimelig fortjeneste på slike sendinger sett opp mot hva man oppnår for for eksempel sendinger fra i-land eller innenlandske sendinger.

Svar:

FN sin postorganisasjon UPU (Universal Postal Union) har regler og priser for postsendinger som nær alle land i verda har slutta seg til. Det er ulike regelsett for pakkar og brev.

Pakkar er sendinger opp til 20 kg der det vert gitt kvittering, signering ved utlevering, forsikring og ofte sporing av sendingane. Regelverket for pakkar gir bærekraftige priser for pakkar inn i Norge. Posten har såleis ikkje noko tap for dei sendingane som vert sendt på denne måten. Dei fleste e-handelssendingane frå utlandet med verdi over 350 kr vert sendt som pakker. Problemstillinga som Gjelsvik peiker på er difor ikkje relevant for pakkar.

Sendingar med låg verdi, det vil seie sendingar under 350 kr, vert normalt sendt som vanlege brev eller rekommanderte brev. Brev kan ha ei vekt på inntil 2 kg, og vanlege brev har ikkje forsikring, kvittering og krav til signatur. Mange av breva som vert sende frå Kina var tidlegare rekommanderte og hadde høge kostnader knytt til registrering og utlevering i Norge. UPU sitt regelverk for utveksling og betaling av brevsendingar mellom land er komplekst, med ei lang rekke priser for ulike format, kilopris, tilleggstenester, type land mm. Mellom anna har

sendingar frå utviklingsland betre priser enn sendingar frå industriland. Eksempelvis er det i dag en skilnad på om lag 2,45 kr per brevsending med e-handelsvarer frå Kina målt opp mot ei tilsvarende sending frå USA.

I 2012 vedtok UPU endring i klassifiseringa av land med verknad frå 2016. Ei rekke land som tidlegare var klassifisert som u-land, mellom anna Kina, blei klassifisert som i-land. Det vart òg i 2016 vedtatt å auke prisane mellom 2018 og 2021 slik at alle i-land vil ha dei same prisane for brevsendingar i 2021.

Når det gjeld ei historisk oversikt over Posten sitt tap på brevsendingar frå Kina, har det ikkje vore mogleg å skaffe dei etterspurte tala. Tradisjonelt har brevsendingar frå Kina vore registrert med lite informasjon om formatinndeling og anna som er naudsynt for å kunne rekne på lønsemda for ulike typar sendingar.

Derimot finst det gode berekningar for rekommanderte brevsendingar frå utlandet som mellom anna vert nytta til e-handelsimport av varer med låg verdi (småpakker) frå Asia, og då særleg frå Kina. Berekingane har vist store økonomiske tap for denne tenesta, på grunn av lave UPU-prisar og høge kostnader knytt til handtering av slike sendingar i Norge. Posten søkte for 2016 og 2017 å få dekkja meirkostnadene (nettokostnader) for rekommanderte sendingar frå utlandet gjennom ordninga med statleg kjøp av pålagte ulønnsame posttenester. For 2016 var meirkostnadene berekna til 82 mill. kr. I parallell har Posten jobba aktivt med å betre lønsemda, og Posten opplyser at det i fjor blei funnet ei løysing for rekommanderte sendingar frå Kina som gjer at meirkostnaden for denne tenesta blei vesentleg redusert samanlikna med 2016. Endelige berekna meirkostnad for 2017 vil gå fram av Postens produktrekneskap for 2017 som skal sendast Nasjonal kommunikasjonsmyndighet innan utgangen av september 2018.

Posten understrekar overfor departementet at brevsendingar som vert nytta til e-handelsimport av varer med låg verdi og som langt på vei vil falle bort ved innføring av «nullgrense» for privatimport, samla sett gir eit positivt dekningsbidrag til å dekke felleskostnadane i postnett i Norge.

SPØRSMÅL NR. 2230**Innlevert 7. september 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 17. september 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara****Spørsmål:**

«Politidirektoratet, Økokrim og Kripos er kritisk til at Finansstilsynet ikke vil underlegge bitcoin- og kryptobransjen registrerings- og tilsynsordninger. Man mener åpenbart det haster med å styrke kontrollen av slik virksomhet.

Deler statsråden de underliggende etaters oppfatning om at det haster med å få kontroll med denne bransjen og anser han at Finansdepartementet og Finansstilsynet i denne saken er for tilbakeholdne?»

BEGRUNNELSE:

Jeg har tidligere stilt spørsmål ved bakgrunnen for at Norge i motsetning til en del andre land i liten grad har valgt å regulere bitcoinfenomenet hvorpå statsråd Jensen har forsikret meg om at hun «følger utviklingen i bitcoin og andre kryptovalutaer fortløpende». Statsråd Jensen har også kunnet opplyse om at Finansdepartementet har løpende dialog med Norges Bank og Finansstilsynet om aktuelle spørsmål og problemstillinger knyttet til dette.

Bitcoin- og kryptobransjen har også en del aspekter ved seg som faller inn under justisministerens ansvarsområde. Det er ikke åpenbart at de innsikter og bekymringer man sitter med vedrørende bitcoin i denne sektoren reflekteres i de overveielser som gjøres i skjæringspunktet mellom Finansdepartementet, Norges Bank og Finansstilsynet. Den tydelige og omforente tilbakemeldingen som Finansstilsynet nå mottar fra justis- og politisektoren kan være en indikasjon på dette.

Jeg ønsker å høre justisministerens vurderinger rundt et fenomen som synes å ha fått relativt stor utbredelse i Norge og som til tross for sine implikasjoner for justis- og politisektoren synes å ha blitt håndtert mye ut fra premisser lagt av det finanspolitiske miljøet.

Bitcoin ble lansert allerede i 2009, men fikk først i fjor omfattende medieomtale. Det finnes etter min kjennskap ingen oversikt over i hvor stort omfang nordmenn eier bitcoin, men det er grunn til å tro at omfanget ikke lenger er ubetydelig. Bitcoin reiser en rekke problemstillinger, blant annet kan det være et egnet verktøy i forbindelse med terrorfinansiering, skatteunndragelse, hvitvasking og annen kriminell virksomhet samt elektronisk krigføring. Det har også potensiale til å utfordre nasjonalstatenes kontroll over det finansielle systemet og dets stabilitet, noe som også har beredskapsmessige implikasjoner.

Svar:

Spørsmålet gjelder innholdet i et forskriftsarbeid som Finansdepartementet har hatt på høring. Det er flere departementer med underliggende etater som har ansvar for å bekjempe hvitvasking og terrorfinansiering – både Finansdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Utenriksdepartementet, Finansstilsynet, Politidirektoratet, Økokrim og Politiets sikkerhetstjeneste har viktige roller. Behovet for godt samarbeid ivaretas blant annet gjennom det tverrfaglige Kontaktforum for bekjempelse av hvitvasking og terrorfinansiering. I tillegg deltar Norge i FATF (Financial Action Task Force), som er et mellomstatlig samarbeidsorgan mot hvitvasking og terrorfinansiering. Temaet virtuell valuta er på dagsordenen der.

Jeg har selv sendt inn et høringssvar i saken, og vedlegger dette til informasjon om min vurdering i saken. Høringssvar fra Politidirektoratet og Kripos er vedlagt mitt høringssvar til Finansdepartementet. Økokrim har levert høringssvar til Finansdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 2231**Innlevert 10. september 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 13. september 2018 av statsminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«Jeg viser til dok nr. 15:2091 (2017-2018). Der skriver statsministeren: "Jeg legger til grunn at bakgrunnen for stortingsrepresentant Lars Haltbrekkens spørsmål om hva jeg var klar over før utnevnelsen av fiskeriminister Harald Tom Nesvik er bortfalt. Jeg viser til at Fiskeridirektoratet nå har fastslått at den aktuelle tømningen ikke var ulovlig.»

Sølvtrans har nå innrømmet regelbrudd og jeg spør igjen om statsministeren var klar over dette før fiskeriministeren ble utnevnt?»

BEGRUNNELSE:

Til NRK 7. september innrømmer fiskeriminister Harald Tom Nesviks (Frp) tidligere arbeidsgiver, Sølvtrans, at de

likevel har brutt regelverket ved oppdrettsanlegget Bjelkavik, 16. og 17. november 2017. Dette var i en tid da Nesvik var ansatt i selskapet. Selskapet har tidligere hevdet overfor NRK og Fiskeridirektoratet at brønnbåten «Øytind» tømte avlusningsmiddel mens båten var fortøyd – men en nærmere gjennomgang av loggene på båten viser at én av tre tømminger skjedde et stykke vekk fra anlegget, midt i et gytefelt for torsk.

Svar:

Harald Tom Nesvik ble utnevnt til statsråd 13. august 2018. Sølvtrans erkjente overfor Fiskeridirektoratet 7. september 2018 at det ved ett tilfelle i 2017 likevel hadde brutt regelverket. Jeg var ikke kjent med dette før det ble offentlig kjent fredag 7. september 2018.

SPØRSMÅL NR. 2232**Innlevert 10. september 2018 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland****Besvart 20. september 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hvilke konkrete tiltak vil statsråden initiere for å sikre at befolkningens helsedata i elektroniske pasientjournaler (EPJ) – innen en forsvarlig og fornuftig tidsramme – blir strukturert, standardisert og forberedt for automatiske uttrekk slik at informasjonen kan brukes til persontilpasset medisin, uten at samme informasjon må innhentes eller registreres flere ganger?»

BEGRUNNELSE:

Nasjonal strategi for persontilpasset medisin i helsetjenesten 2017-2021 sier at «Strategien skal bidra til å realisere visjonen om helsetjenester tilpasset den enkelte pasient ved å legge til rette for god informasjon, gjennom samordning av kompetanseoppbygging og fagutvikling, og ved å legge til rette for forskning og innovasjon.» Ett av de sentrale prinsippene for strategien er at «pasienter i hele landet skal ha et likeverdig tilbud om persontilpasset medisin». Dette forutsetter utvikling av infrastruktur

regionalt eller lokalt som kan kommunisere aktuell informasjon entydig på et nasjonalt plan. Da informasjonen som skal kommuniseres er helsedata må det også stilles krav til standardisering av variablene og strukturering og integrering av IKT-løsninger for å innhente, lagre, samordne og sende videre de aktuelle helsedataene. Her er det viktig å huske på at det i Helse-Norge i dag finnes et tresifret antall kliniske IKT-systemer. En rekke av disse systemene bruker de samme helsedataene, enten helt eller delvis. Denne strategien vil kunne ses på som en del av et mer overordnet mål som Regjeringen beskriver i Stortingssmelding 9 «Én innbygger – én journal»: «Data skal være tilgjengelig for kvalitetsforbedring, helseovervåking, styring og forskning.» Videre presiserer regjeringen at «Sammenstilling av oppdaterte data med høy kvalitet skal gjøre det mulig å følge utviklingen i helsetilstanden til befolkningen, gjøre systematiske vurderinger av tjenestetilbudet, og være grunnlag for styring, kvalitetsforbedring og forskning.» For at så skal skje må helsedata finne vei fra pasienten (både via ord, undersøkelser og prøver/tester),

inn i pasientjournalen for sammenstilling og strukturering og derfra videreføres til kliniske systemer for å støtte helsepersonell i å kunne utøve persontilpasset medisin. Det er nøyaktig de samme prosessene som må skje for at et EPJ skal kunne automatisk levere data til for eksempel helseanalyseplattformen (den vedtatte fellesløsningen for våre sentrale helseregistre og nasjonale medisinske kvalitetsregistre) uten at klinikerne må gjøre dobbeltregistreringer og merarbeid som direkte tar tid fra pasientkontakten. Da er det ikke problematisert at helseregistrene kun analyserer en liten andel av det som etterspørres i «En innbygger – én journal». Denne kjeden med overføringer av informasjonselementer forutsetter blant annet strukturert journal og standardisering av helsedatavariabler.

Svar:

Jeg er opptatt av at helsedata må gjøres lettere tilgjengelig for å utvikle ny kunnskap og bedre tjenester som kommer pasienten til gode. Oppdaterte helsedata av god kvalitet blir et stadig viktigere verktøy i arbeidet med å utvikle nye behandlingsmetoder. Det gjelder særlig i utviklingen av persontilpasset medisin, og i utvikling av nye legemidler og medisinsk teknologi.

Regjeringen har gjennom etablering av helsedataprogrammet i Direktoratet for e-helse, og i arbeidet med å utvikle en helseanalyseplattform, lagt grunnlaget for å gjøre helsedata lettere tilgjengelig for forskning og andre formål som er viktig for pasienter og befolkning. På sikt skal helseanalyseplattformen gi mulighet for mer avanserte analyser av norske helsedata, og legge grunnlaget for nye typer medisinsk og helsefaglig forskning.

Det pågår også arbeid i helseregistrene for å sikre bedre kvalitet i registrene og så enkel innrapportering som mulig. De medisinske kvalitetsregistrene har bygget opp et variabelbibliotek med oversikt over hvilke data som finnes i de ulike registrene. Det pågår et tilsvarende arbeid for de lovbestemte registrene (Norsk pasientreg-

ister, Kreftregisteret med flere). Dette er et viktig arbeid for å få oversikt over dataelementene i registrene. Informasjonen gjøres tilgjengelig på nettstedet helsedata.no som samler informasjon om over 80 helseregistre til bruk for helse- og omsorgstjenesten, forskere og næringslivet. Nettstedet skal videreutvikles med nye tjenester og vil inngå som en del av arbeidet med å utvikle en helseanalyseplattform.

Det pågår arbeid for å styrke harmonisering mellom registrene for å gjøre innrapporteringen mer effektiv og gjøre det enklere å sammenstille registrene. Målet er at rapporteringen skal skje gjennom automatisk uttrekk fra elektroniske pasientjournaler og fagsystemer. En viktig del av dette arbeidet vil være å etablere en felles struktur for lagring, bruk og rapportering av helsedata.

Hovedansvaret for helsefaglige kodeverk, terminologier og IKT-standarder ligger hos Direktoratet for e-helse. Et felles språk, basert på den internasjonale standarden Snomed CT, prøves nå ut i tannhelsetjenesten. Dette er en terminologi som skal sikre at data forstås på samme måte på tvers av virksomheter og IKT-systemer. Det er også et tett samarbeid med Helseplattformen i Midt-Norge for å vurdere om Snomed CT kan prøves ut som felles språk i Helseplattformen. En slik utprøving vil være et godt grunnlag for å vurdere innføring i journalsystemene i resten av helse- og omsorgssektoren.

Arbeidet med strukturering og felles språk i journalsystemene er omfattende og innebærer krevende avveining mellom behov for strukturerte data og behov for effektive verktøy for helsepersonell. Jeg er opptatt av at arbeidet med å effektivisere og automatisere innrapportering må skje i tett samarbeid med fagmiljøene i hele helse- og omsorgssektoren. Jeg kan i denne sammenheng orientere om at jeg onsdag 19. september samler sentrale aktører i sektoren for å sette rapportering av legemiddeldata til helseregistrene på dagsorden. På møtet vil vi sammen drøfte hva som skal til for å bedre rapporteringen på dette spesifikke området.

SPØRSMÅL NR. 2233

Innlevert 10. september 2018 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 17. september 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Er det statsrådets syn at det i dag foregår unødvendig rapportering ved bruk av legemidler, hva vil han i så fall

gjøre med det, og hvordan vil han sørge for at kravene til rapportering har legitimitet hos helsepersonellet?»

BEGRUNNELSE:

NRK.no hadde 30.august en sak med overskriften

«Lege sendte rent vrøvl til Statens legemiddelverk uten at noen reagerte». Overlegen saken handler om har den siste tiden sendt inn skjemaer der man har begrunnet resept/rekvisisjon for legemiddel uten markedsføringstillatelse med blant annet «til substitusjon av fosfatmangel hos muldvarp», «til behandling av kvalme vannbøfler» og «mot hjerneødem hos rødsette».

Bakgrunnen for en slik rapportering virker å være frustrasjon over et rapporteringskrav som tar mye tid og som oppfattes som lite meningsfullt. Man bør unngå unødvendig rapportering i helsevesenet, men samtidig bør kravene til rapportering, også når det gjelder bruk av legemidler, ha legitimitet og følges opp hos helsepersonellet.

Svar:

Ordningen med godkjenningfritak gjør det mulig for helsepersonell å bruke legemidler som ikke markedsføres i Norge, når dette er nødvendig av medisinske grunner. Denne ordningen er viktig for å sikre norske pasienter

tilgang til et bredt utvalg av legemidler. Mange søknader gjelder eldre legemidler som er godkjent i andre europeiske land, men der produsenten av ulike årsaker har valgt ikke å søke om markedsføringstillatelse i Norge.

Statens legemiddelverk har tidligere i år sett nærmere på bruken av legemidler uten norsk markedsføringstillatelse i perioden januar - oktober 2017. Hovedfunnet er at ordningen med godkjenningfritak fungerer etter hensikten, men Legemiddelverket ser også at det finnes muligheter for å effektivisere og forbedre ordningen.

Jeg vil med bakgrunn i Legemiddelverkets gjennomgang se nærmere på hvilke tiltak som kan gjøres innenfor gjeldende regelverk, samt om det er behov for endringer i regelverket, for å forenkle søknadsprosesser mv. for legemidler uten markedsføringstillatelse. Jeg er også kjent med at Legemiddelverket har tatt initiativ til et møte med overlegen det vises til, samt andre representanter fra helseforetak og sykehusapotek, for å diskutere hvordan sykehuset kan ivareta intensjonen i regelverket og samtidig unngå at leger må fylle ut proforma-søknader.

Samtidig vil jeg presisere at ved bruk av legemidler uten markedsføringstillatelse tar forskriver på seg et særskilt ansvar for at bruken er forsvarlig. Jeg forventer også at de enkelte helseforetak og avdelinger har gode og effektive rutiner for registrering og utlevering av uregistrerte legemidler som brukes i sykehus.

SPØRSMÅL NR. 2234

Innlevert 10. september 2018 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 18. september 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

«Hvordan vil regjeringen sørge for framdrift i forhandlingene med næringslivets aktører for å få på plass et CO2-fond for næringstransport slik Stortinget har forutsatt?»

BEGRUNNELSE:

Både Storting og regjering har uttalt at man er positive til etablering av et CO2-fond for næringslivet. Det siste året har det pågått en tett prosess mellom næringslivet og myndighetene om etablering av et slikt virkemiddel.

Tross dette positive utgangspunktet og Stortingets klare føringer, får vi nå signaler (VG 7. september 2018) om manglende fremdrift.

Signaler fra næringslivets aktører går også på at regjeringen føler seg bundet til en mindre ambisiøs ordning

enn det næringslivet selv ønsker, og der offentlige virkemiddelaktører skal stå for gjennomføringen.

Svar:

Regjeringen har sondert med næringslivet om etablering av et CO2-fond for næringstransport. Næringslivet ved NHO har blitt invitert til møter for innspill til prosess og utredning. Flere ulike finansieringsmodeller for et CO2-fond har vært utredet. Miljødirektoratet har laget en modell for å beregne kostnader og potensial for utslippsreduksjoner som del av kunnskapsgrunnlaget. Advokatfirmaet Kluge har utredet hvordan ulike innretninger av et CO2-fond kan ha betydning for rammene under statsstøttereglerverket. Thema har på oppdrag fra NHO

mfl. utarbeidet en rapport om teknologiutvikling og incentiver for klimavennlig næringstransport.

Regjeringens mener at et eventuelt CO2-fond bør administreres over statsbudsjettets utgiftsside og administreres av Enova.

Enova har fra og med 2015 gitt støtte til klimatiltak i transportsektoren. Støtten er trappet kraftig opp, og i

2017 fikk 177 prosjekter i transportsektoren samlet om lag 1,1 mrd. kroner i støtte fra Enova.

Regjeringens ramme og utgangspunkt er presentert for næringslivet. Fremdriften i prosessen avhenger av videre drøftinger med næringslivet om utformingen av et eventuelt fond.

SPØRSMÅL NR. 2235

Innlevert 10. september 2018 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 17. september 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Kan ministeren gi en tabellarisk oversikt over utviklingen i behandlingstid for klager i hhv Norsk Pasientskadeerstatning og Helseklage fra 2013 og frem til i dag, og er statsråden tilfreds med dagens behandlingstid, hvis ikke hva har ministeren gjort frem til nå og hva vil han gjøre framover for å gjøre behandlingstiden kortere?»

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet styrer Norsk pasientskadeerstatning (NPE) og Nasjonalt klageorgan for hel-

setjenesten (Helseklage) gjennom instruks, delegasjon, tildelingsbrev og etatsstyringsmøter. Helse- og omsorgsdepartementet kan ikke instruere etatene om lovtolkning, skjønnsutøvelse eller avgjørelser av enkeltsaker.

NPE

Saksmengden inn til NPE økte med nesten 15 prosent fra 2013 og ut 2017. I 2017 mottok etaten i underkant av 6000 erstatningskrav. Tabellen nedenfor viser utviklingen i gjennomsnittlige saksbehandlingstider fra 2013 til september 2018 målt ved ulike indikatorer.

Utvikling i gjennomsnittlige saksbehandlingstider målt i antall dager (hele året)

	2013	2014	2015	2016	2017	Pr sept. 2018
Gj.snitt fra mottatt til avslag	259	239	243	264	264	279
Gj.snitt fra mottatt til medhold*	316	288	281	299	314	352
Gj.snitt fra mottak til avslag/medhold*	278	245	242	261	264	281
Gj.snitt fra medhold* til vedtak beregning**	322	315	327	370	411	396
Gj.snitt fra mottak til vedtak beregning**	667	634	626	656	699	715

*Inkluderer både tidligere medholdsvedtak og dagens foreløpige varsel om rett til erstatning

** Inkluderer både tidligere vedtak som bare omhandlet størrelsen på erstatningen og de nye vedtakene som både favner ansvarsgrunnlaget og størrelsen på erstatningen

Det har vært en prioritert oppgave å redusere saksbehandlingstiden i NPE. NPE oppgir at de blant annet har innført følgende tiltak:

- Gjennomført en verdistrømsanalyse for å avdekke tidstyver og forbedringspunkter i saksbehandlingssløpet.
- Innført et «Team ekspress» som går gjennom alle nye saker slik at de kommer inn på riktig spor, avdekker formelle feil ved søknaden innledningsvis og sluttbehandler enklere saker som ikke trenger mye utredning.
- Etablert en rutine for å fatte vedtak om rett til erstatning i tråd med erstatningssøkers søknad dersom innklaget behandlingssted ikke sender dokumentasjon innen åtte uker. Dette har redusert svartidene fra innklagede behandlingssteder betydelig.
- Inngått avtaler med over 90 ulike sakkyndige for å sikre effektiv sakkyndig utredning av sakene.
- Utviklet et system for digital tilgang til sakene for eksterne sakkyndige som avgir uttalelse.
- Utviklet et helelektronisk saksbehandlingssystem som favner både NPE og Helseklages arbeid med sakene.
- Tatt i bruk Digipost/Eboks, dvs. digitale postkasser.
- Jobbet for å få til digital overføring av journaler fra helseforetakene.

NPE opplyser at produktiviteten har økt jevnlig fra 2015, og at økt produktivitet står helt sentralt i arbeidet med ny strategi for NPE for perioden 2019 til 2023.

Departementets tiltak for å påvirke saksbehandlingstiden er primært knyttet til budsjettmessige tiltak og ordinær etatsstyring. I statsbudsjettene for den aktuelle tidsperioden er det vedtatt følgende varige styrkinger av NPEs driftsramme:

2018: + 10 mill. kroner
2014: + 14 mill. kroner
2013: + 11,3 mill. kroner

Beløpet i 2013 omfatter også tilskudd til felles IKT-investeringer med Pasientskadenemnda. Oversikten omfatter ikke engangsbevilgninger til etaten i budsjettåret, som ikke er videreført i etterfølgende budsjettår.

Helseklage

Utvikling i gjennomsnittlig saksbehandlingstid i Helseklage framgår av tabellen nedenfor.

År	Saksbehandlingstid i måneder, årlig gjennomsnitt (*)
2013	14
2014	12
2015	14,5
2016	17,5
2017	20,5
2018	24

(*) For 2018 er «årlig gjennomsnitt» perioden 1. januar til 31. august.

Rask og god saksbehandling skal ha høyeste prioritet i Helseklage. Saksbehandlingstiden måles når en sak er ferdigbehandlet. Denne saksbehandlingstiden vil kunne avvike vesentlig for forventet saksbehandlingstid på nye saker. Helseklage har per nå et ambisiøst mål om at sakene virksomheten mottar i andre halvår 2018 skal ha en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på rundt 17 måneder. Dette fordrer en sterk økning i avviklede saker, og at inngangen av saker fra førsteinstansen ikke øker. Regjeringen har vært tydelig på at etablering og flytting av Helseklage vil påvirke saksbehandlingstiden negativt. Saksbehandlingstiden har imidlertid utviklet seg negativt over mange år. I 2009 var gjennomsnittlig saksbehandlingstid om lag 9 måneder.

Det er flere årsaker til den lange saksbehandlingstiden i Helseklage. For det første er det stor økning i saksmengden. Antall mottatte saker er mer enn tredoblet fra 2003 til 2012 (fra ca. 600 saker til ca. 2100 saker). Antall

ubehandlede saker har økt i samtlige år siden 2010, med unntak av 2014. I tillegg kommer at flyttingen fra 2015 innebar en fusjon, nedbygging av Oslo-kontoret og oppbygging av en ny virksomhet i Bergen. Dette har hatt negative konsekvenser for saksbehandlingstiden. Mange erfarne saksbehandlere sluttet på grunn av nedbyggingen i Oslo. Det kan ta opp til 2–3 år før en nyansatt saksbehandler er erfaren og trygg i saksbehandlingen.

Helseklage oppgir at de blant annet har følgende tiltak for å redusert saksbehandlingstidene:

- Flere saksbehandlere for å få behandlet pasientskadesakene. Teamet som jobber med ortopedi-saker, et saksfelt som representerer nesten en fjerdedel av sakene, er styrket.
- Laget et systematisk mottaksprogram for saksbehandlere.
- Økonomiske insentiver til ansatte i Oslo for at de skal stå i jobben hos Helseklage i overgangsfasen.

- Lagt til rette for overtidarbeid for å øke saksbehandlingsskapasiteten.
- Berammet flere nemndsmøter.

Departementets tiltak for å påvirke saksbehandlingstiden er primært knyttet til budsjettmessige tiltak og ordinær etatsstyring. I statsbudsjettene for den aktuelle tidsperioden er det vedtatt følgende varige styrkinger av etatens driftsramme:

- Til etablering og flytting av Helseklage til Bergen er det bevilget 25 mill. kroner i hhv 2016, 2017 og 2018, totalt 75 mill. kroner.
- For å øke saksbehandlingsskapasiteten ble driftsrammen styrket med 10 mill. kroner i 2016. Beløpet er videreført i 2017 og 2018.
- I 2018 er bevilgningen styrket med ytterligere 15 mill. kroner.

Videre har departementet tatt initiativ til dugnad, der seks erfarne medarbeidere fra NPE i seks måneder har

arbeidet i Helseklage. Det ble også gitt fullmakt til Helseklage til at utvalgte sentrale medarbeidere i Oslo kan arbeide fra Oslo i 2018 og 2019. Før vedtaket om etablering av Helseklage i Bergen ble det også foretatt følgende endringer i bevilgningen til tidligere Pasientskadenemnda:

2015: + 7 mill. kroner
2014: + 11 mill. kroner
2013: + 3,2 mill. kroner

Jeg er ikke fornøyd med dagens saksbehandlingstider i NPE og Helseklage. Det er imidlertid flere positive utviklingstrekk. Antall pasientskadesaker som etatene behandler øker nå. I 2017 behandlet Helseklage om lag 500 flere saker enn i 2016. For 2018 forventes det en ytterligere økning i saksavviklingen. I etatsstyringsmøtene med virksomhetene vil departementet ha oppmerksomheten rettet mot etatenes tiltak for å bedre produktiviteten, og derigjennom redusere saksbehandlingstidene på sikt.

SPØRSMÅL NR. 2236

Innlevert 10. september 2018 av stortingsrepresentant Arne Nævra

Besvart 17. september 2018 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg

Spørsmål:

«I snart tretti år har restene etter to forsøk med bølgekraftverk på Toftøyna blitt liggende som søppel og farlige ruiner for lokalbefolkningen i Øygarden i Hordaland. Tilbake er skjæmmende og farlige ruiner der ingen involverte parter tar på seg ansvaret for opprydding. Det gjelder både grunneiere, utbyggere, kommune, NVE, Miljødirektoratet og KLD.

Vil statsråden ta initiativ for å få avklart ansvarsforholdet eller foreslå at Staten betaler slik at ruinene blir fjernet og stedet blir tilbakeført naturen igjen?»

BEGRUNNELSE:

Det er uverdigg at Staten ved regjeringen ikke tar initiativ til at restene fra bølgekraftprosjektet blir fjernet. På grunn av prosjektenes karakter av pilotprosjekt og gamle historikk (etablering før lovverk kom på plass) har ansvaret vært vanskelig å plassere med det resultat at ingen ting har blitt gjort.

Lokalbefolkningen er oppgitt over denne situasjonen og den roper på et statlig initiativ som kan skjære igjen-

nom. Det er tidligere beregnet i en rapport fra 2014 at kostnadene ville dreie seg om 2,3 mill. kroner.

NVE sier til NRK 17.7. i år at de nå vil ta en ny gjennomgang på hvem som egentlig har ansvaret for å fjerne restene etter bølgekraft-satsinga.

Det sies videre til NRK:

Vi vil sjå om det er selskap som kan stillast til ansvar for å rydda opp. Det er sørgeleg slik det ligg no, seier seksjonssjef Øyvind Leirset i miljøtilsyn for energianlegg.

Til NRK sier han likevel at han ikke vil skru opp forventningene til grunneierne.

Om ikke NVE lykkes med å finna ut om ansvaret kan ha blitt overdratt til andre selskap, vil ikke NVE gjera mer i saka.

Mye tyder på at saken på nytt blir liggende om ikke statsråd og departement tar et initiativ.

Svar:

Spørsmålet om ansvar for opprydding etter forsøkene med bølgekraftverk i Øygarden kommune har i ulike former blitt stilt også tidligere, blant annet i to spørsmål til

skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Arne Sortevik (FrP) til miljø- og utviklingsminister Erik Solheim (SV) høsten 2011. I svarbrev fra miljø- og utviklingsministeren av 5.1.2012 heter det:

“Det er kommunens ansvar å vurdere om restene av anlegget medfører fare for forurensning og om restene er å anse som avfall som er skjemmende. Dersom kommunen anser det for å være fare for forurensning eller skjemmende avfall, kan de pålegge tiltakshaver å rydde opp. Dersom dette av ulike årsaker ikke er mulig, slik representanten Sorteviks spørsmål antyder, er det opp til kommunen om de ønsker selv å rydde opp”.

Olje- og energidepartementet har ikke ansvar for denne type opprydning eller tilskuddsordninger til dette

formålet. Det foreligger heller ingen konsesjon som gir energimyndighetene hjemmel til å pålegge opprydning.

Norges vassdrags- og energidirektorat vil likevel, i samråd med Øygarden kommune, vurdere eventuelle privatrettslige forpliktelser til opprydning. Ettersom selskapet som i sin tid sto for tiltaket ikke lenger eksisterer, er det imidlertid usikkert om det er juridisk grunnlag for å pålegge private rettssubjekter å rydde opp.

Dersom det ikke viser seg å være juridisk grunnlag for dette, vil jeg henstille til kommunen om å finne en lokal løsning på problemet.

SPØRSMÅL NR. 2237

Innlevert 10. september 2018 av stortingsrepresentant Arne Nævra

Besvart 17. september 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

«En mulighet som kan sikre at godsselskapene kan kjøre lengre tog og dermed øke godsmengden på bane, selv på dagens infrastruktur, er å gjøre en oppmykning i jernbaneforskriften som sier at persontog har forrang for godstog.

Vil statsråden vurdere å åpne for andre kriterier for nattog, dersom det innebærer at godsselskapene kan kjøre med lengre tog enn i dag uten at det påvirker rutene for persontog i stor grad?»

BEGRUNNELSE:

I dag er reguleringen av hvilke type tog som har forrang på banenettet regulert gjennom Network Statement, som bygger på jernbaneforskriften. I § 9-5 i jernbaneforskriften står det at «tjenester som inngår i kontrakt med staten om offentlig tjenesteyting», alltid skal prioriteres foran godstransport. Det betyr at persontog har forrang for godstog. Det er det gode grunner til, da jernbanenettet skal frakte millioner av pendlere og reisende hvert år. Likevel peker flere aktører i næringen på at dersom man hadde myket opp denne paragrafen, og åpnet for en endring av prioriteringene utenfor de mest trafikkerte områdene, vil det bety at godstogene kan bli om lag 100 meter lengre på dagens infrastruktur. Godstog kjører på natten så i praksis vil dette være begrenset til å ha innvirkning på hvor lang tid nattogene bruker. Det kan innebære at nattogene kommer noen minutter senere frem, men dette kan være

verdt å vurdere opp mot gevinsten av å øke overføringen av gods fra vei til bane.

Svar:

Eg takkar for spørsmålet, som og er eit konstruktivt forslag til å prøve nye løysingar både for regelverk og praktisk avvikling av togtrafikken på nattestid. Eg viser og til svaret mitt på spørsmål nr. 2194 frå Ivar Odnos om vilkåra for godstransporten. Vi har alle det same målet om å halde på og helst auke godstransporten med tog der tog er best eigna. Allereie i 2015 skreiv departementet til dåverande infrastrukturforvaltar Jernbaneverket og bad om ei vurdering av mellom anna konsekvensane av endra kriterier for trafikkavvikling kan ha for kryssingssporstrategien på langdistansetrekningane. I oppsummeringsrapporten til prosjektet Rutemodell 2027 er det og ei rekkje tilrådingar for ei heilskapleg utvikling av togtilbod og infrastruktur, som mellom anna er tatt inn i NTP-arbeidet.

Nævra peiker på at persontog som køyrer på avtale med staten om offentleg teneste er prioritert framfor godstog i jernbaneforskrifta. Ut frå spørsmålet kan ein få inntrykk av at regelen blir tillagt eit for stort verkeområde. Prioriteringsregelen i jernbaneforskrifta § 9-5 skal først verte nytta når infrastrukturen er erklært overbelasta, og det ikkje har vore mogleg å innfri alle søknadene om ruteleier gjennom ein samordningsprosess. I denne samordningsprosessen skal Bane NOR prøve å finne løysingar som gjer at alle som har søkt om ruteleie får oppfylt sine faktiske behov. Det er berre når det fortsatt ikkje vert

funne ei løysing at infrastrukturen blir erklært overbelasta og prioriteringsregelen må brukast.

Departementet har tidlegare gjort det klart for infrastrukturen at det ikkje bør vere automatikk i at dei alltid bruker den same prioriteringsrekkefølga utanfor dei tilfella som jernbaneforskrifta § 9-5 gjeld for. Til dømes bør trafikkstyrarane gjere konkrete vurderingar av dei toga som bør få best prioritet ved trafikkavviklinga i avvikssituasjonar, fordi det ikkje alltid er mest samfunnsnytte i at eit godstog må vente på eit kryssande persontog.

Eg meiner vi først bør sjå på om det er noko å hente i sjølve ruteplanprosessen før vi kan slå fast at det er behov for å endre prioriteringsregelen i jernbaneforskrifta § 9-5. Det er og viktig at godsbransjen søker om ruteleier på ein slik måte at Bane NOR kan gjere ein god samordning om det oppstår kryssande interesser med persontoga. Eg vil i

dialogen med Bane NOR forsikre meg om at godstog ikkje blir nedprioritert utan god grunn både når ruteplanane vert fastsett i den årlege ruteplanprosessen, og ved den operative trafikkstyringa.

Som ein del av regjeringas satsing på godstransport skal ein i NTP bruke 18 milliardar på ein godspakke. Godspakka består av mange ulike tiltak, mellom anna lengre kryssingsspor og fleire kryssingsspor med samtidig innkjør. Desse tiltaka vil bidra til økt strekningskapasitet i jernbanenettet slik at ein kan framføre lengre godstog på alle hovudsamband enn ein kan i dag. På enkelte samband kan det gi betre kapasitet til fleire godstog enn i dag. Dette må også sjåas i samheng med kapasiteten til terminalene som effektiviseras som ein del av godspakka. Sidan omfanget av tiltaka må realiseras over tid vil verkingane vere gradvise.

SPØRSMÅL NR. 2238

Innlevert 10. september 2018 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 18. september 2018 av landbruks- og matminister Bård Hoksrud

Spørsmål:

«Når to mål rangeres som et hovedmål og et mål, er det en rangering av målene.

Er mat- og landbruksministeren enig i at det er et hovedmål å sikre levedyktige bestander av de fire store rovdyrartene og av kongeørn, og at det dermed bare er et underordnet mål å opprettholde et aktivt jordbruk for å utnytte beiteressursene for sau og rein i utmark?»

BEGRUNNELSE:

Dette spørsmålet er til mat- og landbruksministeren. Som ansvarlig for beitenæringa forventes et svar fra Hoksrud, ikke fra noen andre.

Svar:

Den todelte målsettingen i rovviltpolitikken er gitt av Stortinget, særlig gjennom behandlingen av St. meld. nr. 35 (1996-1997) Om rovviltforvaltning, St. meld. nr. 15 (2003-2004) Rovvilt i norsk natur og i rovviltforliket 2011 (Representantforslag 163 S (2010-2011)).

I Innst. S. nr. 301 (1996-97) til St. Meld. nr. 35 (1996-97) Om rovviltforvaltning uttaler komiteen følgende:

“Komiteen vil understreke at vi må ha et todelt mål som samtidig sikrer et aktivt jordbruk med muligheter til å utnytte beiteressursene i utmarka til sau og rein. Dette betyr at rovviltforvaltningen må håndteres på en slik måte at det kan drives forsvarlig rein- og sauedrift innenfor akseptable økonomiske rammevilkår. Dette innebærer ei differensiert forvaltning som tar hensyn til både viktige beiteområder og det at rovdya skal overleve i norsk fauna i framtida.”

Den todelte målsettingen ble videreført i Stortingets behandling (Innst. S. nr. 174 (2003-2004)) av St. meld. nr. 15 (2003-2004) Rovvilt i norsk natur der det står at “Komiteen vil understreke at den todelte målsettingen skal opprettholdes, og mener at det fortsatt skal være mulig med levedyktig næringsvirksomhet i landbruket i områder med rovvilt.”

Rovviltforliket 2011 gir nærmere føringer for hvordan rovviltforvaltningen skal innrettes og hvordan hensynet til de to målene skal avveies i den løpende forvaltningen. Det er selsagt svært krevende å forvalte to så motstridende mål som ligger i rovviltforlikene i Stortinget, men jeg er opptatt av at vi skal følge opp Stortinget sine vedtak.

Stortinget har vært klare på at beitedyrene skal ha prioritet innenfor sine områder. Som landbruks- og matminister er jeg spesielt opptatt av å ivareta beitenæringens interesser i rovviltpolitikken, og jeg gjør dette i dialogen med min kollega i Klima- og miljødepartementet, som

har det konstitusjonelle ansvaret for å følge opp Stortinget sine vedtak innenfor rovviltpolitikken.

SPØRSMÅL NR. 2239

Innlevert 10. september 2018 av stortingsrepresentant Terje Aasland

Besvart 18. september 2018 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Regjeringen vil at Color Line skal kunne flagge Kiel-fergene til NIS og med det erstatte 685 norske sjøfolk med billigere utenlandsk arbeidskraft.

Vil regjeringen opprettholde språkkravet slik at store deler av det utenlandske mannskapet må beherske skandinavisk eller er statsrådets hensikt å endre språkkravet, vil han evt. gjøre andre endringer for å sikre at Color Line skal få «full effekt» og kunne bytte ut nesten 685 ansatte, eller er regjeringens regnestykker feil?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen vil at Color Line skal kunne flagge Kiel-fergene til NIS og med det erstatte 685 norske sjøfolk med billigere utenlandsk arbeidskraft. Arbeiderpartiet mener endringen både er urettferdig og unødvendig og frykter at den vil starte et kappløp mot bunnen i Norden.

Gang på gang viser det seg også at grunnlaget for beslutningen er mangelfullt og dårlig utredet.

Regjeringen har ved flere anledninger informert Stortinget om at staten vil spare om lag 100 millioner på at Color Line får flagge til NIS, herunder i svar på budsjettspørsmål både fra Arbeiderpartiet og SV. I disse svarene viser regjeringen til forutsetningene i Fartsområdeutvalgets innstilling, herunder at 685 norske ansatte skal erstattes med billigere utenlandsk mannskap.

I Fartsområdeutvalgets innstilling står det at «språkkravet må evt. endres dersom fulle effekter av NIS-registrering skal kunne tas ut». Men i svar til komiteen 25. april d.å. skriver statsråden at «Når det gjelder språkkravet, har departementet ikke vurdert fartsområdeutvalgets anbefaling dithen at den ble gitt under en forutsetning av at dette kravet fjernes».

Dette fremstår meget uklart: I sikkerhetsbemanningen, som språkkravet gjelder for, inngår mange av de ansatte som kan bli rammet av regjeringens endringer i NIS-forskriften og Color Lines eventuelle omflagging, etter hva jeg forstår. I brev til Norsk Sjømannsforbund av 1. mars skriver statsråden følgende «På de to skipene inngår

i sikkerhetsbemanningen 157-181 stillinger innen forpleiningspersonell (catering personell), avhengig av antall passasjerer». Dette betyr etter hva undertegnede kan forstå at det er betydelig færre enn 685 som ikke er omfattet av språkkravet. Det er dermed uklart hvordan Color Line skal kunne «ta ut effekt» dersom statsråden ikke endrer språkkravet. Språkkravet er viktig for sikkerheten i en nødsituasjon og besetningen som er en del av sikkerhetsbemanning må beherske et skandinavisk språk.

Svar:

Det er viktig for sikkerheten om bord på passasjerskip at sjøfolk i en nødsituasjon kan kommunisere effektivt med passasjerene om bord. På de aktuelle skipene kreves at sjøfolkene som i en nødsituasjon skal rettlede passasjerer behersker et skandinavisk språk og engelsk. Dersom flertallet av passasjerene snakker et annet språk, skal sjøfolkene kunne kommunisere med passasjerene på det relevante språket. Regelverket har i det vesentlige hatt en lignende utforming siden 1993.

Når det gjelder de forventede budsjettvirkningene av at Color Line registrerer Kiel-fergene i NIS, har jeg ikke grunnlag til å forvente ett annet utfall enn det fartsområdeutvalget har gjort. Jeg forutsetter at Color Line ved en omregistrering til NIS påser at språkkravet oppfylles, og at sjøfolkene som i henhold til skipets alarminstruks skal rettlede passasjerer i en nødsituasjon har nødvendig språkkompetanse.

Jeg har også merket meg fartsområdeutvalgets omtale av språkkravet. Utvalget vurderer på generelt grunnlag at språkkravet som gjelder for utenriksferger kan være en hindring «for å utnytte potensialet for å bytte mannskap bosatt i Norge med mannskap fra aktuelle rekrutteringsplan med lavere kostnad», samt at språkkravet eventuelt må endres dersom «fulle effekter av NIS-registrering skal kunne tas ut». Slik jeg oppfatter utvalgets sammenfatning, siktes det med «fulle effekter» til et scenario der hele besetningen skiftes ut med utenlandsk mannskap. Anbefalingen fra flertallet i utvalget er imidlertid en annen, ved

at 125 norske stillinger opprettholdes. Utvalget har ikke

fremhevet som nødvendig å endre språkkravet for å gjennomføre det anbefalte tiltaket.

SPØRSMÅL NR. 2240

Innlevert 11. september 2018 av stortingsrepresentant Tore Storehaug

Besvart 18. september 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«NAV si støtteordning for aktivitetsmidlar for vaksne over 26 år er i ferd med å bli brukt opp, slik at alle søknadar er sett i bero.

Kva vil statsråden gjere for å sikre at alle brukarar får nødvendige hjelpemiddel?»

GRUNNGJEVING:

I slutten av august har brukarar, hjelpemiddelleverandørar og fagmiljø fått beskjed frå NAV at den nevnte potten no er tom. Det er gledeleg at det no er stor tilsøking på midlane fordi dei er blitt betre kjent og det er komme meir og betre utstyr som gir brukarar ein betre kvardag. Brukarar og brukarorganisasjonar har gitt uttrykk for at dei synes det er kritikkverdig at ein ikkje har sett denne situasjonen komme når det nærmar seg slutt på pengane allereie etter andre tertial.

Svar:

Regjeringa Stoltenberg foreslo i statsbudsjettet for 2014 å etablere ein rammestyrt ordning for aktivitetshjelpemiddel for vaksne over 26 år. Dei foreslo ei løyving på 25 mill. kroner. Samarbeidsregjeringa foreslo å auka løyvinga til aktivitetshjelpemiddel i 2014 med 30 mill. kroner frå 25 til 55 mill. kroner, jf. Prop. 1 Tillegg 1 (2013-2014) og Innst. 15 S (2013-2014).

Løyvinga til aktivitetshjelpemiddel til personar over 26 år er som nemnt rammestyrt. Dette inneber at Arbeids- og velferdsetaten kan gi avslag søknader eit år for å unngå at løyvinga vert overskriden. Brukarar som får avslag på søknad om aktivitetshjelpemiddel, vil kunne søkje på nytt neste år.

Dei første åra var forbruket på ordninga lågare enn løyvinga, noko som mellom anna førte til at ingen fekk avslag på søknaden som følgje av at løyvinga var overskriden. Dette har no endra seg. Dei auka utgiftene dei seinare åra, og spesielt i 2017, kan tyde på at ordninga har vorte betre kjend blant målgruppa og at det har tatt noko tid

før etterspørselen etter aktivitets-hjelpemiddel til personar over 26 år nådde nivået som var forventa ved innføringa av ordninga frå 1. juli 2014.

Min vurdering er at det likevel er for tidleg å seie kva som er det rette nivået på løyvinga over tid, sidan ordninga framleis er relativt ny. Eg vil difor ta initiativ til at ordninga vert evaluera. Ei evaluering vil mellom anna kunne gi svar på kva som vil være det faste utgiftsnivået for ordninga og korleis ordninga kan innrettast til beste for målgruppa. Det vil være naturleg å ha dialog med brukarorganisasjonane i utforminga av et slikt oppdrag, på same måte som det var dialog med dei da ordninga vart etablert.

SPØRSMÅL NR. 2241**Innlevert 11. september 2018 av stortingsrepresentant Tore Storehaug****Besvart 20. september 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

«Kva vil statsråden gjere for å sikre dialog og informasjon frå internettleverandørar før dei kuttar nettilgangen utan at folk har eit fullgodt alternativ?»

GRUNNGJEVING:

Det har dukka opp fleire døme på saker der Telenor har kuttet breibandtilgangen utan å ha ein god dialog med kunden. Nyleg er eg gjort kjent med eit døme i Hellevik i Fjaler der kunden blei sittande att utan mulighet til å bruke internett innomhus etter at Telenor ikkje ville ta nødvendige grep for linja inn til huset hans. I 2018 er tilstrekkeleg internettdekning nødvendig for å drifte alt frå registreringar på tine.no, betale fakturarar og for å levere leksene til elevar. Regjeringa har tidelegare sagt dei ikkje vil vurdere leveringsplikt, trass i stadige døme som dette, men kva tiltak vil regjeringa då gjere for å sikre at folk kan bu og drive næringsverksemd med nettilgang i distrikta.

Svar:

Tilgang til gode og sikre elektroniske kommunikasjonstjenester som telefon og breiband vert stadig viktigare både for innbyggjarar og næringsliv, og det blir stadig vanskelegare å klare seg utan desse tenestene. Regjeringa har sett som mål at alle skal ha tilgang til breiband med høg hastighet og at det skal vere god mobildekning der folk bur, jobbar og ferdast. Eit viktig verkemiddel i ekompolitikken er leveringsplikt. Telenor har inngått avtale med staten om leveringsplikt for offentleg telefonteneste. Denne leveringsplikta er ikkje knytt opp mot ei bestemt teknologisk løysing og Telenor kan oppfylle leveringsplikta gjennom enten å tilby faste eller mobile tenester. Dei har heller ikkje plikt til å levere der andre ekomtilbyderar tilbyr sine tenester til kunden. Avtalen om leveringsplikt sett krav om innandørs dekning, og Telenor skal tilby ei løysing for innandørsdekning for kundar som berre har utandørs dekning enten frå Telenor eller andre. Staten betaler ikkje for tenesta, og avtala gjeld i fyrste omgang for eitt år.

Telenor har varslet ei omfattande modernisering av netta, der kopar heilt eller delvis blir erstatta med fiber. Moderniseringa vert tvinga fram både som følgje av teknologisk utvikling, men og fordi samfunnet og den enkelte borgar får stadig høgare forventningar og blir stadig meir avhengige av moderne ekomtenester. I tillegg er situasjonen slik at ein opplever at utstyr og kompetanse går ut på dato, ved at det for eksempel ikkje lenger blir produsert reservedelar eller at kompetanse blir oppretthalde

til å halde ved like systema. Dermed vil gamle telefonsentralar på sikt nødvendigvis måtte fasast ut, og tilhøyrande koparliner sanerast. Dette kan føre til at innbyggjarar må gå over til å bruke andre breibandteknologiar og i nokre få tilfelle mister tilgang til breiband.

Når det gjeld den konkrete dialogen mellom kunden og internettleverandøren så pålegg ekomloven (§ 2-4) tilbyder/leverandør å varsle kunden ein månad før tenesta blir lagt ned, slik at kunden kan skaffe seg anna tenestetilbod, eller om slikt ikkje eksistera, melde frå til Telenor om at selskapet må finne løysingar slik at kunden framleis får telefontenesta.

Leveringsplikt for breiband vart vurdert i Meld. St. 27 (2015-2016) Digital Agenda for Norge. Då vart konklusjonen at det ikkje var naudsynt med slik leveringsplikt. Eit tungtvegande argument den gongen var at slik leveringsplikt truleg kunne bidra til å redusere investeringsvilja til dei kommersielle utbyggjarane. Stortinget hadde ingen merknadar til dette ved behandlinga av meldinga. Dei private aktørane sin kommersielle satsing har saman med den statlege breibandstøtteordninga bidrege til utbygging av t.d. fiberbreiband i mange distrikt dei siste åra. Målet er at alle skal ha tilgang, og om verkemidla ikkje strekk til så må dei vurderast etter kvart.

SPØRSMÅL NR. 2242**Innlevert 11. september 2018 av stortingsrepresentant Steinar Reiten****Besvart 19. september 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Vil statsråden, gjennom Norges lederrolle i giverlandsgruppen for de palestinske områdene (AHLC), ta initiativ til en felles holdning blant giverlandene om å få slutt på praksisen med å utbetale økonomiske bidrag til terror-dømte i israelske fengsler og deres familier - og hvis ikke praksisen opphører gjennomføre en gradvis nedtrapping av støtten til de palestinske selvstyremyndighetene?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til muntlig spørsmål fra KrFs stortingsrepresentant Hans Olav Syversen til utenriksminister Børge Brende 27. april 2016, skriftlig spørsmål fra KrFs møtende vararepresentant Astrid Aarhus Byrknes til utenriksminister Børge Brende datert 27. april 2016, skriftlig spørsmål fra KrFs stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan til utenriksminister Børge Brende datert 10. mai 2017 og skriftlig spørsmål fra Høyres stortingsrepresentant Ingerd Schou til utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide datert 14. august 2018.

Alle de nevnte spørsmålene til to utenriksministre tar, direkte eller indirekte, opp problematikken rundt praksisen til de palestinske selvstyremyndighetene (PA) med å utbetale økonomisk støtte til fanger i israelske fengsler som er dømt for terrorhandlinger, løslatte terror-dømte og deres familier.

I følge tall fra organisasjonen Med Israel for fred (MIFF) utgjør lønn til fengslede terrorister og deres familier 7,5 prosent av PAs totale budsjett for 2018. Beløpet som brukes på belønning av terror (terror-dømte i fengsel, løslatte terrorister og deres familier) tilsvarer i følge MIFF 44 prosent av den totale summen som PA håper å få i utenlandsk bistand i 2018.

I sine svar til spørsmålsstillerne forsikrer både utenriksminister Brende og utenriksminister Eriksen Søreide om at denne problemstillingen er tatt opp med toppladelsen i PA, og at norske myndigheter har gitt klart uttrykk for at praksisen med lønn til dømte terrorister og deres familier er uakseptabel og må opphøre. Ledelsen i PA har i sine tilsvarende forsikret om at norske bistandsmidler ikke går til å finansiere avlønning av terrorister og deres familier. Utenriksminister Brende skriver også i sitt svar til representanten Grøvan, datert 18. mai 2017, følgende - sitat:

“Støtteordningen rettet mot de palestinske fangene i israelske fengsel var gjenstand for diskusjoner da President Abbas nylig besøkte Washington, noe som har skapt en ny dynamikk. Palestinske myndigheter har nå sagt seg villig til å se på ordningen på nytt.”

Forsikringer fra ledelsen i PA om at norske bistandsmidler ikke går til å lønne terrorister og deres familier, blir lite relevant ut fra det faktum at den norske bistanden inngår som en del av totalfinansieringen av PAs årlige budsjetter. Det er dessverre også tydelig at uttalelsene til President Abbas i 2017 ikke er blitt fulgt opp av praktisk handling.

Ut fra dette synes det nå som om norske myndigheter, gjennom sin lederrolle i AHLC, må ta initiativ til å innføre en gradvis nedtrapping av overføringene til PA inntil praksisen med lønn til terror-dømte og deres familier opphører. Dette må etter undertegnendes mening skje på det nært forestående ministermøtet i AHLC.

Svar:

Fra norsk side har det ved gjentatte anledninger blitt formidlet tydelig til de palestinske selvstyremyndighetene at støtteordningen til fanger og deres familier er uakseptabel. De palestinske selvstyremyndighetene har forsikret at norske bistandsmidler ikke brukes til dette formålet. Dette ble igjen bekreftet i mitt møte med den palestinske finansministeren Shukri Bishara 5. august i år. Flere andre store givere, som Norge har tett dialog med i dette spørsmålet, har mottatt liknende forsikringer. Vi vil fortsette å være en del av det internasjonale arbeidet for å få slutt på den nåværende ordningen.

Som leder av Giverlandsgruppen for Palestina (AHLC) har Norge et nært samarbeid med Verdensbanken, som har en sekretariatsfunksjon i gruppen. I 2007 etablerte Verdensbanken et giverfond for budsjettstøtte til de palestinske selvstyremyndighetene (PA). Denne mekanismen, som Norge støtter, har spilt en vesentlig rolle i den palestinske institusjonsbyggingen. Ved å kanalisere budsjettstøtten gjennom Verdensbanken har giverne styrket oversikt og kontroll over pengebruken.

I tillegg til Verdensbankens fondsmekanisme finnes det andre former for budsjettstøtte. EU har for eksempel etablert en egen ordning med PA, og flere arabiske land gir direkte budsjettstøtte til PA. Som følge av at det ikke finnes en felles internasjonal budsjettstøttemekanisme, og fordi giverstrukturen er sammensatt, er det ikke grunnlag for å etablere en felles internasjonal posisjon vedrørende støtteordningen for palestinske fanger.

Det er de regulære overføringene fra Israel som i dag utgjør den desidert største inntektskilden for PA. Internasjonale giverbidrag, inkludert budsjettstøtte, utgjør en stadig mindre andel av de samlede inntekter for palestinske myndigheter. Selv om den samlede budsjettstøtten

fortsatt ivaretar viktige stabilitetshensyn er den betydelig redusert siden 2013.

Norge innkaller til AHLC-ministermøte i New York 27. september. Målet med møtet er å bidra til å styrke den

skjøre palestinske økonomien, og bedre den humanitære situasjonen i Gaza.

SPØRSMÅL NR. 2243

Innlevert 11. september 2018 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 18. september 2018 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

«Stortinget vedtok 10.5.16 å gjeninnføre § 14.8 i teknisk forskrift. Det er nå gått 2 år, og kommunaldepartementet har hatt forskrift på høring som ikke svarer på Stortingets vedtak. Konsekvensene er at utbyggere fortsatt kan regne seg bort fra krav til energifleksible oppvarmingssystemer og ikke ta imot overskuddsvarme fra næringsvirksomhet eller fra energigjenvinning, som reduserer forbrukernes valgmulighet og påfører disse økte kostnader.

Når kommer saken til Stortinget?»

Svar:

Direktoratet for byggkvalitet har nylig hatt på høring forslag om å følge opp Stortingets anmodningsvedtak nr. 642 og 644 (2015-2016) gjennom å skjerpe dagens krav til energifleksible varmesystemer. Konkret ble det foreslått å forskriftsfeste at bygninger over 1 000 m² oppvarmet BRA skal ha energifleksible varmesystem som dekker minimum 80 pst. av normert netto varmebehov. Forslaget sikrer at det i større grad legges til rette for energifleksible oppvarmingsløsninger. Det er ikke mulig å regne seg bort fra krav til energifleksible varmesystemer, hverken i dagens bestemmelse eller i forslaget som har vært på høring.

Regjeringen tar sikte på å komme tilbake til Stortinget i 2019.

SPØRSMÅL NR. 2244

Innlevert 11. september 2018 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen

Besvart 18. september 2018 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

«På hvilken måte vil den nye kommunelovens formålsparagraf om at loven skal "fremme det kommunale og fylkeskommunale selvstyret og legge nødvendige rammer for det" gi seg utslag i virkemidlene regjeringen kan benytte overfor kommuner og fylkeskommuner for at kommunelovens intensjon om selvstyre skal være oppfylt?»

BEGRUNNELSE:

I den gamle (men gjeldende) kommuneloven heter det i formålsparagrafen at "Formålet med denne lov er å legge forholdene til rette for et funksjonsdyktig kommunalt og fylkeskommunalt folkestyre, og for en rasjonell og effektiv...osv."

I den nye kommuneloven er formålsparagrafen endret til: "Formålet med loven er å fremme det kommunale og fylkeskommunale selvstyret og legge nødvendige rammer for det. osv."

I pgf 2.1, tredje ledd heter det at “Kommunene og fylkeskommunene utøver sitt selvstyre innenfor nasjonale rammer. Begrensninger i det kommunale og fylkeskommunale selvstyret må ha hjemmel i lov”.

Forskjellen mellom begrepene “folkestyre” og “selvstyre” er i en viss grad drøftet i proposisjonen og det er bl.a. vist til utredningen fra 1990, hvor det også var vurderinger rundt bruken av de to begrepene, men hvor man benyttet “folkestyre”.

Drøftingene i proposisjonen rundt disse to begrepene, handler mer om det å ikke beholde “folkestyret” vil kunne forstås som en nedtoning av det lokale folkestyrets betydning enn om begrepet “selvstyre” innebærer en reell endring og styrking av kommunenes og fylkeskommunenes frihet og selvstendighet.

Stortinget og regjeringen benytter flere virkemidler i styringen av kommunene, lov og forskrifter, økonomiske rammer, øremerking, veiledere etc.

Spørsmålet om hvor stor reell frihet kommuner og fylkeskommuner har i utøvelsen av sine oppgaver, er en løpende debatt mellom det lokalpolitiske og rikspolitiske nivå. Jeg vil tro lokalpolitikere vil lese inn i formålsparagrafen i den nye kommuneloven en intensjon fra Stortingets side om at det lokalpolitiske nivå skal ha større selvstyre i betydningen større frihet enn tidligere i utøvelsen av sine oppgaver og roller.

Svar:

Lovens formålsbestemmelse fastslår lovens intensjon og målsettinger. Formålsbestemmelsen i kommuneloven gir ikke i seg selv rettigheter eller plikter, men vil ha betydning for tolkningen av loven for øvrig.

Den vedtatte formålsbestemmelsen i den nye kommuneloven § 1-1 lyder:

Formålet med loven er å fremme det kommunale og fylkeskommunale selvstyret og legge nødvendige rammer for det. Loven skal legge til rette for det lokale folkestyret og et sterkt og representativt lokaldemokrati med aktiv innbyggerdeltakelse.

Loven skal legge til rette for at kommuner og fylkeskommuner kan yte tjenester og drive samfunnsutvikling til beste for innbyggerne. Loven skal også legge til rette for kommunenes og fylkeskommunenes utøvelse av offentlig myndighet. Videre skal loven bidra til at kommuner og fylkeskommuner er effektive, tillitsskapende og bærekraftige.

Når den nye formålsbestemmelsen fremhever det kommunale selvstyret, er dette et signal om at lovgiver mener at hensynet til det kommunale selvstyret er viktig. Samtidig sier bestemmelsen at loven skal legge nødvendige rammer for selvstyret. Lovgiver signaliserer dermed at loven skal legge til rette for en balanse mellom det kommunale selvstyret og andre hensyn.

I den nye kommuneloven er det kommunale selvstyret eksplisitt lovfestet i § 2-1. Dette innebærer en rettslig styrking av det kommunale selvstyret. Samtidig fastslås det i bestemmelsen at kommunene utøver sitt selvstyre innenfor nasjonale rammer. Jeg vil her peke på det departementet skrev i Prop. L 46 L (2017–2018) side 32, Å gi det kommunale selvstyret et nærmere rettslig innhold vil etter departementets vurdering tydeliggjøre at det må foretas en avveining mellom nasjonale interesser og det kommunale selvstyret, blant annet ved utarbeiding og endring av lovverk. Dette vil kunne medvirke til at det ikke detaljreguleres mer enn nødvendig.

Jeg vil også vise til den nye bestemmelsen i kommuneloven § 2-2, som fastsetter tre prinsipper for nasjonale myndigheters forhold til det kommunale selvstyret: Forholdsmessighetsprinsippet, nærhetsprinsippet og finansieringsprinsippet. Lovfestingen av disse prinsippene innebærer ikke direkte rettslige begrensninger av hvordan nasjonale myndigheter kan styre kommunene. Likevel er bestemmelsen et viktig bidrag til målet om å styrke det kommunale selvstyret. Jeg mener lovfestingen av disse prinsippene vil gi et bedre grunnlag for argumentasjon og bidra til at prinsippene blir vektlagt når nasjonale myndigheter utarbeider lover og forskrifter samt i statsforvaltningens skjønnsutøvelse.

Når det gjelder hvor stort kommunalt selvstyre kommunene faktisk har på ulike områder, vil dette i realiteten i stor grad være avhengig av utformingen av lovgivningen for de ulike sektorene. Selvstyret påvirkes av detaljeringsgraden og hvilke styringsgrep som benyttes i de lovene som pålegger kommunene plikter.

Det var bred enighet i Stortinget om forslaget til ny kommunelov i Prop. L 46 L (2017–2018), inkludert bestemmelsene som direkte handler om det kommunale selvstyret. Det ser jeg på som at det er en bred enighet om at nasjonale myndigheter skal ta hensyn til det kommunale selvstyret i fastleggingen og utøvelsen av nasjonale politikk.

SPØRSMÅL NR. 2245**Innlevert 11. september 2018 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold****Besvart 17. september 2018 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg****Spørsmål:**

«Statnett har nå lagt ut høringsversjonen av den europeiske nettviklingsplanen på ENTSO sin nettside. Høringsfrist er 21. september. I planen kan vi lese om NorthConnect som er under planlegging.

Hvordan vil statsråden følge opp regjeringspartienes avtale med Arbeiderpartiet om at «det skal høstes erfaringer og gjøres grundige analyser før nye forbindelser etableres» (les: NorthConnect), og hvordan vil dette påvirke de norske innspillene til den europeiske nettviklingsplanen?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med Stortingets tilslutning til EUs tredje energimarkedspakke ble det inngått avtale mellom Arbeiderpartiet, MDG og regjeringspartiene. Her ble det blant annet slått fast at Statnett skal eie og drive alle fremtidige mellomlandsforbindelser.

Avtalen fastslår også at det skal høstes erfaringer og gjøres grundige analyser før nye (for eksempel NorthConnect) forbindelser etableres.

I høringsversjonen av den europeiske nettviklingsplanen er NorthConnect fastslått som en fremtidig mellomlandsforbindelse under planlegging.

Svar:

EUs tiårige nettviklingsplaner utarbeides annethvert år av ENTSO-E (European Network of Transmission System

Operators for Electricity), som er en organisasjon for samarbeid mellom systemansvarlige nettselskaper i Europa. Statnett representerer Norge i ENTSO-E og har vært med på utarbeidelsen av planen.

De tiårige nettviklingsplanene består av transmisjonsnettprosjekter meldt inn av både nasjonale systemoperatører (som Statnett) og andre prosjektutviklere (som NorthConnect). Hensikten med planene er å legge til rette for en samordnet og kostnadseffektiv utvikling av strømmettet i EU, men planene er ikke bindende for medlemslandene.

Norske myndigheter har full kontroll med utbygging av det norske strømmettet gjennom konsesjonssystemet etter energiloven, herunder beslutninger om å bygge utenlandsforbindelser.

NorthConnect sendte inn sine konsesjonssøknader i fjor. Departementet har bedt Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) om å gi sin vurdering av søknadene. NVE har hatt søknadene på offentlig høring. Etter at NVEs vurdering foreligger, vil departementet konsesjonsbehandle NorthConnects søknader i tråd med regelverket og føringene fra Stortinget.

I tråd med ovenstående ligger det til grunn for Olje- og energidepartements arbeid med NorthConnects konsesjonssøknader at departementet vil gjennomføre en grundig konsesjonsbehandling før det tas stilling til om det kan gis konsesjon, og i tilfelle hvilke vilkår som skal stilles.

SPØRSMÅL NR. 2246**Innlevert 11. september 2018 av stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen****Besvart 18. september 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

«Hva er det sist registrerte antallet ynglinger og nå offisielle tallet for antallet ynglinger henholdsvis for helnorske ynglinger og ynglinger for ulv i grenserevir, og hvor

mange ynglinger utgjør dette totalt når grenserevirene regnes som en halv?»

Svar:

Den siste rapporten for antall ynglinger (ungekull) av ulv ble publisert av Rovdata 1. juni 2018, og viser antall ungekull født i 2017. I 2017 ble det født åtte helnorske ungekull av ulv, og fem ungekull i grenserevir. Ettersom ungekull i grenserevir skal telles som et halvt ungekull,

hadde vi totalt 10,5 ungekull av ulv i 2017. To av disse ungekullene, begge i helnorske flokker, ble skutt i vinter.

Ungekull av ulv født våren 2018 registreres vinteren 2018/2019, og Rovdata rapporterer endelig resultat 1. juni 2019. Foreløpige resultater publiseres fortløpende gjennom hele vinteren på Rovdatas hjemmesider.

SPØRSMÅL NR. 2247

Innlevert 11. september 2018 av stortingsrepresentant Knut Arild Hareide

Besvart 14. september 2018 av utviklingsminister Nikolai Astrup

Spørsmål:

«Vil utviklingsministeren ta initiativ for å få til et internasjonalt samarbeid om fjerning av de norskproduserte utrangerte oljeinstallasjonene som utgjør en stor miljøtrussel på sokkelen utenfor Benin, og hvilke bidrag mener regjeringen at Norge bør bidra med i et slikt samarbeid?»

BEGRUNNELSE:

I 1979 signerte det norske oljeselskapet Saga Petroleum en avtale med regjeringen i det vestafrikanske landet Benin om å utvikle oljefeltet Seme. Sagas utbygging på Semefeltet i Benin ble finansiert av norske banker, med statsgaranti fra Garantiinstituttet for eksportkreditt (Giek). Giek krevde at minst 70 prosent av leveransene til utbyggingen måtte komme fra norske selskaper. Samlet kom utgiftene kom opp i nærmere 900 millioner kroner.

Seme-feltet startet produksjonen i 1982. Men i 1985 sa regjeringen i Benin opp avtalen med Saga og sparket selskapet ut av landet. På dette tidspunktet skyldte Benin norske banker 550 millioner kroner, som landet ikke maktet å betale renter og avdrag på. I 1998 ble Seme-feltet stengt. I år 2000 slettet Norge gjelden til Benin, men i dag sitter fortsatt Bening igjen med en tikkende miljøbombe etter det mislykkede oljeeventyret. Myndighetene i Benin har flere ganger bedt Norge om hjelp til å rydde opp i oljemiseren fra 80-tallet.

Svar:

Miljøutfordringene i Guineabukten er en bekymring som deles av det internasjonale samfunn, og Benin har tatt dette opp med både Verdensbanken og FN-systemet. Verdensbanken har også vært engasjert i en miljøgjennomgang av Seme-feltet.

Oljeinstallasjonene på Seme-feltet utenfor Benin ble etablert av Saga Petroleum for snart 40 år siden. Benins myndigheter sa opp kontrakten med Saga i 1985, og oljeplattformene ble overtatt og drevet videre av andre internasjonale selskaper i over ti år. All Benins bilaterale gjeld til Norge som følge av satsingen på Seme-feltet ble slettet i 2003, og Norges direkte befatning ble da avsluttet.

Fra norsk side valgte vi likevel, på henvendelse fra Benin i 2009, å finansiere en konsulentstudie av det forlatte oljefeltet for å gi kunnskap til Benin om den potensielle miljøtrusselen som ligger der, noe som gjør at Benin har relevant fakta og er bedre rustet til å rydde opp. Studien ble utført av konsultantselskapet Poyry Energy. Oppdragsbeskrivelsen ble utarbeidet i samråd med Benins myndigheter.

Norge har også bidratt til å knytte kontakt mellom Benin og FNs miljøprogram UNEP, som det siste året har kartlagt ulike scenarier for sikring og nedmontering av hele eller deler av installasjonene. Norge er innstilt på å være med i videre diskusjon med Benin og det internasjonale samfunn om hvordan man sammen kan finne en god løsning i denne saken.

Innlevert 11. september 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 20. september 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkjel Wara

Spørsmål:

«Hvilke beredskaps- og sikkerhetsmessige vurderinger ble gjort i forkant av at regjeringen la frem forslag for Stortinget om nytt regionkart, er statsråden enig i at Viken vil medføre økende kompleksitet og gir økt sårbarhet og svekkede forutsetninger for ivaretagelse av beredskap og samfunnssikkerhet på det sentrale Østlandet, og vil statsråden bidra til at spørsmålet om den nye regioninndelingen av Østlandet blir behandlet på nytt i Stortinget?»

BEGRUNNELSE:

I en studie om konsekvenser for beredskapen pekes det på at den nye regionen Viken vil svekke beredskapen på Østlandet.

Studien er gjort av Nivi Analyse på oppdrag fra Direktoratet for forvaltning og IKT, og er basert på dybdeintervjuer med representanter fra offentlige etater som har sentrale roller i arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap på Østlandet. Informantene er entydige på at den nye strukturen vil bli kompleks og tungvint å håndtere i beredskapsarbeidet. Rapporten slår fast at «Viken medfører økt kompleksitet og etterlater et inntrykk av at samfunnssikkerhet og beredskap ikke ble vurdert da ny struktur for fylkeskommunen og fylkesmannsembetene ble bestemt for østlandsområdet».

Geir Vinstad, daglig leder og forsker ved Nivi Analyse, konkluderer blant annet med at «Nye Viken bryt med samordningsprinsippet som kom etter 22. juli. Viken vil gå på tvers av alle dei 25 statseiningane på Austlandet. Det er ganske overraskande at det blir fatta eit vedtak utan at ein samordnar fylkesmannen, politi, sivilforsvaret, heimvernet, NVE og Statens vegvesen mellom anna».

I følge NRK peker Vinstad på at en av konklusjonene fra 22. juli-kommisjonen var at etatsgrensene stoppet samordningen og at samarbeidet brøt sammen på tvers av politidistriktene som var involvert.

Når Buskerud, Akershus og Østfold etter planen skal slå seg sammen til Viken i 2020 vil regionen blant annet inneholde tre forskjellige politidistrikt. Geir Vinstad slår overfor NRK fast at «når den nye fylkesmannen skal samarbeide med politiet må han møte tre politisjefar. Det vil svekke grunnlaget for beredskapen, for krisehåndtering kan dette vere veldig alvorleg».

Rapporten fra Nivi Analyse konkluderer blant annet med at «Viken vil medføre økende kompleksitet og gir økt sårbarhet og svekkede forutsetninger for ivaretagelse av beredskap og samfunnssikkerhet på det sentrale Østlandet».

Svar:

Jeg kjenner meg ikke igjen i beskrivelsen av svekkede forutsetninger for å ivareta samfunnssikkerhet og beredskap.

Stortinget har vedtatt ny fylkesstruktur med 11 fylker fra 1. januar 2020. Regjeringens vedtak om ti fylkesmannsembeter fra 1. januar 2019 gjør at den nye fylkesmannstrukturen blir sammenfallende med den nye fylkesstrukturen med unntak av Oslo og Viken som blir ett embete. Ved sammenslåing av fylkesmannsembetene vektla regjeringen både hensynet til mest mulig sammenfallende struktur med fylkeskommunen og samhandling med andre statsetater som politi- og beredskapsstatene. Det er ikke noe nytt at de regionale statsetatene er inndelt i regioner som ikke sammenfaller med fylkesstruktur. For eksempel har Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) 5 regionkontor, Kystverket 5 regioner og det er 4 regionale helseforetak.

Fylkesmannen har en viktig samordningsrolle overfor øvrig regional stat innenfor samfunnssikkerhet og beredskap. Fylkesmannen har et særlig ansvar for samordning og koordinering ved større hendelser. Fylkesmannen leder beredskapsrådet som består av representanter for regionale aktører med ansvar for kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner, ledere fra politiet og øvrige nødetater, Forsvaret, Sivilforsvaret, frivillige organisasjoner, fylkeskommunen og statlige aktører med vesentlige beredskapsoppgaver i fylket. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) har informert om at fylkesberedskapsrådene var viktige for å ivareta godt samvirke og koordinering under sommerens skogbranner.

Som del av regionreformen har regjeringen vedtatt å gjennomgå de regionale statsetaters inndeling i lys av ny fylkesstruktur. Kommunal- og moderniseringsdepartementet leder arbeidet og formålet er å styrke mulighetene for samhandling mellom regional stat og fylkeskommunen og innad mellom ulike deler av regional stat. Avdekking av eventuelle samhandlingsutfordringer innenfor samfunnssikkerhet og beredskap med utgangspunkt i fylkesmannens samordningsrolle, står sentralt i gjennomgangen. Politiet, NVE, Sivilforsvaret og Statens vegvesen er blant etatene som blir intervjuet og gjennomgått i denne delstudien.

Innlevert 11. september 2018 av stortingsrepresentant Tore Hagebakken

Besvart 20. september 2018 av eldre- og folkehelseminister Åse Michaelsen

Spørsmål:

«Hva har regjeringen gjort og hva planlegger regjeringen å gjøre for å sikre at også mennesker med utviklingshemming får velge hvor, hvordan og med hvem de skal bo - og ikke skal måtte bo i en bestemt boform?»

BEGRUNNELSE:

Det er godt dokumentert at utviklingshemmede ikke får oppfylt retten til å velge bosted og hvem de skal bo sammen med», skriver likestillings- og diskrimineringsombudet i en kronikk på NRK Ytring den 10.09.2018. Ombudet uttrykker bekymring overfor en utvikling hvor mennesker med utviklingshemming i økende grad henvises til institusjonslignende boliger i strid med nasjonale politiske målsetninger og internasjonale forpliktelser på feltet.

I forbindelse med reformen for mennesker med utviklingshemming i 1991, ble institusjonsomsorgen forlatt. Mennesker med utviklingshemming skulle bo i kommunene på lik linje med andre. Etter den tid, har Stortinget stadfestet at målsetningene står ved lag gjentatte ganger. Undertegnede var saksordfører for representantforslaget fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Borghild Tenden om å nedsette et offentlig utvalg som skal følge opp Ansvarsreformen for å bedre livssituasjonen til psykisk utviklingshemmede (Dokument 8:139 S (2010–2011)). I innstilling 54 S (2011-2012), uttrykte en samlet helse- og omsorgskomiteé de samme bekymringene som likestillings- og diskrimineringsombudet framførte i kronikken den 10.09.2018:

«Det er komiteens syn at det er av stor viktighet å følge boligsituasjonen til mennesker med utviklingshemning tett for å hindre tendenser til reversering av ansvarsreformen på tross av politisk enighet om det motsatte.»

I 2013 ratifiserte Norge FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne. Konvensjonen styrker Norges forpliktelser på feltet. Fra artikkel 19, kan en f.eks. lese «at mennesker med nedsatt funksjonsevne har anledning til å velge bosted, og hvor og med hvem de skal bo, på lik linje med andre, og ikke må bo i en bestemt boform». Flere referanser til nasjonale målsetning og internasjonale forpliktelser kan gis.

Når manglende samsvar mellom nasjonale politiske målsetninger, internasjonale forpliktelser og praksis er påpekt over mange og få effektive tiltak er iverksatt, så bør en kanskje etterlyse sterkere og mer effektive virkemidler, f.eks. gjennom kommende tildelingsbrev til Husbanken.

Svar:

Regjeringen er opptatt av at personer med utviklingshemming skal kunne bo i ordinære bomiljø, og ha mulighet til å leve selvstendige og aktive liv. Det er barne- og likestillingsministeren som har koordineringsansvaret for arbeidet knyttet til mennesker med psykisk utviklingshemming, men alle departementer og sektorer må bidra - herunder Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet - for å sikre at disse kravene oppfylles.

Kommunene har ansvaret for å bistå mennesker som på egenhånd ikke har mulighet til å skaffe seg eller opprettholde et tilfredsstillende boforhold. Husbanken forvalter flere statlige innsatser og virkemidler på vegne av regjeringen, som vil kunne legge til rette for at kommunene skal kunne følge opp sitt ansvar på en best mulig måte i arbeidet med å selvstendiggjøre personer med utviklingshemming.

Investeringsstilskuddet til omsorgsboliger og sykehjem har som formål å stimulere kommunene til å fornye og øke tilbudet av blant annet omsorgsboliger for personer med behov for heldøgns helse- og omsorgstjenester uavhengig av beboernes alder, diagnose eller funksjonsnedsettelse. Omsorgsplasser som får innvilget investeringstilskudd skal være universelt utformet og tilrettelagt for personer med funksjonsnedsettelse. Tilretteleggingen skal skje i tråd med formålet for ansvarsreformen for personer med utviklingshemming.

Kommunene kan etablere både eide og leide boliger delfinansiert med investeringstilskudd. En slik etablering kan for eksempel skje på bakgrunn av initiativ fra foreldregrupper og brukergruppernes representanter. Husbanken har et høyt fokus på brukermedvirkning i disse sakene. I 2017 utarbeidet Husbanken, i samarbeid med Helsedirektoratet, en veileder som ble kalt "Veiviseren", for å gi råd om hvordan medvirkning på system- og individnivå kan sikres. I alle prosjekter som omhandler finansiering av boliger til utviklingshemmede, ber Husbanken om at det foreligger en uttalelse fra en brukerorganisasjon, for eksempel lokallag av Norsk Forbund for Utviklingshemmede, når en søknad sendes inn.

Normalisering og integrering er et bærende prinsipp for Husbankens prosjektrettede låne- og tilskuddsordninger. Samlokaliserte boliger skal derfor ikke ha et institusjonsliknende preg, og antall boenheter som blir samlokalisert skal ikke være for stort. Boligene bør også plasseres i ordinære bomiljø og ulike brukergrupper skal ikke samlokaliseres på en uheldig måte.

Startlån er et sentralt økonomisk virkemiddel for at personer med utviklingshemming skal kunne velge hvor, hvordan og med hvem de skal bo. Ved bruk av løpetid på startlånet på opptil 50 år kombinert med fastrente bundet for mange år vil personer med lav, men stabil inntekt kunne få kjøpt seg sin egen bolig der han eller hun ønsker å bo. For mange uføre, blant annet unge, vil slik finansier-

ing være ideelt. I dialogen med kommunene og gjennom opplæringsverktøy viser Husbanken at startlån kan gis til uføre som har en for lav inntekt til å få tilstrekkelig lån i vanlig bank. I Husbankens dialog med kommunene blir det fremhevet at startlån kan gis til utviklingshemmede, slik at de kan bo i ordinære boliger.

SPØRSMÅL NR. 2250

Innlevert 11. september 2018 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 19. september 2018 av fiskeriminister Harald T. Nesvik

Spørsmål:

«Det giftige stoffet hydrogenperoksid, som brukes som avlusningsmiddel for oppdrettslaks, dreper skalldyr i havet. Ny kunnskap tilsier at miljøeffekten er betydelig mange kilometer fra der lusegiften blir dumpet, i svært fortynnede konsentrasjoner og over lengre tidsrom enn tidligere lagt til grunn.

Er regjeringen enig i at risikobildet er forverret og at dumping av miljøgiften hydrogenperoksid i havet må stanses?»

BEGRUNNELSE:

Fiskeriminister Per Sandberg skrev til Stortinget 26.01.2018 at:

“Dagens kunnskap tilsier at negative miljøeffekter av tømning av badebehandlingsvann med lusemidler vil være kortvarige og i hovedsak gjelde et begrenset område, grunnet rask fortynning, nedbrytning og inaktivering.”

og

“Skulle vi få ny kunnskap på bordet som viser et endret risikobilde, vil jeg selvfølgelig vurdere nye tiltak. Dessuten vil jeg vurdere de tiltak som Mattilsynet vil foreslå i rapporten fra tilsynskampanjen på forsvarlig legemiddelbruk. Jeg vil også minne om at forskningen på miljøeffekter fortsetter, og at dette vil kunne få konsekvenser for fremtidig regulering.” (i Dokument nr. 15:765 (2017-2018))

Nå har forskerne funnet ut det som kystfiskerne har visst i en årrekke: det giftige stoffet hydrogenperoksid, som brukes som avlusningsmiddel for oppdrettslaks, dreper skalldyr. Fortvilte kystfiskere har måtte se på at oppdrettsnæringa dumper giftstoffet midt i rekefeltene, og erfare at rekene forsvinner fra områder de har fisket ved i generasjoner. Forskningsrapporten fra det internasjonale forskningsinstituttet IRIS i Stavanger konkluderer også

med at hydrogenperoksid som dreper, finnes flere kilometer unna stedet der lusegiften blir dumpet. Forskerne har funnet at de fleste rekene døde da de ble eksponert for en 100 ganger fortynnet løsning i forhold til det laksen får i oppdrettsanlegget. Ved 1000 ganger fortynnet løsning fant de også signifikant økning i dødeligheten.

Det finnes videre studier som peker på at halveringstiden for hydrogenperoksid i sjøvann er på mange dager – to av studiene konkluderer med hele 28 dager.

Andre forskere i Akvaplan-niva i Trondheim har gjort flere feltforsøk for å vise hvordan hydrogenperoksid sprer seg ut fra stedet der det blir dumpet.

Sluttrapporten derfra konkluderer med at hydrogenperoksid – i fortynnede løsninger som skader og dreper reker i IRIS-forsøkene i Stavanger – finnes flere kilometer unna stedet der lusegiften blir dumpet.

Det mest brukte lusemiddelet i oppdrettsnæringen er altså langt farligere for reker og miljø enn det vi hittil har trodd. Funnene er alarmerende, og myndighetene bør vurdere å stoppe bruken av hydrogenperoksid, mener forskere.

Dette tyder på at det er et nytt kunnskapsgrunnlag som tilsier at det er feil å si at negative miljøeffekter av tømning av badebehandlingsvann med lusemidler vil være kortvarige og i hovedsak gjelde et begrenset område, grunnet rask fortynning, nedbrytning og inaktivering.

Svar:

I begrunnelsen for spørsmålet vises det til tidligere fiskeriminister Per Sandbergs svar til Stortinget av 28. januar 2018 på spørsmål 765, der det står: “Skulle vi få ny kunnskap på bordet som viser et endret risikobilde, vil jeg selvfølgelig vurdere nye tiltak.”

Dette vil jeg selvsagt følge opp.

Det refereres i begrunnelsen for spørsmålet til informasjon fra forskningsinstituttet IRIS om at hydrogenperoksid selv i svært lave konsentrasjoner er dødelig for reker. Ifølge NRK viser resultater fra instituttet at halvparten av rekene døde da de fikk to timer eksponering av 100 ganger fortynnet oppløsning i forhold til det som brukes i oppdrett, altså 15 mg per liter.

Det vil ikke være riktig å kommentere detaljer i forskningsresultat, og lagt mindre endre regelverk, ut fra presseoppslag om forskning som så langt vi er kjent med ennå ikke er publisert. Jeg mener det derfor er riktig å avvente endelig rapport eller vitenskapelig artikkel for å kunne gjøre en helhetlig vurdering av om forskningsinstituttet IRIS her har kommet frem til ny kunnskap. Det er en prioritert oppgave å videreutvikle kunnskapen om miljøeffekter av havbruk. Å gjennomgå og vurdere forskningsresultater fra de ulike forskningsinstitusjonene er del av del løpende arbeidet med dette.

Det opplyses også i begrunnelsen for spørsmålet at Akvaplan-NIVA har funnet at slike lave konsentrasjoner kan opptre flere kilometer fra stedet der det blir dumpet. Etter det departementet forstår, har AkvaplanNiva ikke gjort feltforsøk, men har gjort simuleringer i Øygarden, som sammenfaller med den lokaliteten der Aquakompetanse AS gjorde en reell feltundersøkelse i april 2016.

Aquakompetanse AS viste at ved behandling i merd med presenning med behandlingsløsninger på henholdsvis 2300 mg/liter og 1700 mg/liter, fikk man en rask fortytning. Målingene ble gjort inntil 15 meter fra notveg-

gen, på inntil 60 meters dyp, og i inntil 25 minutter etter at behandlingspresenningen ble sluppet. Etter 25 minutter var de maksimale konsentrasjoner man fant på ca. 50 mg/liter.

Havforskningsinstituttet opplyser at de planlegger å gjennomføre et kontrollert utslipp av hydrogenperoksid og gjennomføre målinger på et av sine anlegg våren 2019, for å øke kunnskapen om hvordan fortytningen skjer.

Jeg er enig med representanten Bastholm i at det er indikasjoner på at risikobildet kan være forverret sett i lys av de opplysningene som er fremkommet i pressen, men grundigere undersøkelser er nødvendig før nye tiltak kan vurderes. Mattilsynet gjennomførte en tilsynskampanje på legemiddelbruk i oppdrett i perioden 2016-2018. Denne viste at det ikke ble tatt nok miljøhensyn ved forskrivning av lakselusmidler. Regelverksendringene som ble gjort i 2017, skjerpet kravene knyttet til bruk av legemidler. Sammen med tilsynskampanjen til Mattilsynet, og utvikling av veiledingsmateriale både til fiskehelsepersonell og oppdrettere om forsvarlig legemiddelbruk, som omfatter hensynet til miljø, dyrevelferd, mattrygghet og resistensutvikling, har dette medført en dramatisk endring i legemiddelbruken knyttet til lakselus. Bruken av hydrogenperoksid har gått vesentlig ned. Fra toppåret i 2015 til 2017 har antallet resepter på hydrogenperoksid gått ned fra 1279 til 214. Dette medførte at forbruket gikk ned fra 43.246 tonn til 9.277 tonn.

Vedlegg til svar: Se neste side.

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets president
Stortinget
0026 Oslo

Deres ref

Vår ref

Dato

18/450-3

. januar 2018

Svar på spørsmål nr. 765 til skriftlig besvarelse

Jeg viser til brev fra Stortingets president datert 22. januar 2018 med spørsmål nr. 765 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken.

Spørsmål

"Fiskarlaget slår alarm etter krepsedød ved 7 oppdrettsanlegg. Alle 7 har brukt to legemidler (deltametrin og azametifos) enten sammen eller i kort tid etter hverandre til avlusning av laks. 22. januar 2016 frarådet Fiskeridirektoratet bruk av disse midlene i kombinasjon med hverandre, noe statsråden ikke tok hensyn til. Vil statsråden på bakgrunn av funnene fra Fiskarlaget gjennomgå sine vurderinger på nytt og vil han stanse bruken av disse i kombinasjon med hverandre til nye undersøkelser er gjort?"

Svar

Etter det jeg kjenner til, ligger de tilfellene som Fiskarlaget viser til av krilldød knyttet til bruk av to legemidler (deltametrin og azametifos), tilbake til 2015 og 2016. Hendelsene er altså ikke av ny dato.

I november 2015 ba Nærings- og fiskeridepartementet, på bakgrunn i en økende bekymring om miljøeffektene av en stadig større medikamentbruk (herunder de hendelser som representanten Haltbrekken viser til), Fiskeridirektoratet og Mattilsynet om forslag til tiltak for å motvirke negative miljøeffekter av lakselusbehandlinger. Dette resulterte i en høring av forslag til nye tiltak i juni 2016.

Under arbeidet med forslag til nye regler ble kombinasjonsbruk av lusemidler grundig drøftet. Det ble også vurdert å innføre forbud mot slik bruk. Etter en samlet vurdering, hvor det også inngikk at jeg ønsket å se resultatet av den tilsynskampanjen som er omtalt nedenfor, kom jeg til å ikke foreslå et forbud mot verken de aktuelle legemidlene eller å benytte legemidler i kombinasjon.

På bakgrunn av ovennevnte prosess og etter en bred høring, fastsatte jeg nye regler i februar 2017:

- Det er innført forbudssoner for tømning av behandlingsvann med lusemidler. Tømning av vann med lusemidler skal ikke skje innenfor en avstand på minimum 500 meter fra reke- og gytefelt. Tømning fra brønnbåt skal skje under fart for å sikre en enda bedre fortykning og at lusemidler ikke når større dyp.
- Det er innført restriksjoner på bruk av kitinsyntesehemmere (flubenzuroner) gitt gjennom fôret. Det skal gå minimum 6 måneder mellom hver behandling for å hindre akkumulering av disse legemidlene i miljøet, og avstand til rekefelt skal være minimum 1000 meter, da fôrpartikler kan spres fra anlegget.
- Oppdretterne er nå pålagt å gjøre en vurdering av de lokale forhold som har betydning for spredningen av lusemidler i det omkringliggende miljø og beskrive organismer i området som kan påvirkes negativt av slike stoffer. I tillegg skal det beskrives tiltak som kan iverksettes for å redusere negativ miljøpåvirkning av slike stoff.

Parallelt med arbeidet med endringer av regelverket, initierte Mattilsynet en tilsynskampanje om forsvarlig legemiddelbruk. I tilsynskampanjen har Mattilsynet bl.a. sett på hvilke miljøvurderinger som gjøres av fiskehelsepersonell i forbindelse med legemiddelbehandlinger. Sluttrapporten med forslag til tiltak kommer før påske.

Siden dette arbeidet startet i 2015 har bruken av legemidler mot lakselus endret seg vesentlig. Det har vært en nedgang på 41% i antall behandlinger med lusemidler i 2016 fra året før. Antall kombinasjonsbehandlinger er redusert med 60% fra 2015 til 2016. Når det gjelder forbruket av azametifos og deltametrin i kg aktiv substans gikk det ned med henholdsvis 67 og 63 % fra 2015 til 2016. Antall behandlinger med hydrogenperoksid er halvert og antall behandlinger i fôr med kitinsyntesehemmere (flubenzuroner) er redusert med 14%. Trendene ser ut til å ha fortsatt i 2017, men jeg har ikke oppdaterte tall enda.

Den nedgangen vi ser i bruk av lusemidler betyr at miljøbelastningen blir mindre. Sammen med et strengere rammeverk rundt lusemiddelbruken, mener jeg vi ikke får uakseptable miljøeffekter av legemidler brukt til behandling mot lakselus.

Dagens kunnskap tilsier at negative miljøeffekter av tømning av badebehandlingsvann med lusemidler vil være kortvarige og i hovedsak gjelde et begrenset område, grunnet rask fortykning, nedbrytning og inaktivering. Når det gjelder kitinsyntesehemmere (flubenzuroner) som gis gjennom fôret i 7 dager, samtidig som de er tungt nedbrytbare, er det en risiko for

negative virkninger på krepsdyr under skallskifte først og fremst i nærheten av lokaliteten over tid. Derfor ble det, som omtalt tidligere, innført restriksjoner på bruk av disse stoffene.

På samme tid er det åpenbart at midler mot lakselus også gir effekt på ulike marine organismer, spesielt krepsdyr. Men risiko for langsiktige eller irreversible skader synes liten/neglisjerbar for de legemidlene som brukes til badebehandling mot lakselus og som inngår i kombinasjonsbehandlinger.

Skulle vi få ny kunnskap på bordet som viser et endret risikobilde, vil jeg selvfølgelig vurdere nye tiltak. Dessuten vil jeg vurdere de tiltak som Mattilsynet vil foreslå i rapporten fra tilsynskampanjen på forsvarlig legemiddelbruk. Jeg vil også minne om at forskningen på miljøeffekter fortsetter, og at dette vil kunne få konsekvenser for fremtidig regulering.

Med hilsen

Per Sandberg

